

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ**

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Ταχ. Δ/ση : Πλατεία Πύρρου 1
Διοικητήριο
ΤΚ 45221, Ιωάννινα

Ιωάννινα, 09.03.2026

Αριθ. Πρωτ.: 545

ΘΕΜΑ : 3^η Τροποποίηση Πρόσκλησης υποβολής προτάσεων “Επιχειρώ - Καινοτομώ στην “Ηπειρο” στο πλαίσιο του Προγράμματος “Ηπειρος 2021 – 2027

Ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

Έχοντας υπόψη:

1. Τον Ν.3852/2010 (ΦΕΚ 87/τΑ/7-6-2010) «Νέα Αρχιτεκτονική της Διοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης», όπως ισχύει.
2. Τον Ν.4555/2018 (ΦΕΚ 133/τΑ/19-7-2018) «Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης - Εμβάθυνση της Δημοκρατίας - Ενίσχυση της Συμμετοχής – Βελτίωση της οικονομικής και αναπτυξιακής λειτουργίας των Ο.Τ.Α. [Πρόγραμμα «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ Ι»] - Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των ΦΟΔΣΑ - Ρυθμίσεις για την αποτελεσματικότερη, ταχύτερη και ενιαία άσκηση των αρμοδιοτήτων σχετικά με την απονομή ιθαγένειας και την πολιτογράφηση - Λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών και άλλες διατάξεις.», όπως ισχύει.
3. Το Π.Δ. 140/27-12-2010 «Οργανισμός Περιφέρειας Ηπείρου» (ΦΕΚ 233/τΑ/27-12-2010), όπως ισχύει.
4. Την αριθμ. 96/2023 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ιωαννίνων, με την οποία έγινε η επικύρωση των αποτελεσμάτων των περιφερειακών εκλογών της 8ης Οκτωβρίου 2023 και ανακήρυξη του επιτυχόντος και των επιλαχόντων συνδυασμών, των εκλεγέντων Περιφερειάρχου και των περιφερειακών συμβούλων της Περιφέρειας Ηπείρου, για την οποία δεν υποβλήθηκαν ενστάσεις κατά του κύρους των, ως ισχύει.
5. Τον Καν. (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων, όπως ισχύει.
6. Τον Καν. (ΕΕ) 2021/1057 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 περί ιδρύσεως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου + (ΕΚΤ+) και καταργήσεως του Καν (ΕΕ) αριθ. 1296/2013, όπως ισχύει.

7. Τον Καν. (ΕΕ) 2021/1058 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής, όπως ισχύει.
8. Την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01).
9. Τη Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων [Επίσημη Εφημερίδα L 124 της 20.05.2003].
10. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 651/2014 της Επιτροπής για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης, όπως ισχύει.
11. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2023/2831 της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, όπως ισχύει.
12. Το άρθρο 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα» που κυρώθηκε για το άρθρο πρώτο του Π.Δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98/τΑ/22-4-2005) που διατηρήθηκε σε ισχύ με την διάταξη του άρθρου 119 παρ.22 του Ν.4622/2019 (ΦΕΚ 133/τΑ/7-8-2019), όπως ισχύει.
13. Τον Ν.4914/2022 (ΦΕΚ 61/τΑ/21-3-2022) για τη «Διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2021-2027, σύσταση ανώνυμης εταιρείας “Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων Α.Ε.” και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει.
14. Την C(2021) 5617 final Εκτελεστική Απόφαση της Επιτροπής της 29-7-2021 για την έγκριση της συμφωνίας εταιρικής σχέσης με την Ελληνική Δημοκρατία.
15. Την Εκτελεστική Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με αριθμό C(2022) 6511final/5-9-2022 που αφορά την έγκριση του Προγράμματος Ήπειρος για στήριξη από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» για την Περιφέρεια Ηπείρου στην Ελλάδα (CCI2021EL16FFPR009).
16. Το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου ΕΣΠΑ 2021-2027.
17. Την Υπουργική Απόφαση 114947/29-11-2022 (ΦΕΚ 6132/τΒ/1-12-2022) «Εθνικοί Κανόνες Επιλεξιμότητας των δαπανών των πράξεων των Προγραμμάτων 2021-2027», όπως ισχύει.
18. Την Υπουργική Απόφαση 110565/17-11-2022 (ΦΕΚ 5958/τΒ/22-11-2022) «Διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης προτάσεων ένταξης στα Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027 (ένσταση της παρ. 7 του άρθρου 36 του Ν.4914/2022 (Α' 61)», όπως ισχύει.
19. Η Κοινή Υπουργική Απόφαση 5483/20.01.2023 «Διαδικασίες δημοσιονομικών διορθώσεων και αναζήτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών στα Τομεακά και Περιφερειακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» (ΦΕΚ Β' 390), όπως ισχύει.
20. Την Υπουργική Απόφαση με αριθ. 77792/2-8-2022 (ΦΕΚ 4164/τΒ/4-8-2022) με την οποία Αναδιարθρώθηκε η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος Ήπειρος, όπως ισχύει.
21. Την με αρ. πρωτ. 1398/5-6-2024 Απόφαση του Περιφερειάρχη (ΑΔΑ: 6ΥΖΕ7Λ9-ΗΦΩ) περί ορισμού του Ενδιάμεσου Φορέα Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ανταγωνιστικότητας και Επιχειρηματικότητας «ΕΦΕΠΑΕ» ως Ενδιάμεσου Φορέα του Προγράμματος Ήπειρος 2021-2027 και ανάθεση καθηκόντων της Διαχειριστικής Αρχής Προγράμματος Ήπειρος για τη διαχείριση πράξεων κρατικών ενισχύσεων, όπως τροποποιήθηκε με την 1410/25-6-2025 (ΑΔΑ: ΨΔΨΞ7Λ9-8ΕΝ) Απόφαση.
22. Την Υπουργική Απόφαση με αριθ. 3357/ΕΥΣ/1338/27-01-2011 και θέμα: "Στοιχεία συστήματος για τον έλεγχο σώρευσης κρατικών ενισχύσεων", όπως τροποποιείται και ισχύει.
23. Το με αρ. πρωτ. 99801/27-10-2023 έγγραφο ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα "Οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων".

24. Το με αρ. πρωτ. 112292/27-11-2023 έγγραφο ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα "Διευκρινίσεις στις οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων".
25. Το με αρ. πρωτ. 15460/25-10-2024 έγγραφο ΕΥΘΥΠΣ με θέμα "Οδηγίες/διευκρινίσεις για: α) τις δηλώσεις μη σύγκρουσης συμφερόντων στο πλαίσιο της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027 κατ' άρθρο 51 του Ν.4914/2022 προς τις Διαχειριστικές Αρχές και τους Ενδιάμεσους Φορείς του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου των Προγραμμάτων της ΠΠ 2021-2027 που χρηματοδοτούνται από τα Ταμεία και προς την Κεντρική Υπηρεσία της ΜΟΔ ΑΕ (Υπόδειγμα 1) και β) τις δηλώσεις απουσίας σύγκρουσης συμφερόντων στο πλαίσιο του αρ. 61 του Κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ), 2024/2509 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Σεπτεμβρίου 2024 σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης (αναδιατύπωση) προς τα μέλη των Αναθετουσών Αρχών, γνωμοδοτικά και αποφαινόμενα όργανα, όργανα διοίκησης ή άλλα όργανα των Αναθετουσών Αρχών, καθώς και εξωτερικούς εμπειρογνώμονες και μέλη σχετικών μητρώων που εμπλέκονται στην διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης, συμπεριλαμβανομένου του σχεδιασμού και της προετοιμασίας της διαδικασίας, καθώς και της κατάρτισης των εγγράφων της σύμβασης (Υπόδειγμα 2)".
26. Το με αρ. πρωτ. 35720/27-2-2025 έγγραφο ΕΥΘΥΠΣ με θέμα "Παροχή επιπλέον διευκρινίσεων σε συνέχεια της με αριθ. πρωτ. οικ. 157460/ΕΞ2024/ΥΠΕΘΟΟ/25.10.2024 εγκυκλίου μας και προσαρμογή εντύπων (Υπόδειγμα 1 και Υπόδειγμα 2)".
27. Ο Ν.4488/2017 «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 137Α/13-09-2017) και συγκεκριμένα τα άρθρα 39 & 40.
28. Ο Ν.4555/2018 (Α' 133) «Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης - Εμβάθυνση της Δημοκρατίας - Ενίσχυση της Συμμετοχής – Βελτίωση της οικονομικής και αναπτυξιακής λειτουργίας των Ο.Τ.Α. [Πρόγραμμα «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ Ι»] - Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των ΦΟΔΣΑ - Ρυθμίσεις για την αποτελεσματικότερη, ταχύτερη και ενιαία άσκηση των αρμοδιοτήτων σχετικά με την απονομή ιθαγένειας και την πολιτογράφηση - Λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών και άλλες διατάξεις.»
29. Ο Ν.4557/2018 (Α' 139) «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2015/849/ΕΕ) και άλλες διατάξεις», άρθρο 3 και 20, όπως ισχύει.
30. Την αρ. 66021/29.06.2022 (ΦΕΚ 3359/Τβ/30.06.2022) Απόφαση Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Έγκριση Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021 – 2027».
31. Το από 13/3/2025 Πρακτικό του ΠΣΕΚ, με το οποίο εγκρίνονται οι προτάσεις σχετικά με την περιφερειακή διάσταση της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021 – 2027.
32. Το με αρ. πρωτ. 144534 ΕΞ 2025/ΥΠΕΘΟΟ 19-08-2025 έγγραφο ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα "Διατύπωση γνώμης επί της πρόσκλησης υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης «Επιχειρώ – Καινοτομώ στην Ήπειρο» στο πλαίσιο του Προγράμματος Ήπειρος 201-27".
33. Την με αρ. πρωτ. 938/5-5-2025 Απόφαση του Περιφερειάρχη με την οποία εγκρίθηκαν η εξειδίκευση και ο προγραμματισμός των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων (έκδοση 8.0), όπως τροποποιήθηκε με την 2075/17-9-2025 απόφαση (έκδοση 8.3).
34. Η με αρ. πρωτ. 2282/03.10.2025 Απόφαση έγκρισης της 14^{ης} Γραπτής Διαδικασίας της Επιτροπής Παρακολούθησης του Προγράμματος Ήπειρος 2021 – 2027, με την οποία εγκρίθηκε η μεθοδολογία αξιολόγησης και τα κριτήρια επιλογής πράξεων της πρόσκλησης της Δράσης 1.iii.1: Ανάπτυξη καινοτόμου και εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας / Υποδράση 1.iii.1α: Ενίσχυση υφιστάμενων ΜΜΕ για την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών στους τομείς προτεραιότητας της

περιφερειακής διάστασης της ΕΣΣΕ.

35. Το με αρ. πρωτ. 144534 ΕΞ 2025/ΥΠΕΘΟΟ 19-08-2025 έγγραφο ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα "Διατύπωση γνώμης επί της πρόσκλησης υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης «Επιχειρώ – Καινοτομώ στην Ήπειρο» στο πλαίσιο του Προγράμματος Ήπειρος 21-27".
36. Η με αρ. πρωτ. 2462/16.10.2025 (ΑΔΑ Ψ17Β7Λ9-9Τ6) Απόφαση του Περιφερειάρχη Ηπείρου για την Πρόσκληση υποβολής προτάσεων «Επιχειρώ – Καινοτομώ στην Ήπειρο», στα πλαίσια υλοποίησης του Προγράμματος Ήπειρος 2021 – 2027.
37. Το με αρ. πρωτ. 213716 ΕΞ 2025/1617 ΕΥΚΕ-ΧΕ/09.12.2025 έγγραφο ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα "Διατύπωση γνώμης επί της 1ης Τροποποίησης της Πρόσκλησης υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης για την δράση «Επιχειρώ – Καινοτομώ στην Ήπειρο» στο πλαίσιο του Προγράμματος Ήπειρος 21-27".
38. Η με αρ. πρωτ. 3109/19.12.2025 (ΑΔΑ 9ΣΤΨ7Λ9-ΜΩΔ) Απόφαση του Περιφερειάρχη Ηπείρου για την 1^η Τροποποίηση της Πρόσκλησης υποβολής προτάσεων «Επιχειρώ – Καινοτομώ στην Ήπειρο», στα πλαίσια υλοποίησης του Προγράμματος Ήπειρος 2021 – 2027.
39. Το με αρ. πρωτ. 9926 ΕΞ 2026/74, 75 ΕΥΚΕ/21.01.2026 έγγραφο ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα "Διατύπωση γνώμης επί της 2ης Τροποποίησης της Πρόσκλησης υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης για την δράση «Επιχειρώ – Καινοτομώ στην Ήπειρο» στο πλαίσιο του Προγράμματος Ήπειρος 21-27".
40. Η με αρ. πρωτ. 103/22.01.2026 (ΑΔΑ 9ΞΟΛ7Λ9-ΑΚΙ) Απόφαση του Περιφερειάρχη Ηπείρου για την 2^η Τροποποίηση της Πρόσκλησης υποβολής προτάσεων «Επιχειρώ – Καινοτομώ στην Ήπειρο», στα πλαίσια υλοποίησης του Προγράμματος Ήπειρος 2021 – 2027.
41. Το με αρ. πρωτ. 36927 ΕΞ 2026/258 ΕΥΚΕ/04.03.2026 έγγραφο ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα "Διατύπωση γνώμης επί της 3ης Τροποποίησης της Πρόσκλησης υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης για την δράση «Επιχειρώ – Καινοτομώ στην Ήπειρο» στο πλαίσιο του Προγράμματος Ήπειρος 21-27".

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Την 3^η Τροποποίηση της Πρόσκλησης υποβολής προτάσεων "Επιχειρώ - Καινοτομώ στην Ήπειρο" στο πλαίσιο του Προγράμματος Ήπειρος 2021 – 2027, στα ακόλουθα σημεία :

1. ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 – ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ
Η ημερομηνία λήξης υποβολής προτάσεων τροποποιείται από «Λήξη υποβολής προτάσεων 15:00 – 17/03/2026» σε «Λήξη υποβολής προτάσεων 15:00 – 31/03/2026».
2. ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9 – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ
Το κείμενο «Η πρόσκληση θα παραμείνει ανοιχτή από Τρίτη 4 Νοεμβρίου 2025 και ώρα 13:00 έως την Τρίτη 17 Μαρτίου 2026 και ώρα 15:00» αντικαθίσταται από : «Η πρόσκληση θα παραμείνει ανοιχτή από Τρίτη 4 Νοεμβρίου 2025 και ώρα 13:00 έως την Τρίτη 31 Μαρτίου 2026 και ώρα 15:00»
3. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV – ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ
Στο δικαιολογητικό με Α/Α 5 – 7.04 «Στοιχεία οικονομικής δραστηριότητας».
Η πρόταση «Για τις επιχειρήσεις που δεν είναι υπόχρεες θα προσκομίζεται υποχρεωτικά ο συνοπτικός ισολογισμός και η κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων Χρήσης του Παραρτήματος XV: Υπόδειγμα Πίνακα Οικονομικών στοιχείων υπογεγραμμένα από το Νόμιμο εκπρόσωπο και το λογιστή της επιχείρησης.» τροποποιείται σε «Για τις επιχειρήσεις που δεν είναι υπόχρεες θα προσκομίζεται υποχρεωτικά ο συνοπτικός ισολογισμός και η κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων Χρήσης του Παραρτήματος XV: Υπόδειγμα Πίνακα Οικονομικών στοιχείων υπογεγραμμένα από το Νόμιμο εκπρόσωπο ή/και το λογιστή της επιχείρησης.»
4. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΧ – ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ
Παραδοτέα φυσικού και οικονομικού αντικείμενου ανά κατηγορία δαπάνης.
02. Δαπάνες εξοπλισμού, Μεταφορικών Μέσων & Οργάνων

Α/Α 7 «Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης για Δαπάνες Εξοπλισμού, Μεταφορικών Μέσων & Οργάνων (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 04.02)

Για δαπάνες προμήθειας μεταφορικών μέσων:

Η πρόταση «Αντίγραφο άδειας κυκλοφορίας, από την οποία θα προκύπτει ότι το όχημα είναι επαγγελματικής ή μικτής χρήσης» τροποποιείται σε «Αντίγραφο άδειας κυκλοφορίας, από την οποία θα προκύπτει ότι το όχημα είναι επαγγελματικής χρήσης».

Ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΧΡΙΜΑΝΗΣ

Συνημμένα:

- Αναλυτική Πρόσκληση “Επιχειρώ Καινοτομώ στην Ήπειρο” με τα παραρτήματά της, Έκδοση 4.0

Κοινοποίηση:

- Γενική Γραμματεία ΕΣΠΑ, ggde.espa@minfin.gr
- Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού των Περιφερειακών Προγραμμάτων, eyspep@mncg.gr
- Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων & Χρηματοδοτικών Εργαλείων, stateaid_unit@minfin.gr
- Μονάδα Προγραμματισμού, Συντονισμού και Παρακολούθησης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, monesee@minfin.gr
- Ενδιάμεσος Φορέας Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ανταγωνιστικότητας και Επιχειρηματικότητας (ΕΦΕΠΑΕ) info@efepae.gr
- Διαχειριστική Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Δυτικής Ελλάδος, Πελοποννήσου, Ηπείρου & Ιονίων Νήσων, pep@diaxeiristiki.gr

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ Ήπειρος 2021-2027

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ 01: «Ενίσχυση της περιφερειακής οικονομίας μέσω της αξιοποίησης της έρευνας και της καινοτομίας»

ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ RSO1.3: «Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, μεταξύ άλλων μέσω παραγωγικών επενδύσεων»

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

«Επιχειρώ – Καινοτομώ στην Ήπειρο»

Κωδικός Πρόσκλησης: ΠΗΠΕ-03/4.0

3^η Τροποποίηση

Μάρτιος 2026

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΠΕΞΗΓΗΣΗΣ ΓΕΝΙΚΩΝ ΟΡΩΝ - ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ.....	5
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	10
1 ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ – ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ	10
2 ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ	16
3 ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ	19
4 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	20
4.1 Δικαιούχοι – Γενικές προϋποθέσεις συμμετοχής	20
4.2 Επιπρόσθετες προϋποθέσεις συμμετοχής ανά επιλεγόμενο καθεστώς ενίσχυσης	23
5 ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	25
5.1 Ειδικά θέματα σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 2023/2831 (De minimis)	27
5.2 Ειδικά θέματα σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 651/2014.....	27
6 ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ – ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ.....	28
6.1 Κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών	28
6.2 Ανάλυση κατά κατηγορία δαπάνης	35
6.3 Γενικές επισημάνσεις για όλες τις κατηγορίες δαπανών:	48
6.4 Μη επιλέξιμες δαπάνες	49
7 ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΩΝ – ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	49
7.1 Προϋπολογισμός έργων.....	49
7.2 Διάρκεια των έργων	50
8 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ.....	50
8.1 Χρηματοδότηση πρόσκλησης	50
8.2 Καθεστώς ενίσχυσης	51
8.3 Ένταξη της ενίσχυσης	51
8.4 Ιδιωτική συμμετοχή	53
8.5 Σώρευση ενισχύσεων.....	56
9 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ.....	57
10 ΚΡΙΤΗΡΙΑ & ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ – ΕΓΚΡΙΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ.....	60
10.1 Όργανα Αξιολόγησης Αιτήσεων Χρηματοδότησης	60
10.2 Διαδικασία – Κριτήρια αξιολόγησης.....	61
10.3 Έγκριση αποτελεσμάτων αξιολόγησης αιτήσεων χρηματοδότησης	64
10.4 Διαδικασία ενστάσεων.....	65

10.5	Ένταξη πράξεων	67
11	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	67
11.1	Παρακολούθηση πράξεων – επαληθεύσεις - πιστοποιήσεις	67
11.2	Αίτημα επαλήθευσης – πιστοποίησης	67
11.3	Επαλήθευση πράξεων	69
11.4	Παραλαβή αποτελεσμάτων επαλήθευσης-αντιρρήσεις δικαιούχου	72
11.5	Εξόφληση δαπανών πράξεων	72
11.6	Καταβολή ενίσχυσης	77
12	Διαδικασία τροποποιήσεων	79
12.1	Τροποποιήσεις πράξεων	79
12.2	Τροποποιήσεις ήσσονος σημασίας.....	80
12.3	Τροποποιήσεις μείζονος σημασίας.....	81
12.4	Μεταβολή στοιχείων με διαλειτουργική ενημέρωση των πεδίων του ΟΠΣΚΕ	81
12.5	Εξέταση τροποποιήσεων.....	81
12.6	Γενικές επισημάνσεις επί των τροποποιήσεων	82
13	ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ	83
14	ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ	85
14.1	Κατά την υλοποίηση της πράξης.....	85
14.2	Μετά την ολοκλήρωση της πράξης.....	86
14.3	Διαδικασία παρακολούθησης τήρησης μακροχρόνιων υποχρεώσεων δικαιούχων.....	87
14.4	Δημοσιότητα	89
14.5	Ειδικές ρυθμίσεις Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679.....	91
15	ΠΑΡΑΤΥΠΙΕΣ – ΔΙΑΚΟΠΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ – ΑΝΑΚΤΗΣΗ.....	91
16	ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ.....	93
17	ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΩΝ	93
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ	94
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΤΟΜΕΙΣ, ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ & ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗΣ ΕΣΕΕ 2021–2027	108
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ : ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΚΩΔΙΚΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ (ΚΑΔ)	114
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV: ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	126
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ	134
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI: ΟΡΙΣΜΟΣ ΜΜΕ ΚΑΙ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΔΗΛΩΣΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΜΜΕ ΜΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	147

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII: ΟΡΙΣΜΟΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.....	162
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII: ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ ΥΠΕΥΘΥΝΩΝ ΔΗΛΩΣΕΩΝ	165
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΧ: ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ	174
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Χ: ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΗ ΛΙΣΤΑ ΣΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΧΑΡΤΗ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ	191
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙ: ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ.....	194
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙΙ: ΔΕΙΚΤΕΣ.....	197
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙΙΙ: ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ.....	201
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙV: ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	205
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧV : ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΠΙΝΑΚΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	209
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧVΙ ΣΗΜΕΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ	211

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΠΕΞΗΓΗΣΗΣ ΓΕΝΙΚΩΝ ΟΡΩΝ - ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

Για τους σκοπούς της παρούσας πρόσκλησης, οι χρησιμοποιούμενοι όροι και συντομογραφίες έχουν την έννοια που τους αποδίδεται κατωτέρω:

ΟΡΟΣ	ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΟΡΟΥ
ΑΙΕ	Ακαθάριστο Ισοδύναμο Επιχορήγησης.
Αίτημα Επαλήθευσης – Πιστοποίησης Δαπανών	Αίτημα του Δικαιούχου που υποβάλλεται στο ΟΠΣΚΕ για την επαλήθευση και πιστοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου του έργου του. Αναφέρεται και ως Αίτημα Επαλήθευσης – Πιστοποίησης ή Αίτημα Πιστοποίησης.
Αίτημα Χρηματοδότησης	Αίτηση που υποβάλλεται από τους υποψηφίους Δικαιούχους μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων (ΟΠΣΚΕ) κάνοντας χρήση του τυποποιημένου στο ΟΠΣΚΕ Εντύπου Υποβολής Αίτησης Χρηματοδότησης, η οποία ελέγχεται και αξιολογείται προκειμένου να κριθεί αν είναι επιλέξιμη προς χρηματοδότηση στο πλαίσιο της Δράσης.
ΑμΕΑ	Άτομα με αναπηρία. Ο όρος αναφέρεται σε άτομα με κινητική ή/και αισθητηριακή αναπηρία (προβλήματα όρασης και ακοής) ή/και ψυχική/νοητική/ γνωστική κ.λπ. αναπηρία.
Ανάκτηση	Η επιστροφή των αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από τον λήπτη για μη νόμιμη αιτία.
ΑΠΥ	Απόδειξη Παροχής Υπηρεσιών
Αρχή Ελέγχου	Εθνική, περιφερειακή ή τοπική δημόσια αρχή ή οντότητα, λειτουργικά ανεξάρτητη από τη Διαχειριστική Αρχή και την Αρχή Πιστοποίησης, η οποία ορίζεται από το κράτος μέλος για κάθε Πρόγραμμα και είναι υπεύθυνη για τον έλεγχο της ουσιαστικής λειτουργίας του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου. Στην Ελλάδα είναι η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΕΔΕΛ).
Αρχική επένδυση	α) η επένδυση σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού σε σχέση με τη δημιουργία νέας επιχειρηματικής εγκατάστασης, την επέκταση της δυναμικότητας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης, τη διαφοροποίηση της παραγωγής μιας επιχειρηματικής εγκατάστασης σε προϊόντα που δεν έχουν παραχθεί ποτέ σε αυτή ή τη θεμελιώδη αλλαγή του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης· ή β) η απόκτηση στοιχείων ενεργητικού που ανήκουν σε επιχειρηματική εγκατάσταση που έχει κλείσει ή θα είχε κλείσει αν δεν είχε αγοραστεί και η οποία αγοράζεται από επενδυτή που δεν σχετίζεται με τον πωλητή και αποκλείει την απλή εξαγορά των μετοχών μιας επιχείρησης.
Άυλα στοιχεία ενεργητικού	Τα στοιχεία ενεργητικού που δεν έχουν φυσική ή χρηματοοικονομική υπόσταση, όπως δικαιώματα ευρεσιτεχνίας, άδειες εκμετάλλευσης, τεχνογνωσία ή άλλη διανοητική ιδιοκτησία.
ΑΦΜ	Αριθμός Φορολογικού Μητρώου.
Αχρεωστήτως καταβληθέν ποσό	Κάθε δαπάνη στην οποία δεν αντιστοιχεί ίσης αξίας παραδοθέν προϊόν, έργο ή υπηρεσία σύμφωνα με τους όρους της σχετικής σύμβασης ή απόφασης με την οποία αναλήφθηκε η υποχρέωση της δαπάνης.
ΓΑΚ	Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός: Ο Κανονισμός 651/2014, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων

	ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης.
ΔΑ	Διαχειριστική Αρχή: Εθνική, περιφερειακή ή τοπική δημόσια αρχή ή δημόσιος ή ιδιωτικός Φορέας, που ορίζεται από το κράτος μέλος για τη διαχείριση του Προγράμματος. Για την συγκεκριμένη πρόσκληση είναι η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος Ήπειρος.
Δημόσια Συνεισφορά	Κάθε δημόσια συνεισφορά στη χρηματοδότηση πράξεων από τον κρατικό προϋπολογισμό, τον προϋπολογισμό περιφερειακών ή τοπικών αρχών ή τον προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στα πλαίσια των διαρθρωτικών ταμείων και του Ταμείου Συνοχής, καθώς και κάθε παρόμοια δαπάνη. Κάθε συμμετοχή στη χρηματοδότηση από τον προϋπολογισμό πράξεων φορέων ή ενώσεων του δημόσιου τομέα, ενός ή περισσότερων περιφερειακών ή τοπικών αρχών ή φορέων του δημόσιου τομέα που ενεργούν σύμφωνα με την οδηγία 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών νοείται ως παρεμφερής δαπάνη.
Δημοσιονομική διόρθωση	Η ακύρωση του συνόλου ή μέρους της ενωσιακής ή και εθνικής συμμετοχής σε ένα έργο ή πράξη, στο πλαίσιο της συγχρηματοδότησής του από το Πρόγραμμα ΗΠΕΙΡΟΣ 2021 – 2027, η οποία είναι ανάλογη της παράτυπης δαπάνης που διαπιστώνεται.
Δικαιούχος	Δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας αρμόδιος για την έναρξη ή την έναρξη και υλοποίηση πράξεων. Στο πλαίσιο των καθεστώτων κρατικών ενισχύσεων δυνάμει του άρθρου 107 της Συνθήκης, οι Δικαιούχοι είναι δημόσιες ή ιδιωτικές επιχειρήσεις που εκτελούν μεμονωμένο έργο και λαμβάνουν δημόσια ενίσχυση.
Δράση	Σύνολο ενεργειών που πραγματοποιούνται για την υλοποίηση των στόχων που τίθενται από τις προτεραιότητες του Προγράμματος Ήπειρος 2021-2027. Κάθε δράση, μπορεί να υλοποιείται μέσω μίας ή περισσότερων πράξεων.
ΕΔΕΛ	Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου.
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση.
ΕΜΕ (Ετήσια Μονάδα Εργασίας)	Σύμφωνα με το Παράρτημα Ι (ΟΡΙΣΜΟΣ ΜΜΕ) του Καν. (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής (Γενικός Κανονισμός Απαλλαγής ανά Κατηγορία - ΓΚΑΚ), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, ο αριθμός απασχολούμενων ατόμων αντιστοιχεί στον αριθμό ετήσιων μονάδων εργασίας (ΕΜΕ), δηλαδή στον αριθμό εργαζομένων πλήρους απασχόλησης που εργάστηκαν στην εξεταζόμενη επιχείρηση ή για λογαριασμό αυτής επί ολόκληρο το υπόψη έτος. Τα άτομα που δεν εργάστηκαν ολόκληρο το έτος, οι εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης, ανεξάρτητα από τη διάρκεια, και οι εργαζόμενοι σε εποχική βάση αντιστοιχούν σε κλάσματα των ΕΜΕ.
Έναρξη εργασιών για το καθεστώς ενισχύσεων μέσω του ΓΑΚ	Το πρώτο χρονικά μεταξύ είτε της έναρξης των κατασκευαστικών εργασιών που αφορούν την επένδυση είτε της πρώτης νομικά δεσμευτικής ανάληψης υποχρέωσης για την παραγγελία εξοπλισμού είτε άλλης ανάληψης υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση. Η αγορά γης και οι προπαρασκευαστικές εργασίες, όπως η λήψη αδειών και η εκπόνηση μελετών σκοπιμότητας, δεν θεωρούνται έναρξη των εργασιών. Για τις εξαγορές νοείται η στιγμή απόκτησης των στοιχείων ενεργητικού που συνδέονται άμεσα με την αποκτηθείσα εγκατάσταση.
Ενιαία Επιχείρηση	Στην «Ενιαία Επιχείρηση» περιλαμβάνονται όλες οι επιχειρήσεις που έχουν τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες σχέσεις μεταξύ τους :

<p>(αφορά επενδύσεις σύμφωνα με τον Κανονισμό De minimis 2023/2831 – OJ EL L 15.12.2023)</p>	<p>α) μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης, β) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης, γ) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκεί δεσπόζουσα επιρροή σε άλλη επιχείρηση άμεσα ή έμμεσα βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού αυτής της τελευταίας, δ) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων αυτής της επιχείρησης.</p> <p>Οι επιχειρήσεις που έχουν οποιαδήποτε από τις σχέσεις που αναφέρονται στα στοιχεία α) ως δ) του πρώτου εδαφίου με μία ή περισσότερες άλλες επιχειρήσεις θεωρούνται επίσης «Ενιαία Επιχείρηση».</p> <p>Σε περίπτωση συγχωνύσεων ή εξαγορών όλες οι προηγούμενες ενισχύσεις ή σσνος σημασίας που έχουν ήδη χορηγηθεί σε οποιαδήποτε από τις συγχωνευόμενες επιχειρήσεις λαμβάνονται υπόψη για να προσδιοριστεί κατά πόσο η νέα ενίσχυση ή σσνος σημασίας στη νέα ή στην επιχείρηση υπερβαίνει το όριο που προβλέπεται στην παρ. 2 του άρθρου 3 του Καν. (ΕΕ) 2023/2831, δηλαδή το ποσό των 300.000 ευρώ. Οι ενισχύσεις ή σσνος σημασίας που είχαν χορηγηθεί νομίμως πριν από τη συγχώνευση ή την εξαγορά παραμένουν νόμιμες. Αν μια επιχείρηση διασπαστεί σε δύο ή περισσότερες χωριστές επιχειρήσεις, η ενίσχυση ή σσνος σημασίας που χορηγήθηκε πριν από τη διάσπαση καταλογίζεται στην επιχείρηση που έλαβε αυτή την ενίσχυση, η οποία είναι κατά κανόνα η επιχείρηση που ανέλαβε τις δραστηριότητες για τις οποίες χρησιμοποιήθηκε η ενίσχυση ή σσνος σημασίας. Εάν ο εν λόγω καταλογισμός δεν είναι δυνατός, οι ενισχύσεις ή σσνος σημασίας κατανέμονται αναλογικά με βάση τη λογιστική αξία των ιδίων κεφαλαίων των νέων επιχειρήσεων κατά την πραγματική ημερομηνία της διάσπασης.</p>
<p>Ενιαίο επενδυτικό σχέδιο</p>	<p>Κάθε αρχική επένδυση του ίδιου δικαιούχου (σε επίπεδο ομίλου), η οποία αρχίζει εντός τριών ετών από την ημερομηνία έναρξης των εργασιών για άλλη ενισχυόμενη επένδυση στην ίδια περιφέρεια επιπέδου 3 της ονοματολογίας εδαφικών στατιστικών μονάδων, θεωρείται ότι ανήκει σε ενιαίο επενδυτικό έργο.</p>
<p>Επενδυτικό σχέδιο</p>	<p>Το σύνολο των στοιχείων που συμπεριλαμβάνονται στην αίτηση χρηματοδότησης του Δικαιούχου στο πλαίσιο της Πρόσκλησης.</p>
<p>Επιχείρηση</p>	<p>Κάθε μονάδα, ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή, που ασκεί οικονομική δραστηριότητα.</p>
<p>ΕΣΕΕ</p>	<p>Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021-2027</p>
<p>ΕΣΠΑ 2021-2027</p>	<p>Η συμφωνία εταιρικής σχέσης της ΕΕ με την με την Ελληνική Δημοκρατία όπως εγκρίθηκε με την C(2021) 5617 final Εκτελεστική Απόφαση της Επιτροπής της 29.7.2021.</p>
<p>ΕΤΠΑ</p>	<p>Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης.</p>
<p>ΕΥΔ Προγράμματος Ήπειρος</p>	<p>Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος Ήπειρος</p>
<p>ΕΥΚΕ-ΧΕ</p>	<p>Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων και Χρηματοδοτικών Εργαλείων</p>
<p>ΕΦ</p>	<p>Ενδιάμεσος Φορέας: Κάθε δημόσιος ή ιδιωτικός Φορέας, που ενεργεί υπό την ευθύνη μιας διαχειριστικής αρχής ή αρχής πιστοποίησης ή εκτελεί καθήκοντα</p>

	εξ ονόματος μίας τέτοιας αρχής σε σχέση με Δικαιούχους που υλοποιούν πράξεις.
ΕΦΕΠΑΕ	Ενδιάμεσος Φορέας Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ανταγωνιστικότητας και Επιχειρηματικότητας
Ημερομηνία έναρξης πράξης	Ως ημερομηνία έναρξης της πράξης για τις ανάγκες παρακολούθησης αυτής, (π.χ. διάρκεια πράξης), ορίζεται η ημερομηνία ηλεκτρονικής κοινοποίησης της οριστικής έγκρισης της αίτησης χρηματοδότησης (αποτέλεσμα αξιολόγησης ή αποτέλεσμα αξιολόγησης ένστασης).
Ιδιωτική συμμετοχή	Κάθε συμμετοχή από ιδιωτικά κεφάλαια (ίδια κεφάλαια ή/και εξωτερική χρηματοδότηση) για την υλοποίηση έργου. Ως ιδιωτική συμμετοχή του δικαιούχου ορίζεται η διαφορά μεταξύ του επιλέξιμου προϋπολογισμού και της δημόσιας ενίσχυσης.
ΚΑΔ	Κωδικός Αριθμός Δραστηριότητας.
ΚΕΔΕ	Κώδικας Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων
Κρατική ενίσχυση	Ενίσχυση που εμπίπτει στο πεδίο του άρθρου 107 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).
Μετεγκατάσταση	Ορίζεται «η μεταφορά της ίδιας ή παρεμφερούς δραστηριότητας ή μέρους αυτής από επιχειρηματική εγκατάσταση στο έδαφος συμβαλλόμενου μέρους της συμφωνίας ΕΟΧ (αρχική εγκατάσταση) σε επιχειρηματική εγκατάσταση στην οποία πραγματοποιείται η ενισχυόμενη επένδυση στο έδαφος άλλου συμβαλλόμενου μέρους της συμφωνίας ΕΟΧ (ενισχυόμενη εγκατάσταση). Μεταφορά υπάρχει όταν το προϊόν ή η υπηρεσία στην αρχική και στην ενισχυόμενη εγκατάσταση εξυπηρετεί, τουλάχιστον εν μέρει, τον ίδιο σκοπό και καλύπτει τις απαιτήσεις ή τις ανάγκες του ίδιου τύπου πελατών και χάνονται θέσεις εργασίας στην ίδια ή παρεμφερή δραστηριότητα σε μία από τις αρχικές εγκαταστάσεις του δικαιούχου στον ΕΟΧ».
ΜμΕ	Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις. Η κατηγορία των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων («ΜΜΕ») αποτελείται από επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζομένους και των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκατ. ευρώ και/ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43 εκατ. ευρώ.
ΝΠΔΔ	Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
Οικονομικός Υπεύθυνος Έργου	Είναι αρμόδιος για να πραγματοποιεί τις καταχωρήσεις των παραστατικών και πληρωμών για λογαριασμό του Δικαιούχου στο ΟΠΣΚΕ και να αναρτά/διαχειρίζεται τα δικαιολογητικά. Ο Οικονομικός υπεύθυνος πρέπει να είναι φυσικό πρόσωπο που διαθέτει επίσης προφίλ στο ΟΠΣΚΕ (δύναται να ταυτίζεται με τον Συντονιστή ΟΠΣΚΕ).
ΟΠΣΚΕ	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων: το πληροφοριακό σύστημα του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών που περιλαμβάνει τις διαδικασίες και τα δεδομένα που απαιτούνται για τη διαχείριση, έλεγχο και υλοποίηση των δράσεων κρατικών ενισχύσεων και ήσσονος σημασίας.
Παρατυπία	Κάθε παράβαση διάταξης του ενωσιακού δικαίου ή του σχετικού με την εφαρμογή του εθνικού δικαίου, η οποία προκύπτει από πράξη ή παράλειψη οικονομικού Φορέα που εμπλέκεται στη θέσπιση των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ) και η οποία ζημιώνει ή ενδέχεται να ζημιώσει το γενικό προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με καταλογισμό αδικαιολόγητης δαπάνης στον προϋπολογισμό αυτής.

Πρόγραμμα	Έγγραφο το οποίο καταρτίζεται από τα αρμόδια Υπουργεία, Περιφέρειες και τους λοιπούς αρμόδιους εταίρους και εγκρίνεται από την Επιτροπή, το οποίο καθορίζει μια αναπτυξιακή στρατηγική με τη χρήση ενός συνεκτικού συνόλου προτεραιοτήτων και χρηματοδοτείται μέσω ενός ή περισσότερων ΕΔΕΤ
ΣΔΕ	Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου.
Συμβουλευτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας	Οι συμβουλευτικές υπηρεσίες, η συνδρομή και η επαγγελματική κατάρτιση στους τομείς της μεταφοράς γνώσεων, της απόκτησης, της προστασίας και της εκμετάλλευσης άυλων στοιχείων ενεργητικού, της χρήσης προτύπων και κανονισμών που τα εμπεριέχουν.
Συντονιστής ΟΠΣΚΕ	Για κάθε αίτηση χρηματοδότησης ορίζεται ένα φυσικό πρόσωπο ως Συντονιστής ΟΠΣΚΕ του Έργου. Ο Συντονιστής ΟΠΣΚΕ διαχειρίζεται το σύνολο των απαιτούμενων ενεργειών του έργου από την έναρξη μέχρι και την ολοκλήρωση του, για λογαριασμό του Δικαιούχου/των Δικαιούχων. Επίσης ο Συντονιστής ΟΠΣΚΕ του έργου ενημερώνεται ηλεκτρονικά για όλες τις διαδικασίες που αφορούν στην πορεία του έργου.
ΤΠΕ	Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών
ΤΠΥ	Τιμολόγιο Παροχής Υπηρεσιών
ΥΑΕΚΕΔ	Η Υπουργική Απόφαση 114947/29-11-2022 (ΦΕΚ 6132/τΒ/1-12-2022) «Εθνικοί Κανόνες Επιλεξιμότητας των δαπανών των πράξεων των Προγραμμάτων 2021-2027», όπως ισχύει.
ΦΟΑ	Φυσικό και Οικονομικό Αντικείμενο
Φορέας χρηματοδότησης	Η Υπηρεσία που έχει την ευθύνη απόδοσης των πιστώσεων στο Δικαιούχο ή στον Ενδιάμεσο Φορέα στην περίπτωση πράξεων κρατικών ενισχύσεων.
Χαρακτήρας Κινήτρου	Θεωρείται ότι οι ενισχύσεις έχουν χαρακτήρα κινήτρου, εάν ο Δικαιούχος έχει υποβάλει γραπτή αίτηση ενίσχυσης στο οικείο κράτος μέλος πριν από την έναρξη των εργασιών για το έργο ή τη δραστηριότητα.
€	Ευρώ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το υφιστάμενο παραγωγικό πρότυπο της Περιφέρειας Ηπείρου διακρίνεται από χαμηλή παραγωγικότητα, χαμηλές επιδόσεις καινοτομίας και εξωστρέφειας σε τομείς που συνδέονται με την Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΕΕ).

Η παρούσα Δράση στοχεύει στην ενίσχυση υφιστάμενων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε τομείς της περιφερειακής διάστασης της ΕΣΕΕ με σκοπό τη βελτίωση της παραγωγικότητάς τους και της εξωστρέφειάς τους.

1 ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ – ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

Το βασικό νομοθετικό πλαίσιο βάσει του οποίου θα υλοποιηθεί η δράση είναι:

1. Η C(2021) 5617 final Εκτελεστική Απόφαση της Επιτροπής της 29-7-2021 για την έγκριση της συμφωνίας εταιρικής σχέσης με την Ελληνική Δημοκρατία (ΕΣΠΑ 2021 – 2027).
2. Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων, όπως ισχύει.
3. Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1058 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής, όπως ισχύει.
4. Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2023/2831 (ΟJ EL L 15.12.2023) της Επιτροπής της 13^{ης} Δεκεμβρίου 2023 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας.
5. Ο Κανονισμός (ΕΕ) 651/2014 (Ο.J EE L 187/1/26.6.2014) της Επιτροπής της 17^{ης} Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης, όπως τροποποιήθηκε με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2023/1315 της Επιτροπής της 23ης Ιουνίου 2023 και ισχύει (Ο. J EE L 167/1 της 30.6.2023).
6. Η Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής της 6^{ης} Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων (Επίσημη Εφημερίδα L124 της 20.05.2003).
7. Η Απόφαση της Επιτροπής των ΕΚ με αριθμό C(2022) final/06.01.2022 «Υπόθεση κρατικής ενίσχυσης αριθ. SA.100372 (2021/N) – Ελλάδα: Χάρτης περιφερειακών ενισχύσεων για την Ελλάδα (1 Ιανουαρίου 2022 – 31 Δεκεμβρίου 2027), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
8. Η Εκτελεστική Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με αριθμό C(2022) 6511final/5-9-2022 που αφορά την έγκριση του Προγράμματος Ήπειρος για στήριξη από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» για την Περιφέρεια Ηπείρου στην Ελλάδα (CCI2021EL16FFPR009).
9. Ο Ν. 4914/2022 (ΦΕΚ 61/τΑ/21-3-2022) για τη «Διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2021-2027, σύσταση ανώνυμης εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων Α.Ε.» και άλλες διατάξεις », όπως ισχύει.

10. Ο Ν. 4488/2017 (ΦΕΚ 137/Τα/13-9-2017) «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις» και συγκεκριμένα το άρθρο 40.
11. Ο Ν. 4557/2018 (ΦΕΚ 139/ΤΑ/30-7-2018) «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2015/849/ΕΕ) και άλλες διατάξεις», άρθρο 3 και 20, όπως ισχύει.
12. Ο Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87/ΤΑ/7-6-2010) «Νέα Αρχιτεκτονική της Διοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης», όπως ισχύει.
13. Ο Ν. 4555/2018 (ΦΕΚ 133/ΤΑ/19-7-2018) «Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης - Εμβάθυνση της Δημοκρατίας - Ενίσχυση της Συμμετοχής – Βελτίωση της οικονομικής και αναπτυξιακής λειτουργίας των Ο.Τ.Α. [Πρόγραμμα «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ Ι»] - Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των ΦΟΔΣΑ - Ρυθμίσεις για την αποτελεσματικότερη, ταχύτερη και ενιαία άσκηση των αρμοδιοτήτων σχετικά με την απονομή ιθαγένειας και την πολιτογράφηση - Λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών και άλλες διατάξεις.», όπως ισχύει.
14. Το Π.Δ. 140/27-12-2010 «Οργανισμός Περιφέρειας Ηπείρου» (ΦΕΚ 233/ΤΑ/27-12-2010), όπως ισχύει.
15. Η αριθμ. 96/2023 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ιωαννίνων, με την οποία έγινε η επικύρωση των αποτελεσμάτων των περιφερειακών εκλογών της 8ης Οκτωβρίου 2023 και ανακήρυξη του επιτυχόντος και των επιλαχόντων συνδυασμών, των εκλεγέντων Περιφερειάρχου και των περιφερειακών συμβούλων της Περιφέρειας Ηπείρου, για την οποία δεν υποβλήθηκαν ενστάσεις κατά του κύρους των, ως ισχύει.
16. Η Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01).
17. Η Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία» (2022/C 414/01).
18. Το άρθρο 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα» που κυρώθηκε για το άρθρο πρώτο του Π.Δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98/ΤΑ/22-4-2005) που διατηρήθηκε σε ισχύ με την διάταξη του άρθρου 119 παρ.22 του Ν. 4622/2019 (ΦΕΚ 133/ΤΑ/7-8-2019), όπως ισχύει.
19. Το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου ΕΣΠΑ 2021-2027.
20. Η Υπουργική Απόφαση 114947/29-11-2022 (ΦΕΚ 6132/ΤΒ/1-12-2022) «Εθνικοί Κανόνες Επιλεξιμότητας των δαπανών των πράξεων των Προγραμμάτων 2021-2027», όπως ισχύει.
21. Η Υπουργική Απόφαση 110565/17-11-2022 (ΦΕΚ 5958/ΤΒ/22-11-2022) «Διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης προτάσεων ένταξης στα Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027 (ένσταση της παρ. 7 του άρθρου 36 του Ν. 4914/2022 (Α' 61))», όπως ισχύει.
22. Η Κοινή Υπουργική Απόφαση 5483/20.01.2023 «Διαδικασίες δημοσιονομικών διορθώσεων και αναζήτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών στα Τομεακά και Περιφερειακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» (ΦΕΚ Β' 390).
23. Η Υπουργική Απόφαση με αριθμ. 77792/2-8-2022 (ΦΕΚ 4164/ΤΒ/4-8-2022) με την οποία Αναδιαρθρώθηκε η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος Ήπειρος, όπως ισχύει.
24. Η με αρ. πρωτ. 1398/5-6-2024 Απόφαση του Περιφερειάρχη (ΑΔΑ: 6ΥΖΕ7Λ9-ΗΦΩ) περί ορισμού του Ενδιάμεσου Φορέα Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ανταγωνιστικότητας και

Επιχειρηματικότητα «ΕΦΕΠΑΕ» ως Ενδιάμεσου Φορέα του Προγράμματος Ήπειρος 2021-2027 και ανάθεση καθηκόντων της Διαχειριστικής Αρχής Προγράμματος Ήπειρος για τη διαχείριση πράξεων κρατικών ενισχύσεων, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με την αρ. πρωτ. 1410/25-6-2025 (ΑΔΑ: ΨΔΨΞ7Λ9-8ΕΝ) 1η Τροποποίηση της απόφασης.

25. Το με αρ. πρωτ. 115970/13-11-2015 έγγραφο ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα "Οδηγός «Κρατικές ενισχύσεις και RIS3»".
26. Το με αρ. πρωτ. 99801/27-10-2023 έγγραφο ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα "Οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων".
27. Το με αρ. πρωτ. 112292/27-11-2023 έγγραφο ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα "Διευκρινίσεις στις οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων".
28. Το με αρ. πρωτ. 15460/25-10-2024 έγγραφο ΕΥΘΥΠΣ με θέμα "Οδηγίες/διευκρινίσεις για: α) τις δηλώσεις μη σύγκρουσης συμφερόντων στο πλαίσιο της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027 κατ' άρθρο 51 του ν.4914/2022 προς τις Διαχειριστικές Αρχές και τους Ενδιάμεσους Φορείς του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου των Προγραμμάτων της ΠΠ 2021-2027 που χρηματοδοτούνται από τα Ταμεία και προς την Κεντρική Υπηρεσία της ΜΟΔ ΑΕ (Υπόδειγμα 1) και β) τις δηλώσεις απουσίας σύγκρουσης συμφερόντων στο πλαίσιο του αρ. 61 του Κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ), 2024/2509 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Σεπτεμβρίου 2024 σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης (αναδιατύπωση) προς τα μέλη των Αναθετουσών Αρχών, γνωμοδοτικά και αποφαινόμενα όργανα, όργανα διοίκησης ή άλλα όργανα των Αναθετουσών Αρχών, καθώς και εξωτερικούς εμπειρογνώμονες και μέλη σχετικών μητρώων που εμπλέκονται στην διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης, συμπεριλαμβανομένου του σχεδιασμού και της προετοιμασίας της διαδικασίας, καθώς και της κατάρτισης των εγγράφων της σύμβασης (Υπόδειγμα 2)".
29. Η με αρ. πρωτ. 2075/17.09.2025 Απόφαση του Περιφερειάρχη Ηπείρου «3η τροποποίηση έγκρισης της 8^{ης} εξειδίκευσης και του χρονοπρογραμματισμού Δράσεων έτους 2025 Προγράμματος Ήπειρος 2021 – 2027», με την οποία εγκρίθηκαν η εξειδίκευση και ο προγραμματισμός της πρόσκλησης της Δράσης 1.iii.1: Ανάπτυξη καινοτόμου και εξωστρεφούς επιχειρηματικότητα / Υποδράση 1.iii.1α: Ενίσχυση υφιστάμενων ΜΜΕ για την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών στους τομείς προτεραιότητας της περιφερειακής διάστασης της ΕΣΣΕ.
30. Η με αρ. πρωτ. 2282/03.10.2025 Απόφαση έγκρισης της 14^{ης} Γραπτής Διαδικασίας της Επιτροπής Παρακολούθησης του Προγράμματος Ήπειρος 2021 – 2027, με την οποία εγκρίθηκε η μεθοδολογία αξιολόγησης και τα κριτήρια επιλογής πράξεων της πρόσκλησης της Δράσης 1.iii.1: Ανάπτυξη καινοτόμου και εξωστρεφούς επιχειρηματικότητα / Υποδράση 1.iii.1α: Ενίσχυση υφιστάμενων ΜΜΕ για την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών στους τομείς προτεραιότητας της περιφερειακής διάστασης της ΕΣΣΕ.
31. Το με αρ. πρωτ. 144534 ΕΞ 2025/19.08.2025 έγγραφο ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα "Διατύπωση γνώμης επί της Πρόσκλησης υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης για την «Επιχειρώ – Καινοτομώ στην Ήπειρο» στο πλαίσιο του Προγράμματος Ήπειρος 21-27".
32. Η με αρ. πρωτ. 2462/16.10.2025 (ΑΔΑ Ψ17Β7Λ9-9Τ6) Απόφαση του Περιφερειάρχη Ηπείρου για την προκήρυξη της δράσης «ΠΗΠΕ-03 Ερευνώ – Καινοτομώ στην Ήπειρο» (κωδικός πρόσκλησης ΟΠΣ 19885).

33. Το με αρ. πρωτ. 213716 ΕΞ 2025/1617 ΕΥΚΕ-ΧΕ/09.12.2025 έγγραφο ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα "Διατύπωση γνώμης επί της 1^{ης} Τροποποίησης της Πρόσκλησης υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης για την δράση «Επιχειρώ – Καινοτομώ στην Ήπειρο» στο πλαίσιο του Προγράμματος Ήπειρος 21-27".
34. Η με αρ. πρωτ. 3109/19.12.2025 (ΑΔΑ 9ΣΤΨ7Λ9-ΜΩΔ) Απόφαση του Περιφερειάρχη Ηπείρου για την 1^η Τροποποίηση της προκήρυξης της δράσης «ΠΗΠΕ-03 Ερευνώ – Καινοτομώ στην Ήπειρο» (κωδικός πρόσκλησης ΟΠΣ 19885).
35. Το με αρ. πρωτ. 9926 ΕΞ 2026/74,75 ΕΥΚΕ/21.01.2026 έγγραφο ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα "Διατύπωση γνώμης επί της 2ης Τροποποίησης της Πρόσκλησης υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης για την δράση «Επιχειρώ – Καινοτομώ στην Ήπειρο» στο πλαίσιο του Προγράμματος Ήπειρος 21-27".
36. Η με αρ. πρωτ. 103/22.01.2026 (ΑΔΑ 9ΞΟΛ7Λ9-ΑΚΙ) Απόφαση του Περιφερειάρχη Ηπείρου για την 2η Τροποποίηση της Πρόσκλησης υποβολής προτάσεων «Επιχειρώ – Καινοτομώ στην Ήπειρο», στα πλαίσια υλοποίησης του Προγράμματος Ήπειρος 2021 – 2027.
37. Το με αρ. πρωτ. 36927 ΕΞ 2026/258 ΕΥΚΕ/04.03.2026 έγγραφο ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα "Διατύπωση γνώμης επί της 3ης Τροποποίησης της Πρόσκλησης υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης για την δράση «Επιχειρώ – Καινοτομώ στην Ήπειρο» στο πλαίσιο του Προγράμματος Ήπειρος 21-27".

Η πρόσκληση παρέχει τη δυνατότητα επιλογής του θεσμικού πλαισίου χορήγησης των κρατικών ενισχύσεων,

είτε με βάση τον Κανονισμό (ΕΕ) 651/2014 (ΓΑΚ)

- **άρθρο 14 «Περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις»,**
- **άρθρο 18 «Ενισχύσεις για συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΜΜΕ»,**
- **άρθρο 19 «Ενισχύσεις για συμμετοχή ΜΜΕ σε εμπορικές εκθέσεις»**
- **άρθρο 41 «Επενδυτικές ενισχύσεις για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, του ανανεώσιμου υδρογόνου και της συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης»,**

είτε με βάση τον Κανονισμό (ΕΕ) 2023/2831 (De minimis), ως ισχύουν.

Η επιχείρηση επιλέγει υποχρεωτικά ένα εκ των δυο Κανονισμών κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης.

Σημειώνονται τα εξής:

1. Οι ενισχύσεις που επιλέγεται να χορηγηθούν με τον Κανονισμό (ΕΕ) 651/2014 όπως ισχύει, συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 2 ή 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον οι ενισχύσεις αυτές πληρούν όλες τις προϋποθέσεις του Κεφαλαίου Ι του Καν. (Ε.Ε.) 651/2014 και αναλόγως του/των χρησιμοποιούμενου/ων άρθρου/ων : άρθρο 14 «Περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις», άρθρο 18 «Ενισχύσεις για συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΜΜΕ», άρθρο 19 «Ενισχύσεις για συμμετοχή ΜΜΕ σε εμπορικές εκθέσεις» και άρθρο 41 «Επενδυτικές ενισχύσεις για την προώθηση της

παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, του ανανεώσιμου υδρογόνου και της συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης» του ειδικού μέρους του ιδίου Κανονισμού. Στην περίπτωση χρήσης του Άρθρου 14, χρηματοδοτείται αποκλειστικά η **αρχική επένδυση υφιστάμενης επιχείρησης**. Ειδικότερα, το επενδυτικό σχέδιο θα πρέπει να αφορά την επένδυση σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού σε σχέση με τη δημιουργία νέας επιχειρηματικής εγκατάστασης ή την επέκταση της παραγωγικής ικανότητας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης, ή τη διαφοροποίηση της παραγωγής υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης σε προϊόντα ή υπηρεσίες που δεν παρήγαγε προηγουμένως η εγκατάσταση ή τη θεμελιώδη αλλαγή στη συνολική παραγωγική διαδικασία των προϊόντων ή στη συνολική παροχή των υπηρεσιών που αφορά η επένδυση στην εγκατάσταση.

2. Οι ενισχύσεις που επιλέγεται να χορηγηθούν με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2023/2831 όπως ισχύει συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 2 ή 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον οι ενισχύσεις αυτές πληρούν όλες τις προϋποθέσεις του Καν. (Ε.Ε.) 2023/2831.
3. Οι Δικαιούχοι που θα συμμετέχουν στη Δράση θα πρέπει να λαμβάνουν μέριμνα για τη διευκόλυνση της πρόσβασης στις ενισχυόμενες εγκαταστάσεις ατόμων με αναπηρία, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 9 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060.
4. Η κατηγοριοποίηση των επιχειρήσεων σε Μεσαίες, Μικρές και Πολύ Μικρές γίνεται σύμφωνα με το Παράρτημα Ι του Κανονισμού Ε.Ε. 651/2014
5. Το κράτος υποχρεούται να αναστείλει την χορήγηση νέας ενίσχυσης σε επιχείρηση κατά της οποίας εκκρεμεί διαταγή ανάκτησης, κατόπιν προηγούμενης αποφάσεως της Επιτροπής, με την οποία μια ενίσχυση κηρύσσεται παράνομη και ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά.
6. Πρέπει να τηρηθούν οι απαιτήσεις δημοσιότητας, όπως ορίζονται στα άρθρα 46-50 και Παράρτημα ΙΧ του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021, στον Κανονισμό 651/2014 και στον Οδηγό Επικοινωνίας ΕΣΠΑ 2021-2027. Η υποβολή αιτήσεων των ωφελούμενων στο πλαίσιο της πρόσκλησης σημαίνει και αποδοχή από μέρους τους των όρων δημοσιότητας.
7. Για τα όρια και τις μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης λαμβάνεται υπόψη το συνολικό ποσό της ενίσχυσης.
  - Εάν ενωσιακή χρηματοδότηση (που δεν τελεί υπό τον έλεγχο του κράτους μέλους) συνδυάζεται με κρατική ενίσχυση, για να εξακριβωθεί κατά πόσον τηρούνται τα όρια κοινοποίησης και οι μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης ή τα μέγιστα ποσά ενίσχυσης, λαμβάνονται υπόψη μόνο οι κρατικές ενισχύσεις, με την προϋπόθεση ότι το συνολικό ποσό της δημόσιας χρηματοδότησης που χορηγείται για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες δεν υπερβαίνει το πλέον ευνοϊκό ποσοστό χρηματοδότησης που καθορίζουν οι ισχύοντες κανόνες της ενωσιακής νομοθεσίας.
  - Οι απαλλασσόμενες ενισχύσεις μπορούν να σωρευθούν με οποιεσδήποτε άλλες κρατικές ενισχύσεις, εάν πρόκειται για διαφορετικές προσδιορισμένες δαπάνες.

- Δεν επιτρέπεται η σώρευση των απαλλασσόμενων ενισχύσεων με οποιεσδήποτε άλλες ενισχύσεις για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, οι οποίες επικαλύπτονται πλήρως ή εν μέρει, εάν το αποτέλεσμα υπερβαίνει την υψηλότερη ένταση ενίσχυσης/το υψηλότερο ποσό ενίσχυσης που εφαρμόζεται στην ενίσχυση αυτή.
  - Οι κρατικές ενισχύσεις που τυγχάνουν απαλλαγής δυνάμει του Καν. (ΕΕ) 651/2014 - ΓΑΚ δεν σωρεύονται με οποιεσδήποτε ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που αφορούν τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, εάν η σώρευση αυτή θα οδηγήσει σε υπέρβαση της έντασης ενίσχυσης που προβλέπεται στο κεφάλαιο ΙΙΙ του Καν. 651/2014.
  - Απαγορεύεται η σώρευση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που χορηγούνται με τον Κανονισμό 2831/2023 με άλλες κρατικές ενισχύσεις για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες ή με κρατικές ενισχύσεις για το ίδιο μέτρο χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, αν η σώρευση αυτή οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης σχετικής έντασης ενίσχυσης ή του ποσού ενίσχυσης που έχει καθορισθεί με βάση τα συγκεκριμένα δεδομένα κάθε περίπτωσης σε κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφαση που έχει εκδώσει η Επιτροπή.
  - Το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (De minimis) που έχει λάβει στο παρελθόν η ενιαία επιχείρηση, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης από την πρόσκληση, πρέπει να μην υπερβαίνει το ποσό των 300.000 € σε οποιαδήποτε περίοδο τριών ετών (κυλιόμενη ημερολογιακή βάση). Όταν σημειωθεί υπέρβαση του ανώτατου ορίου που ορίζεται προηγουμένως, με τη χορήγηση νέας ενίσχυσης ήσσονος σημασίας, η εν λόγω νέα ενίσχυση δεν δύναται να υπαχθεί στο ευεργέτημα του κανονισμού.
8. Στην εκτέλεση των έργων θα πρέπει να ληφθεί υπόψη η ισχύουσα εθνική και κοινοτική νομοθεσία σχετικά με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Ειδικότερα:
- Τον Κανονισμό 679/2016 «Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων»,
  - Τον Ν. 4624/2019 (Α' 137) «Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Καν. (ΕΕ) 2016/679 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 και άλλες διατάξεις και τις σχετικές οδηγίες και αποφάσεις της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.
9. Στην διαμόρφωση της παρούσας πρόσκλησης ελήφθησαν υπόψη οι απαιτήσεις της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του Προγράμματος Ήπειρος 2021-2027.
10. Οι επιχειρήσεις που θα συμμετέχουν στη δράση θα πρέπει να τηρούν τη νομοθεσία περί υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων και πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου.
11. Οι ενισχύσεις που χορηγούνται δυνάμει της παρούσας πρόσκλησης συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 2 ή 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούν είτε όλες τις προϋποθέσεις του Κεφαλαίου Ι του Καν. (Ε.Ε.) 651/2014 και των αντίστοιχων άρθρων του ειδικού μέρους του ίδιου Κανονισμού είτε όλες τις προϋποθέσεις του Καν. (Ε.Ε.) 2023/2831 (De minimis).

2 ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

Η παρούσα πρόσκληση «**Επιχειρώ - Καινοτομώ στην Ήπειρο**» στοχεύει στη βελτίωση της παραγωγικότητας, της ανταγωνιστικότητας, της εξωστρέφειας και της πράσινης μετάβασης των υφιστάμενων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων της Περιφέρειας Ηπείρου, που δραστηριοποιούνται στους τομείς προτεραιότητας της περιφερειακής διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΕΕ 2021-2027).

Ενισχύει επενδυτικά σχέδια υφιστάμενων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων που στοχεύουν στην αξιοποίηση και ενσωμάτωση συγχρόνων τεχνολογιών, στην ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων ή/και παρεχόμενων υπηρεσιών, πριμοδοτώντας ενέργειες οι οποίες αξιοποιούν σύγχρονες τεχνολογίες, υποδομές και βέλτιστες πρακτικές σε θέματα παραγωγικής διαφοροποίησης, καινοτόμου τεχνολογικού και ψηφιακού μετασχηματισμού, ενεργειακής αποδοτικότητας και κυκλικής οικονομίας.

Η πρόσκληση χρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα Ήπειρος 2021-2027 και ειδικότερα την Προτεραιότητα 01 «Ενίσχυση της περιφερειακής οικονομίας μέσω της αξιοποίησης της έρευνας και της καινοτομίας» και του ειδικού Στόχου RSO1.3: «Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, μεταξύ άλλων μέσω παραγωγικών επενδύσεων».

Η πρόσκληση αναφέρεται στη δράση του Προγράμματος Ήπειρος 2021-2027 1.iii.1 «Ανάπτυξη καινοτόμου και εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας» και ειδικότερα στην υποδράση 1.iii.1α: «Ενίσχυση υφιστάμενων ΜΜΕ για την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών στους τομείς προτεραιότητας της περιφερειακής διάστασης της ΕΣΣΕ». Η συνολική δημόσια δαπάνη της πρόσκλησης ανέρχεται σε 15.000.000 €.

Ο προϋπολογισμός της πρόσκλησης κατανέμεται ανά επιλεγόμενο καθεστώς ενίσχυσης ως εξής:

ΔΡΑΣΗ	ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ
Ανάπτυξη καινοτόμου και εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας	Καν. 2023/2831 (De minimis)	6.750.000
	Καν. 651/2014 (ΓΑΚ)	8.250.000

Η πρόσκληση συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από Εθνικούς Πόρους. Το ΕΤΠΑ συμβάλλει στη μείωση των ανισοτήτων μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των διαφόρων περιοχών μέσα στην Ένωση και στη μείωση της υστέρησης των λιγότερο ανεπτυγμένων περιφερειών με τη συμμετοχή στη διαρθρωτική προσαρμογή των περιφερειών των οποίων η ανάπτυξη καθυστερεί και στη μετατροπή βιομηχανικών περιοχών σε παρακμή, συμπεριλαμβανομένης της βιώσιμης ανάπτυξης και της αντιμετώπισης των περιβαλλοντικών προκλήσεων (Άρθρο 2 Κανονισμού ΕΚ 1058/2021).

Για λόγους μεγαλύτερης συμπληρωματικότητας η χρηματοδότηση γίνεται με χρήση της Κοινής Στήριξης (άρθρο 25 Κ (ΕΕ) 2021/1060) για τη χρηματοδότηση παρεμβάσεων που εμπίπτουν στο πεδίο ενισχύσεων του ΕΚΤ+. Το ΕΚΤ+ στοχεύει να βελτιώσει τις ευκαιρίες απασχόλησης, να ενισχύσει την κοινωνική ένταξη, να καταπολεμήσει τη φτώχεια, να προαγάγει την εκπαίδευση, τις δεξιότητες και τη διά βίου μάθηση και να αναπτύξει ενεργές, συνολικές και βιώσιμες πολιτικές ένταξης στο

πλαίσιο των καθκόντων που του ανατίθενται από το άρθρο 162 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό στην οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή σύμφωνα με το άρθρο 174 ΣΛΕΕ. Σύμφωνα με το άρθρο 9 ΣΛΕΕ, το ΕΚΤ+ συνεκτιμά τις απαιτήσεις που συνδέονται με την προαγωγή υψηλού επιπέδου απασχόλησης, την εγγύηση επαρκούς κοινωνικής προστασίας, την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού, καθώς και το υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης, κατάρτισης και προστασίας της ανθρώπινης υγείας.

Τα επενδυτικά σχέδια της πρόσκλησης θα πρέπει τεκμηριωμένα να συνδέονται με μια τουλάχιστον Προτεραιότητα της Περιφερειακής διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, προκειμένου να είναι επιλέξιμα.

Κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης, απαιτείται αναλυτική τεκμηρίωση σύνδεσης του επενδυτικού σχεδίου και των προτεινόμενων δαπανών με τις Προτεραιότητες της Περιφερειακής διάστασης της ΕΣΕΕ (Περιοχή Παρέμβασης) «ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΤΟΜΕΙΣ, ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΣΕΕ 2021 – 2027».

Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να δραστηριοποιούνται ουσιαδώς, ήτοι να διαθέτουν κατά το ημερολογιακό έτος που προηγείται της ημερομηνίας δημοσίευσης της Πρόσκλησης κύριο ΚΑΔ ή ΚΑΔ με τα μεγαλύτερα έσοδα, στους τομείς της περιφερειακής διάστασης της Ε.Σ.Ε.Ε. για την Περιφέρεια Ηπείρου:

01. Υλικά – Κατασκευές και Βιομηχανία
02. Τουρισμός – Πολιτισμός – Δημιουργικές Βιομηχανίες
03. Αγροδιατροφική Αλυσίδα
04. Περιβάλλον – Κυκλική Οικονομία
05. Βιοεπιστήμες - Υγεία και Φάρμακα
07. Αειφόρος Ενέργεια
08. Ψηφιακές Τεχνολογίες

όπως αναλυτικά προσδιορίζονται μέσω των επιλέξιμων ΚΑΔ στο «ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΚΩΔΙΚΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ (ΚΑΔ)».

Ειδικότερα, στο πλαίσιο της Δράσης ενισχύονται πράξεις επιχορηγούμενου προϋπολογισμού, ανάλογα με το επιλεχθέν καθεστώς ενίσχυσης, από 100.000€ έως 500.000€ για την περίπτωση επιλογής του Καν. ΕΕ 2023/2831 (de minimis) και από 200.000€ έως 800.000€ για την περίπτωση επιλογής του Καν. ΕΕ 651/2014 (ΓΑΚ), ως ισχύουν. Τα ποσοστά ενίσχυσης του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού, βάσει των οποίων προσδιορίζεται η δημόσια χρηματοδότηση της πράξης, ορίζονται στο πεδίο 8.3 της πρόσκλησης, ανάλογα με τη χρήση του καθεστώτος ενίσχυσης και του μεγέθους της επιχείρησης.

Κάθε Δικαιούχος επιχείρηση (μοναδικό ΑΦΜ) έχει δικαίωμα υποβολής για χρηματοδότηση στα πλαίσια της παρούσας πρόσκλησης ένα και μόνο επενδυτικό σχέδιο.

Οι ημερομηνίες έναρξης και λήξης υποβολής των προτάσεων, έχει ως εξής:

Έναρξη υποβολής προτάσεων

Λήξη υποβολής προτάσεων

13.00 - 04/11/2025

15.00 - 31/03/2026

Η ΕΥΔ Προγράμματος Ήπειρος διατηρεί το δικαίωμα τροποποίησης των ανωτέρω ημερομηνιών, του προϋπολογισμού της πρόσκλησης και της κατανομής αυτού μεταξύ των καθεστώτων ενίσχυσης με βάση τις υποβληθείσες αιτήσεις και τα αποτελέσματα της αξιολόγησης. Κάθε τροποποίηση των ανωτέρω στοιχείων θα δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του Προγράμματος Ήπειρος 2021-2027 (www.espa-epirus.gr), του ΕΦΕΠΑΕ (www.efepae.gr, www.diaxeiristiki.gr) και του ΕΣΠΑ (www.espa.gr).

Κωδικός πρόσκλησης	ΠΗΠ-03/1.0 (Α/Α ΟΠΣ 19865)
Τίτλος και περιγραφή Πρόσκλησης	Επιχειρώ – Καινοτομώ στην Ήπειρο
Τομείς «έξυπνης εξειδίκευσης»	01. Υλικά – Κατασκευές και Βιομηχανία 02. Τουρισμός – Πολιτισμός – Δημιουργικές Βιομηχανίες 03. Αγροδιατροφική Αλυσίδα 04. Περιβάλλον – Κυκλική Οικονομία 05. Βιοεπιστήμες - Υγεία και Φάρμακα 07. Αειφόρος Ενέργεια 08. Ψηφιακές Τεχνολογίες
Δείκτες εκροών	RCO01 – Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες) (ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ : Επιχειρήσεις) RCO02 - Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις (ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ : Επιχειρήσεις)
Δείκτες αποτελεσμάτων	RCR01 – Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν σε υποστηριζόμενες οντότητες (ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ: Ισοδύναμα Ανθρωποέτη) RCR02 – Ιδιωτικές επενδύσεις οι οποίες συμπληρώνουν τη δημόσια στήριξη (εκ της οποίας: επιχορηγήσεις, χρηματοδοτικά μέσα) (ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ: Ευρώ) RCR03 – Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων ή διαδικασιών (ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ: Επιχειρήσεις)
Γεωγραφικές Ενότητες υλοποίησης	Περιφέρεια Ηπείρου

Συνολική διαθέσιμη Δημόσια Δαπάνη	15.000.000 €
Πεδίο παρέμβασης	021. Επιχειρηματική ανάπτυξη και διεθνοποίηση ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων παραγωγικών επενδύσεων
Είδος παρεχόμενων ενισχύσεων	Επιχορήγηση (Grant)
Καθεστώς ενίσχυσης	A) ο Κανονισμός (ΕΕ) 2023/2831 (Ο.Υ ΕΕ L 2831/13.12.2023) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (de minimis). ή B) ο Κανονισμός (ΕΕ) 651/2014 (Ο.Υ ΕΕ L 187/1/26.6.2014) της Επιτροπής της 17 ^{ης} Ιουνίου 2014 σχετικά με την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά, κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης, όπως τροποποιήθηκε με τον Κανονισμό (ΕΕ) 1315/2023 (Ο.Υ ΕΕ L 167/1/30.6.2023) της Επιτροπής της 23ης Ιουνίου 2023 και ισχύει.
Ταμείο	ΕΤΠΑ

Η Δράση υλοποιείται σε όλα τα στάδια (υποβολή, αξιολόγηση, ενστάσεις, υπαγωγή, έλεγχος, πιστοποίηση, τροποποίηση, πληρωμή, έλεγχος μακροχρονίων υποχρεώσεων κ.λπ.) μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (Ο.Π.Σ.Κ.Ε.), η πρόσβαση στο οποίο δίνεται στους δικαιούχους των ενισχύσεων μέσω της ιστοσελίδας (<https://app.opske.gr/>) και στο οποίο υποχρεωτικά οι δικαιούχοι των ενισχύσεων υποβάλλουν το σύνολο των αιτημάτων προς την ΕΥΔ Προγράμματος ΗΠΕΙΡΟΣ / ΕΦΕΠΑΕ (π.χ. αιτήματα υποβολών, ενστάσεις, αιτήματα ελέγχου, αιτήματα τροποποίησης κ.λπ.).

Οι οριστικά υποβληθείσες αιτήσεις χρηματοδότησης, όπως τεκμηριώνεται από την ημερομηνία/ώρα ηλεκτρονικής υποβολής (οριστικοποίησης) στο ΟΠΣΚΕ, αξιολογούνται συγκριτικά.

3 ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

Η παρούσα δράση υλοποιείται από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος Ήπειρος (ΕΥΔ ΗΠΕΙΡΟΣ) με Ενδιάμεσο Φορέα τον Ενδιάμεσο Φορέα Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ανταγωνιστικότητας & Επιχειρηματικότητας (ΕΦΕΠΑΕ), με βάση το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει την υλοποίηση του ΕΣΠΑ 2021-2027. Οι αρμοδιότητες οι οποίες αναθέτονται στον ΕΦ υπό την άμεση εποπτεία και τον έλεγχό της, περιγράφονται αναλυτικά στην με αρ. πρωτ. 1398/5-6-2024 (ΑΔΑ: 6ΥΖΕ7Λ9-ΗΦΩ) Απόφαση Ορισμού του.

Φορέας Προκήρυξης της πιο πάνω δράσης είναι η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος Ήπειρος. Η υποδοχή και η παρακολούθηση της υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων θα γίνει από τον ΕΦΕΠΑΕ.

Ο Ενδιάμεσος Φορέας (ΕΦΕΠΑΕ) του Προγράμματος ΗΠΕΙΡΟΣ 2021-2027, είναι Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία με αντικείμενο τη Διαχείριση Κρατικών Ενισχύσεων. Ο στόχος της εταιρείας ΕΦΕΠΑΕ είναι η παροχή προς την εκάστοτε Αναθέτουσα Αρχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών διαχείρισης Δράσεων Ενισχύσεων του εκάστοτε Προγράμματος.

Για τα στελέχη της ΔΑ, του ΕΦΕΠΑΕ και εξωτερικούς συνεργάτες (αξιολογητές κα) εφαρμόζονται τα όσα αναφέρονται στο 157460/25-10-2024 έγγραφο ΕΥΘΥΠΣ περί μη σύγκρουσης συμφερόντων.

4 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

4.1 Δικαιούχοι – Γενικές προϋποθέσεις συμμετοχής

Δικαιούχοι που μπορούν να τύχουν δημόσιας χρηματοδότησης στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης,

είναι **υφιστάμενες μικρές, πολύ μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ)**, όπως αυτές ορίζονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI: ΟΡΙΣΜΟΣ ΜΜΕ ΚΑΙ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΔΗΛΩΣΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΜΜΕ ΜΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ και πληρούν τους όρους:

- Έχουν τουλάχιστον δυο (2) πλήρεις κλεισμένες διαχειριστικές χρήσεις για τα έτη που προηγούνται του έτους υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης. Κλεισμένη πλήρης διαχειριστική χρήση νοείται η χρήση για την οποία έχουν υποβληθεί τα προσήκοντα φορολογικά έντυπα (π.χ. φορολογικά έντυπα Ε3 & Ν) στην ΑΑΔΕ και η οποία έχει διάρκεια 12 μήνες.
- Δραστηριοποιούνται ουσιαστικά σε Τομείς της Περιφερειακής Διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΕΕ), ήτοι διαθέτουν κατά το ημερολογιακό έτος που προηγείται της ημερομηνίας δημοσίευσης της Πρόσκλησης κύριο ΚΑΔ ή ΚΑΔ με τα μεγαλύτερα έσοδα σε ΚΑΔ που συμπεριλαμβάνεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III: ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΚΩΔΙΚΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ (ΚΑΔ),
- Το προτεινόμενο επενδυτικό σχέδιο τεκμηριωμένα συνδέεται με Προτεραιότητα/ες Περιοχής/ών Παρέμβασης ενός αποκλειστικά Τομέα της Περιφερειακής διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, όπως αποτυπώνονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II: ΤΟΜΕΙΣ, ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗΣ ΕΣΕΕ 2021–2027,
- Το προτεινόμενο επενδυτικό σχέδιο (ΚΑΔ επένδυσης) αφορά σε έναν τουλάχιστον από τους επιλέξιμους ΚΑΔ του Παραρτήματος III: ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΚΩΔΙΚΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ (ΚΑΔ). Διευκρινίζεται ότι, η επιχείρηση δεν έχει την υποχρέωση να διαθέτει τον ΚΑΔ επένδυσης κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης αλλά οφείλει να τον διαθέτει πριν την υποβολή του πρώτου αιτήματος επαλήθευσης - πιστοποίησης.

Επίσης πρέπει:

- Να υποβάλλουν μία και μοναδική αίτηση χρηματοδότησης ανά ΑΦΜ στην παρούσα Δράση.
- Να δραστηριοποιούνται στην Ελληνική Επικράτεια και η πράξη να υλοποιηθεί στο σύνολό της εντός της Περιφέρειας Ηπείρου.
- Το ύψος του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού της πράξης δεν μπορεί να υπερβαίνει τον υψηλότερο κύκλο εργασιών προσαυξημένο κατά 40% που επετεύχθη σε μια από τις δύο πλήρεις κλεισμένες διαχειριστικές χρήσεις που προηγούνται της ημερομηνίας υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης. Στην περίπτωση που η πράξη έχει επιχορηγούμενο προϋπολογισμό μεγαλύτερο των ορίων που δίνονται στο Κεφάλαιο 7 «ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΩΝ – ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ» της πρόσκλησης, ήτοι τις 500.000€ για καθεστώς ενίσχυσης τον Καν. ΕΕ 2023/2831 και το 800.000€ για καθεστώς ενίσχυσης τον Καν. ΕΕ 651/2014, τυχόν υπερβάλλον ποσό θεωρείται ιδιωτική συμμετοχή 100% για την υλοποίηση της πράξης και παρόλο που οι υπερβάλλουσες δαπάνες δεν επιχορηγούνται, αντικείμενο αξιολόγησης και παρακολούθησης-

ελέγχου αποτελεί το σύνολο της πράξης, συμπεριλαμβανομένου και του υπερβάλλοντος κόστους. Πράξεις με επιχορηγούμενο προϋπολογισμό μικρότερο των ορίων που δίνονται στο Κεφάλαιο 7 «ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΩΝ – ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ» της πρόσκλησης, ήτοι τις 100.000€ για καθεστώς ενίσχυσης τον Καν. ΕΕ 2023/2831 και τις 200.000€ για καθεστώς ενίσχυσης τον Καν. ΕΕ 651/2014, κρίνονται μη επιλέξιμες και απορρίπτονται.

- Η οικονομική συμμετοχή του δικαιούχου της ενίσχυσης να ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον 25% των επιλέξιμων δαπανών του επενδυτικού σχεδίου, είτε μέσω ιδίων πόρων, είτε μέσω εξωτερικής χρηματοδότησης
- Να λειτουργούν νόμιμα διαθέτοντας το κατάλληλο έγγραφο αδειοδότησης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και την ενισχυόμενη δραστηριότητά τους (π.χ. άδεια λειτουργίας, Υπεύθυνη δήλωση έναρξης λειτουργίας, απαλλακτικό άδειας λειτουργίας, γνωστοποίηση έναρξης λειτουργίας κλπ.). Στην περίπτωση που η άδεια δεν έχει εκδοθεί ή έχει λήξει χρονικά, απαιτείται η προσκόμιση της σχετικής αίτησης έκδοσης/ανανέωσης αυτής. Δικαιούχοι με δραστηριότητες για την άσκηση των οποίων δεν απαιτείται άδεια λειτουργίας, θα πρέπει να υποβάλλουν Υπεύθυνη Δήλωση του Νόμιμου Εκπροσώπου, στην οποία θα βεβαιώνεται ότι δεν απαιτείται η έκδοση άδειας λειτουργίας ή έγγραφο απαλλαγής από τη σχετική υποχρέωση με σχετική τεκμηρίωση. Στις περιπτώσεις που η ενισχυόμενη δραστηριότητα δεν ασκείται ήδη από την επιχείρηση θα προσκομίζεται Υπεύθυνη δήλωση όπου ο δικαιούχος θα δεσμεύεται για την προσκόμιση της άδειας λειτουργίας κατά την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου σύμφωνα με τα οριζόμενα στο κεφάλαιο 13 της πρόσκλησης.
- Να λειτουργούν αποκλειστικά με μία από τις ακόλουθες μορφές επιχειρήσεων εταιρικού/εμπορικού χαρακτήρα [Ατομική Επιχείρηση, Ομόρρυθμη Εταιρεία (Ο.Ε.), Ετερόρρυθμη Εταιρεία (Ε.Ε.), Ετερόρρυθμη Εταιρεία κατά μετοχές (Ε.Ε. κατά μετοχές), Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.), Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης Μονοπρόσωπη (Ε.Π.Ε. ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ), Ανώνυμη Εταιρεία (Α.Ε.), Αστικός Συνεταιρισμός, Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση του Ν. 4430/2016 ως ισχύει (ΚΟΙΝ.ΣΕΠ), Αγροτικός Συνεταιρισμός, Ανώνυμη Εταιρεία Μονοπρόσωπη (Α.Ε. ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ), Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (Ι.Κ.Ε.), Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία Μονοπρόσωπη (Μονοπρόσωπη Ι.Κ.Ε.), Κοινωνικός Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης (ΚΟΙ.Σ.Π.Ε.), Ναυτιλιακή Εταιρεία Πλοίων Αναψυχής (Ν.Ε.Π.Α.) Ν.3182/2003, Ναυτιλιακή Εταιρεία Πλοίων Αναψυχής (Ν.Ε.Π.Α.) Ν. 4926/2022].
- Να τηρούν απλογραφικά ή διπλογραφικά βιβλία του ν.4308/2014, όπως ισχύει.
- Να έχουν εγγραφεί στο Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων του άρθρου 20 του ν. 4557/2018 (Α' 139) όπως ισχύει πριν την ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.
- Να μη βρίσκονται υπό πτώχευση, εκκαθάριση ή αναγκαστική διαχείριση ή να μην έχουν καταθέσει αίτηση εξυγίανσης οι πιστωτές της επιχείρησης.
- Να μην έχουν λάβει ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης ή εάν έχουν λάβει ενίσχυση διάσωσης, να έχουν αποπληρώσει το δάνειο και να έχει λυθεί η Σύμβαση εγγύησης, ή εάν έχουν λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης αυτή να έχει ολοκληρωθεί.
- Να μην εκκρεμεί σε βάρος τους ανάκτηση κρατικής ενίσχυσης, η οποία κηρύχθηκε παράνομη και ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά με απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Να δεσμευτούν ότι οι δαπάνες που περιλαμβάνονται στη συγκεκριμένη αίτηση χρηματοδότησης δεν έχουν χρηματοδοτηθεί, ενταχθεί και δεν θα υποβληθούν προς έγκριση χρηματοδότησης σε άλλο πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή ενωσιακούς πόρους.

- Ο τόπος υλοποίησης της πράξης να μην είναι η κατοικία του δικαιούχου (κύρια ή δευτερεύουσα).
- Να τηρούν τη νομοθεσία περί υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων και πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου.
- Να δεσμευτούν ότι δεν συντρέχουν οι λόγοι αποκλεισμού του άρθρου 39, παρ. 1-4 και του άρθρου 40 του Ν. 4488/2017 (Α137/13.09.2017).
- Να δεσμευτούν ότι κατά την υλοποίηση της πράξης θα προασπίσουν την ισότητα των φύλων και θα αποτρέψουν κάθε διάκριση λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.
- Να διαθέτουν ή να δεσμευτούν με υπεύθυνη δήλωση του Νόμιμου Εκπροσώπου ότι μέχρι την ολοκλήρωση της επένδυσης θα μεριμνήσουν για τις κατάλληλες υποδομές και υπηρεσίες με σκοπό την ελαχιστοποίηση των εμποδίων και τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε αυτές, όπου αυτό είναι απαραίτητο και αναγκαίο, ατόμων με αναπηρία, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 73 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1060/2021 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17^{ης} Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής και την κατάργηση του κανονισμού(ΕΚ) αριθ. 1083/2006. Ως υποδομές νοούνται τόσο οι κτιριακές υποδομές, όσο και οι ηλεκτρονικές εφαρμογές που απευθύνονται στο πελατειακό κοινό (π.χ. ιστοσελίδες και λοιπές ηλεκτρονικές εφαρμογές, όπως ηλεκτρονικά σημεία πληροφόρησης ή/και εξυπηρέτησης κ.λ.π.) σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.
- Να δεσμευτούν ότι η προτεινόμενη πράξη δεν καταστρατηγεί και δεν είναι ασύμβατη με κανένα από τα αναφερόμενα στο Χάρτη θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αυτά αναφέρονται αναλυτικά στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Χ: ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΗ ΛΙΣΤΑ ΣΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΧΑΡΤΗ ΘΕΛΕΛΙΩΔΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ.
- Να υποβάλλουν ηλεκτρονικά αίτηση χρηματοδότησης, η οποία να συνοδεύεται από το σύνολο των αναγκαίων στοιχείων, δικαιολογητικών και εντύπων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κεφάλαιο 9: Διαδικασία Υποβολής και Παραλαβής Αίτησης Χρηματοδότησης.
- Να έχουν την ιδιότητα της πολύ μικρής ή μικρής ή μεσαίας επιχείρησης (ΜΜΕ) όπως ορίζεται στη Σύσταση της 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003 και σύμφωνα με το Παράρτημα Ι του Κανονισμού 651/2014 σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων και το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI: ΟΡΙΣΜΟΣ ΜΜΕ ΚΑΙ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΔΗΛΩΣΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΜΜΕ ΜΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ.

Οι ανωτέρω προϋποθέσεις πρέπει να πληρούνται στο σύνολό τους. Η μη ικανοποίηση μίας ή περισσότερων εξ' αυτών ή η ελλιπής ή ανύπαρκτη τεκμηρίωση για την ικανοποίησή τους αποτελούν συνθήκες αποκλεισμού του επενδυτικού σχεδίου και συνεπώς λόγο που συνιστά αδυναμία υποβολής της αίτησης ή/και απόρριψης αυτής.

Επισημαίνεται ότι:

- Δεν επιτρέπεται η συστέγαση επιχειρήσεων. Με τον όρο συστέγαση νοείται η εγκατάσταση της ενισχυόμενης επιχείρησης σε ίδιο, μη διακριτό χώρο με άλλη επιχείρηση. Στη περίπτωση που διαπιστωθεί συστέγαση επιχειρήσεων, θα ανακαλείται η Απόφαση έγκρισης των Αποτελεσμάτων Αξιολόγησης.
- Απαγορεύεται η σώρευση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας με άλλες κρατικές ενισχύσεις για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες ή με κρατικές ενισχύσεις για το ίδιο μέτρο χρηματοδότησης υψηλό

κινδύνου, αν η σώρευση αυτή οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης σχετικής έντασης ενίσχυσης ή του ποσού ενίσχυσης που έχει καθοριστεί με βάση τα συγκεκριμένα δεδομένα κάθε περίπτωσης σε κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφαση που έχει εκδώσει η Επιτροπή.

- Κάθε εγκεκριμένη πράξη (επενδυτικό σχέδιο) πρέπει να εξασφαλίσει περιβαλλοντική αδειοδότηση, με βάση την κείμενη νομοθεσία ή απαλλαγή περιβαλλοντικής αδειοδότησης από αρμόδια υπηρεσία, κατά την υποβολή του πρώτου αιτήματος επαλήθευσης – πιστοποίησης. Σε αντίθετη περίπτωση το αίτημα επαλήθευσης – πιστοποίησης απορρίπτεται και ανακαλείται η απόφαση ένταξης του επενδυτικού σχεδίου.
- Στις περιπτώσεις πράξεων που περιλαμβάνουν υποδομές περιβαλλοντικής κατάταξης κατηγορίας Α (σύμφωνα με την ΥΑ 1958/13.01.2012 «Κατάταξη δημόσιων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες και υποκατηγορίες σύμφωνα με το Άρθρο 1 παράγραφος 4 του Ν. 4014/21.09.2011 (Φ.Ε.Κ. Α' 209/2011)» (ΦΕΚ 21/Β'/13.01.2012), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει κάθε φορά και επειδή αυτά αποτελούν έργα με σημαντικές ή πολύ σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, απαιτείται ειδική κατά περίπτωση αντιμετώπιση των ζητημάτων κλιματικής ανθεκτικότητας, ώστε να ενσωματωθούν στο εκάστοτε έργο τα κατάλληλα, ειδικά για κάθε περίπτωση μέτρα. Η ενσωμάτωση των εν λόγω κατάλληλων μέτρων, ελέγχεται κατά την υποβολή του πρώτου αιτήματος πιστοποίησης με την προσκόμιση ΑΕΠΟ ή/και «Έκθεση τεκμηρίωσης κλιματικής ανθεκτικότητας πράξης», στην περίπτωση που δεν περιλαμβάνονται σχετικοί όροι στην ΑΕΠΟ. Η «Έκθεση τεκμηρίωσης κλιματικής ανθεκτικότητας πράξης» συντάσσεται σύμφωνα με το πρότυπο και τις παρεχόμενες οδηγίες που περιλαμβάνονται στο **Παράρτημα XIV: Τεκμηρίωση κλιματικής ανθεκτικότητας.**

Δεν έχουν δικαίωμα υποβολής πρότασης:

- Οι χρηματοπιστωτικοί και ασφαλιστικοί, οι δημόσιες επιχειρήσεις, οι δημόσιοι φορείς ή δημόσιοι οργανισμοί ή/και οι θυγατρικές τους, τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ), καθώς και οι εταιρείες στο κεφάλαιο ή τα δικαιώματα ψήφου των οποίων συμμετέχουν, άμεσα ή έμμεσα, με ποσοστό μεγαλύτερο του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) οι ΟΤΑ και όλοι οι παραπάνω δημόσιοι φορείς μεμονωμένα ή από κοινού (καθώς και επιχειρήσεις που εξομοιώνονται με αυτές, ως κύριοι εταίροι). Επιπρόσθετα δεν έχουν δικαίωμα υποβολής αίτησης χρηματοδότησης οι πάσης φύσεως αθλητικοί σύλλογοι, σωματεία, αθλητικές ανώνυμες εταιρείες, καθώς και οι επιχειρήσεις που σχετίζονται με τις προαναφερθείσες κατηγορίες με οποιονδήποτε τρόπο (ενδεικτικά: μητρική, θυγατρική, συνδεδεμένη, συνεργαζόμενη, κοινή ιδιοκτησία / διαχείριση μέσω φυσικών προσώπων).
- Οι επιχειρήσεις οι οποίες εντάσσονται σε ήδη οργανωμένο ομοιόμορφο δίκτυο διανομής προϊόντων ή παροχής υπηρεσιών και οι οποίες εκμεταλλεύονται κατόπιν σχετικών συμβάσεων άδειες εκμετάλλευσης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, που αφορούν συνήθως εμπορικά σήματα ή διακριτικούς τίτλους και τεχνογνωσία για την χρήση και τη διανομή αγαθών ή υπηρεσιών (π.χ. franchising, Shop in shop, δίκτυο πρακτόρευσης).
- Οι εξωχώριες (offshore) επιχειρήσεις.

4.2 Επιπρόσθετες προϋποθέσεις συμμετοχής ανά επιλεγόμενο καθεστώς ενίσχυσης

4.2.1 Αιτήσεις χρηματοδότησης με καθεστώς ενίσχυσης τον Καν. (ΕΕ) 2023/2831 (De minimis)

- Το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (De minimis) που έχει λάβει στο παρελθόν η ενιαία επιχείρηση, συμπεριλαμβανόμενης της ενίσχυσης από αυτή την πρόσκληση, πρέπει να μην υπερβαίνει το ποσό των 300.000 € σε οποιαδήποτε περίοδο τριών ετών. Όταν σημειωθεί υπέρβαση του ανώτατου ορίου που ορίζεται προηγουμένως, με την χορήγηση νέας ενίσχυσης ήσσονος σημασίας, η εν λόγω νέα ενίσχυση δεν δύναται να υπαχθεί στο ευεργέτημα του κανονισμού.

Επισημαίνεται ότι:

Εάν μια επιχείρηση δραστηριοποιείται σε τομείς που εξαιρούνται της εφαρμογής του Καν. (ΕΕ) 2023/2831 και ταυτόχρονα δραστηριοποιείται και σε επιλέξιμες δραστηριότητες, η ενίσχυση χορηγείται μόνο για τις επιλέξιμες δραστηριότητες. Προκειμένου να διασφαλίζεται η μη χρηματοδότηση των μη επιλέξιμων δραστηριοτήτων, για το σύνολο των δαπανών της παρούσας πρόσκλησης απαιτείται διακριτή λογιστική παρακολούθηση καθώς και διάκριση των κέντρων κόστους.

4.2.2 Αιτήσεις χρηματοδότησης με καθεστώς ενίσχυσης του Καν. (ΕΕ) 651/2014 (ΓΑΚ)

- Η ενιαία επιχείρηση να μην είναι προβληματική σύμφωνα με το Άρθρο 2, σημείο 18 του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014 και τα αναφερόμενα στο **Παράρτημα VII: Ορισμός Προβληματικών Επιχειρήσεων**.
- Να πληροί τον χαρακτήρα κινήτρου και ως εκ τούτου δεν πρέπει να έχει γίνει έναρξη εργασιών για το επενδυτικό σχέδιο πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης, όπως ορίζεται στην παρ. 2 του άρθρου 6 του Καν. (ΕΕ) 651/2014. Σε αντίθετη περίπτωση το σύνολο του επενδυτικού σχεδίου καθίσταται μη επιλέξιμο προς χρηματοδότηση.
- Το επενδυτικό σχέδιο θα πρέπει να έχει το χαρακτήρα αρχικής επένδυσης, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παρ. 48 του Καν. (ΕΕ) 651/2014. Συγκεκριμένα να πληροί μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις :
  - Δημιουργία νέας επιχειρηματικής εγκατάστασης.
  - Επέκταση της παραγωγικής ικανότητας υφιστάμενης εγκατάστασης.
  - Διαφοροποίηση της παραγωγής υφιστάμενης εγκατάστασης σε προϊόντα ή υπηρεσίες που δεν παρήγαγε προηγουμένως η εγκατάσταση, με την προϋπόθεση ότι για ενισχύσεις που χορηγούνται σε ΜμΕ για διαφοροποίηση υφιστάμενης εγκατάστασης, οι επιλέξιμες δαπάνες υπερβαίνουν τουλάχιστον κατά 200% τη λογιστική αξία των επαναχρησιμοποιούμενων περιουσιακών στοιχείων, όπως έχουν καταχωρηθεί στο οικονομικό έτος που προηγείται της έναρξης των εργασιών.
  - Θεμελιώδη αλλαγή στη συνολική παραγωγική διαδικασία των προϊόντων υφιστάμενης μονάδας.

Σημειώνεται ότι η επένδυση αντικατάστασης δεν συνιστά αρχική επένδυση.

- Η οικονομική συμμετοχή του δικαιούχου της ενίσχυσης πρέπει να ανέρχεται σε τουλάχιστον 25% των επιλέξιμων δαπανών, είτε μέσω ιδίων πόρων, είτε μέσω εξωτερικής χρηματοδότησης και με μορφή που δεν περιέχει στοιχεία κρατικής στήριξης, **για τις δαπάνες που επιχορηγούνται βάσει του άρθρου 14 του Καν. ΕΕ 651/2014**, άλλως η αίτηση χρηματοδότησης θα απορρίπτεται, (παρ.14 του άρθρου 14 του Καν. (ΕΕ) 651/2014).
- Να μην έχει προβεί, κατά τα δύο έτη που προηγούνται της αίτησης για ενίσχυση, σε μετεγκατάσταση στην επιχειρηματική εγκατάσταση στην οποία θα πραγματοποιηθεί η αρχική

επένδυση για την οποία ζητείται η ενίσχυση και δεσμεύεται ότι δεν θα το πράξει εντός μέγιστης περιόδου δύο ετών μετά την ολοκλήρωση της αρχικής επένδυσης για την οποία ζητείται η ενίσχυση, άρθρο 14 του Καν. (ΕΕ) 651/2014.

- Οι οφειλόμενες για το μέλλον ενισχύσεις, συμπεριλαμβανομένων των ενισχύσεων που καταβάλλονται σε περισσότερες δόσεις, ανάγονται στην αξία τους κατά τον χρόνο χορήγησης. Οι επιλέξιμες δαπάνες επίσης ανάγονται στην αξία τους κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης. Το προεξοφλητικό επιτόκιο είναι το επιτόκιο που ίσχυε κατά τον χρόνο που ίσχυε κατά το χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης.
- Όσον αφορά τις ενισχύσεις που χορηγούνται σε ΜμΕ για διαφοροποίηση υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης, οι επιλέξιμες δαπάνες θα πρέπει κατά την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου, να υπερβαίνουν κατά τουλάχιστον 200 % τη λογιστική αξία των στοιχείων ενεργητικού που επαναχρησιμοποιούνται, όπως έχει καταγραφεί στο οικονομικό έτος που προηγείται της έναρξης των εργασιών.
- Τα αποκτώμενα στοιχεία ενεργητικού πρέπει να είναι καινούρια.

Επισημαίνεται ότι:

- Σε περίπτωση ενιαίου επενδυτικού σχεδίου (παρ. 13 του άρθρου 14 του Καν. ΕΕ 651/2014) θα ελέγχεται κάθε αρχική επένδυση του ίδιου δικαιούχου (σε επίπεδο ομίλου), η οποία αρχίζει εντός τριών ετών από την ημερομηνία έναρξης των εργασιών για άλλη ενισχυόμενη επένδυση προκειμένου να διαπιστωθεί εάν μπορεί να θεωρηθεί ότι η αιτούμενη ενίσχυση μπορεί να θεωρηθεί ότι ανήκει σε ενιαίο επενδυτικό σχέδιο.

Σημειώνεται ότι η εκπλήρωση των γενικών και επιπρόσθετων προϋποθέσεων αποτελούν κριτήριο επιλεξιμότητας και συμμετοχής στη δράση. Η μη ικανοποίηση κάθε μίας εξ αυτών αποτελεί συνθήκη αποκλεισμού του επενδυτικού σχεδίου. Συνεπώς η μη ικανοποίησή τους ή η ελλιπής ή ανύπαρκτη τεκμηρίωση για την ικανοποίησή τους αποτελεί λόγο απόρριψης του επενδυτικού σχεδίου.

5 ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Η Δράση επικεντρώνεται στους κάτωθι τομείς της περιφερειακής διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021- 2027 (ΕΣΕΕ), η οποία εγκρίθηκε σύμφωνα με την υπ' αριθ. 66021/29-06-2022 (ΦΕΚ Β' 3359) Απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων:

01. Υλικά – Κατασκευές και Βιομηχανία
02. Τουρισμός – Πολιτισμός – Δημιουργικές Βιομηχανίες
03. Αγροδιατροφική Αλυσίδα
04. Περιβάλλον – Κυκλική Οικονομία
05. Βιοεπιστήμες - Υγεία και Φάρμακα
07. Αειφόρος Ενέργεια
08. Ψηφιακές Τεχνολογίες

Οι συγκεκριμένοι τομείς παρουσιάζουν ιδιαίτερη δυναμική για την Περιφέρεια, καθώς χαρακτηρίζονται από συγκέντρωση επιχειρηματικού, καινοτομικού και ερευνητικού δυναμικού, το οποίο θα μπορούσε να τροφοδοτήσει την παραγωγική δραστηριότητα και να οδηγήσει στην

ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας. Στόχος στους εν λόγω τομείς αποτελεί η διαφοροποίηση της παραγωγής με νέα προϊόντα και δραστηριότητες, στα οποία μπορούν να αξιοποιηθούν οι σημαντικές τους τεχνολογικές ικανότητες.

Τα επενδυτικά σχέδια που θα χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο της πρόσκλησης θα πρέπει να αφορούν τους Τομείς, τις Περιοχές παρέμβασης και τις Προτεραιότητες που έχουν προκύψει μετά από τη σχετική διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης και την σύμφωνη γνώμη του Περιφερειακού Συμβουλίου Έρευνας και Καινοτομίας Ηπείρου και παρουσιάζονται το **Παράρτημα II: Τομείς, Περιοχές Παρέμβασης και Προτεραιότητες Περιφερειακής Διάστασης ΕΣΣΕ 2021 – 2027**. Για κάθε πρόταση πρέπει να επιλεγεί από τη λίστα μόνον μια προτεραιότητα η οποία εμπίπτει κατά την κρίση του Φορέα το προτεινόμενο επενδυτικό σχέδιο, το οποίο κρίνεται κατά την αξιολόγηση.

Οι επιλέξιμοι Κωδικοί Δραστηριότητας (ΚΑΔ), ήτοι οι ΚΑΔ που αντιστοιχούν στους τομείς προτεραιότητας της στρατηγικής RIS3 δίνονται αναλυτικά στο **Παράρτημα III: Επιλέξιμοι Κωδικοί Δραστηριότητας (ΚΑΔ)**.

Σημειώνεται ότι ο Δικαιούχος πρέπει να δραστηριοποιείται ουσιαστικά, ήτοι διαθέτει κατά το ημερολογιακό έτος που προηγείται της ημερομηνίας δημοσίευσης της Πρόσκλησης κύριο ΚΑΔ ή ΚΑΔ με τα μεγαλύτερα έσοδα που συμπεριλαμβάνεται στο **Παράρτημα III: Επιλέξιμοι Κωδικοί Δραστηριότητας (ΚΑΔ)** και η πράξη να αφορά, ήτοι ο δηλούμενος ΚΑΔ επένδυσης να περιλαμβάνεται στους επιλέξιμους ΚΑΔ του Παραρτήματος III: Επιλέξιμοι Κωδικοί Δραστηριότητας (ΚΑΔ).

Ειδικότερα για τα επενδυτικά σχέδια με ΚΑΔ επένδυσης «Καταλύματα» (ΚΑΔ 55) του Τομέα του Τουρισμού, θα πρέπει, κατά το στάδιο ολοκλήρωσης και παραλαβής των έργων, να ακολουθούνται επιπλέον οι κάτωθι προϋποθέσεις:

ΚΥΡΙΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ

- Ξενοδοχεία
  - Κατάταξη σε κατηγορία τριών αστερών (3***) και άνω
  - Δυναμικότητα δώδεκα (12) κλίνες και άνω
- Τουριστικά καταλύματα σε κτίρια αρχιτεκτονικής κληρονομιάς όπως στη παρ. γ του άρθρου 1 του ν.4276/2014, ΦΕΚ155 Α
- Οργανωμένες τουριστικές κατασκηνώσεις (camping)
  - Κατάταξη σε κατηγορία δύο αστερών (2**) και άνω
- Ξενώνες φιλοξενίας νέων

ΜΗ ΚΥΡΙΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ

- Αυτοεξυπηρετούμενα καταλύματα – τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες
  - Ελάχιστος Αριθμός κατοικιών: Τρείς (3)
 Σημειώνεται: Το σύνολο των αυτοεξυπηρετούμενων καταλυμάτων – τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών υποχρεωτικώς θα πρέπει να ενσωματώνονται στο ίδιο Σήμα ΜΗΤΕ.
- Ενοικιαζόμενα επιπλωμένα δωμάτια – διαμερίσματα
  - Κατάταξη σε κατηγορία τριών (3) κλειδιών και άνω
  - Ελάχιστη δυναμικότητα δώδεκα (12) κλίνες

Σημαντική επισήμανση:

Η αύξηση της δυναμικότητας σε κλίνες σε οποιαδήποτε από τις ανωτέρω κατηγορίες τουριστικών καταλυμάτων (πλην των οργανωμένων τουριστικών κατασκηνώσεων (camping)), δεν είναι επιλέξιμη δραστηριότητα για επενδυτικά σχέδια με ΚΑΔ επένδυσης «Καταλύματα» (ΚΑΔ 55).

Η κατασκευή νέου καταλύματος από επιχείρηση που δραστηριοποιείται ή θα δραστηριοποιηθεί σε ΚΑΔ της κατηγορίας 55 «Καταλύματα» δεν είναι επιλέξιμη δραστηριότητα.

5.1 Ειδικά θέματα σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 2023/2831 (De minimis)

Στην πρόσκληση δεν είναι επιλέξιμες :

- α) Επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, που εμπίπτουν στον Καν. 2013/1379 του Συμβουλίου,
- β) Επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στη μεταποίηση και την εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, εφόσον το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα των προϊόντων που αγοράζονται ή διατίθενται στην αγορά
- γ) Επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων
- δ) Ενισχύσεις που χορηγούνται σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της μεταποίησης και της εμπορίας γεωργικών προϊόντων, στις ακόλουθες περιπτώσεις:
  - όταν το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα τέτοιων προϊόντων που πωλούνται από πρωτογενείς παραγωγούς ή διατίθενται στην αγορά από τις οικείες επιχειρήσεις
  - όταν η ενίσχυση συνοδεύεται από την υποχρέωση απόδοσής της εν μέρει ή εξ ολοκλήρου σε πρωτογενείς παραγωγούς
- ε) Οι ενισχύσεις για δραστηριότητες επιχειρήσεων που σχετίζονται με εξαγωγές προς τρίτες χώρες ή προς κράτη μέλη και συγκεκριμένα ενισχύσεις που συνδέονται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, με τη δημιουργία και λειτουργία δικτύου διανομής ή με άλλες τρέχουσες δαπάνες που σχετίζονται με την εξαγωγική δραστηριότητα.
- στ) Οι ενισχύσεις για τις οποίες τίθεται ως όρος η χρήση εγχώριων αγαθών αντί των εισαγομένων.

Στην περίπτωση επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε έναν από τους τομείς οι οποίοι αναφέρονται στα ανωτέρω στοιχεία α), β), γ) ή δ) και δραστηριοποιούνται επίσης σε έναν ή περισσότερους από τους άλλους τομείς οι οποίοι εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού ή ασκούν άλλες δραστηριότητες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται σε ενισχύσεις χορηγούμενες στους τελευταίους αυτούς τομείς ή δραστηριότητες, υπό την προϋπόθεση ότι διασφαλίζεται με τη χρήση κατάλληλων μέσων, όπως ο διαχωρισμός των δραστηριοτήτων ή ο διαχωρισμός των λογαριασμών, ότι οι δραστηριότητες στους τομείς που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού δεν τυγχάνουν ενίσχυσης ή σσονος σημασίας που χορηγείται δυνάμει του παρόντος κανονισμού.

5.2 Ειδικά θέματα σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 651/2014

Στην πρόσκληση δεν είναι επιλέξιμες :

- α) Επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, που εμπίπτουν στον Καν. 2013/1379 του Συμβουλίου,
- β) Επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων,
- γ) Ενισχύσεις στον τομέα του χάλυβα,

- δ) Ενισχύσεις στον τομέα λιγνίτη και του άνθρακα,
 ε) Ενισχύσεις στον τομέα των μεταφορών και στη συναφή υποδομή,
 στ) Ενισχύσεις στην παραγωγή, αποθήκευση, μεταφορά, διανομή και τις υποδομές ενέργειας,
 ζ) Ενισχύσεις που χορηγούνται σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της μεταποίησης και της εμπορίας γεωργικών προϊόντων, στις ακόλουθες περιπτώσεις :
- όπου το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα τέτοιων προϊόντων που πωλούνται από πρωτογενείς παραγωγούς ή διατίθενται στην αγορά από τις οικείες επιχειρήσεις
  - όπου η ενίσχυση συνοδεύεται από την υποχρέωση απόδοσής της εν μέρει ή εξ ολοκλήρου σε πρωτογενείς παραγωγούς
- η) Επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα των ευρυζωνικών δικτύων.

Στην περίπτωση επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους τομείς οι οποίοι αναφέρονται στις περιπτώσεις α) έως η) και δραστηριοποιούνται επίσης σε έναν ή περισσότερους από τους επιλέξιμους ΚΑΔ, ο Καν. (ΕΕ) 651/2014 εφαρμόζεται στις ενισχύσεις που χορηγούνται στις επιλέξιμες δραστηριότητες υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχει λογιστικά, σαφής διαχωρισμός των δραστηριοτήτων ή διάκριση του κόστους, ότι οι δραστηριότητες στους τομείς που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του Καν. (ΕΕ) 651/2014 δεν τυγχάνουν ενίσχυσης που χορηγείται δυνάμει του Καν. (ΕΕ) 651/2014.

Σημειώνεται ακόμη ότι ο Κανονισμός (ΕΕ) 651/2014 δεν εφαρμόζεται:

- α) στις ενισχύσεις που διευκολύνουν την παύση λειτουργίας μη ανταγωνιστικών ανθρακωρυχείων, που εμπíπτουν στην απόφαση 2010/787/ΕΕ του Συμβουλίου,
 β) στις ενισχύσεις για δραστηριότητες που σχετίζονται με εξαγωγές προς τρίτες χώρες ή προς κράτη μέλη, και συγκεκριμένα στις ενισχύσεις που συνδέονται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, με τη δημιουργία και λειτουργία δικτύου διανομής ή με άλλες τρέχουσες δαπάνες που σχετίζονται με την εξαγωγική δραστηριότητα,
 γ) στις ενισχύσεις που εξαρτώνται από την προτίμηση ή υποχρέωση χρήσης εγχώριων προϊόντων ή υπηρεσιών αντί των εισαγομένων.

6 ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ – ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

Ως ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών ορίζεται η ημερομηνία **ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης, ανεξάρτητα του επιλεγόμενου καθεστώτος ενίσχυσης.**

Εφόσον ο δικαιούχος έχει προχωρήσει σε δαπάνες πριν την ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών και:

- η αίτηση χρηματοδότησης έχει υποβληθεί με το καθεστώς ενίσχυσης τον Καν. ΕΕ 2023/2831 (OJ EL L 15.12.2023) de minimis), η δαπάνη κρίνεται μη επιλέξιμη και ως εκ τούτου απορρίπτεται.
- η αίτηση χρηματοδότησης έχει υποβληθεί με καθεστώς ενίσχυσης τον Καν. ΕΕ 651/2014 (ΓΑΚ), το σύνολο του επενδυτικού σχεδίου καθίσταται μη επιλέξιμο προς χρηματοδότηση.

6.1 Κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών

Οι επιλέξιμες δαπάνες, ανάλογα με το επιλεγμένο καθεστώς ενίσχυσης (Καν. ΕΕ 2023/2831 - De minimis ή Καν ΕΕ 651/2014 (ΓΑΚ) αφορούν σε:

ΚΑΝ (ΕΕ) 651/2014 (ΓΑΚ)**Άρθρο 14 «Περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις»**

02 Δαπάνες εξοπλισμού, μεταφορικών μέσων & οργάνων

02.05 Εξοπλισμός για την προστασία του περιβάλλοντος και εξοικονόμηση ενέργειας

02.06 Λοιπός εξοπλισμός επιχείρησης

02.19 Ψηφιακός εξοπλισμός γραφείου

02.20 Παραγωγικός και μηχανολογικός εξοπλισμός

02.22 Εξοπλισμός κυκλικής οικονομίας

02.24 Ηλεκτρικά μεταφορικά μέσα

03 Δαπάνες για κτήρια, γήπεδα, εγκαταστάσεις και περιβάλλοντα χώρο

03.10 Κτιριακές παρεμβάσεις για την προστασία του περιβάλλοντος και εξοικονόμηση ενέργειας, ύδατος και επεξεργασίας αποβλήτων

03.13 Κτίρια, εγκαταστάσεις και περιβάλλον χώρος

04 Δαπάνες για την παροχή υπηρεσιών

04.17 Υπηρεσίες εγκατάστασης, παραμετροποίησης Λογισμικού/Εφαρμογών - Εκπαίδευση χρηστών

06 Δαπάνες λογισμικού

06.07 Λογισμικό και δικαιώματα χρήσης (licenses) προγραμμάτων λογισμικού

Άρθρο 18 «Ενισχύσεις για συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΜμΕ»

04 Δαπάνες για παροχή υπηρεσιών

04.11 Συμβουλευτική υποστήριξη για την παρακολούθηση της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου

04.26 Υπηρεσίες Σχεδιασμού Συσκευασίας – Ετικέτας – Branding

04.29 Τεχνικές Μελέτες απαραίτητες συνδεδεμένες με δαπάνες του επενδυτικού σχεδίου

Άρθρο 19 «Ενισχύσεις για συμμετοχή ΜμΕ σε εμπορικές εκθέσεις»

07 Δαπάνες Προβολής, Προώθησης & Δικτύωσης

07.04 Δαπάνες συμμετοχής ΜΜΕ σε εμπορικές εκθέσεις

Άρθρο 41 «Επενδυτικές ενισχύσεις για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, του ανανεώσιμου υδρογόνου και της συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης»

02 Δαπάνες εξοπλισμού, μεταφορικών μέσων & οργάνων

02.29 Επενδυτικές δαπάνες στην παραγωγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων των αντλιών θερμότητας που συμμορφώνονται με το παράρτημα VII της

οδηγίας 2018/2001, του ανανεώσιμου υδρογόνου και της συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης από ανανεώσιμες πηγές ενέργειες

02.30 Λοιπές δαπάνες άρθρου 41 που δεν καλύπτονται από την δαπάνη 02.29.

KAN (ΕΕ) 2023/2831 (DE MINIMIS)

01 Δαπάνες προσωπικού

01.09 Πλήρες Μισθολογικό Κόστος Νεοπρολαμβανόμενου Προσωπικού

02 Δαπάνες εξοπλισμού, μεταφορικών μέσων & οργάνων

02.05 Εξοπλισμός για την προστασία του περιβάλλοντος και εξοικονόμηση ενέργειας

02.06 Λοιπός εξοπλισμός επιχείρησης

02.19 Ψηφιακός εξοπλισμός γραφείου

02.20 Παραγωγικός και μηχανολογικός εξοπλισμός

02.22 Εξοπλισμός κυκλικής οικονομίας

02.23 Εξοπλισμός για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σταθμών και συστημάτων αποθήκευσης για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και κάλυψη των ιδίων αναγκών (αυτοπαραγωγή)

02.24 Ηλεκτρικά μεταφορικά μέσα

03 Δαπάνες για κτήρια, γήπεδα, εγκαταστάσεις και περιβάλλοντα χώρο

03.10 Κτιριακές παρεμβάσεις για την προστασία του περιβάλλοντος και εξοικονόμηση ενέργειας, ύδατος και επεξεργασίας αποβλήτων

03.13 Κτίρια, εγκαταστάσεις και περιβάλλον χώρος

04 Δαπάνες για την παροχή υπηρεσιών

04.11 Συμβουλευτική υποστήριξη για την παρακολούθηση της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου

04.17 Υπηρεσίες εγκατάστασης, παραμετροποίησης Λογισμικού/Εφαρμογών - Εκπαίδευση χρηστών

04.18 Υπηρεσίες προμήθειας/χρήσης Λογισμικού υπό καθεστώς «Software as a Service», «cloud computing» ή άλλο παρεμφερές αυτού

04.26 Υπηρεσίες Σχεδιασμού Συσκευασίας – Ετικέτας – Branding

04.29 Τεχνικές Μελέτες απαραίτητως συνδεόμενες με δαπάνες του επενδυτικού σχεδίου

06 Δαπάνες λογισμικού

06.07 Λογισμικό και δικαιώματα χρήσης (licenses) προγραμμάτων λογισμικού

07 Δαπάνες Προβολής, Προώθησης & Δικτύωσης

07.02 Αναβάθμιση υπάρχουσας ιστοσελίδας

07.04 Δαπάνες συμμετοχής ΜΜΕ σε εμπορικές εκθέσεις

07.05 Δημιουργία νέας ιστοσελίδας

09 Έμμεσες δαπάνες

09.01 Έμμεσες Δαπάνες (7% επί των επιλέξιμων άμεσων δαπανών του επενδυτικού σχεδίου)

Κατά τη διαμόρφωση από το δικαιούχο του προτεινόμενου επιχορηγούμενου προϋπολογισμού της πράξης, είναι υποχρεωτική η σύνδεση των αιτούμενων δαπανών με τις κατηγορίες / υποκατηγορίες επιλέξιμων δαπανών, όπως αποτυπώνονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Κωδικός δαπάνης ΟΠΣΚΕ	Κατηγορία / Υποκατηγορία ΔΑΠΑΝΗΣ	ΚΑΝ. 2023/2831 (De minimis) Επισημάνσεις / Όρια	ΚΑΝ 651/2014 (ΓΑΚ)
01	Δαπάνες προσωπικού	Με χρήση της κοινής στήριξης (άρθρο 25 Καν. ΕΕ 1060/2021)	Μη επιλέξιμο
01.09	Πλήρες μισθολογικό κόστος νεοπροσλαμβανόμενου προσωπικού	Έως 20% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού και μέχρι 45.000 € στο σύνολο και 15.000 €/ΕΜΕ Νέο προσωπικό 1 – 3 ΕΜΕ	Μη επιλέξιμο
02	Δαπάνες εξοπλισμού, μεταφορικών μέσων & οργάνων	Έως 100% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού	Έως 100% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού
02.05	Εξοπλισμός για την προστασία του περιβάλλοντος και εξοικονόμηση ενέργειας	Έως 60% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού	Άρθρο 14 ΓΑΚ. Έως 60% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού
02.06	Λοιπός εξοπλισμός επιχείρησης	Έως 10% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού	Άρθρο 14 ΓΑΚ. Έως 10% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού
02.19	Ψηφιακός εξοπλισμός γραφείου	Έως 10% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού	Άρθρο 14 ΓΑΚ. Έως 10% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού

02.20	Παραγωγικός & Μηχανολογικός Εξοπλισμός	Έως 100% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού	Άρθρο 14 ΓΑΚ. Έως 100% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού
02.22	Εξοπλισμός κυκλικής οικονομίας	Έως 40% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού	Άρθρο 14 ΓΑΚ. Έως 40% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού
02.23	Εξοπλισμός για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σταθμών και συστημάτων αποθήκευσης για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και κάλυψη των ιδίων αναγκών (αυτοπαραγωγή)	Έως 40% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού	Μη επιλέξιμο
02.24	Ηλεκτρικά Μεταφορικά Μέσα	Έως 40% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού και έως 50.000 €	Άρθρο 14 ΓΑΚ. Έως 40% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού και έως 50.000 €
02.29	Επενδυτικές δαπάνες στην παραγωγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων των αντλιών θερμότητας που συμμορφώνονται με το παράρτημα VII της οδηγίας 2018/2001, του ανανεώσιμου υδρογόνου και της συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.	Μη επιλέξιμο	Άρθρο 41 ΓΑΚ. Έως 40% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού ως σύνολο (υποκατηγορία 02.29 και 02.30)
02.30	Λοιπές δαπάνες άρθρου 41 που δεν καλύπτονται από την δαπάνη 02.29.	Μη επιλέξιμο	
03	Δαπάνες για Κτήρια, Γήπεδα, Εγκαταστάσεις & Περιβάλλοντα Χώρο	Έως 60% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού	Έως 60% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού
03.10	Κτιριακές παρεμβάσεις για την προστασία του Περιβάλλοντος και Εξοικονόμηση Ενέργειας, Ύδατος και επεξεργασίας αποβλήτων	Έως 60% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού	Άρθρο 14 ΓΑΚ. Έως 60% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού
03.13	Κτίρια, εγκαταστάσεις και περιβάλλον χώρος	Έως 60% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού	Άρθρο 14 ΓΑΚ. Έως 60% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού

04	Δαπάνες για Παροχή Υπηρεσιών	Έως 20% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού	Έως 20% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού
04.11	Συμβουλευτική υποστήριξη για την παρακολούθηση της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Έως 4% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού και έως 8.000€	Άρθρο 18 ΓΑΚ. Έως 4% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού και έως 10.000€
04.17	Υπηρεσίες εγκατάστασης, παραμετροποίησης Λογισμικού/Εφαρμογών - Εκπαίδευση χρηστών	Έως 10% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού	Άρθρο 14 ΓΑΚ . Έως 10% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού
04.18	Υπηρεσίες προμήθειας/χρήσης Λογισμικού υπό καθεστώς «Software as a Service», «cloud computing» ή άλλο παρεμφερές αυτού	Έως 20% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού	Μη επιλέξιμο
04.26	Υπηρεσίες Σχεδιασμού Συσκευασίας – Ετικέτας – Branding	Έως 5% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού και έως 15.000€	Άρθρο 18 Έως 5% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού και έως 20.000€
04.29	Τεχνικές Μελέτες απαραίτητες συνδεδεμένες με δαπάνες του επενδυτικού σχεδίου	Έως 5% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού και έως 10.000€	Άρθρο 18 Έως 5% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού και έως 10.000€
06	Δαπάνες λογισμικού	Έως 30% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού	Έως 30% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού
06.07	Λογισμικό και δικαιώματα χρήσης (licenses) προγραμμάτων λογισμικού	Έως 30% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού	Άρθρο 14 ΓΑΚ. Έως 30% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού.
07	Δαπάνες προβολής, προώθησης & δικτύωσης	Έως 20% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού	Έως 20% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού
07.02	Αναβάθμιση υπάρχουσας ιστοσελίδας	Έως 2.500 €	Μη επιλέξιμο
07.04	Δαπάνες συμμετοχής ΜΜΕ σε εμπορικές εκθέσεις	Έως 5.000 €/έκθεση	Άρθρο 19 ΓΑΚ Έως 5.000 €/έκθεση

07.05	Δημιουργία νέας ιστοσελίδας	Έως 3.000 €	Μη επιλέξιμο
09	Έμμεσες δαπάνες		
09.01	Έμμεσες Δαπάνες (7% επί των επιλέξιμων άμεσων δαπανών του επενδυτικού σχεδίου)	Υποχρεωτική κατηγορία Άρθρο 54 Καν. 1060/2021	Μη επιλέξιμο

Διευκρινίζεται ότι, για τη διαμόρφωση του προϋπολογισμού, τα ανωτέρω ποσά/ποσοστά είναι τα μέγιστα επιλέξιμα για κάθε κατηγορία δαπάνης. **Επίσης, για τις αιτήσεις χρηματοδότησης που θα ενισχυθούν σύμφωνα με τον Κανονισμό 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 (ΕΙ L 187/26.6.2014), άρθρο 14, το επενδυτικό σχέδιο θα πρέπει να έχει το χαρακτήρα αρχικής επένδυσης.** Οι κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων προσδιορίζονται στην με α.π. 114947/01.12.2022 (Β' 6132) απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» όπως προβλέπεται στο ν.4914/2022 (Α'61) άρθρο 63 παρ. 20. Σε περίπτωση έγκρισης της πράξης, είναι αποκλειστική ευθύνη του δικαιούχου και ελεγκτικό πεδίο του οργάνου ελέγχου, οι δαπάνες που θα υλοποιηθούν και πιστοποιηθούν να:

- εμπíπτουν στις επιλέξιμες κατηγορίες δαπανών,
- είναι απαραίτητες για την υλοποίηση της πράξης και συνάδουν με τους ΚΑΔ επένδυσης,
- περιλαμβάνονται στο εγκεκριμένο Τεχνικό Παράρτημα,
- πραγματοποιούνται εντός επιλέξιμης χρονικής περιόδου,
- είναι νόμιμες και κανονικές,
- διενεργούνται με βάση την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, ήτοι σύμφωνα με τις αρχές της οικονομίας, της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας,
- τεκμηριώνονται από τα απαραίτητα δικαιολογητικά και παραστατικά, όπως αυτά προβλέπονται από την ισχύουσα φορολογική νομοθεσία,
- καταχωρούνται στο λογιστικό σύστημα
- συντελούν στο σκοπό της αρχικής επένδυσης (**Μόνο για τις δαπάνες που επιχορηγούνται με το άρθρο 14 του ΚΑΝ 651/2014**)

Σε διαφορετική περίπτωση κρίνονται μη επιλέξιμες.

Για τις δαπάνες που επιχορηγούνται με το άρθρο 14 του ΚΑΝ 651/2014, τα άυλα στοιχεία ενεργητικού είναι επιλέξιμα για τον υπολογισμό των δαπανών, εφόσον πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) πρέπει να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά στην επιχειρηματική εγκατάσταση που λαμβάνει την ενίσχυση,
- β) πρέπει να είναι αποσβεστέα,
- γ) πρέπει να αγοράζονται σύμφωνα με τους όρους της αγοράς από τρίτους που δεν έχουν σχέση με τον αγοραστή και

δ) πρέπει να περιλαμβάνονται στα στοιχεία ενεργητικού της επιχείρησης στην οποία χορηγείται η ενίσχυση και να παραμένουν συνδεδεμένα με το έργο για το οποίο χορηγείται η ενίσχυση επί τουλάχιστον τρία έτη στην περίπτωση των ΜΜΕ.

6.2 Ανάλυση κατά κατηγορία δαπάνης

01. Δαπάνες προσωπικού

01.09 Πλήρες μισθολογικό κόστος νεοπροσλαμβανόμενου προσωπικού

Οι δαπάνες ενισχύονται για επενδυτικά σχέδια που επιλέγουν ως καθεστώς ενίσχυσης τον Καν. (ΕΕ) 2023/2831 (De minimis) με τη χρήση της κοινής στήριξης – άρθρο 25 του Καν. (ΕΕ) 2021/1060.

Για επενδυτικά σχέδια που επιλέγουν ως καθεστώς ενίσχυσης τον Καν. (ΕΕ) 651/2014 (ΓΑΚ) οι δαπάνες δεν είναι επιλέξιμες.

Οι δαπάνες αφορούν πλήρες μισθολογικό κόστος νεοπροσλαμβανόμενου προσωπικού και ως τρεις (3) νέες θέσεις πλήρους απασχόλησης (ΕΜΕ) εντός της συνολικής διάρκειας υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου (40 ώρες εβδομαδιαίως για 52 εβδομάδες). Η εργασία του ατόμου που δεν έχει εργαστεί καθ' όλη τη διάρκεια του έτους ή που εργάστηκε με καθεστώς μερικής απασχόλησης ή εποχιακά, υπολογίζεται ως κλάσμα ΕΜΕ.

Η δαπάνη για κάθε ΕΜΕ υπολογίζεται με ανώτατο ποσό 15.000 €. Το σύνολο των δαπανών προσωπικού δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό 45.000 €.

Επιλέξιμες είναι δαπάνες που αφορούν πρόσληψη νέου προσωπικού με τους ακόλουθους όρους :

- Το νέο προσωπικό να απασχολείται στην επιχείρηση με εξαρτημένη, πλήρη ή μερική, απασχόληση (μισθωτή εργασία).
- Το νέο προσωπικό να μην έχει οποιαδήποτε σχέση εξαρτημένης εργασίας με την επιχείρηση, από 1/1/2024 και έως την ημερομηνία πρόσληψής του.
- Στο μισθολογικό κόστος του προσωπικού περιλαμβάνονται οι νόμιμες αποδοχές και ασφαλιστικές εισφορές, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, καθώς και οι υποχρεώσεις της επιχείρησης προς φορείς του Δημοσίου, εξαιρουμένης της αποζημίωσης απόλυσης και έκτακτες αποδοχές που δεν προβλέπονται στο θεσμικό πλαίσιο του δικαιούχου ή στη σύμβαση εργασίας ή/και καταβάλλονται κατά περίπτωση.
- Σε περίπτωση που έχουν καταβληθεί οι καθαρές (πληρωτέες) αποδοχές και δεν έχουν αποδοθεί οι αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές ή/και ο αντίστοιχος φόρος, δύναται να πιστοποιηθούν οι καθαρές αποδοχές υπό τον όρο ότι ο δικαιούχος έχει προβεί σε ρύθμιση των οφειλών του την οποία και εξυπηρετεί. Με την υποβολή του τελικού αιτήματος να τεκμηριώνεται η πληρωμή του συνόλου των ασφαλιστικών εισφορών ή/και του αναλογούντος φόρου.
- Οι επιχορηγούμενες ΕΜΕ πρέπει να είναι πρόσθετες ως προς τις ΕΜΕ της επιχείρησης που αυτή διέθετε το δωδεκάμηνο που προηγείται του μήνα υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.
- Η δαπάνη για τις επιχορηγούμενες ΕΜΕ δύναται να πιστοποιηθεί από την ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών (ήτοι από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης) και έως την ολοκλήρωση της επένδυσης.
- Οι ΕΜΕ (πλήρεις ή κλάσματα) πιστοποιούνται με βάση τα στοιχεία απασχόλησης που υποβάλλονται στο αίτημα του δικαιούχου για την πιστοποίηση του επενδυτικού σχεδίου.

- Ε.Μ.Ε. μισθωτής εργασίας, το κόστος της οποίας επιχορηγείται από άλλο φορέα δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη προς συγχρηματοδότηση στην παρούσα κατηγορία δαπανών, αλλά προσμετράται στη διατήρηση θέσεων εργασίας.
- Δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη η επιχορήγηση του μισθολογικού κόστους των εταίρων / μετόχων της επιχείρησης, καθώς και των εργαζομένων που είναι σύζυγοι ή συγγενείς α' και β' βαθμού εξ αίματος ή εξ αγχιστείας με τους εταίρους – μετόχους και τους ασκούντες τη διοίκηση της επιχείρησης, αλλά προσμετρώνται στη διατήρηση θέσεων εργασίας.
- Δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη το κόστος εργαζομένου/ης, ο/η οποία απασχολείται στα πλαίσια πρακτικής άσκησης και δεν προσμετράται στη διατήρηση θέσεων εργασίας.

02. Δαπάνες Εξοπλισμού, Μεταφορικών Μέσων & Οργάνων

Στην κατηγορία αυτή είναι επιλέξιμες δαπάνες που αφορούν στην προμήθεια, και εγκατάσταση νέων σύγχρονων μηχανημάτων και εξοπλισμού, καθώς και προμήθεια ηλεκτρικών μεταφορικών μέσων.

Αναλυτικότερα ανά υποκατηγορία:

02.05 Εξοπλισμός για την προστασία του περιβάλλοντος και εξοικονόμηση ενέργειας

Επιλέξιμες είναι δαπάνες προμήθειας, μεταφοράς και εγκατάστασης εξοπλισμού που στοχεύει στην προστασία του περιβάλλοντος και την εξοικονόμηση ενέργειας και νερού.

Η συνολική δαπάνη της υποκατηγορίας 02.05 δεν μπορεί να υπερβεί το 60% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού, ανεξάρτητα του επιλεγμένου καθεστώτος ενίσχυσης.

Οι δαπάνες για την εξοικονόμηση ενέργειας τεκμηριώνονται κατά την πιστοποίησή τους με την υποβολή σχετικής τεχνικής έκθεσης, υπογεγραμμένης από αρμόδιο μηχανικό.

Ενδεικτικά δύναται να περιλαμβάνονται δαπάνες που αφορούν σε:

- Προμήθεια συστημάτων θέρμανσης ή και ψύξης (πχ αντλίες θερμότητας, κλιματιστικά inverter τουλάχιστον ενεργειακής σήμανσης A), καθώς και παροχής ζεστού νερού χρήσης.
- Προμήθεια συστημάτων ανάκτησης ενέργειας από τη λειτουργία παραγωγικού και μη μηχανολογικού εξοπλισμού.
- Προμήθεια συμπιεστών, ψυκτικών συγκροτημάτων, καυστήρων / λεβήτων, φούρνων, κλιβάνων υψηλής ενεργειακής απόδοσης.
- Προμήθεια συστήματος διαχείρισης ενέργειας (EMS) για τους χώρους της επιχείρησης.
- Προμήθεια ηλεκτρικών / ηλεκτρονικών συσκευών ενεργειακής σήμανσης A+ ως A+++ (με βάση την παλαιά ενεργειακή ετικέτα σήμανσης) ή C έως A (με βάση τη νέα ενεργειακή ετικέτα σήμανσης).
- Προμήθεια συστημάτων για τη διαχείριση των υγρών & στερεών αποβλήτων, για τον περιορισμό της ρύπανσης του εδάφους, υπεδάφους, των υδάτων και της ατμόσφαιρας.
- Προμήθεια εξοπλισμού και εργασίες για τη μείωση αέριων ρύπων και όχλησης και τη μείωση κατανάλωσης και απώλειας νερού.
- Αναβάθμιση συστήματος παροχής και ελέγχου φωτισμού στους χώρους της επιχείρησης.

- Έξυπνοι μετρητές ενέργειας και τηλεμετρία (smart metering).

02.06 Λοιπός εξοπλισμός επιχείρησης

Προμήθεια μεταφορά και εγκατάσταση υποστηρικτικού εξοπλισμού, όπως:

- Έπιπλα γραφείου
- Συστήματα ασφαλείας και πυρασφάλειας
- Μονάδες φόρτισης ηλεκτροκίνητων μηχανημάτων, όταν τεκμηριώνεται η χρήση τους στην επιχείρηση.

Η συνολική δαπάνη της υποκατηγορίας 02.06 δεν μπορεί να υπερβεί το 10% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού, ανεξάρτητα του επιλεγμένου καθεστώτος ενίσχυσης.

02.19 Ψηφιακός εξοπλισμός γραφείου

Επιλέξιμες είναι δαπάνες που αφορούν στην προμήθεια, μεταφορά και εγκατάσταση και λειτουργία νέου ψηφιακού εξοπλισμού, με στόχο να αξιοποιηθούν οι νέες τεχνολογίες και να εφαρμοστούν τόσο στο σύνολο των υπηρεσιών που προσφέρονται, όσο και στην οργάνωση, τη λειτουργία και τις διαδικασίες της επιχείρησης.

Ενδεικτικά περιλαμβάνονται δαπάνες που αφορούν σε:

- Εξοπλισμός Ενσύρματου ή/ και Ασύρματου Δικτύου & καλωδίωση.
- 3D εκτυπωτές.
- Εξοπλισμός γραφείου (Η/Υ, projectors, scanners, printers, servers, κλπ).
- Μικρο-οπτικο-ηλεκτρο-μηχανικά συστήματα και ολοκληρωμένα οπτικά συστήματα (πηγές laser, οπτικά στοιχεία ανιχνευτές).

Η συνολική δαπάνη της υποκατηγορίας 02.19 δεν μπορεί να υπερβεί το 10% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού, ανεξάρτητα του επιλεγμένου καθεστώτος ενίσχυσης.

02.20 Παραγωγικός και Μηχανολογικός εξοπλισμός

Στην κατηγορία αυτή είναι επιλέξιμες δαπάνες που αφορούν στην προμήθεια, μεταφορά, εγκατάσταση και λειτουργία νέου σύγχρονου εξοπλισμού παραγωγής προϊόντων και παροχής υπηρεσιών.

Οι επενδυτικές δαπάνες μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού περιλαμβάνουν ενδεικτικά :

- Προμήθεια εξοπλισμού για την παραγωγή, αποθήκευση, συντήρηση και διάθεση προϊόντων.
- Προμήθεια εργαστηριακού εξοπλισμού για δοκιμές, αναλύσεις και ποιοτικό έλεγχο της παραγωγής, με την προϋπόθεση ότι δεν χρησιμοποιείται για ερευνητικούς σκοπούς.
- Προμήθεια συστημάτων αυτοματοποίησης και ποιοτικού ελέγχου παραγωγικής διαδικασίας.
- Προμήθεια ειδικού εξοπλισμού για την ανάπτυξη υπηρεσιών. Για επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην παροχή υπηρεσιών ενοικίασης εξοπλισμού (π.χ χιονοδρομικών αθλημάτων, θαλάσσιων σπορ, πλοίων αναψυχής, τουριστικών σκαφών κτλ) είναι επιλέξιμη η προμήθεια μεταφορικών μέσων αποκλειστικά ηλεκτροκίνητων και με ανώτατο επιχορηγούμενο προϋπολογισμό συνολικά το ποσό των 150.000 €. Για την προμήθεια πλωτών μεταφορικών μέσων αναψυχής, το ανώτατο όριο του συνολικά επιχορηγούμενου προϋπολογισμού ανέρχεται στο ποσό των 200.000 €.

- Η συνολική δαπάνη της υποκατηγορίας 02.20 μπορεί να καλύπτει το σύνολο του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού, ανεξάρτητα του επιλεγμένου καθεστώτος ενίσχυσης.

02.22 Εξοπλισμός κυκλικής οικονομίας

Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες που στοχεύουν στην ελαχιστοποίηση και εξοικονόμηση πόρων, αξιοποιώντας πρακτικές επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης πρώτων υλών, ώστε η χρήση των υλικών να γίνεται εφικτή για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, με παράλληλη ελαχιστοποίηση της χρήσης φυσικών πόρων, όπως αναλύονται :

- Προμήθεια εξοπλισμού για ανακύκλωση
  - κάδοι απορριμμάτων μηχανικής αποκομιδής
  - μεταλλικός συμπιεστής απορριμμάτων
  - εξοπλισμός διαχωρισμού και διαλογής ύλης
  - βιομηχανικοί κάδοι κομποστοποίησης οργανικής ύλης.
- Προμήθεια εξοπλισμού για απόβλητα
  - μηχανήματα φόρτωσης και διαλογής αποβλήτων
  - τεμαχιστές αποβλήτων
  - εξοπλισμός εσχάρωσης, εξάμμωσης, πρωτοβάθμιας καθίζησης
  - εξοπλισμός δευτεροβάθμιας επεξεργασίας – μέθοδος ενεργού ιλύος και βιολογικής / χημικής απομάκρυνσης.
- Προμήθεια εξοπλισμού για μείωση ελαττωματικών προϊόντων
  - Μηχανήματα x-ray ελέγχου παραγωγής
  - Εξοπλισμός συσσωμάτωσης και αναδιαμόρφωση υλικών
  - Τεμαχιστές απορριμμάτων
- Προμήθεια εξοπλισμού για βελτιστοποίηση κατανάλωσης υδάτινων πόρων / επανάχρηση νερού
  - Συστήματα φιλτραρίσματος νερού (ώσμωση, αφαλάτωση κ.λ.π.)
  - Έξυπνα συστήματα εξοικονόμησης νερού (φωτοκύτταρα, βαλβίδες ελέγχου ροής, ρυθμιστές τύπου φλότερ, αμμόφιλτρα, ελαιδιαχωριστές).

Η συνολική δαπάνη της υποκατηγορίας 02.22 δεν μπορεί να υπερβεί το 40% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού, ανεξάρτητα του επιλεγμένου καθεστώτος ενίσχυσης.

02.23 Εξοπλισμός για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σταθμών και συστημάτων αποθήκευσης για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και κάλυψη των ιδίων αναγκών (αυτοπαραγωγή) (μόνο με επιλεγμένο καθεστώς ΚΑΝ 2023/2831 - de minimis)

Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες για προμήθεια και εγκατάσταση φωτοβολταϊκού σταθμού εγκατεστημένου ισχύος έως 10 Kw και συστήματος αποθήκευσης για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και για κάλυψη αποκλειστικά των ιδίων αναγκών (αυτοπαραγωγή), που αναλύονται ως εξής:

- Προμήθεια φωτοβολταϊκού σταθμού εγκατεστημένου ισχύος έως 10 Kw, για την κάλυψη των ιδίων αναγκών (αυτοκατανάλωση).
- Προμήθεια συστήματος αποθήκευσης ενέργειας από φωτοβολταϊκό σταθμό, με κατ' ελάχιστο ωφέλιμη χωρητικότητα ίση με την ισχύ του σταθμού για μία ώρα.
- Προμήθεια έξυπνων μετρητών ενέργειας και συστημάτων τηλεμετρίας (smart metering).

- Η εγκαταστημένη ισχύς παραγωγής του φωτοβολταϊκού σταθμού δεν μπορεί να υπερβαίνει το άθροισμα των ηλεκτρικών καταναλώσεων της επιχείρησης, όπως αυτό προκύπτει από την ηλεκτρομηχανολογική μελέτη της εγκατάστασης στην οποία εγκαθίσταται ο υπό ένταξη φωτοβολταϊκός σταθμός, από την άδεια λειτουργίας της επιχείρησης, ή/και από βεβαίωση και λοιπά κατάλληλα στοιχεία τεκμηρίωσης από αρμόδιο προς τούτο πρόσωπο / φορέα.

Οι δαπάνες για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκού σταθμού και συστήματος αποθήκευσης τεκμηριώνονται κατά την πιστοποίησή τους, με την υποβολή σχετικής έκθεσης, υπογεγραμμένης από αρμόδιο μηχανικό.

Οι ανωτέρω ενέργειες είναι επιλέξιμες υπό την προϋπόθεση να εξασφαλιστούν, εφόσον απαιτούνται, οι κατάλληλες αδειοδοτήσεις τόσο για την υλοποίηση όσο και για τη λειτουργία του φωτοβολταϊκού σταθμού και του συστήματος αποθήκευσης.

Η συνολική δαπάνη της υποκατηγορίας 02.23 δεν μπορεί να υπερβεί το 40% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού.

02.24 Ηλεκτρικά Μεταφορικά Μέσα

Προμήθεια αυτοκινούμενων ηλεκτρικών οχημάτων, για την κάλυψη αποκλειστικά των αναγκών της επιχείρησης.

Ως ανώτατο όριο επιχορηγούμενης δαπάνης ορίζεται το ποσό των 50.000 €.

Η προμήθεια μεταφορικού μέσου είναι επιλέξιμη υπό τους ακόλουθους περιορισμούς :

- Το μεταφορικό μέσο θα πρέπει να είναι καινούργιο, αμεταχειριστό και στην κυριότητα της επιχείρησης.
- Το μεταφορικό μέσο να είναι αποκλειστικά επαγγελματικής χρήσης.
- Η προμήθεια του μεταφορικού μέσου θα πρέπει να δικαιολογείται από την δραστηριότητα που ασκεί η επιχείρηση και να μην προορίζεται για μίσθωση.
- Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες που αφορούν σε δασμούς, φόρους, τέλη, έξοδα αμοιβών εκτελωνιστή και εκτελωνισμού.

Η συνολική δαπάνη της υποκατηγορίας 02.24 δεν μπορεί να υπερβεί το 40% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού, ανεξάρτητα του επιλεγμένου καθεστώτος ενίσχυσης.

02.29 Επενδυτικές δαπάνες στην παραγωγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων των αντλιών θερμότητας που συμμορφώνονται με το παράρτημα VII της οδηγίας 2018/2001, του ανανεώσιμου υδρογόνου και της συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης από ανανεώσιμες πηγές ενέργειες. (μόνο με επιλεγμένο καθεστώς ενίσχυσης τον ΚΑΝ 651/2014).

Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες για προμήθεια και εγκατάσταση φωτοβολταϊκού σταθμού εγκατεστημένης ισχύος έως 10 Kw για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας που αφορά κάλυψη αποκλειστικά των ιδίων αναγκών (αυτοπαραγωγή), που αναλύονται ως εξής:

- Προμήθεια και εγκατάσταση φωτοβολταϊκού σταθμού εγκατεστημένης ισχύος έως 10 Kw, για την κάλυψη των ιδίων αναγκών (αυτοκατανάλωση).
- Η εγκαταστημένη ισχύς παραγωγής του φωτοβολταϊκού σταθμού δεν μπορεί να υπερβαίνει το άθροισμα των ηλεκτρικών καταναλώσεων της επιχείρησης, όπως αυτό προκύπτει από την ηλεκτρομηχανολογική μελέτη της εγκατάστασης στην οποία εγκαθίσταται ο υπό ένταξη

φωτοβολταϊκός σταθμός, από την άδεια λειτουργίας της επιχείρησης, ή/και από βεβαίωση και λοιπά κατάλληλα στοιχεία τεκμηρίωσης από αρμόδιο προς τούτο πρόσωπο / φορέα.

Οι δαπάνες για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκού σταθμού τεκμηριώνονται κατά την πιστοποίησή τους, με την υποβολή σχετικής έκθεσης, υπογεγραμμένης από αρμόδιο μηχανικό.

Οι ανωτέρω ενέργειες είναι επιλέξιμες υπό την προϋπόθεση να εξασφαλιστούν, εφόσον απαιτούνται, οι κατάλληλες αδειοδοτήσεις τόσο για την υλοποίηση όσο και για τη λειτουργία του φωτοβολταϊκού σταθμού.

02.30 Λοιπές δαπάνες άρθρου 41 που δεν καλύπτονται από την δαπάνη 02.29. (μόνο με επιλεγμένο καθεστώς ενίσχυσης τον ΚΑΝ 651/2014).

Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες για προμήθεια και εγκατάσταση συστήματος αποθήκευσης σε φωτοβολταϊκό σταθμό εγκατεστημένης ισχύος έως 10 Kw για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας που αφορά κάλυψη αποκλειστικά των ιδίων αναγκών (αυτοπαραγωγή), που αναλύονται ως εξής:

- Προμήθεια συστήματος αποθήκευσης ενέργειας από φωτοβολταϊκό σταθμό, με κατ' ελάχιστο ωφέλιμη χωρητικότητα ίση με την ισχύ του σταθμού για μία ώρα.
- Η εγκατεστημένη ισχύς παραγωγής του φωτοβολταϊκού σταθμού δεν μπορεί να υπερβαίνει το άθροισμα των ηλεκτρικών καταναλώσεων της επιχείρησης, όπως αυτό προκύπτει από την ηλεκτρομηχανολογική μελέτη της εγκατάστασης στην οποία εγκαθίσταται ο υπό ένταξη φωτοβολταϊκός σταθμός, από την άδεια λειτουργίας της επιχείρησης, ή/και από βεβαίωση και λοιπά κατάλληλα στοιχεία τεκμηρίωσης από αρμόδιο προς τούτο πρόσωπο / φορέα.

Οι δαπάνες για την εγκατάσταση συστήματος αποθήκευσης ενέργειας από φωτοβολταϊκό σταθμό τεκμηριώνονται κατά την πιστοποίησή τους, με την υποβολή σχετικής έκθεσης, υπογεγραμμένης από αρμόδιο μηχανικό.

Οι ανωτέρω ενέργειες είναι επιλέξιμες υπό την προϋπόθεση να εξασφαλιστούν, εφόσον απαιτούνται, οι κατάλληλες αδειοδοτήσεις τόσο για την υλοποίηση όσο και για τη λειτουργία του του συστήματος αποθήκευσης.

Για τις υποκατηγορίες δαπανών 02.29 και 02.30 ισχύουν πλέον και οι απαιτήσεις του Καν 651/2014:

ι) η ενίσχυση είναι ανεξάρτητη από την παραγωγή.

ιι) Οι επενδυτικές ενισχύσεις για έργα αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας είναι επιλέξιμες προς ενίσχυση μόνο στον βαθμό που χορηγούνται σε συνδυασμένα έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και αποθήκευσης (μη συνδεδεμένα με τον μετρητή), όταν αμφότερα τα στοιχεία αποτελούν συνιστώσες μιας ενιαίας επένδυσης ή όταν η αποθήκευση συνδέεται με υφιστάμενη εγκατάσταση παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Η συνιστώσα της αποθήκευσης απορροφά τουλάχιστον το 75 % της ενέργειάς της από άμεσα συνδεδεμένη εγκατάσταση παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, σε ετήσια βάση. Όλες οι επενδυτικές συνιστώσες (παραγωγή και αποθήκευση) θεωρούνται ότι αποτελούν ένα ενιαίο ολοκληρωμένο έργο για σκοπούς επαλήθευσης της συμμόρφωσης με τα κατώτατα όρια του άρθρου 4 του ΓΑΚ.

Οι δαπάνες των υποκατηγοριών 02.29 και 02.30 συνολικά δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 40% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού.

Για την επιλεξιμότητα του συνόλου των δαπανών της κατηγορίας **02. Δαπάνες Εξοπλισμού, Μεταφορικών Μέσων & Οργάνων** πρέπει να τηρούνται οι κάτωθι όροι:

- Ο προμηθευόμενος εξοπλισμός να εξυπηρετεί άμεσα τη λειτουργία της επιχείρησης, να είναι σύγχρονης τεχνολογίας, καινούργιος, αμεταχείριστος και στην κυριότητα της επιχείρησης.
- Ο προμηθευόμενος εξοπλισμός θα πρέπει να αποτελεί πάγιο στοιχείο για την επιχείρηση. Πάγιο στοιχείο, θεωρείται κάθε στοιχείο το οποίο με κατάλληλη χρήση και συντήρηση έχει ωφέλιμη ζωή μεγαλύτερη του της έτους, διατηρεί το αρχικό του σχήμα και εμφάνιση κατά τη χρήση, δεν χάνει την ταυτότητά του με ενσωμάτωση σε άλλο ή πιο σύνθετο στοιχείο και καταχωρίζεται, κατά περίπτωση, στο μητρώο παγίων.
- Η δαπάνη προμήθειας εξοπλισμού για το σύνολο των δαπανών της κατηγορίας 2 περιλαμβάνει και το κόστος μεταφοράς και εγκατάστασης του εξοπλισμού μέχρι αυτός να τεθεί σε λειτουργία.
- Ο προμηθευόμενος εξοπλισμός να περιγράφεται αναλυτικά, με τεχνικές προδιαγραφές, να τεκμηριώνεται η αναγκαιότητα της χρήσης του και το εύλογο του κόστους απόκτησής του.
- Τα ηλεκτρομηχανολογικά συστήματα, για τα οποία υφίσταται σχετική υποχρέωση από την κείμενη νομοθεσία, θα πρέπει να φέρουν σήμανση CE (Ευρωπαϊκής Ένωσης).
- Οι δαπάνες προμήθειας πρόσθετων εξαρτημάτων είναι επιλέξιμες, εφόσον αυτά είναι παρελκόμενα του κυρίως εξοπλισμού που περιλαμβάνεται στην επένδυση, αποτελούν δηλαδή αναπόσπαστο τμήμα του και είναι απαραίτητα για την παραγωγική λειτουργία του.
- Η δαπάνη χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού θεωρείται επιλέξιμη μόνο όταν ο εκμισθωτής μπορεί να συνάπτει συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης σύμφωνα με της διατάξεις του Ν. 1665/1986 (ΦΕΚ 194 Α'), όπως ισχύει, με υποχρέωση αγοράς του εξοπλισμού μετά τη λήξη της μίσθωσης και σε κάθε περίπτωση σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 27 της Απόφασης του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων 114947/1.12.2022 «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027», όπως ισχύει.
- Για δαπάνες οι οποίες εντάσσονται στην παρούσα κατηγορία αλλά δεν δύναται η απόσπασή τους από τον τόπο υλοποίησης της επένδυσης, χωρίς αυτές να χάσουν μέρος ή το σύνολο της αξίας της (π.χ. δαπάνες προμήθειας και εγκατάστασης εξοπλισμού γεωθερμίας, συστήματος θέρμανσης, κεντρικού κλιματισμού, ασφαλείας, παραγωγής ενέργειας κλπ), θα πρέπει να υπάρχει ιδιοκτησία ή παραχώρηση χρήσης ή μίσθωση ή νόμιμη σύσταση επικαρπίας επί του ακινήτου για χρονικό διάστημα τουλάχιστον έξι (6) ετών. Η περίοδος της εξαετίας υπολογίζεται από την ημερομηνία έγκρισης της αίτησης χρηματοδότησης. Η ιδιοκτησία, η μίσθωση, η σύσταση επικαρπίας ή η παραχώρηση χρήσης θα πρέπει να καταδεικνύεται πριν την καταβολή της δημόσιας επιχορήγησης.
- Για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από εγκατάσταση φωτοβολταϊκού σταθμού με ή χωρίς σύστημα αποθήκευσης απαιτείται να εξασφαλιστούν, εφόσον απαιτούνται, οι κατάλληλες αδειοδοτήσεις τόσο για την υλοποίηση όσο και για τη λειτουργία του φωτοβολταϊκού σταθμού και του συστήματος αποθήκευσης. Η εγκατεστημένη ισχύς παραγωγής του φωτοβολταϊκού σταθμού δεν μπορεί να υπερβαίνει το άθροισμα των ηλεκτρικών καταναλώσεων της επιχείρησης, όπως αυτό προκύπτει από την ηλεκτρομηχανολογική μελέτη της εγκατάστασης στην οποία εγκαθίσταται ο υπό ένταξη σταθμός, από την άδεια λειτουργίας της επιχείρησης, ή/και από βεβαίωση και λοιπά κατάλληλα στοιχεία τεκμηρίωσης από αρμόδιο προς τούτο πρόσωπο/φορέα και σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 10kw. Η ωφέλιμη χωρητικότητα του συστήματος αποθήκευσης πρέπει να είναι κατ' ελάχιστο ίση με την ισχύ του σταθμού για μία ώρα.

Δεν είναι επιλέξιμες:

- Δαπάνες συντήρησης, επισκευής και αντικατάστασης εξοπλισμού που χρησιμοποιείται ήδη από την επιχείρηση.
- Δαπάνες που αφορούν σε δασμούς, φόρους, τέλη, έξοδα αμοιβών εκτελωνιστή και εκτελωνισμού.
- Οι δαπάνες που αφορούν σε προμήθεια tablets, κινητών τηλεφώνων και τηλεοράσεων.
- Δαπάνες προμήθειας αναλώσιμων υλικών.
- Προμήθεια οχήματος που έχει επιδοτηθεί από οποιοδήποτε άλλο πρόγραμμα (π.χ. Κινούμαι ηλεκτρικά).

03. Δαπάνες για Κτίρια, Γήπεδα, Εγκαταστάσεις & Περιβάλλοντα χώρο

03.10 Κτιριακές παρεμβάσεις για την προστασία του περιβάλλοντος και εξοικονόμηση ενέργειας, ύδατος και επεξεργασίας αποβλήτων

Στην κατηγορία αυτή επιλέξιμες είναι κάθε μορφής εργασίες κτιριακών υποδομών που αποσκοπούν στην προστασία του περιβάλλοντος και την εξοικονόμηση ενέργειας, ύδατος και επεξεργασία αποβλήτων

Οι κτιριακές επενδύσεις περιλαμβάνουν ενδεικτικά:

- Αντικατάσταση κουφωμάτων με νέα υψηλής ενεργειακής απόδοσης
- Συστήματα σκίασης
- Συστήματα μηχανικού αερισμού με ανάκτηση θερμότητας
- Θερμομόνωση κτιρίων κτιριακών υποδομών
- Χρήση αβαθούς γεωθερμίας
- Φυτεμένο δώμα

Η συνολική δαπάνη της υποκατηγορίας 03.10 δεν μπορεί να υπερβεί το 60% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού, ανεξάρτητα του επιλεγμένου καθεστώτος ενίσχυσης.

03.13 Κτίρια, εγκαταστάσεις και περιβάλλον χώρος

Στην κατηγορία αυτή επιλέξιμες είναι κάθε μορφής εργασίες για ανέγερση, επέκταση, αναβάθμιση και διαμόρφωση λοιπών εγκαταστάσεων, καθώς και κάθε μορφής εργασίες διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου της ενισχυόμενης επιχείρησης. Στις επιλέξιμες δαπάνες περιλαμβάνεται το κόστος υλικών και εργασιών.

Οι κτιριακές επενδύσεις περιλαμβάνουν ενδεικτικά :

- Χωματουργικές εργασίες – θεμελιώσεις, κτιριακές εργασίες, ηλεκτρομηχανολογικές εργασίες, εγκατάσταση δικτύων και ειδικές εγκαταστάσεις στους χώρους της επιχείρησης.
- Εργασίες προμήθειας και εγκατάστασης συστημάτων αυτοματοποίησης και ποιοτικού ελέγχου που συνδέονται με τις κτιριακές υποδομές.
- Εργασίες βελτίωσης, αναβάθμισης και διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου και εργασίες περίφραξης γηπέδου, εφόσον συνάδει με το επενδυτικό σχέδιο.
- Κατασκευές, διαμορφώσεις, επεκτάσεις, διαρρυθμίσεις των κτιριακών εγκαταστάσεων που αποβλέπουν στη διευκόλυνση πρόσβασης των ΑμΕΑ, σύμφωνα με τις Οδηγίες Σχεδιασμού για ΑμΕΑ «Σχεδιάζοντας για όλους» του ΥΠΕΚΑ και τις κείμενες διατάξεις.

- Κτιριακές παρεμβάσεις για τη διαμόρφωση των εσωτερικών χώρων για προβολή, δοκιμή, αποθήκευση και διάθεση των προϊόντων της επιχείρησης.
- Διαμόρφωση χώρων της επιχείρησης για παροχή υπηρεσιών.

Η συνολική δαπάνη της υποκατηγορίας 03.13 δεν μπορεί να υπερβεί το 60% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού, ανεξάρτητα του επιλεγμένου καθεστώτος ενίσχυσης.

Για την επιλεξιμότητα των δαπανών για κτίρια και περιβάλλοντα χώρο πρέπει να τηρούνται οι ακόλουθοι όροι:

- Οι δαπάνες κατασκευής, αναβάθμισης, διαμόρφωσης κτιριακών εγκαταστάσεων προκύπτουν από υποβαλλόμενη πλήρη τεχνική μελέτη, υπογεγραμμένη από αρμόδιο/αρμόδιους μηχανικό/μηχανικούς και είναι σύμφωνες με τις απαραίτητες εγκρίσεις και αδειοδοτήσεις, όπως ορίζει η κείμενη νομοθεσία. Για τις δαπάνες εργασιών πρέπει να υποβάλλονται κατά το πρώτο αίτημα καταβολής ενίσχυσης, στο οποίο περιλαμβάνονται σχετικές δαπάνες, οι προβλεπόμενες από τη νομοθεσία άδειες, ειδάλλως θα είναι μη επιλέξιμες.
- Να υπάρχει ιδιοκτησία ή παραχώρηση χρήσης ή μίσθωση ή νόμιμη σύσταση επικαρπίας επί του ακινήτου για χρονικό διάστημα τουλάχιστον έξι (6) ετών. Η περίοδος της εξαετίας υπολογίζεται από την ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης έγκρισης των Αποτελεσμάτων Αξιολόγησης. Η ιδιοκτησία, η μίσθωση, η σύσταση επικαρπίας ή η παραχώρηση χρήσης θα πρέπει να καταδεικνύεται με το 1^ο αίτημα καταβολής ενίσχυσης και πριν την καταβολή της δημόσιας χρηματοδότησης. Ειδικά για ανέγερση/επέκταση κτιρίου σε μισθωμένο ακίνητο, το συμφωνητικό μίσθωσης πρέπει να αφορά χρονικό διάστημα τουλάχιστον δώδεκα (12) ετών από την ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης έγκρισης των Αποτελεσμάτων Αξιολόγησης του επενδυτικού σχεδίου.
- Τα κτίρια και οι εγκαταστάσεις να είναι καταχωρημένες στο μητρώο παγίων.
- Οι επεμβάσεις σε υφιστάμενα κτίρια προϋποθέτουν τη νομιμότητα του κτιρίου.
- Οι επεμβάσεις ενεργειακής αναβάθμισης / Εξοικονόμησης ενέργειας προϋποθέτουν την υποβολή Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης και Μελέτης Αναβάθμισης Ενεργειακής Απόδοσης / Εξοικονόμησης Ενέργειας.
- Η τεκμηρίωση για την επιλεξιμότητα δαπανών για επεμβάσεις ενεργειακής αναβάθμισης επιβεβαιώνονται με την έκδοση Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης αναβαθμισμένης κατηγορίας μετά το πέρας των εργασιών.

Δεν είναι επιλέξιμες:

- Δαπάνες συντήρησης και επισκευής, χωρίς λειτουργική αναβάθμιση, κτιριακών εγκαταστάσεων που χρησιμοποιούνται ήδη από την επιχείρηση.
- Οι εργοδοτικές εισφορές για κατασκευαστικές εργασίες και οι δαπάνες που αφορούν σε δασμούς, φόρους, τέλη, κλπ.
- Δαπάνες, για τις οποίες προσκομίζονται προς πιστοποίηση πάσης φύσεως παραστατικά αυτοτιμολόγησης (αποδείξεις δαπανών, τιμολόγια αυτοπαράδοσης κ.α), καθώς και τίτλοι κτήσης.
- Δαπάνες για την έκδοση αδειών.
- Δαπάνες αγοράς και εγκατάστασης καυστήρων πετρελαίου θέρμανσης από 1.1.2025 σύμφωνα με το Άρθρο 17, Παρ.1 του Εθνικού Κλιματικού Νόμου (Ν.4936/2022 ΦΕΚ 105/27-5-2022)

04. Δαπάνες για παροχή υπηρεσιών**04.11 Συμβουλευτική υποστήριξη για την παρακολούθηση της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου**

Στην υποκατηγορία αυτή είναι επιλέξιμες αποκλειστικά δαπάνες που αφορούν συμβουλευτικές υπηρεσίες για την παρακολούθηση και διαχείριση της υλοποίησης της πράξης αντίστοιχα, έως την αποπληρωμή του, υπό τους ακόλουθους όρους:

- Το χρονικό διάστημα παροχής της υπηρεσίας υπολογίζεται από την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης και μέχρι την ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της επένδυσης.
- Δεν είναι δυνατή η πιστοποίησή τους εξ' ολοκλήρου σε αίτημα ενδιάμεσης επαλήθευσης. Η εν λόγω δαπάνη δύναται να πιστοποιείται τμηματικά σύμφωνα με το ποσοστό υλοποίησης του αιτήματος.
- Για κάθε συμβουλευτική υπηρεσία, πρέπει να υπάρχει σχετική σύμβαση με την επιχείρηση κατατεθειμένη στην αρμόδια ΔΟΥ.
- Οι πιθανές δαπάνες διαμονής, μετακίνησης και λοιπές δαπάνες ταξιδιών των συμβούλων περιλαμβάνονται στη συνολική αμοιβή τους και δεν είναι επιλέξιμες ως διακριτές δαπάνες.

Σημειώνεται ότι δεν είναι επιλέξιμη η δαπάνη παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών για την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης.

Η συνολική δαπάνη της υποκατηγορίας 04.11 δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό των 8.000 € και το 4% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού για επενδυτικά σχέδια με επιλεγμένο καθεστώς ενίσχυσης τον ΚΑΝ 2023/2831 (De minimis).

Η συνολική δαπάνη της υποκατηγορίας 04.11 δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό των 10.000 € και το 4% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού για επενδυτικά σχέδια με επιλεγμένο καθεστώς ενίσχυσης τον ΚΑΝ 651/2014 (ΓΑΚ).

04.17 Υπηρεσίες εγκατάστασης, παραμετροποίησης Λογισμικού / Εφαρμογών – Εκπαίδευση χρηστών

Στην υποκατηγορία αυτή είναι επιλέξιμες δαπάνες που αφορούν:

Το κόστος α) εγκατάστασης και αρχικής παραμετροποίησης του λογισμικού β) παροχής υπηρεσιών υποστήριξης για μέχρι ένα (1) έτος από το χρόνο προμήθειας και γ) παροχής υπηρεσιών εκπαίδευσης στη χρήση του είναι επιλέξιμα μόνο όταν αφορούν/περιλαμβάνονται στο τιμολόγιο του προμηθευτή λογισμικού. Το προμηθευόμενο λογισμικό, συμπεριλαμβανομένης και της αντίστοιχης αρχικής παραμετροποίησης του, μπορεί να χαρακτηριστεί ως άυλο στοιχείο ενεργητικού - σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα - και να επιδέχεται αποσβέσεων.

Η συνολική δαπάνη της υποκατηγορίας 04.17 δεν μπορεί να υπερβεί το 10% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού, ανεξάρτητα του επιλεγμένου καθεστώτος ενίσχυσης.

04.18 Υπηρεσίες προμήθειας/χρήσης Λογισμικού υπό καθεστώς «Software as a Service», «cloud computing» ή άλλο παρεμφερές αυτού (μόνο με καθεστώς ΚΑΝ 2023/2831 - De minimis)

Στην υποκατηγορία αυτή είναι επιλέξιμες δαπάνες που αφορούν:

- Υπηρεσίες προμήθειας/χρήσης λογισμικού υπό καθεστώς υπηρεσίας (π.χ. Software as a service (SaaS), Cloud as a Service (CaaS)).
- Υπηρεσίες προμήθειας/χρήσης εξοπλισμού υπό καθεστώς υπηρεσίας (π.χ. Hardware as a service (HaaS), Equipment as a Service (EaaS)).

Υπό τους ακόλουθους όρους:

- Επιλέξιμο είναι μόνο το κόστος της υπηρεσίας που παρέχεται κατά το διάστημα επιλεξιμότητας δαπανών.
- Δεν είναι επιλέξιμη η ανανέωση συνδρομής σε υπηρεσία που ήδη χρησιμοποιείται.
- Το προμηθευόμενο λογισμικό είναι καινούριο και η επιχείρηση είναι νόμιμος κάτοχος της άδειας χρήσης αυτού.
- Το προμηθευόμενο λογισμικό, συμπεριλαμβανομένης και της αντίστοιχης αρχικής παραμετροποίησης του, μπορεί να χαρακτηριστεί ως άυλο στοιχείο ενεργητικού - σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα- και να επιδέχεται αποσβέσεων.
- Δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη, οι υπηρεσίες ανάπτυξης λογισμικού που γίνεται με ίδια μέσα του δικαιούχου (ιδιοπαραγωγή λογισμικού).
- Σε περίπτωση αγοράς ή και ανάπτυξης λογισμικού εφαρμογών που απευθύνεται σε πελατειακό κοινό, θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα να εξυπηρετεί τις ανάγκες ατόμων με αναπηρία σύμφωνα με το διεθνές πρότυπο Web Content Accessibility Guidelines (WCAG), έκδοση 2.1 σε επίπεδο AA (οι δαπάνες μετατροπής είναι επιλέξιμες).

Η συνολική δαπάνη της υποκατηγορίας 04.18 δεν μπορεί να υπερβεί το 20% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού.

04.26 Υπηρεσίες Σχεδιασμού Συσκευασίας – Ετικέτας – Branding

Στην υποκατηγορία αυτή είναι επιλέξιμες δαπάνες που αφορούν συμβουλευτικές υπηρεσίες/μελέτη για το σχεδιασμό ή/και επανασχεδιασμό συσκευασίας, ετικέτας, brand της επιχείρησης - εταιρικής ταυτότητας. Οι δαπάνες είναι επιλέξιμες αποκλειστικά και μόνο στην περίπτωση που καταλήγουν σε νέα συσκευασία / ετικέτα / εταιρική ταυτότητα.

Η συνολική δαπάνη της υποκατηγορίας 04.26 είναι επιλέξιμη ως το ποσό των 15.000 € και ως το 5% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού, για επενδυτικά σχέδια με καθεστώς ενίσχυσης τον ΚΑΝ 2023/2831 (De minimis).

Η συνολική δαπάνη της υποκατηγορίας 04.26 είναι επιλέξιμη ως το ποσό των 20.000 € και ως το 5% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού, για επενδυτικά σχέδια με καθεστώς ενίσχυσης τον ΚΑΝ 651/2014 (ΓΑΚ).

Προκειμένου να είναι επιλέξιμες οι δαπάνες που περιλαμβάνονται συνολικά στην κατηγορία **«04. Δαπάνες για Παροχή Υπηρεσιών»** θα πρέπει να τηρούνται οι ακόλουθοι όροι:

- Να αφορούν την δραστηριότητα της επένδυσης και να υλοποιούνται στο χρονικό διάστημα επιλεξιμότητας δαπανών.

- Να είναι καταχωρημένες στο μητρώο παγίων, στο μέτρο που χαρακτηρίζονται ως άυλα πάγια και προβλέπεται η εγγραφή τους. Ειδικότερα οι δαπάνες των υποκατηγοριών 04.17, 04.18 πρέπει να καταχωρούνται στο μητρώο παγίων.
- Οι πιθανές δαπάνες διαμονής, μετακίνησης και λουπές δαπάνες ταξιδιών των μελετητών/συμβούλων περιλαμβάνονται στη συνολική αμοιβή τους και δεν είναι επιλέξιμες ως διακριτές δαπάνες.

04.29 Τεχνικές Μελέτες απαραίτητως συνδεδεμένες με δαπάνες του επενδυτικού σχεδίου

Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες που αφορούν υπηρεσίες παρεχόμενες από μελετητές, οι οποίες συνεισφέρουν στην υλοποίηση επενδυτικών δαπανών των κατηγοριών 02 Δαπάνες εξοπλισμού και 03 Δαπάνες για Κτήρια, Γήπεδα, Εγκαταστάσεις & Περιβάλλοντα Χώρο, σύμφωνα και με το άρθρο 18 του Καν. 651/2014 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Οι επιλέξιμες μελέτες ενδεικτικά αναφέρονται σε:

- σε μελέτες εγκατάστασης νέων συστημάτων – αυτοματισμών παραγωγής
- σε μελέτες ενεργειακής αναβάθμισης / εξοικονόμησης ενέργειας
- σε μελέτες επεξεργασίας αποβλήτων – αξιοποίησης υποπροϊόντων παραγωγής
- σε μελέτες εγκατάστασης συστημάτων / εξοπλισμού εφαρμογών κυκλικής οικονομίας.

Η συνολική δαπάνη της υποκατηγορίας 04.29 είναι επιλέξιμη ως το ποσό των 10.000 € και ως το 5% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού, ανεξάρτητα του επιλεγμένου καθεστώτος ενίσχυσης.

06. Δαπάνες λογισμικού

06.07 Λογισμικό και δικαιώματα χρήσης (licenses) προγραμμάτων λογισμικού

Στην υποκατηγορία αυτή επιλέξιμες είναι δαπάνες που αφορούν προμήθεια λογισμικών.

Μπορεί ενδεικτικά να περιλαμβάνονται δαπάνες όπως:

- Προμήθεια εξειδικευμένου λογισμικού για την βελτιστοποίηση της παραγωγής και των επιχειρηματικών διεργασιών.
- Προμήθεια λογισμικών προσομοίωσης και τρισδιάστασης μοντελοποίησης.
- Προμήθεια λογισμικών διαχείρισης και ανάλυσης δεδομένων.
- Προμήθεια αδειών χρήσης λειτουργικών συστημάτων
- Προμήθεια εφαρμογών γραφείου και διαχείρισης εγγράφων.
- Προμήθεια συστημάτων αυτόματης σήμανσης, ιχνηλασιμότητας, κοστολόγησης και τιμολόγησης προϊόντων εκσυγχρονισμού της εφοδιαστικής αλυσίδας.

Δεν είναι επιλέξιμες δαπάνες:

- Το κόστος αναβάθμισης υφιστάμενου λογισμικού.
- Οι υπηρεσίες ανάπτυξης λογισμικού που γίνεται με ίδια μέσα του δικαιούχου (ιδιοπαραγωγή λογισμικού).

Η συνολική δαπάνη της υποκατηγορίας 06.07 είναι επιλέξιμη ως το 30% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού, ανεξάρτητα του επιλεγμένου καθεστώτος ενίσχυσης.

07. Δαπάνες προβολής, προώθησης & δικτύωσης**07.02 Αναβάθμιση υπάρχουσας ιστοσελίδας (μόνο με επιλεγμένο καθεστώς ΚΑΝ 2023/2831 - de minimis)**

Στην υποκατηγορία αυτή είναι επιλέξιμες δαπάνες που αφορούν στην αναβάθμιση υπάρχουσας ιστοσελίδας. Η συγκεκριμένη δαπάνη για να θεωρηθεί επιλέξιμη θα πρέπει να:

- λειτουργεί σε τουλάχιστον 2 γλώσσες, για το σύνολο των πληροφοριών που περιλαμβάνει,
- είναι δυναμική, σύγχρονη, με δυνατότητα προσαρμογής σε περιβάλλον κινητών συσκευών (mobile responsive ή dedicated mobile version)
- υπάρχει υποχρεωτική μέριμνα ώστε να εξυπηρετείται η πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία σύμφωνα με το διεθνές πρότυπο Web Content Accessibility Guidelines (WCAG), έκδοση 2.1 σε επίπεδο AA.

Η συνολική δαπάνη της υποκατηγορίας 07.02 είναι επιλέξιμη ως το ποσό των 2.500 €.

07.04 Δαπάνες συμμετοχής ΜμΕ σε εμπορικές εκθέσεις

Ενδεικτικά, στην υποκατηγορία αυτή επιλέξιμες δαπάνες είναι:

- Κόστος συμμετοχής (μόνον με την ιδιότητα του εκθέτη).
- Ενοικίαση/διαμόρφωση περιπτέρου.
- Μεταφορά εκθεμάτων.

Δεν είναι επιλέξιμες δαπάνες μετακίνησης και διαμονής προσώπων.

Η συνολική δαπάνη της υποκατηγορίας 07.04 είναι επιλέξιμη ως το ποσό των 5.000 € / έκθεση, ανεξάρτητα του επιλεγμένου καθεστώτος ενίσχυσης.

07.05 Δημιουργία νέας ιστοσελίδας (μόνο με επιλεγμένο καθεστώς ΚΑΝ 2023/2831 - de minimis)

Στην υποκατηγορία αυτή είναι επιλέξιμες δαπάνες που αφορούν στη δημιουργία νέας ιστοσελίδας. Η συγκεκριμένη δαπάνη για να θεωρηθεί επιλέξιμη θα πρέπει να:

- λειτουργεί σε τουλάχιστον 2 γλώσσες, για το σύνολο των πληροφοριών που περιλαμβάνει,
- είναι δυναμική, σύγχρονη, με δυνατότητα προσαρμογής σε περιβάλλον κινητών συσκευών (mobile responsive ή dedicated mobile version)
- υπάρχει υποχρεωτική μέριμνα ώστε να εξυπηρετείται η πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία σύμφωνα με το διεθνές πρότυπο Web Content Accessibility Guidelines (WCAG), έκδοση 2.1 σε επίπεδο AA.

Η συνολική δαπάνη της υποκατηγορίας 07.05 είναι επιλέξιμη ως το ποσό των 3.000 €

09. Έμμεσες δαπάνες (μόνο με καθεστώς de minimis)**09.01 Έμμεσες δαπάνες**

Κατά το χρονικό διάστημα υλοποίησης της πράξης είναι επιλέξιμες έμμεσες δαπάνες, οι οποίες περιλαμβάνονται στο συνολικό επιχορηγούμενο προϋπολογισμό της πράξης **και υπολογίζονται με βάση σταθερό συντελεστή 7% επί των άμεσων επιλέξιμων δαπανών της πράξης**, σύμφωνα με το άρθρο 54 του Καν. (ΕΕ) 1060/2021 και με τη χρήση κοινής στήριξης (άρθρο 25 Καν. (ΕΕ) 1060/2021).

Η εν λόγω κατηγορία δαπάνης δεν απαιτεί την προσκόμιση παραστατικών, καταβάλλεται αναλογικά με κάθε πληρωμή και το αναλογούν ύψος αυτής οριστικοποιείται κατά το στάδιο της τελικής πιστοποίησης της πράξης.

Τονίζεται η κατηγορία «09. Έμμεσες Δαπάνες» θα πρέπει να περιλαμβάνεται υποχρεωτικά στην πράξη και θα ελέγχεται από το ΟΠΣΚΕ αν τηρείται το ποσοστό 7% επί των επιλέξιμων άμεσων δαπανών της πράξης.

6.3 Γενικές επισημάνσεις για όλες τις κατηγορίες δαπανών:

1. Οι επιλέξιμες δαπάνες λαμβάνουν ενίσχυση με τη μορφή της επιχορήγησης και στη βάση του πραγματικού κόστους (πλην των έμμεσων). Ως πραγματικές νοούνται οι δαπάνες που έχουν πραγματοποιηθεί για την υλοποίηση πράξης, προβλέπονται στην απόφαση χρηματοδότησης, έχουν εξοφληθεί από τον δικαιούχο και τεκμηριώνονται από τιμολόγια και αποδεικτικά της καταβολής των σχετικών ποσών από τον δικαιούχο, καθώς και από τα λογιστικά αρχεία του.
2. Όλες οι δαπάνες εξετάζονται κατά την πιστοποίησή τους για την επιλεξιμότητά τους, το εύλογο του κόστους καθώς και για τη σκοπιμότητά τους σε σχέση με την πράξη της επιχείρησης. Σε περίπτωση που οι δαπάνες που πιστοποιούνται δεν κριθούν επιλέξιμες, εύλογες ή σχετικές με την επιλέξιμη δραστηριότητα της επιχείρησης, γίνεται δεκτό μόνο το ποσό που χαρακτηρίζεται ως επιλέξιμο, εύλογο και σχετικό. Όσον αφορά στα επενδυτικά σχέδια που ενισχύονται με το άρθρο 14 του Καν. 651/2014, δεν ενισχύονται δαπάνες που τεκμηριωμένα δε συμβάλουν στην δηλωθείσα αρχική επένδυση.
3. Για τον έλεγχο των τιμών, οι αρμόδιες Υπηρεσίες και Επιτροπές μπορούν να ελέγχουν τα στοιχεία αξίας του εξοπλισμού. Οι αρμόδιες Υπηρεσίες και Επιτροπές μπορεί να ζητούν από τον δικαιούχο, τον προμηθευτικό οίκο ή και τρίτους πρόσθετα κατά την κρίση τους στοιχεία και πληροφορίες, για εξακρίβωση της αξίας και τον έλεγχο των τιμών αυτών.
4. Για τον έλεγχο του κόστους των δαπανών της επένδυσης μπορούν να χρησιμοποιούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες και Επιτροπές κάθε είδους αποδεικτικά στοιχεία.
5. Συμβάσεις ή Ιδιωτικά Συμφωνητικά συντάσσονται και προσκομίζονται εφόσον απαιτούνται από τη φορολογική νομοθεσία, εκτός και αν ορίζεται διαφορετικά στη Πρόσκληση.
6. Δαπάνες που πραγματοποιούνται πριν από την ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών (ακόμα και αν -έχει συναφθεί σύμβαση που δεν έχει τιμολογηθεί) δεν είναι επιλέξιμες και θα έχουν ως αποτέλεσμα:
  - την απένταξη του συνόλου του έργου σε περίπτωση που η αίτηση χρηματοδότησης έχει υποβληθεί με το χρηματοδοτικό καθεστώς του Καν. ΕΕ 651/2014 (ΓΑΚ).
  - την περικοπή της δαπάνης σε περίπτωση που η αίτηση χρηματοδότησης έχει υποβληθεί με το χρηματοδοτικό καθεστώς του Καν. ΕΕ. 2023/2831 (OJ EL L 15.12.2023 De minimis).
7. Δεν γίνονται αποδεκτές ως επιλέξιμες δαπάνες, πάσης φύσεως παραστατικά αυτοτιμολόγησης.
8. Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) είναι επιλέξιμη δαπάνη, εφόσον ο ωφελούμενος δεν έχει δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ σύμφωνα με τις διατάξεις του κώδικα ΦΠΑ, όπως εκάστοτε ισχύει.

Ειδικότερα, είναι επιλέξιμη δαπάνη εφόσον βαρύνει δαπάνες που χρησιμοποιούνται για την άσκηση εξαιρούμενων ή απαλλασσόμενων του ΦΠΑ δραστηριοτήτων του ωφελούμενου.

Στις περιπτώσεις που ο ΦΠΑ βαρύνει δαπάνες οι οποίες χρησιμοποιούνται τόσο για την άσκηση δραστηριοτήτων για τις οποίες δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης όσο και για την άσκηση δραστηριοτήτων για τις οποίες παρέχεται το σχετικό δικαίωμα (μικτή δραστηριότητα), ο ΦΠΑ

είναι επιλέξιμη δαπάνη κατά το ποσοστό που δεν μπορεί να ανακτηθεί. Σημειώνεται ότι, όταν ο ΦΠΑ είναι επιλέξιμη δαπάνη, συμπεριλαμβάνεται στον επιχορηγούμενο π/υ και σε καμία περίπτωση δεν τον προσαυξάνει.

9. Για τον έλεγχο των ΕΜΕ της επιχείρησης, ο ΕΦΕΠΑΕ δύναται να λαμβάνει και να κάνει χρήση δεδομένων που αφορούν σε απασχόληση εργαζομένων από το πληροφοριακό σύστημα του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων «ΕΡΓΑΝΗ».
10. Κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης υποβάλλονται υποχρεωτικά δύο (2) προσφορές, από δύο ανεξάρτητους μεταξύ τους προμηθευτές, για κάθε δαπάνη, καθαρής αξίας άνω των 20.000€, διαφορετικά η εν λόγω δαπάνη θα περικόπτεται. Σε περίπτωση μη δυνατότητας προσκόμισης δεύτερης προσφοράς (π.χ ειδικές κατασκευές κ.λ.π) προσκομίζεται μία με σχετική αιτιολόγηση.

6.4 Μη επιλέξιμες δαπάνες

Δεν αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες οι παρακάτω:

- i. Χρεωστικοί τόκοι, εκτός επιχορηγήσεων που δίνονται υπό τη μορφή επιδότησης επιτοκίου ή επιδότησης προμηθειών εγγύησης, οι προμήθειες χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, τα έξοδα συναλλάγματος και οι χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές, καθώς και τα λοιπά καθαρά χρηματοοικονομικά έξοδα του Δικαιούχου.
- ii. Η αγορά μη οικοδομημένης και οικοδομημένης γης.
- iii. Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας, εκτός των περιπτώσεων που αναφέρονται στο άρθρο 25 της ΥΑΕΚΕΔ.
- iv. Οι δαπάνες που αφορούν σε παραστατικά, που έχουν εκδοθεί μετά την ισχύουσα ημερομηνία ολοκλήρωσης του κάθε έργου.
- v. Κρατήσεις υπέρ του ίδιου του Δικαιούχου ή για λογαριασμό του ή παρακρατήσεις, που επιστρέφουν στο Δικαιούχο με οποιοδήποτε τρόπο.
- vi. Οι δαπάνες για πρόστιμα, χρηματικές ποινές και έξοδα για την επίλυση διαφορών.
- vii. Οι δαπάνες αγοράς μεταχειρισμένου εξοπλισμού.

7 ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΩΝ – ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

7.1 Προϋπολογισμός έργων

A) Σε επενδυτικά σχέδια με περίπτωση επιλογής ως καθεστώτος ενίσχυσης τον Καν. (ΕΕ) 2023/2831 (De minimis) κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης ο επιχορηγούμενος προϋπολογισμός (σύνολο δημόσιας και ιδιωτικής δαπάνης) κυμαίνεται από **100.000€** έως **500.000€**.

B) Σε επενδυτικά σχέδια με περίπτωση επιλογής ως καθεστώτος ενίσχυσης τον Καν. (ΕΕ) 651/2014 (ΓΑΚ) κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης ο επιχορηγούμενος προϋπολογισμός (σύνολο δημόσιας και ιδιωτικής δαπάνης) κυμαίνεται από **200.000 €** έως **800.000 €**.

Ο επιχορηγούμενος προϋπολογισμός του επενδυτικού σχεδίου δεν δύναται να υπερβεί τον υψηλότερο κύκλο εργασιών, προσαυξημένο κατά 40%, ο οποίος επετεύχθη σε μια από τις δυο κλεισμένες διαχειριστικές χρήσεις που προηγούνται της υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.

Στην περίπτωση που η πράξη έχει επιχορηγούμενο προϋπολογισμό μεγαλύτερο του μέγιστου επιχορηγούμενου προϋπολογισμού, το υπερβάλλον ποσό θεωρείται ιδιωτική συμμετοχή 100% για την υλοποίηση της πράξης και παρόλο που οι υπερβάλλουσες δαπάνες δεν επιχορηγούνται,

αντικείμενο αξιολόγησης και παρακολούθησης-ελέγχου αποτελεί το σύνολο της πράξης, συμπεριλαμβανομένου και του υπερβάλλοντος κόστους.

Πράξεις με επιχορηγούμενο προϋπολογισμό μικρότερο των ανωτέρω ορίων κρίνονται μη επιλέξιμες εξ' αρχής και δεν δύνανται να υποβληθούν.

7.2 Διάρκεια των έργων

Η χρονική διάρκεια υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου του επενδυτικού σχεδίου ορίζεται σε **είκοσι τέσσερις (24) μήνες** από την ημερομηνία ηλεκτρονικής κοινοποίησης της οριστικής έγκρισης της αίτησης χρηματοδότησης (αποτέλεσμα αξιολόγησης ή αποτέλεσμα αξιολόγησης ένστασης).

Η διάρκεια υλοποίησης μιας πράξης αφορά στην απαραίτητη χρονική περίοδο για την ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της πράξης, μέχρι τη στιγμή που θα έχουν εκπληρωθεί οι ειδικότεροι στόχοι, όροι και υποχρεώσεις που τίθενται στην απόφαση ένταξής της.

Παράταση της διάρκειας υλοποίησης των έργων **έως 6 μήνες**, μπορεί να δοθεί μετά από αξιολόγηση τεκμηριωμένου αιτήματος, που υποβάλλεται στο ΟΠΣΚΕ πριν τη λήξη του έργου. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η έγκριση της παράτασης από την ΔΑ/ΕΦΕΠΑΕ.

8 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ

8.1 Χρηματοδότηση πρόσκλησης

Η πρόσκληση χρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα Ήπειρος 2021-2027 και ειδικότερα την Προτεραιότητα 01 «Ενίσχυση της περιφερειακής οικονομίας μέσω της αξιοποίησης της έρευνας και της καινοτομίας» και του ειδικού Στόχου RSO1.3: «Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, μεταξύ άλλων μέσω παραγωγικών επενδύσεων».

Η πρόσκληση αναφέρεται στις δράσεις του Προγράμματος Ήπειρος 2021-2027 1.iii.1 «Ανάπτυξη καινοτόμου και εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας» και ειδικότερα στην υποδράση 1.iii.1α: «Ενίσχυση υφιστάμενων ΜΜΕ για την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών στους τομείς προτεραιότητας της περιφερειακής διάστασης της ΕΣΣΕ» και η συνολική δημόσια δαπάνη της πρόσκλησης ανέρχεται σε **15.000.000 €**.

Ο προϋπολογισμός της πρόσκλησης κατανέμεται ανά επιλεγόμενο καθεστώς ενίσχυσης ως εξής:

ΔΡΑΣΗ	ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ
Ανάπτυξη καινοτόμου και εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας	Καν. 2023/2831 (De minimis)	6.750.000
	Καν. 651/2014 (ΓΑΚ)	8.250.000

Η Δημόσια Δαπάνη συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από Εθνική Συμμετοχή. Το ΕΤΠΑ συνεισφέρει στη χρηματοδότηση ενισχύσεων για την τόνωση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής μέσω της μείωσης των περιφερειακών ανισοτήτων και της υποστήριξης των διαρθρωτικών βελτιώσεων και προσαρμογών των περιφερειακών οικονομιών, συμπεριλαμβανομένης και της ανασυγκρότησης βιομηχανικών περιοχών που παρακμάζουν.

Η ΕΥΔ Προγράμματος ΗΠΕΙΡΟΣ δύναται να περιλάβει στον οριστικό πίνακα αξιολόγησης, θετικά αξιολογημένες πράξεις προς ένταξη, με συνολική δημόσια δαπάνη ως το 130% της συνολικής δημόσιας δαπάνης που διατίθεται στην παρούσα πρόσκληση.

8.2 Καθεστώς ενίσχυσης

Οι πράξεις που θα ενταχθούν στην παρούσα πρόσκληση υλοποιούνται, όπως δεσμευτικά δηλώνει ο δικαιούχος κατά την υποβολή της πρότασης σύμφωνα:

A) με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2023/2831 (Ο.Υ ΕΕ L 2831/13.12.2023) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (de minimis).

ή

B) με τον Κανονισμό (ΕΕ) 651/2014 (Ο.Υ ΕΕ L 187/1/26.6.2014) της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 σχετικά με την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά, κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης, όπως τροποποιήθηκε με τον Κανονισμό (ΕΕ) 1315/2023 (Ο.Υ ΕΕ L 167/1/30.6.2023) της Επιτροπής της 23ης Ιουνίου 2023 και ισχύει.

8.3 Ένταση της ενίσχυσης

Η ένταση της ενίσχυσης ορίζεται ανάλογα με την κατάταξη των επιχειρήσεων σε μεσαίες, μικρές και πολύ μικρές και το επιλεγμένο καθεστώς ενίσχυσης.

Καν 651/2014 (ΓΑΚ) - ΧΡΗΜΑΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ

Κατηγορία Επιλέξιμης Δαπάνης	Δημόσια Επιχορήγηση (%)		Ιδιωτική συμμετοχή (%)	
	Μεσαίες Επιχειρήσεις	Μικρές/Πολύ μικρές Επιχειρήσεις	Μεσαίες Επιχειρήσεις	Μικρές/Πολύ μικρές Επιχειρήσεις
02. Δαπάνες Εξοπλισμού, Μεταφορικών Μέσων & Οργάνων				
02.05 – Άρθρο 14	50%	60%	50%	40%
02.06 – Άρθρο 14	50%	60%	50%	40%
02.19 – Άρθρο 14	50%	60%	50%	40%
02.20 – Άρθρο 14	50%	60%	50%	40%
02.22 – Άρθρο 14	50%	60%	50%	40%
02.24- Άρθρο 14	50%	60%	50%	40%
02.29 – Άρθρο 41	50%	60%	50%	40%
02.30 – Άρθρο 41	40%	50%	60%	50%

03. Δαπάνες για κτήρια, γήπεδα, εγκαταστάσεις & Περιβάλλοντα Χώρο				
03.10 - Άρθρο 14	50%	60%	50%	40%
03.13 - Άρθρο 14	50%	60%	50%	40%
04. Δαπάνες για παροχή υπηρεσιών				
04.11 - Άρθρο 18	50%	50%	50%	50%
04.17 - Άρθρο 14	50%	60%	50%	40%
04.26 - Άρθρο 18	50%	50%	50%	50%
04.29 - Άρθρο 18	50%	50%	50%	50%
06. Δαπάνες Λογισμικού				
06.07 - Άρθρο 14	50%	60%	50%	40%
07. Δαπάνες Προβολής & Δικτύωσης				
07.04 - Άρθρο 19	50%	50%	50%	50%

Καν 2023/2831 (De minimis) - ΧΡΗΜΑΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ

Κατηγορία Επιλέξιμης Δαπάνης	Δημόσια Επιχορήγηση (%)		Ιδιωτική συμμετοχή (%)	
	Μεσαίες Επιχειρήσεις	Μικρές/Πολύ μικρές Επιχειρήσεις	Μεσαίες Επιχειρήσεις	Μικρές/Πολύ μικρές Επιχειρήσεις
01. Δαπάνες προσωπικού				
01.09	50%	60%	50%	40%
02. Δαπάνες Εξοπλισμού, Μεταφορικών Μέσων & Οργάνων				
02.05	50%	60%	50%	40%
02.06	50%	60%	50%	40%
02.19	50%	60%	50%	40%
02.20	50%	60%	50%	40%
02.22	50%	60%	50%	40%

02.23 - Εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σταθμών	50%	60%	50%	40%
02.23 - Εγκατάσταση συστημάτων αποθήκευσης	50%	60%	50%	40%
02.24	50%	60%	50%	40%
03. Δαπάνες για κτήρια, γήπεδα, εγκαταστάσεις & Περιβάλλοντα Χώρο				
03.10	50%	60%	50%	40%
03.13	50%	60%	50%	40%
04. Δαπάνες για Παροχή Υπηρεσιών				
04.11	50%	60%	50%	40%
04.17	50%	60%	50%	40%
04.18	50%	60%	50%	40%
04.26	50%	60%	50%	40%
04.29	50%	60%	50%	40%
06. Λογισμικό				
06.07	50%	60%	50%	40%
07. Δαπάνες προβολής, προώθησης & δικτύωσης				
07.02	50%	60%	50%	40%
07.04	50%	60%	50%	40%
07.05	50%	60%	50%	40%
09. Έμμεσες δαπάνες				
09.01	50%	60%	50%	40%

8.4 Ιδιωτική συμμετοχή

Η υλοποίηση της πράξης καλύπτεται από τη δημόσια χρηματοδότηση και την ιδιωτική συμμετοχή, το άθροισμα των οποίων είναι ο επιχορηγούμενος προϋπολογισμός της πράξης.

Κατά την αξιολόγηση πρέπει να διασφαλίζεται η **χρηματοοικονομική βιωσιμότητα** των πράξεων που περιλαμβάνουν παραγωγικές επενδύσεις. Η χρηματοοικονομική βιωσιμότητα παραγωγικής επένδυσης αξιολογείται και διασφαλίζεται για επενδυτικά σχέδια με συνολικό επιχορηγούμενο προϋπολογισμό:

- άνω των κατώτατων ορίων της πρόσκλησης και έως 500.000 ευρώ, με την προσκόμιση α) πιστοποιητικών φερεγγυότητας και β) δικαιολογητικών που τεκμηριώνουν ίδια συμμετοχή στο επενδυτικό σχέδιο τουλάχιστον 25% με την επιφύλαξη των ποσοστών ενίσχυσης βάσει των κανόνων κρατικών ενισχύσεων,
- άνω των 500.000 ευρώ, με την προσκόμιση α) πιστοποιητικών φερεγγυότητας, β) δικαιολογητικών που τεκμηριώνουν ίδια συμμετοχή στο επενδυτικό σχέδιο τουλάχιστον 25% με την επιφύλαξη των ποσοστών ενίσχυσης βάσει των κανόνων κρατικών ενισχύσεων και γ) επιχειρηματικού σχεδίου το οποίο πιστοποιεί την μελλοντική βιωσιμότητα της επένδυσης και το οποίο αξιολογείται ως προς τη ρεαλιστικότητά του

Ο δικαιούχος για την απόδειξη της ίδιας συμμετοχής μπορεί να χρησιμοποιήσει ίδιους πόρους ή/και **πρόθεση δανείου**. Η δυνατότητα κάλυψης της ιδιωτικής συμμετοχής του δικαιούχου πρέπει να αποδεικνύεται με την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης όπως αναλυτικά παρουσιάζεται στο **Παράρτημα IV: Δικαιολογητικά υποβολής αίτησης χρηματοδότησης** και ειδικότερα τα στοιχεία με α/α 14 (Δικαιολογητικά απόδειξης της δυνατότητας κάλυψης της ιδιωτικής συμμετοχής).

Σε περίπτωση που το επενδυτικό σχέδιο εμπίπτει στο καθεστώς ενίσχυσης του **Κανονισμού ΕΕ 651/2014**, για την κάλυψη της ιδιωτικής συμμετοχής του επενδυτικού σχεδίου μέσω τραπεζικού δανεισμού, κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης θα πρέπει να υποβληθεί **μόνο πρόθεση δανείου (όχι σύμβαση), προκειμένου να μην διαρρηγνύεται ο χαρακτήρας κινήτρου του επενδυτικού σχεδίου**. Ο δυνητικός δικαιούχος οφείλει να υποβάλλει μέχρι την πρώτη πιστοποίηση δαπανών τη σύμβαση δανείου από το περιεχόμενο της οποίας να προκύπτει ότι το δάνειο αφορά στην χρηματοδότηση της συγκεκριμένης επένδυσης, άλλως απαιτείται η υποβολή αιτήματος τροποποίησης Χρηματοδοτικού Σχήματος.

Ο τραπεζικός δανεισμός δεν είναι υποχρεωτικός. Εάν χρησιμοποιηθεί θα πρέπει να έχει τη μορφή τραπεζικού δανείου ή ομολογιακού δανείου εκδιδόμενου σε δημόσια ή μη εγγραφή, ή δανείου από άλλους χρηματοδοτικούς οργανισμούς, αποκλειόμενης της μορφής αλληλόχρεου λογαριασμού. Επιτρέπεται η κίνηση του ανωτέρου δανείου να γίνεται και μέσω αλληλόχρεου λογαριασμού, εφόσον υπάρχει ξεχωριστή πράξη στον εν λόγω λογαριασμό, από την οποία να προκύπτει ότι το δάνειο προορίζεται για την υλοποίηση της επένδυσης, με σαφή αναφορά των όρων σύναψης του δανείου. Σε κάθε περίπτωση, εφόσον η επιχείρηση προσφύγει σε δανεισμό για την κάλυψη του χρηματοδοτικού σχήματος της επένδυσης, είναι υποχρεωμένη να προσκομίσει κατά την υλοποίηση του προγράμματος αντίγραφο της σχετικής σύμβασης με τις απαραίτητες πρόσθετες πράξεις, εφόσον η κίνηση του δανείου λάβει χώρα μέσω ανοικτού αλληλόχρεου λογαριασμού.

Το επενδυτικό δάνειο μπορεί να λαμβάνεται σε ξένο νόμισμα.

Σε περίπτωση δανείου, είναι δυνατόν αυτό να υποστηρίζεται από τα χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ.

Σε περίπτωση που χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ συνδυάζονται με επιχορηγήσεις:

- Οι διατάξεις που ισχύουν για τα χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ εφαρμόζονται σε όλες τις μορφές στήριξης για τις εν λόγω πράξεις.
- Πρέπει να τηρούνται οι ισχύοντες κανόνες της Ένωσης περί κρατικών ενισχύσεων και συνδυασμού επιχορηγήσεων με χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ.
- Πρέπει να διενεργούνται χωριστές λογιστικές εγγραφές για την κάθε μορφή στήριξης.
- Μπορεί ο συνδυασμός τους να καλύπτει τις ίδιες δαπάνες υπό τον όρο ότι το άθροισμα όλων των συνδυασμένων μορφών στήριξης δεν υπερβαίνει το συνολικό ποσό των εγκεκριμένων δαπανών (το τμήμα χρηματοδοτικού εργαλείου υποστηριζόμενο από το ΕΣΠΑ μαζί με την Επιχορήγηση να είναι μικρότερο ή ίσο του επιχορηγούμενου Π/Υ του επενδυτικού σχεδίου).
- Οι επιχορηγήσεις δεν χρησιμοποιούνται για την αποπληρωμή στήριξης που ελήφθη από χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ.
- Τα χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ δεν χρησιμοποιούνται για τη προχρηματοδότηση επιχειρήσεων.

Επισημαίνεται ότι όταν το χρηματοδοτικό εργαλείο εμπεριέχει ενίσχυση, το Ακαθάριστο Ισοδύναμο Επιχορήγησης (ΑΙΕ) αυτής σωρεύει με την επιχορήγηση κατά τον υπολογισμό του ορίου που θέτουν οι Κανονισμοί χορήγησης των ενισχύσεων όταν αφορά τις ίδιες προσδιορισμένες επιλέξιμες δαπάνες.

Όταν γίνεται χρήση του άρθρου 14 του Καν. ΕΕ 651/2014, όπως ισχύει, η οικονομική συμμετοχή των δικαιούχων της ενίσχυσης πρέπει να ανέρχεται σε τουλάχιστον 25% των επιλέξιμων δαπανών, είτε μέσω ιδίων πόρων, είτε μέσω εξωτερικής χρηματοδότησης και με μορφή που δεν περιέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης/στήριξης.

Η δημόσια χρηματοδότηση καταβάλλεται απευθείας στην επιχείρηση και δεν επιτρέπεται η εκχώρησή της σε τρίτους. Κατ' εξαίρεση είναι δυνατή η εκχώρηση της δημόσιας χρηματοδότησης (εκτός της προκαταβολής) σε τράπεζα για την παροχή βραχυπρόθεσμου δανείου που θα αντιστοιχεί σε μέρος ή στο σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης που χρησιμοποιείται για την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου. Σε αυτές τις περιπτώσεις η καταβολή της δημόσιας χρηματοδότησης γίνεται απευθείας στην Τράπεζα με την οποία έχει υπογραφεί η σύμβαση εκχώρησης, για το ισόποσο τμήμα του βραχυπρόθεσμου αυτού δανείου. Στις περιπτώσεις εκχώρησης, ο επενδυτής είναι υποχρεωμένος να προσκομίσει τη σύμβαση εκχώρησης με το Πιστωτικό Ίδρυμα στον αρμόδιο φορέα διαχείρισης και παρακολούθησης του προγράμματος.

Οι χρεωστικοί τόκοι, οι προμήθειες χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, τα έξοδα συναλλάγματος και χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές καθώς και τα λοιπά καθαρά χρηματοοικονομικά έξοδα του δικαιούχου δεν είναι επιλέξιμες δαπάνες στο πλαίσιο της πρόσκλησης.

Η απόδειξη της ιδιωτικής συμμετοχής θα ελέγχεται κατά την Τελική πιστοποίηση σύμφωνα με τα δικαιολογητικά που περιγράφονται στο **Παράρτημα ΙΧ: Παραδοτέα πιστοποίησης φυσικού και οικονομικού αντικειμένου και δικαιολογητικά καταβολής της ενίσχυσης.**

8.5 Σώρευση ενισχύσεων

Για την πιθανή σωρευση ενισχύσεων που αφορά σε πράξη της παρούσας Πρόσκλησης ισχύουν τα όσα προβλέπονται στο άρθρο 8 του Καν. (ΕΕ) 651/2014 (ΓΑΚ), καθώς και στο άρθρο 5 του Καν. (ΕΕ) 2023/2831 (De minimis).

8.5.1 Σώρευση ενισχύσεων Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014 (ΓΑΚ)

Οι ενισχύσεις με προσδιορίσιμες επιλέξιμες δαπάνες, που χορηγούνται βάσει του Καν. (ΕΕ) 651/2014 (ΓΑΚ) μπορούν να σωρευθούν:

- Με οποιοσδήποτε άλλες κρατικές ενισχύσεις, εφόσον τα εν λόγω μέτρα αφορούν διαφορετικές προσδιορίσιμες επιλέξιμες δαπάνες.
- Με οποιοσδήποτε άλλες κρατικές ενισχύσεις, όσον αφορά τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, οι οποίες επικαλύπτονται πλήρως ή εν μέρει, μόνον αν η σωρευση αυτή δεν οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης έντασης ή του υψηλότερου ποσού ενίσχυσης που εφαρμόζονται στην ενίσχυση αυτή δυνάμει του παρόντος κανονισμού.

Οι κρατικές ενισχύσεις που τυγχάνουν απαλλαγής δυνάμει του κανονισμού δεν σωρεύονται με οποιοσδήποτε ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που αφορούν τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, εάν η σωρευση αυτή θα οδηγήσει σε υπέρβαση της έντασης ενίσχυσης που προβλέπεται (Κεφάλαιο ΙΙΙ του Κανονισμού).

8.5.2 Σώρευση ενισχύσεων Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2831 (De Minimis)

Οι ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2831 (De minimis) μπορούν να σωρευθούν :

- Σύμφωνα με τις προϋποθέσεις όπως αυτές αναγράφονται στο Κεφάλαιο 4.2.1 της παρούσας.
- Απαγορεύεται η σωρευση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας με άλλες κρατικές ενισχύσεις, που χορηγούνται σύμφωνα με τον παρόντα Κανονισμό, για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες ή με κρατικές ενισχύσεις για το ίδιο μέτρο χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, αν η σωρευση αυτή οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης σχετικής έντασης ενίσχυσης ή του ποσού ενίσχυσης που έχει καθορισθεί με βάση τα συγκεκριμένα δεδομένα κάθε περίπτωσης σε κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφαση που έχει εκδόσει η Επιτροπή.
- Πριν από τη χορήγηση της ενίσχυσης, το οικείο κράτος μέλος φροντίζει επίσης να λάβει από την αποδέκτρια επιχείρηση δήλωση, σε έγγραφη ή ηλεκτρονική μορφή, για οποιαδήποτε άλλη ενίσχυση ήσσονος σημασίας την οποία έλαβε η οικεία επιχείρηση βάσει του παρόντος κανονισμού ή άλλων κανονισμών για ενισχύσεις ήσσονος σημασίας σε οποιαδήποτε περίοδο τριών ετών.
- Το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που λαμβάνει μια ενιαία επιχείρηση, δεν υπερβαίνει το ποσό των 300.000 € μέσα σε μία τριετία πριν από τη χορήγηση του εννόμου δικαιώματος της ενίσχυσης.

Ο έλεγχος της σώρευσης των ενισχύσεων που χορηγούνται στο πλαίσιο της παρούσας Πρόσκλησης πραγματοποιείται μέσω του πληροφοριακού συστήματος παρακολούθησης της σώρευσης κρατικών ενισχύσεων.

9 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Η αίτηση χρηματοδότησης υποβάλλεται υποχρεωτικά ηλεκτρονικά, στην ελληνική γλώσσα, από τον δυνητικό Δικαιούχο μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων (ΟΠΣΚΕ) (<https://app.opske.gr/>) με την ένδειξη «Επιχειρώ – Καινοτομώ στην Ήπειρο».

Η αίτηση χρηματοδότησης συνοδεύεται από όλα τα αναγκαία κατά περίπτωση δικαιολογητικά που προβλέπονται στο Παράρτημα IV: ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ.

Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και στοιχεία του Παραρτήματος IV: ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ που υποβάλλονται στο ΟΠΣΚΕ ηλεκτρονικά θα πρέπει να είναι της μορφής αρχείων: .pdf, .jpg, .png και μεγέθους έως 10 mb έκαστο. Παρέχεται η δυνατότητα επισύναψης μέχρι πέντε (5) διαφορετικών ηλεκτρονικών αρχείων για κάθε διακριτό δικαιολογητικό. Οι ανωτέρω περιορισμοί είναι υποχρεωτικοί και αποτρεπτικοί για την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης. Συμπιεσμένα αρχεία δεν είναι αποδεκτά για λόγους ασφαλείας. Για τη διευκόλυνση των ενδιαφερομένων προτείνεται τα αρχεία να είναι αυτά ακριβώς που εξάγονται από τα πληροφοριακά συστήματα (ΑΑΔΕ, κ.ο.κ.) χωρίς επεξεργασία.

Αιτήσεις χρηματοδότησης στις οποίες δεν έχουν συμπληρωθεί όλα τα υποχρεωτικά προς συμπλήρωση πεδία του ΟΠΣΚΕ, δεν θα είναι δυνατό να υποβληθούν και να προχωρήσουν στο επόμενο στάδιο.

Την πρόσκληση με το ενδεικτικό υπόδειγμα της ηλεκτρονικής υποβολής αίτησης χρηματοδότησης, όπως και όλα τα συνοδευτικά έντυπα της παρούσας πρόσκλησης οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να τα βρουν στους παρακάτω δικτυακούς τόπους:

- της ΕΥΔ Προγράμματος ΗΠΕΙΡΟΣ (www.espa-epirus.gr)
- του ΕΦΕΠΑΕ (www.efepae.gr) και της ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ – ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ – ΗΠΕΙΡΟΥ – ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ (www.diaxeiristiki.gr)
- του ΕΣΠΑ (www.espa.gr)

Αιτήσεις χρηματοδότησης που δεν έχουν υποβληθεί ηλεκτρονικά δεν αξιολογούνται.

Η πρόσκληση θα παραμείνει ανοιχτή από **Τρίτη 4 Νοεμβρίου 2025 και ώρα 13:00 έως την Τρίτη 31 Μαρτίου 2026 και ώρα 15:00**. Μετά τη λήξη της ημερομηνίας και ώρας της ηλεκτρονικής υποβολής των αιτήσεων χρηματοδότησης, δεν γίνεται αποδεκτή καμία υποβολή επενδυτικού σχεδίου.

Η ΕΥΔ Προγράμματος Ήπειρος διατηρεί το δικαίωμα τροποποίησης των ανωτέρω ημερομηνιών με βάση την πορεία υποβολής των αιτήσεων χρηματοδότησης. Κάθε τροποποίηση των ανωτέρω στοιχείων θα δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα της ΕΥΔ Προγράμματος ΗΠΕΙΡΟΣ (www.espa-epirus.gr), του ΕΦΕΠΑΕ (www.efepae.gr) και της ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ – ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ – ΗΠΕΙΡΟΥ – ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ (www.diaxeiristiki.gr) και του ΕΣΠΑ (www.espa.gr).

Για να θεωρηθεί ότι η διαδικασία ηλεκτρονικής υποβολής ολοκληρώθηκε εμπρόθεσμα, θα πρέπει η υποβολή της αίτησης να ολοκληρωθεί μέχρι την καταληκτική ημερομηνία και ώρα. Σε περίπτωση

υποβολής και στη συνέχεια επανεπεξεργασίας της αίτησης, ως ημερομηνία υποβολής για την τεκμηρίωση του εμπρόθεσμου λαμβάνεται υπόψη η τελική-οριστική υποβολή. Αιτήσεις, οι οποίες κατά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής, βρίσκονται σε κατάσταση επανεπεξεργασίας, λογίζονται ως μη υποβληθείσες και δεν θα προχωρούν σε αξιολόγηση. **Μετά τη λήξη της προθεσμίας ηλεκτρονικής υποβολής δεν θα είναι δυνατή η υποβολή αίτησης στο ΟΠΣΚΕ.**

Ο δικαιούχος της Δράσης υποβάλλει μία αίτηση χρηματοδότησης ανά ΑΦΜ.

Η αίτηση χρηματοδότησης υποβάλλεται από το **Συντονιστή ΟΠΣΚΕ** για λογαριασμό του δικαιούχου. Ο Συντονιστής ΟΠΣΚΕ εισέρχεται στο σύστημα με τους κωδικούς ΑΑΔΕ ορίζει υποδράση και μέσω της επιλογής προσθήκη δικαιούχου δημιουργεί την βασική καρτέλα στοιχείων του δικαιούχου. Ο Συντονιστής ΟΠΣΚΕ διαχειρίζεται το σύνολο των απαιτούμενων ενεργειών της πράξης από την έναρξη μέχρι και την ολοκλήρωση της, για λογαριασμό του δικαιούχου. Ως Συντονιστές ΟΠΣΚΕ μπορούν να οριστούν και εξουσιοδοτημένα πρόσωπα του δικαιούχου (π.χ. Νόμιμος Εκπρόσωπος, Λογιστής) που διαθέτουν ελληνικό ΑΦΜ και είναι χρήστες του ΟΠΣΚΕ. Ο Δικαιούχος μέσα από το Προφίλ του και συγκεκριμένα από την Καρτέλα Σχέση ΟΠΣΚΕ ορίζει χρήστες και ως Οικονομικούς Υπεύθυνους για τις Υποδράσεις του.

Ως Οικονομικοί Υπεύθυνοι μπορούν να οριστούν και οι Συντονιστές, αλλά και σε αυτή την περίπτωση απαιτείται νέα σχέση ΟΠΣΚΕ με ιδιότητα «Οικονομικός Υπεύθυνος».

Επιπλέον, σε σχετικό πεδίο στο ΟΠΣΚΕ, δηλώνεται ο Υπεύθυνος Πράξης (δύναται να είναι ο νόμιμος εκπρόσωπος, ο συντονιστής ή τρίτο πρόσωπο), ο οποίος έχει την γενική εποπτεία της πράξης. Στις αρμοδιότητές του περιλαμβάνονται η ευθύνη του συνολικού προγραμματισμού, συντονισμού, παρακολούθησης και ελέγχου της πορείας υλοποίησης του Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου της πράξης, ώστε να εξασφαλίζεται η διαρκής εναρμόνιση της πράξης με τις υποχρεώσεις, τις κατευθύνσεις, τις οδηγίες και τους στόχους της Δράσης. Επιπλέον, έχει την ευθύνη της επικοινωνίας με τον ΕΦΕΠΑΕ και την ΕΥΔ Προγράμματος ΗΠΕΙΡΟΣ για θέματα σχετικά με την πορεία υλοποίησης της επένδυσης και, σε περίπτωση που δεν είναι ο ίδιος και ο Συντονιστής ΟΠΣΚΕ της πράξης, θα πρέπει να συνεργάζεται άμεσα μαζί του για όλες τις απαιτούμενες ενέργειες που πραγματοποιούνται στο ΟΠΣΚΕ, σύμφωνα με την παρούσα πρόσκληση.

Οι Δικαιούχοι φέρουν την αποκλειστική και ακέραια ευθύνη της πλήρους και ορθής συμπλήρωσης της ηλεκτρονικής τους αίτησης χρηματοδότησης (καταχωρήσεις στο ΟΠΣΚΕ και καταχωρήσεις στις Εθνικές Βάσεις Δεδομένων που αντλούνται διαλειτουργικά), καθώς και την ευθύνη εμπρόθεσμης υποβολής.

Κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης, ο δικαιούχος της Δράσης υποχρεούται σωρευτικά:

- να επισυνάψει στο ΟΠΣΚΕ τα δικαιολογητικά που υποβάλλονται ηλεκτρονικά κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης όπως αναφέρονται στο Παράρτημα IV: Δικαιολογητικά υποβολής αίτησης χρηματοδότησης,
- να οριστικοποιήσει την αίτηση χρηματοδότησης ώστε αυτή να καταστεί διαθέσιμη προς επεξεργασία σε επόμενο στάδιο.

Κάθε αίτηση χρηματοδότησης, λαμβάνει ενάριθμο κωδικό κατά την αρχικοποίηση της υποβολής στο ΟΠΣΚΕ.

Οι οριστικά υποβληθείσες αιτήσεις χρηματοδότησης, όπως τεκμηριώνεται από την ημερομηνία/ώρα ηλεκτρονικής υποβολής (οριστικοποίησης) στο ΟΠΣΚΕ, **αξιολογούνται συγκριτικά**.

Η αίτηση χρηματοδότησης επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης του άρθρου 8 του ν.1599/1986 (ΦΕΚ Α' 75) για τα στοιχεία που αναφέρονται σε αυτήν. Η ανακρίβεια των στοιχείων που δηλώνονται στην αίτηση χρηματοδότησης επισύρει τις προβλεπόμενες ποινικές και διοικητικές κυρώσεις. Συνεπώς, θα πρέπει να εμφανίζει ταυτότητα περιεχομένου με τα υποβαλλόμενα ψηφιακά δικαιολογητικά. Διόρθωση ή τροποποίηση ή συμπλήρωση των αιτήσεων χρηματοδότησης, συμπλήρωση τυχόν ελλειπόντων στοιχείων, έστω και συμπληρωματικών, δεν επιτρέπεται μετά την ολοκλήρωση της ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης και μετά την καταληκτική ημερομηνία των υποβολών και πριν την έναρξη της επόμενης ενέργειας.

Επιτρέπεται η επανεπεξεργασία οριστικοποιημένης ηλεκτρονικής αίτησης χρηματοδότησης από το δυνητικό δικαιούχο μέχρι και την καταληκτική ημερομηνία υποβολών. Η επανεπεξεργασία πραγματοποιείται από τους δυνητικούς δικαιούχους και συγκεκριμένα από τον δηλωθέντα συντονιστή (δηλωθείσες σχέσεις ΟΠΣΚΕ) μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων. Με την επιλογή αυτή τα δεδομένα που έχουν καταχωρηθεί στο ΟΠΣΚΕ για τη συγκεκριμένη αίτηση χρηματοδότησης είναι διαθέσιμα για διόρθωση/τροποποίηση. Σε κάθε περίπτωση, τυχόν επανυποβολή της αίτησης χρηματοδότησης επιτρέπεται εντός της ταχθείσας προθεσμίας.

Προσοχή: Σε αυτή την περίπτωση απαιτείται εκ νέου Υποβολή της αίτησης ώστε να είναι έγκυρη και να προχωρήσει σε επόμενα στάδια (Αξιολόγηση), ενώ πρέπει να σημειωθεί ότι λαμβάνεται υπόψη η τελευταία ημερομηνία υποβολής (επανυποβολής) για να θεωρηθεί η αίτηση εμπρόθεσμη.

Η υποβολή αίτησης χρηματοδότησης στην πρόσκληση «Επιχειρώ – Καινοτομώ στην Ήπειρο» συνιστά επίσης εξουσιοδότηση προς την ΕΥΔ Προγράμματος ΗΠΕΙΡΟΣ και τον ΕΦΕΠΑΕ, για συλλογή στοιχείων που βρίσκονται καταχωρισμένα σε βάσεις δεδομένων (π.χ. ΑΑΔΕ, ΕΡΓΑΝΗ, Γ.Ε.ΜΗ, ΕΦΚΑ κ.α.) καθώς και για την περαιτέρω επεξεργασία από τις αρμόδιες υπηρεσίες, των προσωπικών δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων και των ευαίσθητων, τα οποία και τηρούνται:

- για τις ανάγκες υλοποίησης της παρούσας Δράσης (ενδεικτικά: αυτόματη προ συμπλήρωση πεδίων ΟΠΣΚΕ μέσω διασύνδεσης με ΑΑΔΕ, έλεγχοι και διασταυρώσεις κατά την υποβολή, αξιολόγηση, παρακολούθηση τήρησης των υποχρεώσεων των δικαιούχων),
- για το σκοπό εξαγωγής στατιστικών δεδομένων (δεικτών) και
- για το σκοπό της διενέργειας ερευνών και της εκπόνησης μελετών για την αξιολόγηση της εν λόγω πρόσκλησης.

Διευκρινίζεται ότι, πεδία της ηλεκτρονικής αίτησης χρηματοδότησης που αντλούνται και συμπληρώνονται αυτόματα, υποχρεωτικά μέσω της διαλειτουργικότητας του ΟΠΣΚΕ από εθνικές βάσεις δεδομένων (π.χ. στοιχεία που αντλούνται/καταχωρούνται στην αίτηση μέσω ΑΑΔΕ όπως ΚΑΔ, έδρα, κ.α.) δεν δύναται να επεξεργαστούν σε κανένα στάδιο της διαδικασίας, συμπεριλαμβανομένου και αυτού της υποβολής της αίτησης. Αποκλειστική και αμέριστη ευθύνη των καταχωρήσεων στο ΟΠΣΚΕ, όσο και των καταχωρημένων στις Εθνικές Βάσεις Δεδομένων φέρει η αιτούσα επιχείρηση. Τουτέστιν, υιοθετούνται τα στοιχεία που αντλήθηκαν διαλειτουργικά και δεν δύναται να γίνουν από οποιονδήποτε χρήστη και σε οποιοδήποτε στάδιο,

αλλαγές/τροποποιήσεις/καταχωρήσεις στα προαναφερθέντα πεδία, με ό,τι αυτό συνεπάγεται, έστω και αν αφορούν στοιχεία τα οποία:

- υπαγορεύουν υποχρεώσεις υλοποίησης,
- διαμορφώνουν τον προϋπολογισμό της αίτησης,
- διαμορφώνουν βαθμολογία κριτηρίων,
- οδηγούν σε μη ικανοποίηση μιας τουλάχιστον εκ των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής, με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατή η ολοκλήρωση της υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης στο ΟΠΣΚΕ.

Σε κάθε περίπτωση διασφαλίζεται η τήρηση της νομοθεσίας περί προσωπικών δεδομένων βάσει του ν. 4624/2019, όπως ισχύει. Ο δικαιούχος αποδέχεται ότι, τα μηνύματα που θα αποστέλλονται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στην ηλεκτρονική διεύθυνση e-mail που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ, την οποία μπορεί να επικαιροποιεί / επιβεβαιώνει εκ νέου στο προφίλ επικοινωνίας (όπου εμφανίζεται), καθώς και στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ ο συντονιστής, όπως αυτή τυχόν έχει επικαιροποιηθεί και ισχύει, επέχουν θέση κοινοποίησης και συνεπάγονται την έναρξη όλων των ενόμων συνεπειών και προθεσμιών, καθώς και ότι αποτελεί αποκλειστική ευθύνη της επιχείρησης/δικαιούχου η παρακολούθηση της/των εν λόγω ηλεκτρονικής/ων δ/νσης/νσεων και η ενημέρωση του ΕΦΕΠΑΕ για τυχόν αλλαγές των στοιχείων επικοινωνίας του.

10 ΚΡΙΤΗΡΙΑ & ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ – ΕΓΚΡΙΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ

10.1 Όργανα Αξιολόγησης Αιτήσεων Χρηματοδότησης

Στη διαδικασία αξιολόγησης των υποβληθεισών αιτήσεων χρηματοδότησης συμμετέχουν τα ακόλουθα όργανα:

Αξιολογητές

Οι αξιολογήσεις των υποβληθέντων αιτήσεων χρηματοδότησης διενεργούνται από ένα (1) αξιολογητή, στέλεχος του ΕΦΕΠΑΕ. Οι αξιολογητές επιβεβαιώνουν την υποβολή των αιτούμενων δικαιολογητικών συμμετοχής και ηλεκτρονικών εγγράφων τεκμηρίωσης κάθε Αιτήματος Χρηματοδότησης, που έχουν αναρτηθεί σε ηλεκτρονική μορφή στο ΟΠΣΚΕ από τους δυνητικούς Δικαιούχους, εξετάζουν την πλήρωση των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής στη δράση, το εύλογο του προϋπολογισμού και την επιλεξιμότητα των δαπανών, καθώς και το σύνολο των όρων και προϋποθέσεων υπαγωγής στη Δράση, ανάλογα με το επιλεγμένο καθεστώς ενίσχυσης. Επιπλέον, προβαίνουν στην αξιολόγηση/βαθμολόγηση των αιτήσεων χρηματοδότησης βάσει των βαθμολογούμενων κριτηρίων σύμφωνα με τα οριζόμενα στο **Παράρτημα V: ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ**.

Επιτροπή Αξιολόγησης

Για τις ανάγκες της εγκριτικής διαδικασίας της δράσης θα συσταθεί Επιτροπή Αξιολόγησης. Η Επιτροπή Αξιολόγησης αποτελεί δευτεροβάθμιο όργανο αξιολόγησης η οποία εξετάζει σε δεύτερο βαθμό και οριστικοποιεί την τελική βαθμολογία στο ΟΠΣΚΕ και το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο της κάθε πρότασης έχοντας την ευθύνη ελέγχου της αξιολόγησης και όπου κρίνει σκόπιμο την αναβαθμολόγηση και τη διαφοροποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της πρότασης.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης μπορεί να αποφανθεί για την Έγκριση ή Απόρριψη της Αίτησης Χρηματοδότησης, με βάση τα στοιχεία που έχει λάβει.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης δύναται να αποτελείται από τρία (3) έως πέντε (5) μέλη και ορίζεται με Απόφαση του Περιφερειάρχη Ηπείρου. Στην απόφαση σύστασης θα περιγράφονται λεπτομερώς οι αρμοδιότητες, ο τρόπος λειτουργίας της, ορίζονται τα μέλη της και ότι άλλο απαιτείται.

Τα μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης δε θα μπορούν να ασχοληθούν με την παρακολούθηση και την παραλαβή των αποτελεσμάτων των έργων.

Ανεξαρτήτως του αποτελέσματος της προηγούμενης αξιολόγησης, όλες οι αιτήσεις προωθούνται στην Επιτροπή Αξιολόγησης.

Η Επιτροπή έχει πλήρη πρόσβαση στην αίτηση και στα δεδομένα της αρχικής αξιολόγησης, και είναι υπεύθυνη για την τελική διαμόρφωση και καταγραφή του πορίσματος αξιολόγησης.

10.2 Διαδικασία – Κριτήρια αξιολόγησης

Μετά το πέρας της καταληκτικής ημερομηνίας της ηλεκτρονικής υποβολής των αιτήσεων χρηματοδότησης, ακολουθεί η διαδικασία αξιολόγησης, με ευθύνη της ΕΥΔ Προγράμματος ΗΠΕΙΡΟΣ και την υποστήριξη του ΕΦΕΠΑΕ.

Η αξιολόγηση των αιτήσεων χρηματοδότησης είναι «**συγκριτική**» μεταξύ όλων των αιτήσεων που υποβάλλονται στα χρονικά περιθώρια που ορίζονται στην παρούσα πρόσκληση.

Βασικές αρχές που διέπουν τη διαδικασία αξιολόγησης είναι οι εξής:

- Οι αξιολογητές/ τα μέλη της επιτροπής αξιολόγησης δεν ταυτίζονται με το συντάκτη της αίτησης χρηματοδότησης και δεν συνδέεται με κανένα τρόπο με την αίτησης χρηματοδότησης.
- Οι αξιολογητές/ τα μέλη της επιτροπής αξιολόγησης προβαίνουν στην αξιολόγηση των αιτήσεων χρηματοδότησης μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων.
- Οι Αξιολογητές και τα μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης, υποβάλλουν Υπεύθυνη Δήλωση περί μη σύγκρουσης συμφερόντων και περί εμπιστευτικότητας.
- Οι αξιολογητές του πρώτου σταδίου αξιολόγησης δεν συμπίπτουν με τα μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης.

Το κάθε αρμόδιο όργανο αξιολόγησης διενεργεί πλήρως την αξιολόγηση, αξιολογεί και βαθμολογεί όλα τα κριτήρια ανεξάρτητα αν σε κάποιο στάδιο η πρόταση κρίνεται μη πλήρης ή/και μη παραδεκτή.

Κατά τη διαδικασία Αξιολόγησης οι Αξιολογητές και η Επιτροπή Αξιολόγησης μπορεί να προχωρήσει σε επαλήθευση των δηλούμενων στοιχείων μέσω διασταυρώσεων. Επισημαίνεται πως για την επαλήθευση των δηλωθέντων/προσκομισθέντων από τις επιχειρήσεις στοιχείων θα χρησιμοποιηθούν στοιχεία που τηρούνται σε Εθνικές βάσεις δεδομένων (π.χ. ΕΡΓΑΝΗ, Γ.Ε.ΜΗ, ΕΦΚΑ).

Σε κάθε περίπτωση τα στοιχεία αυτά κατισχύουν των δηλωθέντων ή/και των αναγραφόμενων στα προσκομισθέντα έντυπα και δύναται να χρησιμοποιηθούν για τον έλεγχο της τήρησης των τυπικών προϋποθέσεων και της εν γένει επιλεξιμότητας της αίτησης χρηματοδότησης. **Αν από την ως άνω διασταύρωση προκύψει η μη συνδρομή προϋπόθεσης συμμετοχής η αίτηση χρηματοδότησης απορρίπτεται.**

Διευκρινίζεται ότι τα δεδομένα από δημόσιο φορέα δεν μπορούν να καλύψουν δικαιολογητικά, όπως οι υπεύθυνες δηλώσεις που απαιτούνται σύμφωνα με το Παράρτημα VIII: ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ ΥΠΕΥΘΥΝΩΝ ΔΗΛΩΣΕΩΝ.

Κατά τον έλεγχο των τυπικών προϋποθέσεων και των δικαιολογητικών συμμετοχής, γίνονται διασταυρώσεις δεδομένων, ώστε να επαληθευτεί η ακρίβεια των προσκομισθέντων στοιχείων και να αποφευχθούν και να αντιμετωπιστούν φαινόμενα απάτης σε βάρος του ενωσιακού προϋπολογισμού.

Οι αξιολογητές, διενεργούν τον έλεγχο πληρότητας των δικαιολογητικών και πλήρωσης των προϋποθέσεων συμμετοχής, εξετάζουν το εύλογο του προϋπολογισμού και την επιλεξιμότητα των δαπανών, καθώς και προβαίνουν στην αξιολόγηση/βαθμολόγηση των αιτήσεων χρηματοδότησης βάσει των βαθμολογούμενων κριτηρίων του **Παραρτήματος V: ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ**, λαμβάνοντας υπόψη τους το σύνολο των στοιχείων, δικαιολογητικών και ηλεκτρονικών εγγράφων τεκμηρίωσης κάθε αίτησης χρηματοδότησης, που έχουν αναρτηθεί σε ηλεκτρονική μορφή στο ΟΠΣΚΕ από τον δυνητικό δικαιούχο.

Δεν προβλέπεται η αναζήτηση τυχόν ελλειπόντων δικαιολογητικών. Ως εκ τούτου οποιαδήποτε έλλειψη δικαιολογητικού που δεν επιτρέπει την εξαγωγή ασφαλούς συμπεράσματος για την τήρηση των ειδικών προϋποθέσεων συμμετοχής στη Δράση, χαρακτηρίζεται ως ουσιώδης και δύναται να καταστήσει την αίτηση χρηματοδότησης ως απορριπτέα.

Αν κατά την αξιολόγηση, απαιτηθεί να ζητηθούν από τον ΕΦΕΠΑΕ διευκρινίσεις για την καλύτερη κατανόηση του περιεχομένου της Αίτησης Χρηματοδότησης και της κάλυψης των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής, ο ΕΦΕΠΑΕ ενημερώνει τον Συντονιστή ΟΠΣΚΕ του δυνητικού Δικαιούχου με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο στην διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που έχει δηλώσει ο ενδιαφερόμενος και ο τελευταίος υποχρεούται να ανταποκριθεί και να αποστείλει μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και σύμφωνα με τις οδηγίες του ΕΦΕΠΑΕ τα ζητούμενα στοιχεία εντός δέκα (10) ημερολογιακών ημερών από την επόμενη της ειδοποίησης. Τα προσκομισθέντα δικαιολογητικά από πλευράς δυνητικών Δικαιούχων, μετά την ειδοποίηση του ΕΦΕΠΑΕ, συμπληρώνουν την πρόταση υποψηφιότητας. Σε περίπτωση μη προσκόμισης των στοιχείων που ζητούνταν έως την ανωτέρω προθεσμία, η αίτηση χρηματοδότησης προωθείται προς την Επιτροπή και αξιολογείται με βάση τα υπάρχοντα στοιχεία.

Προϋπόθεση για την επιλεξιμότητα κάθε αίτησης χρηματοδότησης είναι η σωρευτική τήρηση των ακόλουθων:

- i. η πληρότητα του ηλεκτρονικού φακέλου υποψηφιότητας,
- ii. η θετική απάντηση με σχετική τεκμηρίωση στο σύνολο των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής, ανάλογα με το καθεστώς ενίσχυσης
- iii. η ελάχιστη βαθμολογία για την ένταξη κάθε αίτησης χρηματοδότησης είναι ο βαθμός τριάντα (30).
- iv. Η ελάχιστη βαθμολογία στο Κριτήριο 1 «Αριότητα, αποδοτικότητα και καινοτόμος χαρακτήρας του επενδυτικού σχεδίου» των κριτηρίων βαθμολόγησης είναι ο βαθμός δώδεκα (12) και η βαθμολογία των κριτηρίων 1.1 και 1.3 να μην είναι μηδενική.

v. Η ελάχιστη βαθμολογία στο Κριτήριο 2 «Οικονομική υποστήριξη του επενδυτικού σχεδίου» των κριτηρίων βαθμολόγησης είναι ο βαθμός δεκατρία (13) και η βαθμολογία του κριτηρίου 2.1 να μην είναι μηδενική.

vi. Η ελάχιστη βαθμολογία στο Κριτήριο 3 «Θέσεις εργασίας στην επιχείρηση» των κριτηρίων βαθμολόγησης είναι ο βαθμός πέντε (5).

Στη συνέχεια, τα αποτελέσματα της αξιολόγησης διαβιβάζονται στην Επιτροπή Αξιολόγησης.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης μπορεί να αποφανθεί για την ένταξη ή απόρριψη της αίτησης χρηματοδότησης, με βάση τα στοιχεία που έχει λάβει.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης γνωμοδοτεί ξεχωριστά για κάθε αίτησης χρηματοδότησης. Το τελικό αποτέλεσμα της γνωμοδότησης της Επιτροπής Αξιολόγησης περιλαμβάνει για κάθε μια αίτηση χρηματοδότησης:

- Τη βαθμολογία της.
- Την επιλεξιμότητα της αίτησης χρηματοδότησης, με τη σχετική τεκμηρίωση σε περίπτωση μη επιλέξιμης αίτησης χρηματοδότησης ή δαπάνης.
- Τον προϋπολογισμό (επιλέξιμο και συνολικό) καθώς και την αναλογούσα δημόσια χρηματοδότηση με την αντίστοιχη τεκμηρίωση σε περίπτωση απόρριψης λόγω μη επιλεξιμότητας δαπάνης/δαπανών ή περικοπής σε περίπτωση μη εύλογου κόστους.

Επισημαίνεται ότι, για τις ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014 (ΓΑΚ) μέσω της μαζικής ενέργειας του προενταξιακού ελέγχου, που διενεργείται μέσω του ΟΠΣΚΕ, γίνεται διερεύνηση της προβληματικότητας της ενιαίας επιχείρησης όπως αυτή ορίζεται στο Παράρτημα VII: ΟΡΙΣΜΟΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.

Στο στάδιο αυτό διενεργείται και ο έλεγχος σώρευσης ενισχύσεων .

Επικουρικά για τις αιτήσεις με τον Καν. 2023/2831 διενεργείται έλεγχος της σώρευσης ενισχύσεων μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Σώρευσης Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας (ΠΣΣΕΗΣ) με τον οποίο επιβεβαιώνεται ότι οι ενισχύσεις που λαμβάνει ο δυνητικός δικαιούχος της Δράσης, σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης, δεν υπερβαίνουν τις 300.000€ για την υπό εξέταση τριετία (υπολογιζόμενα σε κυλιόμενη ημερολογιακή βάση).

Ο έλεγχος σώρευσης διενεργείται και πριν την έκδοση της απόφασης έγκρισης των Αποτελεσμάτων Αξιολόγησης μέσω της μαζικής ενέργειας του προενταξιακού ελέγχου, που διενεργείται μέσω του ΟΠΣΚΕ.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης οριστικοποιεί το τελικό αποτέλεσμα ελέγχου της κάθε αίτησης χρηματοδότησης και έχει την ευθύνη ελέγχου της αξιολόγησης και αφού ολοκληρωθεί ο προενταξιακός έλεγχος διατυπώνει τεκμηριωμένη εισήγηση προς την ΕΥΔ Προγράμματος ΗΠΕΙΡΟΣ.

Με βάση τα αποτελέσματα της αξιολόγησης, παράγονται από το ΟΠΣΚΕ Πίνακες κατάταξης αποτελεσμάτων αξιολόγησης με φθίνουσα σειρά βαθμολόγησης, καθώς και πίνακες με όλες τις μη παραδεκτές αιτήσεις χρηματοδότησης. Οι αιτήσεις που τελικά χρηματοδοτούνται προκύπτουν με βάση τη **βαθμολογική σειρά κατάταξης** στην κατάσταση αποτελεσμάτων αξιολόγησης των παραδεκτών αιτήσεων χρηματοδότησης, και μέχρι την εξάντληση του προϋπολογισμού της δράσης. Σε περίπτωση ισοβαθμίας προτάσεων με την τελευταία προς ενίσχυση πρόταση στην σχετική

κατάταξη η ΕΥΔ Ηπείρου δύναται να αυξήσει το διαθέσιμο προϋπολογισμό της πρόσκλησης για τη χρηματοδότησή του συνόλου των προτάσεων αυτών που ισοβαθούν.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης συντάσσει πρακτικό που περιλαμβάνει:

- Πίνακες εγκεκριμένων αιτήσεων με φθίνουσα σειρά βαθμολόγησης (συμπεριλαμβανομένου του επιλέξιμου ποσού του Προϋπολογισμού, συγχρηματοδοτούμενου και ιδιωτικής συμμετοχής), οι οποίες χαρακτηρίστηκαν ως επιλέξιμες και ο Προϋπολογισμός της δράσης επαρκεί για την κάλυψη της αναλογούσας Δημόσιας Χρηματοδότησης τους.
- Πίνακες απορριφθεισών αιτήσεων λόγω εξάντλησης των διαθέσιμων πόρων με φθίνουσα σειρά βαθμολόγησης (συμπεριλαμβανομένου του επιλέξιμου ποσού του Προϋπολογισμού, συγχρηματοδοτούμενου και Ιδιωτικής Συμμετοχής), οι οποίες χαρακτηρίστηκαν επιλέξιμες και των οποίων η βαθμολογία διαμορφώθηκε κάτω από την βαθμολογική βάση ένταξης, κατά την αξιολόγηση.
- Πίνακες απορριφθεισών αιτήσεων οι οποίες χαρακτηρίστηκαν ως μη επιλέξιμες λόγω μη πλήρωσης όλων των όρων και των προϋποθέσεων συμμετοχής ή/και λόγω διαμόρφωσης της βαθμολογίας κάτω από την ελάχιστη βαθμολογική βάση πρόκρισης

Τα πρακτικά αποστέλλονται στην ΕΥΔ Προγράμματος ΗΠΕΙΡΟΣ, και ακολούθως εκδίδεται από τον Περιφερειάρχη Ηπείρου απόφαση επικύρωσης του ανωτέρω πίνακα αξιολόγησης αιτήσεων χρηματοδότησης, στην οποία περιλαμβάνεται για μεν τις θετικά αξιολογημένες αιτήσεις η αναλογούσα ενίσχυση και τυχόν ειδικοί όροι και για τις αρνητικά αξιολογημένες, οι λόγοι απόρριψης.

10.3 Έγκριση αποτελεσμάτων αξιολόγησης αιτήσεων χρηματοδότησης

Με βάση τα αποτελέσματα της αξιολόγησης, και αφού διενεργηθεί προενταξιακός έλεγχος από το ΟΠΣΚΕ και τυχόν άλλοι συμπληρωματικοί έλεγχοι που προβλέπονται από την πρόσκληση, οριστικοποιούνται τα στοιχεία των αιτήσεων στο ΟΠΣΚΕ προκειμένου να αποτυπωθεί η τελική κατάσταση ανά πράξη δηλ. εγκεκριμένες, εγκεκριμένες μη επιχορηγούμενες, απορριφθείσες.

Οι προκύπτοντες πίνακες αιτήσεων προς χρηματοδότηση καθώς και αιτήσεων χρηματοδότησης προς απόρριψη (εγκεκριμένες, μη επιχορηγούμενες και απορριφθείσες) υποβάλλονται από την Επιτροπή Αξιολόγησης στην ΕΥΔ Προγράμματος ΗΠΕΙΡΟΣ, η οποία τα διαβιβάζει στον Περιφερειάρχη Ηπείρου και εκδίδει τις σχετικές αποφάσεις ένταξης και απόρριψης.

Με την έγκριση των αποτελεσμάτων της διαδικασίας αξιολόγησης, οριστικοποιούνται στο ΟΠΣΚΕ τα στοιχεία των αιτήσεων που περιλαμβάνονται στην παραπάνω Απόφαση και ο δυνητικός Δικαιούχος ενημερώνεται για την τελική αξιολόγηση της αίτησης χρηματοδότησής του μέσω της ηλεκτρονικής διεύθυνσης που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ, την οποία μπορεί να επικαιροποιεί / επιβεβαιώνει εκ νέου στο προφίλ επικοινωνίας (όπου εμφανίζεται), καθώς και στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ ο συντονιστής, όπως αυτή τυχόν έχει επικαιροποιηθεί και ισχύει.

Η ενημέρωση μέσω ΟΠΣΚΕ επέχει θέση κοινοποίησης, κατά την έννοια του άρθρου 19 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α' 45), ολοκληρώνεται με την αποστολή ηλεκτρονικής ειδοποίησης στη δηλωθείσα στο ΟΠΣΚΕ διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και επιφέρει όλες τις νόμιμες συνέπειες σύμφωνα με το άρθρο 56, παρ. 6, σημ., δ του Ν. 4914/2022 (ΦΕΚ Α 61).

Σημειώνεται ότι, η ημερομηνία αποστολής της ανωτέρω ηλεκτρονικής ειδοποίησης τεκμαίρεται ως το χρονικό σημείο ανάληψης δέσμευσης για τη χρηματοδότηση του Δικαιούχου και αποτελεί ημερομηνία έναρξης του χρόνου υλοποίησης της επένδυσης.

Το σύνολο των δυνητικών δικαιούχων με την ως άνω ενημέρωση και την προσωποποιημένη είσοδο τους στο σύστημα λαμβάνουν γνώση για το αναλυτικό αποτέλεσμα της αξιολόγησης τους και για το δικαίωμα υποβολής τεκμηριωμένης ένστασης (ενδικοφανής προσφυγή), σύμφωνα με όσα αναφέρονται στο **Κεφάλαιο 10.4: Διαδικασία ενστάσεων** της παρούσας πρόσκλησης.

Εφόσον δεν υποβληθεί ένσταση επί των αποτελεσμάτων εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας (όπως αναφέρεται στο Κεφάλαιο 10.4: Διαδικασία ενστάσεων, τεκμαίρεται ότι η επιχείρηση αποδέχεται τα αποτελέσματα της αξιολόγησης και το τεχνικό παράρτημα του επενδυτικού σχεδίου όπως αυτό διαμορφώθηκε κατά την διαδικασία Αξιολόγησης.

Η αποδοχή χρηματοδότησης από τους δικαιούχους συνιστά αποδοχή της εγγραφής τους στον κατάλογο των πράξεων που δημοσιεύεται σύμφωνα με τα άρθρα 46-50 του Καν. 1060/2021. Στοιχεία των εγκεκριμένων αιτήσεων χρηματοδότησης, όπως αυτά προβλέπονται στο Άρθρο 49, παρ. 2 του Καν. 1060/2021, ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΧ του Κανονισμού (ΕΕ) 1060/2021 και στην κατά περίπτωση εφαρμοζόμενη νομική βάση του Ανταγωνισμού, θα αποτελέσουν αντικείμενο δημοσιοποίησης.

Ακολουθεί η διαδικασία έκδοσης της Απόφασης Ένταξης πράξεων, η οποία παράγεται από το ΟΠΣ μέσω των στοιχείων του ΟΠΣΚΕ, για το σύνολο των εγκεκριμένων αιτήσεων χρηματοδότησης.

Τα αποτελέσματα των εγκεκριμένων αιτήσεων χρηματοδότησης και τα στοιχεία των απορριφθέντων έργων δημοσιεύονται στους Δικτυακούς τόπους της ΕΥΔ Προγράμματος ΗΠΕΙΡΟΣ (www.espa-eripus.gr) και του ΕΦΕΠΑΕ (www.efepae.gr) και της ΔΕΠ (www.diaxeiristiki.gr).

10.4 Διαδικασία ενστάσεων

Η διαδικασία ενστάσεων περιγράφεται στην με α.π. 110565/22.11.2022 (Β' 5958) απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης αιτήσεων χρηματοδότησης στα Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027 [(ένσταση της παρ. 7 του άρθρου 36 του ν. 4914/2022 (Α' 61))]», όπως τροποποιήθηκε με την Υπουργική Απόφαση με αρ. 8542/02.05.2024 (ΦΕΚ 2855/Β/21.05.2024).

Ο Συντονιστής ΟΠΣΚΕ του έργου (ο οποίος είναι και υπεύθυνος για την υποβολή της Αίτησης Χρηματοδότησης του έργου στο ΟΠΣΚΕ) δύναται, εντός ανατρεπτικής προθεσμίας δέκα (10) ημερολογιακών ημερών από την επομένη ημέρα της κοινοποίησης των αποτελεσμάτων της, να υποβάλει διοικητική ένσταση (ενδικοφανή προσφυγή με την έννοια του άρθρου 25 του ν. 2690/1999) αποκλειστικά μέσω του ΟΠΣΚΕ. Ο Συντονιστής, αφού υποβάλλει την ένσταση για την δικαιούχο και έως την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής, έχει τη δυνατότητα να προβεί σε διορθώσεις/τροποποιήσεις αυτής με την επιλογή «Επανεπεξεργασία» του ΟΠΣΚΕ. Σημειώνεται πως επιτρέπεται η επανεπεξεργασία της οριστικοποιημένης ένστασης, υπό την προϋπόθεση να οριστικοποιηθεί μέχρι την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των ενστάσεων. Η επανεπεξεργασία πραγματοποιείται από τους δυνητικούς δικαιούχους και συγκεκριμένα από τον δηλωθέντα συντονιστή (δηλωθείσες σχέσεις ΟΠΣΚΕ) μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων. Με την επιλογή αυτή τα δεδομένα που έχουν καταχωρηθεί στο ΟΠΣΚΕ για τη συγκεκριμένη ένσταση είναι διαθέσιμα για διόρθωση/τροποποίηση. Προσοχή: Σε αυτή την

περίπτωση απαιτείται εκ νέου υποβολή της. Σε περίπτωση υποβολής και στη συνέχεια επανεπεξεργασίας της ένστασης, ως ημερομηνία υποβολής για την τεκμηρίωση του εμπρόθεσμου λαμβάνεται υπόψη η τελική-οριστική υποβολή. Η εμπρόθεσμη υποβολή της ένστασης στο ΟΠΣΚΕ αποτελεί αποκλειστική ευθύνη του δικαιούχου. Ενστάσεις οι οποίες κατά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής βρίσκονται σε κατάσταση επανεπεξεργασίας λογίζονται ως μη υποβληθείσες και δεν θα εξετάζονται.

Η ένσταση ασκείται άπαξ επί του αποτελέσματος της αξιολόγησης της αίτησης χρηματοδότησης, ήτοι α) πληρότητας δικαιολογητικών και τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής ή/και β) ύψους δημόσιας χρηματοδότησης ή/και γ) τυχόν περικοπής προϋπολογισμού ή/και δ) επί των βαθμολογούμενων κριτηρίων κ.α και υποβάλλεται ηλεκτρονικά (μέσω ΟΠΣΚΕ) προς τον ΕΦΕΠΑΕ.

Η ηλεκτρονική υποβολή της ένστασης γίνεται στο ΟΠΣΚΕ με συμπλήρωση των σχετικών πεδίων του σημείου "ΕΝΣΤΑΣΕΙΣ".

Αρμόδιο όργανο για την εξέταση των υποβληθέντων ενστάσεων είναι η Επιτροπή Αξιολόγησης Ενστάσεων, η οποία συγκροτείται με ευθύνη και απόφαση του Περιφερειάρχη Ηπείρου. Επιπλέον, δύναται να ορίζονται και επιπρόσθετες επιτροπές αξιολόγησης ενστάσεων.

Οι ενστάσεις εξετάζονται μέσω του ΟΠΣΚΕ τόσο ως προς τη νομιμότητα της πράξης κατά της οποίας στρέφονται, όσο και ως προς την ουσία της υπόθεσης. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας εξέτασης των ενστάσεων, συντάσσεται πρακτικό το οποίο εγκρίνεται από τον Περιφερειάρχη Ηπείρου.

Με βάση τα αποτελέσματα της εξέτασης των ενστάσεων, και μετά τη διενέργεια προενταξιακού ελέγχου μέσω του ΟΠΣΚΕ οριστικοποιούνται τα στοιχεία των αιτήσεων στο ΟΠΣΚΕ προκειμένου να αποτυπωθεί το αποτέλεσμα της εξέτασης των ενστάσεων (αποδοχή ή μερική αποδοχή ή απόρριψη), καθώς και η τελική κατάσταση ανά πράξη δηλ. εγκεκριμένη, εγκεκριμένη μη επιχορηγούμενη, απορριφθείσα.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης Ενστάσεων αποστέλλει στην ΕΥΔ Προγράμματος ΗΠΕΙΡΟΣ τα αποτελέσματα των ενστάσεων που έχουν εξεταστεί (αρνητικές και θετικές εισηγήσεις).

Με βάση τους πίνακες που προκύπτουν με την ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων εξέτασης των ενστάσεων και της τελικής κατάστασης των πράξεων, η ΕΥΔ Προγράμματος ΗΠΕΙΡΟΣ εισηγείται στον περιφερειάρχη την έκδοση τροποποίησης της/των σχετικής/ών απόφασης/αποφάσεων έγκρισης αποτελεσμάτων αξιολόγησης, εφόσον απαιτείται.

Με την έκδοση των εν λόγω αποφάσεων οριστικοποιούνται στο ΟΠΣΚΕ τα στοιχεία των αιτήσεων που περιλαμβάνονται σε αυτές και οι δυνητικοί Δικαιούχοι ενημερώνονται ηλεκτρονικά για την τελική αξιολόγηση στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχουν δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή τους ως χρήστες του ΟΠΣΚΕ, την οποία μπορεί να επικαιροποιούν / επιβεβαιώνουν εκ νέου στο προφίλ επικοινωνίας (όπου εμφανίζεται), καθώς και στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ ο συντονιστής, όπως αυτή τυχόν έχει επικαιροποιηθεί και ισχύει.

Οι αποφάσεις επί των ενστάσεων εκδίδονται εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) εργάσιμων ημερών από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής της ένστασης.

Τα αποτελέσματα εξέτασης των ενστάσεων κοινοποιούνται ηλεκτρονικά μέσω του ΟΠΣΚΕ σύμφωνα με τις σχετικές οδηγίες της Πρόσκλησης, στους δυνητικούς Δικαιούχους με ευθύνη του ΕΦΕΠΑΕ και

αναρτώνται στο πρόγραμμα Διαύγεια, και στους Δικτυακούς τόπους της ΕΥΔ Προγράμματος ΗΠΕΙΡΟΣ (www.espa-epirus.gr) και του ΕΦΕΠΑΕ (www.efepae.gr, www.diaxeiristiki.gr).

Σημειώνεται ότι, η ημερομηνία αποστολής της ανωτέρω ηλεκτρονικής ειδοποίησης τεκμαίρεται ως το οριστικό χρονικό σημείο ανάληψης δέσμευσης για τη χρηματοδότηση του Δικαιούχου και αποτελεί ημερομηνία έναρξης του χρόνου υλοποίησης της επένδυσης.

10.5 Ένταξη πράξεων

Η ένταξη των πράξεων γίνεται με απόφαση του Περιφερειάρχη Ηπείρου με βάση την αξιολόγηση των αιτήσεων και σχετική εισήγηση της ΕΥΔ Προγράμματος ΗΠΕΙΡΟΣ. Ως ημερομηνία έναρξης του χρόνου υλοποίησης πράξεων λαμβάνεται η ημερομηνία αποστολής του πορίσματος αξιολόγησης. Σε περίπτωση αποδοχής ενστάσεων και έκδοσης συμπληρωματικού πίνακα αξιολόγησης αιτήσεων εκδίδεται συμπληρωματική απόφαση ένταξης.

11 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

11.1 Παρακολούθηση πράξεων – επαλήθευσεις - πιστοποιήσεις

Ο δικαιούχος είναι υπεύθυνος εξ ολοκλήρου απέναντι στους αρμόδιους φορείς για την υλοποίηση, την παρακολούθηση και τη διασφάλιση της προόδου της πράξης, την ορθή τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων και των λοιπών όρων και περιορισμών καθώς και την ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου (ΦΟΑ) με βάση τα εγκεκριμένα χαρακτηριστικά της πράξης.

Ο δικαιούχος, κατά τη διάρκεια υλοποίησης της πράξης υποχρεούται στην υποβολή μέσω του ΟΠΣΚΕ στοιχείων που αφορούν την πρόοδο υλοποίησης, ήτοι των αιτημάτων τροποποίησης και αιτημάτων καταβολής ενίσχυσης/επαλήθευσης/πιστοποίησης. Κάθε παράβαση των όρων της παρούσας πρόσκλησης και της απόφασης ένταξης συνεπάγεται τη λήψη διορθωτικών μέτρων, τα οποία μπορεί να κλιμακωθούν από τη διατύπωση στον δικαιούχο απλών συστάσεων συμμόρφωσης μέχρι και την ενεργοποίηση των διαδικασιών ανάκλησης και έντοκης επιστροφής της καταβληθείσας δημόσιας χρηματοδότησης κατά τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ΚΕΔΕ). Κατά το προβλεπόμενο χρονικό διάστημα υλοποίησης της πράξης ο δικαιούχος υποχρεούται να κοινοποιεί άμεσα και υποχρεωτικά στον ΕΦΕΠΑΕ:

- οποιαδήποτε πληροφορία καταστεί αναγκαία σχετικά με τη πράξη, με τη μορφή αναφορών ή παροχής συγκεκριμένων στοιχείων,
- πιθανή αδυναμία από πλευράς του να συνεχίσει την υλοποίηση της πράξης,
- την έκδοση των απαιτούμενων αδειών για την υλοποίηση της πράξης στο προβλεπόμενο χρονικό διάστημα.

Μη ανταπόκριση σε αίτημα λήψης στοιχείων που απαιτούνται από τον ΕΦΕΠΑΕ, την ΕΥΔ Προγράμματος ΗΠΕΙΡΟΣ και τις λοιπές ελεγκτικές αρχές ενδέχεται να οδηγήσει στην ανάκληση της απόφασης ένταξης της πράξης με έντοκη επιστροφή της τυχόν ήδη καταβληθείσας δημόσιας χρηματοδότησης (αφορά περιπτώσεις στις οποίες έχει χορηγηθεί ενδιάμεση ενίσχυση).

11.2 Αίτημα επαλήθευσης – πιστοποίησης

Με στόχο την παρακολούθηση της προόδου του έργου και την εκταμίευση των προβλεπόμενων δόσεων της δημόσιας χρηματοδότησης, οι Δικαιούχοι υποβάλλουν Αιτήματα Επαλήθευσης. Κάθε

αίτημα επαλήθευσης υποβάλλεται μέσω του ΟΠΣΚΕ, αφορά σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα και στις δαπάνες που πραγματοποίησε ο Δικαιούχος σε αυτό και συνοδεύεται από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και παραδοτέα όπως αυτά καθορίζονται στο Παράρτημα ΙΧ: ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ.

Τα Αιτήματα Επαλήθευσης υποβάλλονται από τον **Συντονιστή ΟΠΣΚΕ** του Έργου ηλεκτρονικά στο ΟΠΣΚΕ (και συνοδεύεται από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και παραδοτέα). Για τη διαχείριση των δικαιολογητικών της επιχείρησης, ο Δικαιούχος πρέπει πρώτα, πραγματοποιώντας είσοδο στο ΟΠΣΚΕ με τους κωδικούς myAADE της επιχείρησης, να ορίσει τον **Οικονομικό Υπεύθυνο**, ο οποίος είναι αρμόδιος για να πραγματοποιεί τις καταχωρήσεις των παραστατικών και πληρωμών για λογαριασμό του Δικαιούχου στο ΟΠΣΚΕ και να αναρτά/διαχειρίζεται τα δικαιολογητικά. Ο Οικονομικός υπεύθυνος πρέπει να είναι φυσικό πρόσωπο που διαθέτει επίσης προφίλ στο ΟΠΣΚΕ.

Ο Οικονομικός Υπεύθυνος :

- Καταχωρεί δικαιολογητικά μέσω της διαδικασίας προσθήκης ή μέσω διαλειτουργικότητας, ανάλογα με τον τύπο δικαιολογητικού,
- Καταχωρεί τιμολόγια μέσω της διαδικασίας προσθήκης ή μέσω διαλειτουργικότητας,
- Καταχωρεί παραστατικά εξόφλησης και
- Επιμερίζει τα τιμολόγια σε έργα, ώστε ο Συντονιστής ΟΠΣΚΕ να τα συνδέσει με δαπάνες σε κάθε αίτημα καταβολής Ενίσχυσης

Ως Οικονομικοί Υπεύθυνοι μπορούν να οριστούν και οι Συντονιστές ΟΠΣΚΕ, αλλά και σε αυτή την περίπτωση απαιτείται νέα σχέση ΟΠΣΚΕ με ιδιότητα «Οικονομικός Υπεύθυνος».

Με βάση τα αιτήματα και τα συνοδευτικά παραστατικά διενεργείται η σχετική επαλήθευση από τον ΕΦΕΠΑΕ, πιστοποιείται το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο του έργου που έχει εκτελεστεί και αποφασίζεται η εκταμίευση και το ύψος της δόσης της δημόσιας χρηματοδότησης (ενδιάμεση δόση ή αποπληρωμή), καθώς και ο κατάλληλος χειρισμός της εγγυητικής επιστολής που ενδέχεται να έχει προσκομιστεί στο πλαίσιο λήψης προκαταβολής (απομείωση ή επιστροφή, αναγωγή σε παρούσα αξία).

Η υποβολή αιτημάτων επαλήθευσης γίνεται υποχρεωτικά μέσω του ΟΠΣΚΕ. Σε περίπτωση που δεν υποβληθεί από το δικαιούχο εντός των καθορισμένων χρονικών ορίων αίτημα ενδιάμεσης ή τελικής επαλήθευσης, και ιδίως εάν έχει προηγηθεί εκταμίευση προκαταβολής ή δόσης της επιχορήγησης, ο ΕΦΕΠΑΕ προχωρά στη διερεύνηση του θέματος και σε διενέργεια αυτεπάγγελτης επιτόπιας επαλήθευσης.

Αιτήματα ενδιάμεσης επαλήθευσης-πιστοποίησης δαπανών είναι δυνατόν να υποβληθούν μέχρι δύο (2) το πολύ από την εκτέλεση του 30% και έως του 80% του επιχορηγούμενου φυσικού και οικονομικού αντικειμένου (υποβληθείσες δαπάνες). Ο ανωτέρω περιορισμός, για δύο (2) αιτήματα ενδιάμεσης επαλήθευσης – πιστοποίησης, αναφέρεται σε εγκεκριμένα από τον ΕΦΕΠΑΕ και όχι σε υποβληθέντα αιτήματα του δικαιούχου.

Το πρώτο αίτημα επαλήθευσης (εκτέλεση τουλάχιστον του 30% του επιχορηγούμενου φυσικού και οικονομικού αντικειμένου) υποβάλλεται υποχρεωτικά εντός 12 μηνών από την ημερομηνία έναρξης

της πράξης (ημερομηνία ηλεκτρονικής κοινοποίησης της οριστικής έγκρισης της αίτησης χρηματοδότησης ή του αποτελέσματος αξιολόγησης ένστασης).

Σε περίπτωση που:

α) δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα το αίτημα αυτό ή

β) επί υποβληθέντος τέτοιου αιτήματος και μετά την κάλυψη τυχόν εκκρεμοτήτων και ελλείψεων, πιστοποιηθούν δαπάνες σε ποσοστό μικρότερο του 20% του επιχορηγούμενου Π/Υ

ανακαλείται η Απόφαση Ένταξης αυτών από το Πρόγραμμα και κινείται η διαδικασία επιστροφής εντόκως, της τυχόν καταβληθείσας δημόσιας χρηματοδότησης.

Τα Αιτήματα Ενδιάμεσης Επαλήθευσης - Πιστοποίησης μπορεί να περιλαμβάνουν προκαταβολές σε προμηθευτές. Το κόστος των προκαταβολών δεν θα ξεπερνά το 40% του εγκεκριμένου επιχορηγούμενου προϋπολογισμού.

Επισημαίνεται ότι, οι δαπάνες για τις προκαταβολές πρέπει να αποδεικνύονται από επίσημα και νόμιμα έγγραφα σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία, όπως π.χ. συμφωνητικό παραγγελίας, ιδιωτικό συμφωνητικό, προσφορά, proforma invoice κλπ με λεπτομερή περιγραφή των παραγγελθέντων ειδών και έργων και τους όρους συναλλαγής.

Το αίτημα τελικής επαλήθευσης-πιστοποίησης υποβάλλεται σε ηλεκτρονική μορφή στο ΟΠΣΚΕ, συνοδευόμενο από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και παραδοτέα καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης της πράξης και, το αργότερο, εντός εξήντα (60) ημερολογιακών ημερών μετά την τυπική ημερομηνία λήξης της. Ο δικαιούχος έχει δικαίωμα υποβολής αιτήματος τελικής επαλήθευσης-πιστοποίησης της πράξης του χωρίς την υποβολή αιτήματος ενδιάμεσης επαλήθευσης-πιστοποίησης. Για τη διευκόλυνση των ενδιαφερομένων προτείνεται τα συνημμένα αρχεία στο αίτημα επαλήθευσης να είναι αυτά ακριβώς που εξάγονται από τα πληροφοριακά συστήματα (ΑΑΔΕ, Πλατφόρμες e-banking, ERP λογισμικά κ.ο.κ.), χωρίς επεξεργασία. Επίσης, είναι δυνατή η επισύναψη αρχείων τύπου *.pdf, *.jpeg, *.jpg και *.png.

Στην περίπτωση που δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα Αίτημα Τελικής Επαλήθευσης – Πιστοποίησης, ο ΕΦΕΠΑΕ υποχρεούται στη διενέργεια αυτεπάγγελτης επιτόπιας επαλήθευσης εντός ενενήντα (90) ημερών από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής, εφόσον έχει προηγηθεί εκταμίευση επιχορήγησης. Εφόσον δεν έχει προηγηθεί Αίτημα Επαλήθευσης – Πιστοποίησης και δεν έχει προηγηθεί εκταμίευση επιχορήγησης ο ΕΦΕΠΑΕ προσκομίζει άμεσα και με σχετική εισήγηση το θέμα στην αρμόδια Μονάδα Παρακολούθησης της ΕΥΔ Προγράμματος ΗΠΕΙΡΟΣ, προκειμένου η τελευταία να γνωμοδοτήσει για την απένταξη ή μη του έργου.

11.3 Επαλήθευση πράξεων

Η παρακολούθηση της υλοποίησης των πράξεων γίνεται μέσω επαληθεύσεων του Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου (ΦΟΑ) από ορισμένο με απόφαση του ΕΦΕΠΑΕ για το σκοπό αυτό όργανο ελέγχου κατόπιν αιτήματος επαλήθευσης-πιστοποίησης του δικαιούχου, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ).

Η επαλήθευση-πιστοποίηση διακρίνεται σε διοικητική και επιτόπια.

- Η διοικητική επαλήθευση διενεργείται εξ αποστάσεως με βάση τα στοιχεία που υποβάλλονται από τους Δικαιούχους των έργων υποχρεωτικά στις περιπτώσεις υποβολής αιτημάτων

ενδιάμεσης επαλήθευσης-πιστοποίησης με δαπάνες που ανέρχονται κατ' ανώτατο στο 80% της συνολικά επιχορηγούμενης δαπάνης και όχι μικρότερο του 30%.

- Η επιτόπια επαλήθευση διενεργείται υποχρεωτικά στην ολοκλήρωση της πράξης (αίτημα τελικής επαλήθευσης-πιστοποίησης) στο τόπο/τόπους υλοποίησης της επένδυσης με βάση τις διαδικασίες ελέγχου του ΕΦΕΠΑΕ και περιλαμβάνει έλεγχο του οικονομικού και του φυσικού αντικειμένου της πράξης στο σύνολό της, καθώς και επίλυση θεμάτων που προέκυψαν σε τυχόν προηγηθείσα διοικητική επαλήθευση.

Προκειμένου οι Δικαιούχοι να είναι κατάλληλα προετοιμασμένοι κατά την ημερομηνία της επιτόπιας επαλήθευσης, ενημερώνονται από τον ΕΦΕΠΑΕ, σε εύλογο χρονικό διάστημα πριν την διενέργεια της επιτόπιας επαλήθευσης, με ενημερωτικό έγγραφο ειδοποίησης όπου αναφέρεται η ακριβής ημερομηνία και ο τόπος της επιτόπιας επαλήθευσης, η εκτιμώμενη διάρκεια και ο τρόπος διενέργειάς της, καθώς και όλα τα στοιχεία ή το προσωπικό που πρέπει να βρίσκονται στη διάθεση του οργάνου επαλήθευσης.

Ο Δικαιούχος από την πλευρά του θα πρέπει να διευκολύνει τα μέλη του οργάνου επαλήθευσης και να τηρεί τις οδηγίες που αυτά θα του υποδεικνύουν καθώς και τις ημερομηνίες αποστολής στοιχείων για τυχόν εκκρεμότητες που διαπιστώθηκαν.

Η παρουσία κατά τη διάρκεια της επιτόπιας επαλήθευσης των αρμόδιων στελεχών εκ μέρους του Δικαιούχου, αποτελεί βασική προϋπόθεση για την ομαλή διεξαγωγή της επαλήθευσης.

Η επαλήθευση αφορά στην επιβεβαίωση α) της υλοποίησης του εγκεκριμένου φυσικού αντικειμένου, β) της επιλεξιμότητας των πραγματοποιηθεισών δαπανών για την υλοποίηση της πράξης και γ) στην πιστοποίησή τους μετά από έλεγχο του εύλογου του κόστους αυτών.

Κατά την επαλήθευση-πιστοποίηση:

- γίνεται έλεγχος της εμπρόθεσμης υποβολής της αίτησης ελέγχου (τόσο κατά το πρώτο αίτημα ενδιάμεσης επαλήθευσης όσο και κατά την τελική επαλήθευση),
- γίνεται έλεγχος της υλοποίησης του εγκεκριμένου φυσικού αντικειμένου της πράξης, εκτός των περιπτώσεων προκαταβολών σε προμηθευτές
- γίνεται έλεγχος της επιλεξιμότητας, της ορθότητας, της σκοπιμότητας, της εγκυρότητας και της νομιμότητας των συγκεκριμένων πραγματοποιηθεισών δαπανών ως προς τις εγκεκριμένες δαπάνες,
- διαπιστώνεται η ορθή κατανομή των δαπανών στις αντίστοιχες κατηγορίες δαπανών και ανά ποσοτικό στοιχείο,
- επιβεβαιώνεται το εύλογο του κόστους των υποβληθεισών δαπανών,
- επιβεβαιώνεται η ύπαρξη επαρκούς διαδρομής ελέγχου για τις δαπάνες που γίνονται δεκτές για χρηματοδότηση
- γίνεται έλεγχος των παραστατικών έκδοσης και εξόφλησης των δαπανών, των λοιπών δικαιολογητικών,
- ελέγχονται επίσης και αντίστοιχα τηρούμενα στοιχεία από τις λογιστικές εγγραφές των πράξεων ανάλογα με την τηρούμενη κατηγορία λογιστικών βιβλίων για να επιβεβαιωθεί η ορθή εκτέλεση του οικονομικού αντικειμένου (π.χ. βιβλία εσόδων-εξόδων, καρτέλες προμηθευτών, ημερολόγια κ.λπ.).

Για τα έργα που ενισχύονται σύμφωνα με τον Γενικό Απαλλακτικό Κανονισμό, Καν ΕΕ 651/2014 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, κατά την επαλήθευση - πιστοποίηση των έργων, το όργανο ελέγχου θα

πρέπει να ελέγχει επιπλέον των ανωτέρω αν καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης μέχρι και στο στάδιο της ολοκλήρωσης, αν τηρούνται όλες οι προϋποθέσεις που τίθενται από το γενικό μέρος Ι του Κανονισμού, καθώς και των ειδικών άρθρων και αντίστοιχων ειδικών τμημάτων του.

Σημειώνεται ότι οποιαδήποτε περικοπή δαπάνης θα πρέπει να είναι πλήρως και επαρκώς αιτιολογημένη από το Όργανο Επαλήθευσης-Πιστοποίησης.

Τα παραδοτέα καθώς και τα απαιτούμενα παραστατικά και στοιχεία τεκμηρίωσης αναφέρονται αναλυτικά στο Παράρτημα ΙΧ: ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ.

Επισημαίνεται ότι η κάλυψη τυχόν ελλείψεων που εντοπίστηκαν στο υποβληθέν αίτημα επαλήθευσης είναι δυνατόν να πραγματοποιηθεί. Ο Δικαιούχος καλείται να ανταποκριθεί και να καλύψει τα ζητούμενα σε εύλογο χρονικό διάστημα το οποίο δύναται να ορίζεται στην επιστολή από τον ΕΦΕΠΑΕ. Σε περίπτωση μη έγκαιρης προσκόμισης των δικαιολογητικών, το όργανο επαλήθευσης ολοκληρώνει την έκθεση επαλήθευσης χωρίς να συμπεριλάβει τις αντίστοιχες δαπάνες.

Ο Δικαιούχος μπορεί να συμπεριλάβει τις δαπάνες αυτές με τα αντίστοιχα δικαιολογητικά σε επόμενο αίτημα επαλήθευσης.

Μετά την ολοκλήρωση της επαλήθευσης-πιστοποίησης και κατόπιν κάλυψης ή μη, από το δικαιούχο της Δράσης τυχόν εντοπισμένων εκκρεμοτήτων και ελλείψεων, ολοκληρώνεται σε εύλογο χρονικό διάστημα από την ειδοποίηση, η επαλήθευση-πιστοποίηση με τη σύνταξη της σχετικής έκθεσης.

Στην περίπτωση που η δαπάνη για το σύνολο του έργου είναι τελικά μικρότερη της εγκριθείσας, η δημόσια χρηματοδότηση θα υπολογισθεί επί του πραγματοποιηθέντος και πιστοποιηθέντος κόστους του έργου, με ελάχιστο όριο επένδυσης το κατώτατο όριο, όπως περιγράφεται στο Κεφάλαιο 7: Προϋπολογισμός και διάρκεια πράξεων.

Στο στάδιο της τελικής πιστοποίησης, οριστικοποιείται το τελικό επιλέξιμο προς χρηματοδότηση κόστος της πράξης, καθώς και η αναλογούσα δημόσια χρηματοδότηση.

Επίσης οριστικοποιείται το ποσό των έμμεσων δαπανών (7%), για τα επενδυτικά σχέδια που χρηματοδοτούνται μέσω του Κανονισμού 2023/2831 (De minimis).

Μη συμμόρφωση της πράξης με τους εφαρμοστέους κανόνες, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων επιλεξιμότητας, συνεπάγεται δημοσιονομική διόρθωση ή/και ανάκτηση των αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών όπως προβλέπεται από τη σχετική νομοθεσία (ΚΥΑ με αρ. πρωτ. 5483/20.01.2023 (ΦΕΚ 390/Β/30.1.2023) «Διαδικασίες δημοσιονομικών διορθώσεων και αναζήτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών στα Τομεακά και Περιφερειακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027»). Τα ποσά των δαπανών που τεκμηριώνονται ως μη επιλέξιμα και διορθώνονται, δεν μπορούν να αντικατασταθούν από άλλες επιλέξιμες δαπάνες του δικαιούχου στο πλαίσιο της πράξης.

Οι αρμόδιες αρχές θα προχωρήσουν σε επαλήθευση των δηλούμενων στοιχείων μέσω διασταυρώσεων με στοιχεία που τηρούνται σε Εθνικές βάσεις δεδομένων. Τα στοιχεία αυτά κατισχύουν των δηλωθέντων ή/και των αναγραφόμενων στα προσκομισθέντα έντυπα. Αν από την ως άνω διασταύρωση προκύψει η μη πλήρωση απαιτήσεων υλοποίησης και ολοκλήρωσης η αίτηση απορρίπτεται. Αν έχει προηγηθεί εκταμίευση εφαρμόζονται οι διατάξεις περί ανακτήσεων.

11.4 Παραλαβή αποτελεσμάτων επαλήθευσης-αντιρρήσεις δικαιούχου

Η συνταχθείσα από το όργανο διενέργειας της επαλήθευσης έκθεσης επαλήθευσης/πιστοποίησης, υποβάλλεται για έγκριση (αποδοχή των αποτελεσμάτων) από ιεραρχικά ανώτερο και διαφορετικό όργανο.

Με την οριστικοποίηση της έκθεσης επαλήθευσης/πιστοποίησης:

Ο δικαιούχος της πράξης ενημερώνεται για τα αποτελέσματα της πιστοποίησης με την αποστολή της σχετικής έκθεσης επαλήθευσης/πιστοποίησης μέσω, της ηλεκτρονικής διεύθυνσης που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ, την οποία μπορεί να επικαιροποιεί / επιβεβαιώνει εκ νέου στο προφίλ επικοινωνίας (όπου εμφανίζεται), καθώς και στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ ο συντονιστής, όπως αυτή τυχόν έχει επικαιροποιηθεί.

Σε περίπτωση αποδοχής των αποτελεσμάτων της επαλήθευσης/πιστοποίησης ο δικαιούχος της πράξης στερείται του δικαιώματος υποβολής αντιρρήσεων, αποκτά δικαίωμα λήψης δημόσιας χρηματοδότησης και καλείται να υποβάλλει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την καταβολή της επιχορήγησης, μέσω της ενότητας "Τα δικαιολογητικά μου" στο ΟΠΣΚΕ.

Με την ηλεκτρονική κοινοποίηση των αποτελεσμάτων της επαλήθευσης/πιστοποίησης και την μη αποδοχή του πορίσματος παρέχεται το δικαίωμα στο δικαιούχο της πράξης να ασκήσει αντιρρήσεις. Ο τρόπος καθώς και η αποκλειστική προθεσμία εντός της οποίας μπορεί να ασκηθεί το δικαίωμα αυτό, το όργανο εξέτασης καθώς και η χρονική προθεσμία εντός της οποίας πρέπει να εκδίδεται θετική ή απορριπτική απόφαση προσδιορίζονται στην Κοινή Υπουργική Απόφαση για το Σύστημα Δημοσιονομικών Διορθώσεων και τις Διαδικασίες Ανάκτησης Αχρεωστήτων ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από πόρους του Κρατικού Προϋπολογισμού για την υλοποίηση Προγραμμάτων Συγχρηματοδοτούμενων του 2021-2027, σύμφωνα με το αρ. 42 του Ν. 4914/2022, όπως τροποποιείται και ισχύει κάθε φορά.

Ο Δικαιούχος μπορεί, **εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα πέντε (15) ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ηλεκτρονικής κοινοποίησης της έκθεσης**, να υποβάλει τις αντιρρήσεις του ως προς την προτεινόμενη διόρθωση, ηλεκτρονικά μέσω ΟΠΣΚΕ, επισυνάπτοντας τα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν τα αναφερόμενα στις αντιρρήσεις κατά την κρίση του.

Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας υποβολής και εξέτασης αντιρρήσεων, επικαιροποιείται ή συμπληρώνεται, αν απαιτείται, η απόφαση έγκρισης των αποτελεσμάτων επαλήθευσης/πιστοποίησης. Τα αποτελέσματα εξέτασης των αντιρρήσεων αποστέλλονται στους δικαιούχους με ευθύνη του ΕΦΕΠΑΕ.

Το αίτημα επαλήθευσης, η έκθεση πιστοποίησης και όλο το υλικό της υποβληθείσας αντίρρησης, τηρούνται στο φάκελο της πράξης.

11.5 Εξόφληση δαπανών πράξεων

Για τις εξοφλήσεις των δαπανών που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο υλοποίησης μιας πράξης, θα λαμβάνονται κάθε φορά υπόψη τα οριζόμενα στις εκάστοτε ισχύουσες νομοθετικές και κανονιστικές πράξεις που ρυθμίζουν το πλαίσιο πραγματοποίησης συναλλαγών επί φορολογητέων πράξεων και θέσπισης τυχόν περιορισμών σε αυτές.

Για να είναι επιλέξιμες οι δαπάνες θα πρέπει να αποτελούν επενδυτικές δαπάνες σε συνάφεια με τα άρθρα 22 & 23 του ΚΦΕ (Ν. 4172/2013, Ν. 4446/2016, Ν.4646/2019, ΠΟΛ. 1216/01.10.2014, ΠΟΛ.1079/06.04.2015, ΠΟΛ.1061/12.04.2017, ΠΟΛ.2109/21.05.2021) και η εξόφλησή τους να γίνεται - ώστε να εξασφαλίζεται επαρκής διαδρομή ελέγχου - με τους ακόλουθους αποδεκτούς τρόπους:

Η εξόφληση των δαπανών να γίνεται – ώστε να εξασφαλίζεται επαρκής διαδρομή ελέγχου - με τους ακόλουθους αποδεκτούς τρόπους:

- Κάθε είδους δαπάνη που αφορά σε αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών αξίας πεντακοσίων (500€) και κάτω (χωρίς ΦΠΑ), μπορεί να εξοφλείται και δίχως τη χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής, δηλαδή με μετρητά.
- Κάθε είδους δαπάνη που αφορά σε αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών αξίας άνω των πεντακοσίων (500€) (χωρίς ΦΠΑ), θα πρέπει η τμηματική ή ολική εξόφληση της, να γίνει με τη χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής.
- Σε περίπτωση τροποποίησης του ανωτέρου πλαφόν του ποσού των πεντακοσίων (500€) για χρήση μετρητών σε συναλλαγές τότε θα ισχύει αυτό που θα ορίζεται στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο κατά την ημερομηνία της συναλλαγής.

Ως τραπεζικό μέσο πληρωμής, προκειμένου για την εφαρμογή των ανωτέρω, νοείται:

- Η κατάθεση σε τραπεζικό λογαριασμό του προμηθευτή, είτε με μετρητά είτε με μεταφορά μεταξύ λογαριασμών (έμβασμα, ηλεκτρονικό ή μη).
- Η χρήση χρεωστικών ή πιστωτικών καρτών της επιχείρησης που πραγματοποιεί την πληρωμή ή/και όποιας άλλης κάρτας συνδέεται με ονομαστικό ταυτοποιημένο λογαριασμό πληρωμών του λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχου) που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών του Ν. 3862/2010 (ήτοι Πιστωτικό Ίδρυμα, Ίδρυμα Ηλεκτρονικού Χρήματος ή Ίδρυμα Πληρωμών).
- Η έκδοση επιταγής της επιχείρησης ή η έκδοση τραπεζικής επιταγής από νόμιμα λειτουργούσα στην Ελλάδα τράπεζα.
- Η χρήση ταχυδρομικής επιταγής - ταχυπληρωμής (έως του ορίου που επιτρέπεται από τα ΕΛΤΑ). Επισημαίνεται ότι η επιβάρυνση για την έκδοση της ταχυδρομικής επιταγής δεν αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη.
- Η καταβολή σε ταυτοποιημένο λογαριασμό πληρωμών του προμηθευτή, που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών του Ν. 3862/2010 (ήτοι Πιστωτικό Ίδρυμα, Ίδρυμα Πληρωμών ή Ίδρυμα Ηλεκτρονικού Χρήματος), είτε με μετρητά, είτε με μεταφορά μεταξύ λογαριασμών πληρωμών (μεταφορά εντός του ίδιου Ιδρύματος ή έμβασμα).

Σε περίπτωση που καταβάλλονται **προκαταβολές** έναντι της αξίας του προς αγορά αγαθού ή υπηρεσίας όταν πραγματοποιούνται τμηματικές καταβολές που αφορούν αγορά αγαθού ή λήψη υπηρεσίας καθαρής αξίας άνω των 500€, απαιτείται η χρήση τραπεζικού μέσου, ανεξαρτήτως του ποσού της κάθε τμηματικής καταβολής ή προκαταβολής.

Αποδεκτοί τρόποι εξόφλησης και απαιτούμενα στοιχεία και δικαιολογητικά για συναλλαγές που εξοφλούνται μέσω τραπεζικού μέσου πληρωμής, είναι:

- Έκδοση επιταγής από τον εταιρικό λογαριασμό του λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχου) προς τον προμηθευτή, που πρέπει να έχει εξοφληθεί σε χρόνο προγενέστερο της ημερομηνίας πιστοποίησης της δαπάνης. Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται: (α) τα σχετικά με την

εκδοθείσα επιταγή έντυπα κίνησης των επαγγελματικών τραπεζικών λογαριασμών (extrait) της επιχορηγούμενης επιχείρησης ή βεβαίωση της τράπεζας ότι έχει εξοφληθεί η επιταγή (αριθμός επιταγής-ημερομηνία-ποσό-αποδέκτης) (β) φωτοαντίγραφο του σώματος της επιταγής και (γ) αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50).

- Κατάθεση μετρητών στον τραπεζικό λογαριασμό του προμηθευτή ή σε ταυτοποιημένο λογαριασμό πληρωμών του προμηθευτή που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών του Ν.3862/2010 (ήτοι Ίδρυμα Ηλεκτρονικού Χρήματος ή Ίδρυμα Πληρωμών), από τον λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχο). Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται: (α) το αντίγραφο κατάθεσης του ποσού στον τραπεζικό λογαριασμό ή στον λογαριασμό πληρωμών που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών από το οποίο θα προκύπτει ως δικαιούχος του λογαριασμού ο προμηθευτής των αγαθών και υπηρεσιών προς τον λήπτη της Ενίσχυσης (δικαιούχο) και ο καταθέτης-επενδυτής και (β) αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50).
- Μεταφορά από τον εταιρικό τραπεζικό λογαριασμό ή τον ταυτοποιημένο επαγγελματικό λογαριασμό πληρωμών του λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχο) που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών σε εταιρικό τραπεζικό λογαριασμό ή σε επαγγελματικό λογαριασμό πληρωμών του προμηθευτή που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών. Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται: (α) αντίγραφο του εγγράφου της τράπεζας ή του Παρόχου Υπηρεσιών Πληρωμών για μεταφορά χρημάτων από το οποίο θα προκύπτουν τα στοιχεία των λογαριασμών δικαιούχου και προμηθευτή (β) τα σχετικά έντυπα κίνησης των επαγγελματικών τραπεζικών λογαριασμών ή των επαγγελματικών λογαριασμών πληρωμών (extrait) της επιχορηγούμενης επιχείρησης και (γ) αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50).
- Έκδοση Τραπεζικής Επιταγής από τον λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχο) προς τον προμηθευτή. Πρόκειται για επιταγές που εκδίδονται από νόμιμα λειτουργούσα στην Ελλάδα τράπεζα, είτε με αντίστοιχη κατάθεση μετρητών στην τράπεζα από το δικαιούχο, είτε με χρέωση του εταιρικού τραπεζικού λογαριασμού του δικαιούχου. Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται: (α) αντίγραφο του σώματος της αντίστοιχης επιταγής, (β) τραπεζικό παραστατικό έκδοσης τραπεζικής επιταγής με κατάθεση χρημάτων ή μεταφορά. Σε περίπτωση έκδοσης της επιταγής με χρέωση του εταιρικού τραπεζικού λογαριασμού του δικαιούχου της ενίσχυσης, το έντυπο κίνησης του τραπεζικού λογαριασμού (extrait) του λήπτη της ενίσχυσης και (γ) αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50).
- Ηλεκτρονική συναλλαγή (κίνηση web-banking ή κίνηση μεταφοράς μέσω web από και προς ταυτοποιημένο λογαριασμό πληρωμών που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών). Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτούνται: (α) έντυπο κίνησης του εταιρικού λογαριασμού (extrait) που τηρείται σε Τράπεζα ή σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών του λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχο), (β) αντίγραφο της ηλεκτρονικής συναλλαγής από το οποίο θα προκύπτει ο λήπτης του ποσού πληρωμής, δηλαδή ο προμηθευτής των αγαθών και υπηρεσιών και ο πληρωτής/καταθέτης, δηλαδή ο δικαιούχος της ενίσχυσης και (γ) αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50).
- Εξόφληση μέσω κάρτας πληρωμών (χρεωστικής, πιστωτικής, προπληρωμένης). Προϋπόθεση για την πιστοποίηση της πληρωμής είναι η κάρτα να έχει εκδοθεί στο όνομα του δικαιούχου της ενίσχυσης (εταιρικής σε περίπτωση Νομικού Προσώπου), είτε να συνδέεται απαραίτητως με λογαριασμό πληρωμών που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών στο όνομα του δικαιούχου της ενίσχυσης, δηλαδή του επιχειρηματία μόνο στην περίπτωση των ατομικών επιχειρήσεων και οπωσδήποτε εταιρική σε περίπτωση που ο δικαιούχος της ενίσχυσης είναι εταιρεία. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να υπάρχει επαρκής διαδρομή ελέγχου, δηλαδή να

αποδεικνύεται η αγορά των αντίστοιχων αγαθών/υπηρεσιών και η χρέωση της κάρτας του δικαιούχου (ανεξάρτητα εάν η συναλλαγή αυτή πραγματοποιείται με δόσεις ή με εφάπαξ καταβολή). Για την πιστοποίηση απαιτούνται: (α) αντίγραφο κίνησης κάρτας ή λογαριασμού πληρωμών του λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχου) που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών που αποτυπώνει τις κινήσεις της κάρτας και στο οποίο να εμφανίζεται μία δόση ή η εφάπαξ καταβολή για τη συναλλαγή και (β) αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50). Επισημαίνεται ότι ο δικαιούχος θα πρέπει να είναι ο κύριος κάτοχος της κάρτας.

- Έκδοση ταχυδρομικής επιταγής - ταχυπληρωμής με κατάθεση μετρητών του λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχου) στα ΕΛΤΑ για εξόφληση του προμηθευτή, σε χρόνο προγενέστερο της ημερομηνίας πιστοποίησης της δαπάνης. Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται: (α) αποδεικτικά έκδοσης και είσπραξης της ταχυδρομικής επιταγής, όπου θα αναγράφονται τα στοιχεία του δικαιούχου και του προμηθευτή και (β) αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50)

Διευκρινίζεται ότι η υποχρέωση προσκόμισης του ως άνω δικαιολογητικού με τίτλο «αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50)» ισχύει μόνο για τους δικαιούχους που τηρούν Διπλογραφικό λογιστικό σύστημα (πρώην βιβλία Γ' κατηγορίας).

Στις περιπτώσεις όπου από τα ως άνω περιγραφόμενα στοιχεία και δικαιολογητικά για τις εξοφλήσεις με τη χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής, δεν προκύπτουν εμφανώς τα στοιχεία των αντισυμβαλλομένων ή για εξοφλήσεις δαπανών ειδικού τύπου δύναται να ζητείται επιπλέον απόδειξη είσπραξης ή έγγραφο ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας π.χ. βεβαίωση προμηθευτή περί εξόφλησης της συναλλαγής.

Σε περίπτωση εξόφλησης παραστατικού μέσω μετρητών (καθαρής αξίας έως και 500€ ή όπως εκάστοτε ισχύει) τα απαιτούμενα στοιχεία και δικαιολογητικά για τις συναλλαγές αυτές είναι (εκτός του τιμολογίου αγοράς αγαθών ή παροχής υπηρεσιών): απόδειξη είσπραξης του προμηθευτή ή έγγραφο ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας π.χ. βεβαίωση προμηθευτή περί εξόφλησης της συναλλαγής ή σχετική αναγραφή στο εν λόγω τιμολόγιο/παραστατικό ότι εξοφλήθηκε τοις μετρητοίς.

Σε περίπτωση που η εξόφληση αφορά πληρωμή μισθοδοσίας εργαζομένου αυτή θα πρέπει να πραγματοποιείται από τον εταιρικό λογαριασμό του δικαιούχου προς τον ατομικό λογαριασμό του εργαζομένου και να τεκμηριώνεται επαρκής διαδρομή ελέγχου από την οποία θα προκύπτει μεταξύ άλλων και η επωνυμία του εργαζομένου στον λογαριασμό που πραγματοποιήθηκε η εξόφληση.

Το σύνολο των ως άνω συναλλαγών πρέπει να συνοδεύεται από τις κατά περίπτωση και σύμφωνα με την τηρούμενη κατηγορία λογιστικών βιβλίων της επιχείρησης (Απλογραφικά ή Διπλογραφικά), λογιστικές καταχωρήσεις βάσει των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων (Ν. 4308/2014).

Στην περίπτωση τήρησης απλογραφικών λογιστικών βιβλίων (χειρόγραφο ή μηχανογραφική τήρηση) πρέπει να προσκομιστούν αντίγραφα των λογιστικών καταχωρήσεων των παραστατικών/στοιχείων της πράξης (π.χ. τιμολογίων, τιμολογίων παροχής υπηρεσιών, κ.λπ.) στο βιβλίο εσόδων - εξόδων της επιχείρησης. Στην περίπτωση τήρησης διπλογραφικών λογιστικών βιβλίων πρέπει να προσκομιστούν αντίγραφα των λογιστικών καταχωρήσεων των παραστατικών

τιμολόγησης και εξόφλησης των δαπανών της επένδυσης στο γενικό ημερολόγιο, καθώς και τα αναλυτικά καθολικά προμηθευτών.

Γενικές επισημάνσεις:

- Σε κάθε περίπτωση η ΕΥΔ Προγράμματος ΗΠΕΙΡΟΣ και ο ΕΦΕΠΑΕ έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν την προσκόμιση οποιουδήποτε συμπληρωματικού εγγράφου ή λογιστικού στοιχείου κρίνουν σκόπιμο, προκειμένου να εξασφαλιστεί η νομιμότητα και κανονικότητα των υποβληθεισών δαπανών και η ύπαρξη επαρκούς διαδρομής ελέγχου.
- Το σύνολο των πιστοποιημένων δαπανών θα πρέπει να έχει εξοφληθεί πριν από την ολοκλήρωση της εκάστοτε έκθεσης επαλήθευσης/πιστοποίησης της πράξης και σε κάθε περίπτωση το αργότερο έως την ημερομηνία λήξης της πράξης.
- Οι δαπάνες της πράξης είναι επιλέξιμες εφόσον συμμορφώνονται προς τις απαιτήσεις της εφαρμοστέας φορολογικής και εργατικής νομοθεσίας.
- Όσον αφορά στη λογιστική παρακολούθηση του έργου τονίζεται ιδιαίτερα ότι είναι απαραίτητη η τήρηση χωριστής λογιστικής μερίδας ή επαρκούς λογιστικής κωδικοποίησης για τις δαπάνες και επιχορηγήσεις του έργου σύμφωνα με τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (ΕΛΠ). **Οι λογιστικές καταχωρήσεις στα βιβλία των επιχειρήσεων θα παρέχουν πλήρη, ακριβή εικόνα των στοιχείων των παραστατικών, που αφορούν στο έργο.**
- Δεν επιτρέπεται κατακερματισμός της δαπάνης που οδηγεί σε αποφυγή των υποχρεώσεων για τους αποδεκτούς τρόπους εξόφλησης (δηλαδή δεν επιτρέπεται τμηματική πληρωμή και έκδοση τιμολογίου, με σκοπό τη μετάπτωση σε μικρότερη κατηγορία, για την εξόφληση των δαπανών αυτών με μετρητά).
- Όλες οι εταιρείες - προμηθευτές της επιχείρησης για τις δαπάνες του προγράμματος θα πρέπει να τηρούν εταιρικό τραπεζικό λογαριασμό. Σε περίπτωση καταθέσεων σε προσωπικό λογαριασμό και όχι εταιρικό (εξαιρούνται οι προμηθευτές που είναι ατομικές επιχειρήσεις) δεν θα πιστοποιούνται οι εν λόγω δαπάνες.
- Δεν είναι επιτρεπτή η εξόφληση του προμηθευτή μέσω λογαριασμών και παραστατικών των εταίρων/μετόχων της επιχείρησης.
- Δεν γίνεται δεκτή εξόφληση δαπανών με τη χρήση επιταγών τρίτων.
- Δεν είναι επιλέξιμοι οι χρεωστικοί τόκοι, οι προμήθειες χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, τα έξοδα συναλλάγματος και οι χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές καθώς και τα λοιπά καθαρά χρηματοοικονομικά έξοδα του δικαιούχου. Επίσης, οι δαπάνες για πρόστιμα, χρηματικές ποινές και έξοδα για την επίλυση διαφορών δεν είναι επιλέξιμες.
- Για να είναι επιλέξιμες οι δαπάνες της κατηγορίας εξοπλισμού θα πρέπει τα επιχορηγούμενα πάγια (υλικά και άυλα) να έχουν καταχωρηθεί στο μητρώο παγίων της επιχείρησης σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα και οι αποσβέσεις να διενεργούνται με βάση την εθνική φορολογική νομοθεσία (Κ.Φ.Ε.).
- Ο δικαιούχος μπορεί να λαμβάνει ηλεκτρονικά τιμολόγια. Ηλεκτρονικό τιμολόγιο είναι οποιοδήποτε τιμολόγιο περιέχει τις πληροφορίες που απαιτούνται από τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (Ν. 4308/2014) και το οποίο έχει εκδοθεί και ληφθεί σε ηλεκτρονική μορφή. Για τους σκοπούς πιστοποίησης των δαπανών της επένδυσης, τα ηλεκτρονικά τιμολόγια θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να εκτυπώνονται.
- Σε περιπτώσεις προμηθειών από το εξωτερικό, για τα τιμολόγια που είναι ξενόγλωσσα (εκτός αγγλικής) και δυσκολεύουν την απόφαση για την επιλεξιμότητά τους, μπορεί να ζητηθεί η

μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα από επίσημο φορέα. Επίσης, θα προσκομίζονται για την πιστοποίηση των δαπανών όλα τα συνοδευτικά έγγραφα και οι αντίστοιχες τραπεζικές συναλλαγές, ώστε να είναι δυνατή η ύπαρξη επαρκούς διαδρομής ελέγχου για την προμήθεια, τη διακίνηση των προϊόντων και την εξόφληση του προμηθευτή.

- Δεν γίνονται αποδεκτές ως επιλέξιμες δαπάνες, πάσης φύσεως παραστατικά αυτοτιμολόγησης (αποδείξεις δαπάνης, τιμολόγια αυτοπαράδοσης κ.α).
- Σε περίπτωση που σε ενδιάμεση επαλήθευση τα παραστατικά αγοράς εξοπλισμού δεν συνοδεύονται για οποιοδήποτε λόγο από τα σχετικά παραστατικά διακίνησης, τα τελευταία (αν απαιτούνται) θα πρέπει να προσκομιστούν το αργότερο κατά το στάδιο της τελικής επαλήθευσης. Για παράδειγμα, η δαπάνη για εξοπλισμό που αγοράζεται από το εξωτερικό, με την προσκόμιση του σχετικού proforma invoice, ακόμα και αν δεν έχει ολοκληρωθεί στο συγκεκριμένο στάδιο η μεταφορά του εν λόγω εξοπλισμού στην εγκατάσταση του δικαιούχου. Ωστόσο, τα σχετικά παραστατικά διακίνησης καθώς και το αντίστοιχο invoice (τελικό) θα πρέπει να προσκομιστούν από τον δικαιούχο το αργότερο κατά το στάδιο της τελικής επαλήθευσης (διοικητικής ή επιτόπιας). Σε διαφορετική περίπτωση ο ΕΦΕΠΑΕ ή η ΕΥΔ Προγράμματος Ήπειρος θα προβαίνει σε δημοσιονομική διόρθωση και σε ανάκτηση του αναλογούντος ποσού.
- Όλα τα δικαιολογητικά, πρωτότυπα παραστατικά στοιχεία δαπανών και προσωπικού του έργου τηρούνται από τον αντίστοιχο δικαιούχο και τίθενται, οποτεδήποτε αυτό ζητηθεί, συγκεντρωμένα στη διάθεση της ΕΥΔ Προγράμματος Ήπειρος και των λοιπών αρμοδίων ελεγκτικών οργάνων, που προβλέπονται από την εθνική και κοινοτική νομοθεσία.
- Τα παραστατικά δαπανών προσωπικού συνοδεύονται υποχρεωτικά από παραστατικά, που αποδεικνύουν την εξόφληση αυτών ή από λογιστικά έγγραφα ισοδύναμης αποδεικτικής ισχύος σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία.
- Όλα τα δικαιολογητικά που αφορούν στην εκτέλεση του έργου πρέπει να τηρούνται, τόσο κατά τη διάρκεια της περιόδου εκτέλεσης του έργου όσο και μετά απ' αυτή, για χρόνο τουλάχιστον τριών (3) ετών μετά την τελευταία καταβολή της δημόσιας επιχορήγησης και πάντως όχι μικρότερο από το χρόνο παραγραφής της αξίωσης του Δημοσίου για την επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών. Η προαναφερθείσα υποχρέωση τήρησης των πρωτοτύπων δικαιολογητικών του έργου εξακολουθεί να υπάρχει ακόμη και αν από φορολογικές διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας προκύπτει ότι ο φορέας απέκτησε δικαίωμα καταστροφής των σχετικών στοιχείων μετά από φορολογικό έλεγχο. Μη τήρηση των στοιχείων, που θα έχει ως συνέπεια την αδυναμία ελέγχου των πράξεων από τα προβλεπόμενα εθνικά ή κοινοτικά όργανα ελέγχου, θα οδηγήσει σε ανάκληση των σχετικών αποφάσεων χρηματοδότησης-ένταξης και επιστροφή του συνόλου της δημόσιας δαπάνης. Τονίζεται ότι το σύνολο των παραστατικών δαπανών προσωπικού, θα πρέπει να έχει εκδοθεί από την ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας και μέχρι την ημερομηνία λήξης του έργου.

Ο ΕΦΕΠΑΕ/ ΕΥΔ Προγράμματος ΗΠΕΙΡΟΣ έχει το δικαίωμα περικοπής εγκεκριμένων δαπανών κατά την πιστοποίησή τους, αν αυτές δεν εξυπηρετούν τη σκοπιμότητα της πράξης ή κριθούν υπερβολικές ως προς το κόστος τους και την τιμολογηθείσα αξία.

11.6 Καταβολή ενίσχυσης

Η δημόσια χρηματοδότηση που αναλογεί στους δικαιούχους της Δράσης καταβάλλεται από τον ΕΦΕΠΑΕ ο οποίος προβαίνει σε μεταφορά του ποσού της οριστικοποιημένης Έκθεσης Πιστοποίησης στον λογαριασμό τράπεζας (IBAN) που είναι άμεσα συνδεδεμένος με την επιχείρηση και τον οποίο

έχει δηλώσει ο δυνητικός δικαιούχος. Ο χρόνος καταβολής της δημόσιας χρηματοδότησης επηρεάζεται από την άμεση διαθεσιμότητα ή μη των αντίστοιχων πιστώσεων. Η δημόσια χρηματοδότηση καταβάλλεται απευθείας στην επιχείρηση και δεν επιτρέπεται η εκχώρησή της σε τρίτους. Κατ' εξαίρεση είναι δυνατή η εκχώρηση της δημόσιας χρηματοδότησης (εκτός της προκαταβολής) σε τράπεζα για την παροχή βραχυπρόθεσμου δανείου που θα αντιστοιχεί σε μέρος ή στο σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης που χρησιμοποιείται για την υλοποίηση της επένδυσης. Σε αυτές τις περιπτώσεις η καταβολή της δημόσιας χρηματοδότησης γίνεται απευθείας στην τράπεζα με την οποία έχει υπογραφεί η σύμβαση εκχώρησης, για το ισόποσο τμήμα του βραχυπρόθεσμου αυτού δανείου. Στις περιπτώσεις εκχώρησης, ο δικαιούχος είναι υποχρεωμένος να προσκομίσει τη σύμβαση εκχώρησης με το πιστωτικό ίδρυμα στον ΕΦΕΠΑΕ.

A) Προκαταβολή (δυνητική)

Εφόσον ζητηθεί από το δικαιούχο, είναι δυνατόν, να προκαταβληθεί έως το 40% της δημόσιας χρηματοδότησης της πράξης, μετά από την έκδοση των αποτελεσμάτων έγκρισης, και με την προσκόμιση από τον δικαιούχο ισόποσης εγγυητικής επιστολής προκαταβολής από αναγνωρισμένο προς τούτο ίδρυμα.

Η εγγυητική επιστολή προκαταβολής εκδίδεται υπέρ του ΕΦΕΠΑΕ με διάρκεια ισχύος είτε αορίστου χρόνου, είτε ορισμένου χρόνου με λήξη μετά την τελική πληρωμή της πράξης. Στη δεύτερη περίπτωση και εφόσον συμβεί κατά τη διάρκεια υλοποίησης της επένδυσης, η εγγυητική επιστολή ορισμένου χρόνου να λήγει πριν την τελική πληρωμή της πράξης, ο δικαιούχος υποχρεούται άμεσα να την αντικαταστήσει με άλλη, ώστε να ικανοποιείται εκ νέου η ανωτέρω απαίτηση. Αποτελεί ευθύνη του ΕΦΕΠΑΕ να παρακολουθεί και να εξασφαλίζει ότι η κατά τα ανωτέρω προσκομισθείσα από το δικαιούχο εγγυητική επιστολή είναι έγκυρη και παραμένει σε ισχύ καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης της επένδυσής του. Η δυνατότητα λήψης προκαταβολής μέχρι του 40% της δημόσιας χρηματοδότησης, με την προσκόμιση ισόποσης εγγυητικής επιστολής, δύναται να πραγματοποιηθεί με σειριακά αιτήματα τα οποία δε θα υπερβαίνουν το προαναφερθέν ποσοστό και δε θα υποβληθούν μεταγενέστερα του πρώτου αιτήματος επαλήθευσης.

Η εγγυητική επιστολή προκαταβολής δύναται να απομειώνεται σταδιακά με βάση ισόποσο συμψηφισμό με πιστοποιηθείσες δαπάνες της πράξης. Η εγγυητική επιστολή επιστρέφεται στο δικαιούχο μετά τον πλήρη συμψηφισμό της με πραγματοποιηθείσες δαπάνες.

Σε κάθε περίπτωση, η συνολική προκαταβολικά ληφθείσα δημόσια χρηματοδότηση δεν μπορεί να υπερβαίνει το 40% της εγκεκριμένης.

Η προκαταβολή θα πρέπει να καλύπτεται από τις δαπάνες που καταβάλλονται από το δικαιούχο στο πλαίσιο της υλοποίησης της πράξης και να δικαιολογούνται με εξοφλημένα τιμολόγια ή λογιστικά έγγραφα ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας το αργότερο εντός τριών ετών από το έτος καταβολής της προκαταβολής ή την 31η Δεκεμβρίου 2029, όποια ημερομηνία είναι προγενέστερη. Σε αντίθετη περίπτωση, δεν είναι επιλέξιμη η προκαταβολή κατά το μέρος που δεν έχει καλυφθεί από πραγματικές πληρωμές του δικαιούχου.

B) Ενδιάμεση/σες καταβολή/λες

Καταβάλλονται έπειτα από προαιρετική υποβολή σχετικού αιτήματος επαλήθευσης-πιστοποίησης από πλευράς δικαιούχου και πιστοποίηση φυσικού και οικονομικού αντικειμένου, όπου και προσδιορίζεται το ύψος των επιλέξιμων δαπανών της πράξης μέχρι τη στιγμή της υποβολής του αιτήματος, και η αναλογούσα δημόσια χρηματοδότηση.

Σωρευτικά οι ενδιάμεσες καταβολές στον εκάστοτε δικαιούχο δεν μπορούν να υπερβούν το 80% της εγκεκριμένης δημόσιας χρηματοδότησης.

Γ) Αποπληρωμή

Καταβάλλεται μετά την επιτόπια επαλήθευση-πιστοποίηση της ολοκλήρωσης της πράξης και την οριστική παραλαβή της.

Σε περίπτωση χορήγησης προκαταβολής και προκειμένου να μην υπάρξει υπέρβαση της έντασης της ενίσχυσης, οι καταβολές των ενισχύσεων και οι επιλέξιμες δαπάνες ανάγονται στην αξία τους κατά το χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης (με βάση το προεξοφλητικό επιτόκιο που ισχύει κατά το χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης). Ο υπολογισμός αυτός πραγματοποιείται πριν την τελική δόση – αποπληρωμή του έργου.

Στην περίπτωση που η δαπάνη για το σύνολο του έργου είναι τελικά μικρότερη της εγκριθείσας, η δημόσια χρηματοδότηση θα υπολογισθεί επί του πραγματοποιηθέντος και πιστοποιηθέντος κόστους του έργου, με ελάχιστο όριο επένδυσης το κατώτατο όριο, όπως περιγράφεται στο **Κεφάλαιο 7 Προϋπολογισμός και διάρκεια υλοποίησης πράξεων**. Στο στάδιο αυτό οριστικοποιείται το τελικό επιλέξιμο προς χρηματοδότηση κόστος του έργου καθώς και η αναλογούσα αυτού δημόσια χρηματοδότηση και εκδίδεται η Βεβαίωση Ολοκλήρωσης Πράξης. Για την καταβολή επιχορήγησης απαιτείται η υποβολή από το δικαιούχο των δικαιολογητικών σύμφωνα με το **Παράρτημα ΙΧ: ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ**. Με βάση τα παραπάνω, καταβάλλεται η ενίσχυση από τον ΕΦΕΠΑΕ στο δικαιούχο, κατόπιν προσκόμισης των απαιτούμενων δικαιολογητικών πληρωμής, συντάσσεται το Δελτίο Δήλωσης Δαπανών και το Δελτίο Επίτευξης Δεικτών και ενημερώνεται το ΟΠΣ.

12 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΝ

12.1 Τροποποιήσεις πράξεων

Οι όροι υλοποίησης της πράξης όπως ορίζονται στην απόφαση ένταξης είναι ουσιώδεις και οποιαδήποτε μονομερής αλλαγή από τον Δικαιούχο χωρίς προηγούμενη έγκριση από την ΕΥΔ Προγράμματος ΗΠΕΙΡΟΣ ή τον ΕΦΕΠΑΕ δύναται να έχει ως αποτέλεσμα τη διακοπή χρηματοδότησης της πράξης. Οι πληρωμές που πραγματοποιούνται συνεπεία αυτής της αλλαγής, δεν είναι επιλέξιμες μέχρι την αναγνώρισή τους από την ΕΥΔ Προγράμματος Ήπειρος ή τον ΕΦΕΠΑΕ.

Αλλαγή των επιμέρους στοιχείων της Απόφασης χρηματοδότησης είναι δυνατή, μετά από υποβολή τεκμηριωμένου αιτήματος από τον δικαιούχο, εφόσον δεν αλλοιώνεται η φύση και οι στόχοι του επενδυτικού σχεδίου και εξακολουθούν να τηρούνται οι όροι και προϋποθέσεις της προκήρυξης.

Η έγκριση της τροποποίησης αποτελεί απαιτούμενο για την επιλεξιμότητα των ενεργειών που προβλέπονται στο αίτημα τροποποίησης.

Τροποποίηση των επιμέρους στοιχείων της Απόφασης ένταξης είναι δυνατή εφόσον **τηρούνται αθροιστικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:**

- παρέχεται επαρκής τεκμηρίωση για την αναγκαιότητα των προτεινόμενων μεταβολών των στοιχείων του έργου ως προς την ομαλή υλοποίηση του φυσικού αντικείμενου του έργου και την επίτευξη των στόχων του,
- δεν αλλοιώνονται η φύση και οι στόχοι του έργου,

- δεν μεταβάλλονται στοιχεία με τρόπο που να ακυρώνονται η επιλεξιμότητα και η θετική αξιολόγηση της Αίτησης Χρηματοδότησης, βάσει των κριτηρίων της παρούσας Πρόσκλησης,
- δεν μειώνεται η βαθμολογία των κριτηρίων αξιολόγησης, έτσι ώστε είτε να διαμορφώνεται κάτω από α) την ελάχιστη συνολική βαθμολογία ένταξης στην πρόσκληση (30 μονάδες), β) από τις ελάχιστες βαθμολογίες επιμέρους κατηγοριών βαθμολόγησης γ) την βαθμολογία του τελευταίου εγκεκριμένου επενδυτικού σχεδίου στον πίνακα κατάταξης
- δεν αυξάνεται ο εγκεκριμένος επιχορηγούμενος προϋπολογισμός και η εγκεκριμένη επιχορήγηση της πράξης,
- δεν μειώνεται ο εγκεκριμένος επιχορηγούμενος προϋπολογισμός της πράξης κάτω από τα ελάχιστα όρια της πρόσκλησης,

Σημειώνεται ότι τα αιτήματα τροποποίησης μπορούν να γίνουν αποδεκτά, εφόσον τηρούνται οι όροι της σχετικής πρόσκλησης και υπό την προϋπόθεση ότι οι προτεινόμενες μεταβολές δεν επηρεάζουν τον ολοκληρωμένο χαρακτήρα και τους αρχικούς στόχους της εγκεκριμένης πράξης και δε διαφοροποιούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας.

Τα διαθέσιμα είδη τροποποίησης στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης είναι τα κάτωθι :

Κωδικός ΟΠΣΚΕ	Είδος τροποποίησης
02	Μεταβολή Τόπου - ΚΑΔ Επένδυσης
03	Αλλαγή Νόμιμου Εκπροσώπου
04	Αλλαγή Υπεύθυνου Έργου/Επιστημονικού Υπεύθυνου
05	Τροποποίηση/Μεταβολή Μετοχικής ή Εταιρικής Σύνθεσης ¹
07	Τροποποίηση Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου (Φ.Ο.Α.)
09	Παράταση Χρόνου Υλοποίησης Επενδυτικού Σχεδίου
10	Τροποποίηση Χρηματοδοτικού Σχήματος που αφορά τρόπο κάλυψης ιδιωτικής συμμετοχής

¹ εδώ περιλαμβάνονται και αλλαγές πραγματικών δικαιούχων.

Τροποποίηση Πραγματικών Δικαιούχων μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσω των τύπων 03 και 05.

Τα αιτήματα τροποποίησης **υποβάλλονται από τους δικαιούχους ηλεκτρονικά στο ΟΠΣΚΕ**, σε ειδικά τυποποιημένη για το σκοπό αυτό φόρμα, συνοδευόμενα από τα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν τα αναφερόμενα στην εκάστοτε τροποποίηση. **Τα αιτήματα τροποποίησης υποβάλλονται καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησής της επένδυσης και τουλάχιστον ως τριάντα (30) ημερολογιακές ημέρες πριν τις καταληκτικές ημερομηνίες υποβολής Αιτημάτων Επαλήθευσης - Πιστοποίησης.**

Της παρούσας προθεσμίας εξαιρούνται τυχόν αιτήματα που κρίνεται απαραίτητο από το όργανο ελέγχου να υποβληθούν, αν κατά την τελική επαλήθευση διαπιστωθεί δαπάνη/ες εγκεκριμένη/ες σε λάθος κατηγορία ή τροποποίηση που δεν εντάσσεται στις ήσσονος σημασίας.

12.2 Τροποποιήσεις ήσσονος σημασίας

Οι ακόλουθες τροποποιήσεις χαρακτηρίζονται ως ήσσονος σημασίας και πραγματοποιούνται με ευθύνη των δικαιούχων μέσω ΟΠΣΚΕ σε όλη την διάρκεια του έργου χωρίς αριθμητικό περιορισμό και παράλληλα με ανοιχτές ενέργειες στο ΟΠΣΚΕ (όπως ενέργειες του κυκλώματος Καταβολής Ενίσχυσης και Προκαταβολής), συνοδευόμενα από τα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν τα αναφερόμενα στην εκάστοτε τροποποίηση).

Κωδικός ΟΠΣΚΕ	Είδος τροποποίησης
03	Αλλαγή Νόμιμου Εκπροσώπου
04	Αλλαγή Υπεύθυνου Έργου/Επιστημονικού Υπεύθυνου
05	Τροποποίηση/Μεταβολή Μετοχικής ή Εταιρικής Σύνθεσης ²
09	Παράταση Χρόνου Υλοποίησης Επενδυτικού Σχεδίου

² εδώ περιλαμβάνονται και αλλαγές πραγματικών δικαιούχων.

12.3 Τροποποιήσεις μείζονος σημασίας

Πρόκειται για τροποποιήσεις που σχετίζονται με το εγκεκριμένο φυσικό και οικονομικό αντικείμενο του έργου όπως αυτό αποτυπώνεται στην απόφαση ένταξης και στο οικείο τεχνικό παράρτημα του έργου. Επιτρέπονται **έως δύο (2) εγκεκριμένες τροποποιήσεις** και οι ακόλουθες αλλαγές αφορούν μεταβολή στοιχείων:

Κωδικός ΟΠΣΚΕ	Είδος τροποποίησης
02	Μεταβολή Τόπου - ΚΑΔ Επένδυσης
07	Τροποποίηση Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου (Φ.Ο.Α.)
10	Τροποποίηση Χρηματοδοτικού Σχήματος που αφορά τρόπο κάλυψης ιδιωτικής συμμετοχής

Τα αιτήματα τροποποίησης μείζονος σημασίας υποβάλλονται ηλεκτρονικά στο ΟΠΣΚΕ όπου αποτυπώνονται με σαφήνεια οι αιτούμενες αλλαγές και επισυνάπτονται όλα τα κατά περίπτωση απαραίτητα έγγραφα ή δικαιολογητικά με τα οποία τεκμηριώνεται η αναγκαιότητά τους.

12.4 Μεταβολή στοιχείων με διαλειτουργική ενημέρωση των πεδίων του ΟΠΣΚΕ

Στο πλαίσιο της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου και εφόσον πραγματοποιείται μεταβολή των στοιχείων του Δικαιούχου, για τα οποία το πληροφοριακό σύστημα επιτρέπει την αυτόματα ενημέρωση του ΟΠΣΚΕ μέσω διαλειτουργικότητας από άλλες βάσεις δεδομένων (πχ .gsis), η ενημέρωση θα διενεργείται μέσω αυτοματοποιημένης διαδικασίας του ΟΠΣΚΕ.

Οι ακόλουθες αλλαγές αφορούν μεταβολή στοιχείων:

- 1) Μεταβολή επωνυμίας ή /και νομικής μορφής
- 2) Αλλαγή έδρας δικαιούχου. Σε περίπτωση που η μεταβολή έδρας συνεπάγεται και μεταβολή του τόπου υλοποίησης η τροποποίηση θα πρέπει να υποβληθεί με ξεχωριστό αίτημα τροποποίησης Μείζονος σημασίας μέσω ΟΠΣΚΕ και να εξεταστεί.

Η αλλαγή Συντονιστή ΟΠΣΚΕ πραγματοποιείται μέσω του ΟΠΣΚΕ και ο δικαιούχος υποχρεούται να ενημερώνει τον ΕΦΕΠΑΕ μέσω εισαγωγής των νέων δεδομένων στα αντίστοιχα πεδία του ΟΠΣΚΕ. Οι ανωτέρω τροποποιήσεις ελέγχονται ως προς την ορθότητά τους και εφόσον απαιτείται, τροποποιούνται τα στοιχεία της Απόφασης ένταξης και ενημερώνεται σχετικά ο Δικαιούχος μέσω του ΟΠΣΚΕ.

12.5 Εξέταση τροποποιήσεων

Τροποποιήσεις ως ανωτέρω εξετάζονται από τον ΕΦΕΠΑΕ και, κατόπιν κάλυψης από το δικαιούχο τυχόν εντοπισμένων εκκρεμοτήτων/ελλείψεων, εγκρίνονται ή απορρίπτονται και συντάσσεται η σχετική έκθεση στο ΟΠΣΚΕ.

Εξαιρούνται:

1. τροποποιήσεις που διαφοροποιούν ουσιωδώς τα κριτήρια επιλεξιμότητας ή τη βαθμολογία του επενδυτικού σχεδίου και δύνανται να έχουν ως αποτέλεσμα τη μη επιλεξιμότητα του επενδυτικού σχεδίου,
2. αιτήματα τροποποίησης ΦΟΑ στα οποία περιλαμβάνεται η μείωση/μη υλοποίηση του φυσικού αντικείμενου σε συνδυασμό με το οικονομικό αντικείμενο αυτού, σε ποσοστό μεγαλύτερο του 50% του αρχικά εγκεκριμένου επιχορηγούμενου Π/Υ ένταξης ή σε χαμηλότερο ποσό του ελάχιστου ορίου της πρόσκλησης,
3. τροποποιήσεις στοιχείων που περιλαμβάνουν αυξομείωση **ανά κατηγορία δαπάνης** μεγαλύτερη του 30% του επιχορηγούμενου συνολικού προϋπολογισμού,
4. τροποποιήσεις που δεν δύνανται να περιληφθούν στα αναφερόμενα ανωτέρω.

Αυτές, με σχετική εισήγηση του ΕΦΕΠΑΕ, προσκομίζονται στην αρμόδια μονάδα παρακολούθησης της ΕΥΔ Προγράμματος Ήπειρος προκειμένου η τελευταία να γνωμοδοτήσει και στη συνέχεια ο ΕΦΕΠΑΕ αποτυπώνει το πόρισμα της αξιολόγησης στο ΟΠΣΚΕ. Σε κάθε περίπτωση, το πόρισμα της αξιολόγησης κοινοποιείται στο δικαιούχο με την αποστολή της σχετικής έκθεσης μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και ειδικότερα στην ηλεκτρονική διεύθυνση e-mail που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ, την οποία μπορεί να επικαιροποιεί / επιβεβαιώνει εκ νέου στο προφίλ επικοινωνίας (όπου εμφανίζεται), καθώς και στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ ο συντονιστής, όπως αυτή τυχόν έχει επικαιροποιηθεί και ισχύει.

Με την ηλεκτρονική κοινοποίηση των αποτελεσμάτων τροποποίησης, παρέχεται το δικαίωμα στο δικαιούχο της πράξης να ασκήσει αντιρρήσεις ηλεκτρονικά μέσω ΟΠΣΚΕ, επισυνάπτοντας τα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν τα αναφερόμενα στις αντιρρήσεις κατά την κρίση τους. Οι αντιρρήσεις υποβάλλονται εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ηλεκτρονικής κοινοποίησης του αποτελέσματος της αξιολόγησης.

Το Αίτημα Τροποποίησης, η Έκθεση Αξιολόγησης και όλο το υλικό της υποβληθείσας αντίρρησης, τηρούνται στο Φάκελο της Πράξης.

12.6 Γενικές επισημάνσεις επί των τροποποιήσεων

Δε γίνονται αποδεκτά:

- Αιτήματα αύξησης του εγκεκριμένου ποσού της δημόσιας χρηματοδότησης,
- Αιτήματα αντικατάστασης του εγκεκριμένου ΚΑΔ επένδυσης.
- Αιτήματα αντικατάστασης της δηλωθείσας αρχικής επένδυσης, για τα επενδυτικά σχέδια που ενισχύονται σύμφωνα με τον Κα. 651/2014.

Επισημαίνεται επίσης:

Εάν κατά την εξέταση αιτήματος τροποποίησης διαπιστωθεί ότι επηρεάζονται τα κριτήρια επιλεξιμότητας (ON/OFF) του Παραρτήματος V : ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ το αίτημα δεν γίνεται αποδεκτό.

Εάν κατά την εξέταση αιτήματος διαπιστωθεί ότι επηρεάζονται τα κριτήρια βαθμολόγησης του Παραρτήματος V : ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ, χωρίς να επηρεάζεται η επιλεξιμότητα του επενδυτικού σχεδίου, ο ΕΦΕΠΑΕ προχωρεί σε αναβαθμολόγηση των κριτηρίων αξιολόγησης της πράξης.

13 ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ

Η ολοκλήρωση και παραλαβή πράξης για την οποία έχει επαληθευθεί και πιστοποιηθεί φυσικό και οικονομικό αντικείμενο (έχει ολοκληρωθεί η τελική επαλήθευση-πιστοποίηση), τηρούμενων των όρων της παρούσας πρόσκλησης, γίνεται από τον ΕΦΕΠΑΕ.

Απαραίτητες προϋποθέσεις για την ολοκλήρωση και παραλαβή είναι:

- Το τελικό αίτημα επαλήθευσης-πιστοποίησης να έχει υποβληθεί εμπρόθεσμα.
- Η πράξη να κριθεί ολοκληρωμένη και λειτουργική.
- Το υλοποιηθέν φυσικό και οικονομικό αντικείμενο να είναι μεγαλύτερο ή ίσο του 50% του αρχικώς εγκεκριμένου και εντός των ορίων προϋπολογισμού όπως περιγράφεται στο **Κεφάλαιο 7: Προϋπολογισμός και διάρκεια πράξεων**.
- Η επαλήθευση κατά την υποβολή του τελικού αιτήματος επαλήθευσης, της διατήρησης καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου των ΕΜΕ μισθωτής εργασίας που διέθετε η επιχείρηση το έτος που προηγείται της ημερομηνίας δημοσίευσης της πρόσκλησης (2024).
- Η επαλήθευση, κατά το τελικό αίτημα επαλήθευσης, της δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας, υπολογισμένες σε ΕΜΕ, σύμφωνα με την απόφαση ένταξης της πράξης και την αξιολόγηση και βαθμολόγηση του επενδυτικού σχεδίου.
- Η επίτευξη των στόχων και όρων σύμφωνα με την πρόσκληση και την εγκριτική απόφαση ένταξης της πράξης.
- Η διαπίστωση πλήρωσης του χαρακτήρα αρχικής επένδυσης για τα επενδυτικά σχέδια που ενισχύονται με το άρθρο 14 του Κανονισμού 651/2014
- Η πιστοποίηση της καταβολής της ίδιας συμμετοχής
- Η ύπαρξη γνωστοποίησης ή έγκρισης λειτουργίας εν ισχύ ή απαλλαγής όπου προβλέπεται, η οποία γνωστοποίηση/έγκριση/απαλλαγή να περιλαμβάνει την ενισχυόμενη, στην παρούσα Δράση, υλοποιηθείσα πράξη.
- Η ύπαρξη υποδομών ελαχιστοποίησης των εμποδίων πρόσβασης ατόμων με αναπηρία.
- Η τήρηση κανόνων δημοσιότητας

Σε περίπτωση διαπίστωσης μη τήρησης των ανωτέρω προϋποθέσεων στο σύνολό τους, ο ΕΦΔ υποβάλλει εισήγηση για ανάκληση της απόφασης ένταξης στην Μονάδα Παρακολούθησης της δράσης της ΕΥΔ Προγράμματος Ήπειρος.

Επισημαίνονται τα ακόλουθα:

1. Ως ημερομηνία ολοκλήρωσης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της πράξης λαμβάνεται η ημερομηνία στην οποία πραγματοποιήθηκε η τελευταία ενέργεια από πλευράς δικαιούχου που αφορούσε στην ολοκλήρωση της πράξης.
2. Σε περίπτωση που κατά την ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της πράξης δεν είναι διαθέσιμη η εν ισχύ άδεια λειτουργίας (ή αδειοδοτικό έγγραφο ίσης ισχύος) για την ενισχυόμενη δραστηριότητα στην εγκατάσταση που υλοποιείται η επένδυση, η πράξη παραλαμβάνεται με την προσκόμιση, κατ' ελάχιστον, της υποβληθείσας στον αρμόδιο φορέα αίτησης έκδοσης της άδειας λειτουργίας. Η άδεια λειτουργίας είναι υποχρεωτικό να προσκομισθεί από τον δικαιούχο στον ΕΦΕΠΑΕ το αργότερο μέχρι και 6 μήνες από την ημερομηνία ολοκλήρωσης του ελέγχου επαλήθευσης φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της πράξης. Ο δικαιούχος οφείλει να ενημερώσει εμπρόθεσμα τον ΕΦΕΠΑΕ τόσο για την έκδοση

της άδειας λειτουργίας όσο και για πιθανές εμπλοκές ή καθυστερήσεις στη διαδικασία έκδοσής της.

3. Πράξεις που υποβάλλουν αίτημα τελικής πιστοποίησης-επαλήθευσης μετά το πέρας των 60 ημερολογιακών ημερών από την τυπική ημερομηνία λήξης τους και δεν έχουν λάβει καμία ενίσχυση απεντάσσονται. Ομοίως, πράξεις που δεν υποβάλλουν αίτημα τελικής επαλήθευσης εντός 60 ημερολογιακών ημερών από την τυπική ημερομηνία λήξης τους και δεν έχουν λάβει καμία ενίσχυση απεντάσσονται.
4. Ο ΕΦΕΠΑΕ υποχρεούται στην παρακολούθηση και έλεγχο τακτοποίησης τυχόν εκκρεμοτήτων σχετικά με τις παραπάνω προϋποθέσεις ολοκλήρωσης και παραλαβής πράξεων των δικαιούχων εντός των καθορισμένων χρονικών διαστημάτων.
5. Στις περιπτώσεις που διαπιστωθεί μη τήρηση κάποιας ή κάποιων εκ των άνω προϋποθέσεων, ο ΕΦΕΠΑΕ προχωρεί στη λήψη των απαιτούμενων σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο μέτρων.
6. Για να κριθεί η πράξη ως ολοκληρωμένη και λειτουργική απαιτείται να έχει τεθεί σε παραγωγική λειτουργία ο εξοπλισμός και να έχει ενσωματωθεί στην παραγωγική διαδικασία ή/και στις επιχειρησιακές λειτουργίες της επιχείρησης έτσι ώστε να τεκμηριώνεται ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας της επένδυσης. Γ' αυτόν τον λόγο δύναται να ζητηθεί από το όργανο ελέγχου υλικό τεκμηρίωση, ανάλογα με το είδος της επένδυσης, το οποίο να αποδεικνύει τον ολοκληρωμένο και λειτουργικό χαρακτήρα της υλοποιηθείσας πράξης. Ενδεικτικά και κατά περίπτωση γίνεται αναφορά στο **Παράρτημα ΙΧ: Παραδοτέα πιστοποίησης φυσικού και οικονομικού αντικειμένου και δικαιολογητικά για την καταβολή της επιχορήγησης** όσον αφορά τα αντίστοιχα παραδοτέα πιστοποίησης φυσικού αντικειμένου.
7. Για τον ανωτέρω υπολογισμό διατήρησης των ΕΜΕ δεν λαμβάνονται υπόψη οι επιχορηγούμενες ΕΜΕ της επιχείρησης για το διάστημα που επιχορηγούνται από τη Δράση. Εφόσον παραμείνουν στην επιχείρηση και μετά το διάστημα επιχορήγησης τους, προσμετρώνται στο παραπάνω υπολογισμό.

Μετά τη σύνταξη της τελικής έκθεσης επαλήθευσης-πιστοποίησης της πράξης, την προσκόμιση των δικαιολογητικών νόμιμης λειτουργίας, την αποπληρωμή και την οριστική παραλαβή, ο ΕΦΕΠΑΕ προβαίνει στη σύνταξη της «Βεβαίωσης Ολοκλήρωσης Πράξης», την οποία κοινοποιεί στο δικαιούχο.

Με τη βεβαίωση αυτή:

- Βεβαιώνεται η ολοκλήρωση της υλοποίησης του φυσικού αντικειμένου της πράξης.
- Βεβαιώνεται η επίτευξη των στόχων των δεικτών της πράξης.
- Βεβαιώνεται η ολοκλήρωση της υλοποίησης του οικονομικού αντικειμένου του δικαιούχου και αποτυπώνεται το τελικό αποτέλεσμα της επαλήθευσης δαπανών (συνολική δαπάνη και αντιστοιχούσα δημόσια χρηματοδότηση) όλων των αιτήσεων επαλήθευσης.
- Αποτυπώνεται το συνολικό καταβληθέν ποσό της δημόσιας συνεισφοράς.
- Καθορίζεται το τελικό χρηματοδοτικό σχήμα της πράξης.
- Διαπιστώνεται η τήρηση των υποχρεώσεων του δικαιούχου που καθορίζονται στην απόφαση ένταξης και ειδικότερα δημοσιότητας, ΑΜΕΑ.
- Διαπιστώνεται η συμμόρφωση του δικαιούχου με τυχόν συστάσεις προγενέστερων επαληθεύσεων/ επιθεωρήσεων/ελέγχων που έχουν διενεργηθεί στην πράξη (από ΕΥΔ

Προγράμματος ΗΠΕΙΡΟΣ/ΕΦΕΠΑΕ, Αρχή Πιστοποίησης, Αρχή Ελέγχου, λοιπά ελεγκτικά όργανα εθνικά ή της Ε.Ε.)

- Καθορίζεται η ακριβής ημερομηνία ανάληψης κάθε Μακροχρόνιας Υποχρέωσης του δικαιούχου.

Η Βεβαίωση Ολοκλήρωσης Πράξης κοινοποιείται στον δικαιούχο μέσω του ΟΠΣΚΕ, με την αποστολή της μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και ειδικότερα στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει/ επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ την οποία μπορεί να επικαιροποιεί / επιβεβαιώνει εκ νέου στο προφίλ επικοινωνίας (όπου και εμφανίζεται) κατά την εκάστοτε επικαιροποίηση των στοιχείων στην αίτησή του (στοιχεία επικοινωνίας), καθώς και στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ ο Συντονιστής όπως αυτή τυχόν έχει επικαιροποιηθεί και ισχύει.

Όλα τα σχετικά έγγραφα και στοιχεία τεκμηρίωσης αρχειοθετούνται στο φάκελο πράξης.

14 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

14.1 Κατά την υλοποίηση της πράξης

Κατά το διάστημα υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου έργου και για τρία (3) έτη μετά την τελική πληρωμή της δημόσιας χρηματοδότησης, οι Δικαιούχοι είναι υποχρεωμένοι να παρέχουν οποιαδήποτε πληροφορία καταστεί αναγκαία σχετικά με την πράξη προς τον ΕΦΕΠΑΕ με τη μορφή αναφορών ή παροχής συγκεκριμένων στοιχείων.

Οι δικαιούχοι των οποίων οι αιτήσεις χρηματοδότησής τους θα υπαχθούν στη παρούσα Δράση κρατικής ενίσχυσης, μετά την ένταξή τους και μέχρι την τελική πληρωμή της δημόσιας χρηματοδότησης και την έκδοση Βεβαίωσης Ολοκλήρωσης, οφείλουν να τηρούν τους όρους της απόφασης ένταξης και τις εφαρμοζόμενες διατάξεις του ενωσιακού δικαίου.

Ειδικότερα οι δικαιούχοι οφείλουν να τηρούν τις παρακάτω αναφερόμενες υποχρεώσεις:

- Να τηρούν τους όρους της χρηματοδότησης (απόφασης ένταξης),
- Να μην εκμισθώνουν μέρος ή το σύνολο της ενισχυθείσας επένδυσης και της εκμετάλλευσης της λειτουργίας της,
- Να παρέχουν στοιχεία για την αποτίμηση της επίτευξης των γενικών και ειδικών στόχων της πράξης,
- Να τηρούν την Ενωσιακή και Εθνική Νομοθεσία κατά την εκτέλεση της Πράξης και ιδίως όσον αφορά την αειφόρο ανάπτυξη, την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, τη μη διάκριση και την προσβασιμότητα Ατόμων με Αναπηρίες,
- Να πραγματοποιούν όλες τις απαραίτητες ενέργειες, για την ενημέρωση του ΟΠΣΚΕ με τα δεδομένα και έγγραφα της Πράξης που υλοποιούν, διασφαλίζοντας την ακρίβεια, την ποιότητα και πληρότητα των στοιχείων που υποβάλλουν στο ΟΠΣΚΕ,
- Να τηρούν χωριστή λογιστική μερίδα για την Πράξη ή να διαθέτουν επαρκή λογιστική κωδικοποίηση από την οποία να προκύπτει η καταχώρηση όλων των δαπανών που αντιστοιχούν πλήρως προς τις δαπάνες που δηλώνονται στον ΕΦΕΠΑΕ,
- Να διατηρήσουν τις ΕΜΕ που διέθετε η επιχείρηση το έτος που προηγείται της ημερομηνίας δημοσίευσης της πρόσκλησης καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου.

- Να λαμβάνουν όλα τα μέτρα πληροφόρησης που προβλέπονται στα άρθρα 46-50 και Παράρτημα ΙΧ του ΕΚ 1060/2021 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων,
- Να μην προβούν στη μετεγκατάσταση του τόπου υλοποίησης του έργου εκτός της Περιφέρειας Ηπείρου,
- Να γνωστοποιούν έγκαιρα στον ΕΦΕΠΑΕ κάθε μεταβολή των στοιχείων της (επωνυμία, νομική μορφή, εταιρική σύνθεση, ποσοστά συμμετοχής εταίρων, έδρα, στοιχεία επικοινωνίας κ.λ.π.), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο κεφάλαιο 12 Διαδικασία Τροποποιήσεων της παρούσας πρόσκλησης
- Να μην μεταβάλουν, κατά οποιοδήποτε τρόπο στοιχεία του επενδυτικού σχεδίου, τα οποία επηρεάζουν την επιλεξιμότητα και τα κριτήρια ένταξης της πράξης,
- Να μην διακόπτουν την υλοποίηση και λειτουργία της ενισχυθείσας πράξης, εκτός αν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας,
- Να μην συστεγάζονται καθ' όλη την διάρκεια υλοποίησης της πράξης.
- Να μην συγχωνευθούν, απορροφήσουν ή απορροφηθούν από άλλη επιχείρηση

Επισημαίνεται ότι οι όροι υλοποίησης του έργου όπως ορίζονται στην απόφαση ένταξης είναι ουσιώδεις και οποιαδήποτε μονομερής αλλαγή από τον Δικαιούχο χωρίς προηγούμενη έγκριση από την ΕΥΔ Προγράμματος Ήπειρος ή/και τον ΕΦΕΠΑΕ συνιστά βάσιμη αιτία διακοπής χρηματοδότησης της πράξης. Οι δαπάνες που πραγματοποιούνται συνεπεία αυτής της αλλαγής δεν είναι επιλέξιμες μέχρι την αναγνώρισή τους από την ΕΥΔ Προγράμματος Ήπειρος ή/και τον ΕΦΕΠΑΕ.

Οι δικαιούχοι οφείλουν για **τρία (3) οικονομικά έτη** από την ημερομηνία χορήγησης της τελευταίας μεμονωμένης ενίσχυσης δυνάμει του καθεστώτος να τηρούν και να φυλάσσουν τα δικαιολογητικά και παραστατικά στοιχεία της πράξης, τα οποία τίθενται στη διάθεση των αρμοδίων οργάνων του Δημοσίου, της ΕΥΔ Προγράμματος ΗΠΕΙΡΟΣ, της ΕΔΕΛ ή των αρμοδίων οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφόσον ζητηθεί σχετικός έλεγχος και τούτο ανεξαρτήτως αν από τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας δεν υποχρεούνται στη διατήρηση των δικαιολογητικών και παραστατικών της πράξης.

Τα ανωτέρω στοιχεία και δικαιολογητικά έγγραφα διατηρούνται είτε υπό τη μορφή πρωτοτύπων, ή επικαιροποιημένων αντιγράφων των πρωτοτύπων ή σε κοινώς αποδεκτούς φορείς δεδομένων, περιλαμβανομένων των ηλεκτρονικών εκδόσεων των πρωτότυπων εγγράφων ή εγγράφων που υπάρχουν μόνο σε ηλεκτρονική μορφή.

Οι δικαιούχοι ενδέχεται να συμπεριλαμβάνονται σε δείγμα διενέργειας έρευνας για την αξιολόγηση/αποτίμηση της δράσης στην οποία συμμετείχαν και στο πλαίσιο της οποίας χρηματοδοτήθηκαν παρέχοντας οποιαδήποτε πληροφορία καταστεί αναγκαία.

14.2 Μετά την ολοκλήρωση της πράξης

Ο Δικαιούχος, πέραν των υποχρεώσεων που αναλαμβάνει κατά τη διάρκεια υλοποίησης της πράξης, υποχρεούται **για τρία (3) έτη** (για τις ΜμΕ) μετά από την τελική πληρωμή της δημόσιας

χρηματοδότησης στον δικαιούχο, σε εφαρμογή του άρθρου 65 παρ.1 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1060/2021, του άρθρου 14 Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 651/2014 και των όρων της απόφασης ένταξης, στα ακόλουθα:

α) να μην προβεί σε παύση ή μετεγκατάσταση της παραγωγικής δραστηριότητας της ενισχυθείσας πράξης εκτός της Περιφέρειας Ηπείρου.

β) να μην προβεί σε αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος στοιχείου της πράξης, η οποία να παρέχει σε μια επιχείρηση αδικαιολόγητο πλεονέκτημα.

γ) να μην προβεί σε ουσιαστική μεταβολή που επηρεάζει τη φύση, τους στόχους ή την εφαρμογή των όρων που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους αρχικούς στόχους χορήγησης της χρηματοδότησης.

δ) να διατηρεί τα πάγια περιουσιακά στοιχεία της πράξης που έχουν επιχορηγηθεί, εκτός αν αυτά έχουν αντικατασταθεί από άλλα κυριότητας του φορέα και ανάλογης αξίας, που ανταποκρίνονται στην εξυπηρέτηση της επένδυσης (στις περιπτώσεις αυτές απαιτείται ενημέρωση του ΕΦ).

Επιπροσθέτως η ενισχυθείσα επιχείρηση οφείλει να λειτουργεί πραγματικά για τρία (3) έτη μετά την τελική πληρωμή της δημόσιας χρηματοδότησης στο δικαιούχο (π.χ. απαιτούμενες άδειες, ηλεκτροδότηση ακινήτου, εγκατεστημένος εξοπλισμός, παρουσίαση οικονομικών συναλλαγών, κλπ). Σε περίπτωση διακοπής της λειτουργίας της επιχειρηματικής δραστηριότητας της ενισχυθείσας επιχείρησης, καθώς και της παραγωγικής λειτουργίας της ενισχυθείσας πράξης στο διάστημα αυτό, δύναται να επιβληθεί δημοσιονομική διόρθωση και ανάκτηση σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Για τον έλεγχο των μακροχρόνιων υποχρεώσεων, ο δικαιούχος της ενίσχυσης, πρέπει να αποστέλλει στον ΕΦΕΠΑΕ όλα τα σχετικά έγγραφα που ζητούνται να υποβληθούν εγγράφως ή μέσω ΟΠΣΚΕ από αυτήν. Σε περίπτωση μη προσκόμισης αυτών δύναται να επιβληθεί επιστροφή του συνόλου της δημόσιας χρηματοδότησης.

Οι δικαιούχοι ενδέχεται να συμπεριλαμβάνονται σε δείγμα διενέργειας έρευνας για την αξιολόγηση/αποτίμηση της δράσης στην οποία συμμετείχαν και στο πλαίσιο της οποίας χρηματοδοτήθηκαν παρέχοντας οποιαδήποτε πληροφορία καταστεί αναγκαία.

14.3 Διαδικασία παρακολούθησης τήρησης μακροχρόνιων υποχρεώσεων δικαιούχων

Αναφέρεται ότι:

1. Η επαλήθευση της τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων που έχει ο Δικαιούχος μετά την ολοκλήρωση της Πράξης πραγματοποιείται με ευθύνη του ΕΦΕΠΑΕ, σύμφωνα με τις διαδικασίες που καθορίζονται στο ΣΔΕ. Η παρακολούθηση της τήρησης των ανωτέρω και λοιπών δεσμεύσεων των Δικαιούχων των ενισχύσεων γίνεται με διοικητική επαλήθευση επί τη βάση δείγματος που επιτρέπει την ασφαλή εξαγωγή συμπερασμάτων αναφορικά με τη τήρηση των μακροχρόνιων υποχρεώσεων των Δικαιούχων το οποίο προσδιορίζεται σύμφωνα με τη μέθοδο δειγματοληψίας για την επαλήθευση τήρησης μακροχρόνιων υποχρεώσεων που περιλαμβάνεται στον «Οδηγό Διαχειριστικών Επαληθεύσεων Πράξεων συγχρηματοδοτούμενων από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του στόχου Επενδύσεις στην ανάπτυξη και στην απασχόληση», όπως ισχύει.

2. Η επαλήθευση διενεργείται βάσει των υποβληθέντων από το Δικαιούχο στοιχείων ή και βάσει διασταύρωσης στοιχείων βάσεων δεδομένων. Όπου είναι δυνατόν μπορεί να γίνεται χρήση στοιχείων υφιστάμενων βάσεων δεδομένων (π.χ. πληροφοριακό σύστημα του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων «ΕΡΓΑΝΗ», ΑΑΔΕ κ.λπ.) ως βάση διασταύρωσης των αποδεικτικών εγγράφων του δικαιούχου.
3. Ο ΕΦΕΠΑΕ διατηρεί λεπτομερείς φακέλους με όλες τις πληροφορίες και τα δικαιολογητικά έγγραφα που απαιτούνται, οι οποίοι φυλάσσονται επί δέκα (10) έτη από την ημερομηνία ολοκλήρωσης των πράξεων.
4. Ο ΕΦΕΠΑΕ καταρτίζει ετήσιο πρόγραμμα διοικητικών επαληθεύσεων και ενημερώνει τους Δικαιούχους που έχουν συμπεριληφθεί σε αυτό να υποβάλουν τα κατά περίπτωση απαιτούμενα αποδεικτικά έγγραφα για την επαλήθευση της τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεών τους.
5. Τα στοιχεία που υποβάλλουν οι Δικαιούχοι επαληθεύονται διοικητικά στο σύνολό τους. Όπου είναι δυνατόν, μπορεί να γίνεται χρήση στοιχείων υφιστάμενων βάσεων δεδομένων ως βάση διασταύρωσης των αποδεικτικών εγγράφων του Δικαιούχου. Με την ολοκλήρωση της διοικητικής επαλήθευσης των πράξεων του ετήσιου προγράμματος, ο ΕΦΕΠΑΕ επιλέγει τις πράξεις για τις οποίες η τήρηση των μακροχρόνιων υποχρεώσεων θα επαληθευτεί και επιτοπίως. Η επιλογή γίνεται με βάση τα αναφερόμενα στον «Οδηγό Διαχειριστικών Επαληθεύσεων Πράξεων συγχρηματοδοτούμενων από τα Προγράμματα του στόχου Επενδύσεις στην ανάπτυξη και στην απασχόληση», όπως εκάστοτε ισχύει.
6. Δειγματοληπτικά είναι δυνατόν να γίνει επιτόπια επαλήθευση πέραν του ΕΦΕΠΑΕ και της ΕΥΔ Προγράμματος ΗΠΕΙΡΟΣ και από άλλα όργανα του Ελληνικού Δημοσίου ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ειδικότερα, η ΕΥΔ Προγράμματος ΗΠΕΙΡΟΣ έχει το δικαίωμα διενέργειας όχι μόνο δειγματοληπτικών αλλά και στοχευμένων επανελέγχων μετά την ολοκλήρωση εκάστης πράξης.
7. Στην περίπτωση που κατά την επαλήθευση διαπιστώνεται παρατυπία λόγω μη τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων, χωρίς να υπάρχει πλέον η δυνατότητα τήρησης των υποχρεώσεων αυτών, αυτή αναφέρεται στο Έντυπο Επαλήθευσης με κατάλληλη τεκμηρίωση και αναφορά των διατάξεων που παραβιάστηκαν και προτείνεται δημοσιονομική διόρθωση και ανάκτηση των ποσών που έχουν καταβληθεί αχρεωστήτως ή παρανόμως, σύμφωνα με το άρθρο 42 του Ν. 4914/2022. Το ύψος της δημοσιονομικής διόρθωσης και τα προς ανάκτηση ποσά, θα πρέπει να είναι αναλογικά προς την περίοδο για την οποία δεν εκπληρώθηκαν οι απαιτήσεις. Το προς ανάκτηση ποσό επιστρέφεται εντόκως από την ημερομηνία καταβολής του μέχρι την ημερομηνία επιστροφής του ποσού στη ΔΟΥ. Το επιτόκιο που εφαρμόζεται είναι το επιτόκιο αναφοράς που ορίζεται για κάθε ημερολογιακό έτος από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την Ελλάδα και δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κεφάλαιο V του Κανονισμού (ΕΚ) 794/2004 της Επιτροπής, όπως ισχύει.
8. Ο ΕΦΕΠΑΕ κοινοποιεί το Έντυπο Επαλήθευσης Μακροχρόνιων Υποχρεώσεων στο Δικαιούχο εντός δέκα (10) ημερολογιακών ημερών από την έγκρισή του, προκειμένου ο Δικαιούχος να διατυπώσει τυχόν αντιρρήσεις. Ο Δικαιούχος δύναται να υποβάλει στον ΕΦΕΠΑΕ μέσω ΟΠΣΚΕ τις αντιρρήσεις του, εντός δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών από την παραλαβή του Εντύπου Επαλήθευσης Μακροχρόνιων Υποχρεώσεων.
9. Οι αντιρρήσεις εξετάζονται από τον ΕΦΕΠΑΕ (το όργανο επαλήθευσης και το όργανο έγκρισής του) εντός δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών από την υποβολή τους. Σε

περίπτωση που απαιτείται περαιτέρω διερεύνηση, προκειμένου να ληφθεί απόφαση για το βάσιμο ή μη των αντιρρήσεων που υποβλήθηκαν, δύναται να διενεργείται άμεσα συμπληρωματική επαλήθευση από το ίδιο όργανο που διενήργησε την αρχική επαλήθευση. Στην περίπτωση αυτή, το Έντυπο ολοκληρώνεται εντός δέκα (10) ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία διενέργειας της συμπληρωματικής επαλήθευσης.

10. Μετά την εξέταση των αντιρρήσεων ή την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας υποβολής των, το Έντυπο οριστικοποιείται.
11. Όταν στο οριστικό Έντυπο προτείνεται δημοσιονομική διόρθωση και ανάκτηση, αυτή εγκρίνεται από το αρμόδιο όργανο κατά τα προβλεπόμενα στην Κοινή Υπουργική Απόφαση για το Σύστημα Δημοσιονομικών Διορθώσεων και τις Διαδικασίες Ανάκτησης Αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από πόρους του Κρατικού Προϋπολογισμού για την υλοποίηση Προγραμμάτων Συγχρηματοδοτούμενων του 2021-2027, σύμφωνα με το άρθρο 42 του Ν. 4914/2022. Με την έγκριση του οριστικού Εντύπου από το ως ανωτέρω αρμόδιο όργανο, ο ΕΦΕΠΑΕ συντάσσει στο ΟΠΣΚΕ Δελτίο Καταχώρισης Διορθώσεων, το ποσό της δημοσιονομικής διόρθωσης, μειώνοντας αντίστοιχα τα συγχρηματοδοτούμενα ποσά που έχουν ήδη καταχωρηθεί.
12. Η Απόφαση Δημοσιονομικής Διόρθωσης/Ανάκτησης και το οριστικό Έντυπο Επαλήθευσης Μακροχρόνιων Υποχρεώσεων κοινοποιούνται στο δικαιούχο, στην Αρχή Πιστοποίησης και στην Αρχή Ελέγχου.
13. Στην περίπτωση που στο πλαίσιο της επαλήθευσης, ο ΕΦΕΠΑΕ εντοπίζει παρατυπία που κρίνει ότι ενέχει ένδειξη απάτης, ενεργοποιείται η καθοριζόμενη από το ΣΔΕ διαδικασία.
14. Οι ανωτέρω διοικητικές και επιτόπιες επαληθεύσεις και δημοσιονομικές διορθώσεις μετά από επαλήθευση των μακροχρόνιων υποχρεώσεων των δικαιούχων διενεργούνται σύμφωνα προς τη διαδικασία που ορίζεται στην Κοινή Υπουργική Απόφαση για το Σύστημα Δημοσιονομικών Διορθώσεων και τις Διαδικασίες Ανάκτησης Αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών.

14.4 Δημοσιότητα

Πέραν των ανωτέρω κατά τη διάρκεια υλοποίησης της πράξης, οι δικαιούχοι οφείλουν να τηρούν τις απαιτήσεις δημοσιότητας, όπως αυτές ορίζονται στα άρθρα 46-50 και Παράρτημα ΙΧ του ΕΚ 1060/2021 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων. Οι δικαιούχοι ενδέχεται να συμπεριλαμβάνονται σε δείγμα διενέργειας έρευνας για την αξιολόγηση/αποτίμηση της Δράσης στην οποία συμμετείχαν και στο πλαίσιο της οποίας χρηματοδοτήθηκαν παρέχοντας οποιαδήποτε πληροφορία καταστεί αναγκαία.

Ειδικότερα κάθε δικαιούχος υποχρεούται:

- Να αποδέχεται τη συμπερίληψή του στο κατάλογο των πράξεων του Προγράμματος Ήπειρος 2021-2027, στις διαδικτυακές πύλες www.espa-epirus.gr, www.espa.gr, www.efepae.gr κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 49 του Καν. (ΕΕ) 2021/1060, και στο οποίο αναφέρονται: η επωνυμία η ονομασία της πράξης, σύνοψη της πράξης, ημερομηνία έναρξης της πράξης, καταληκτική

ημερομηνία πράξης, συνολική επιλέξιμη δαπάνη, ποσοστό συγχρηματοδότησης, ταχυδρομικός κώδικας, ή άλλη κατάλληλη ένδειξη της τοποθεσίας, τον τύπο της παρέμβασης για την πράξη σύμφωνα με το άρθρο 73 του Καν. (ΕΕ) 2021/1060.

- Να λαμβάνει όλα τα μέτρα πληροφόρησης που προβλέπονται στο άρθρο 50 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060 και ειδικότερα:
  - i) Να παρέχει στον επίσημο ιστότοπο που διατηρεί, εάν διατηρεί, και στους ιστότοπους κοινωνικής δικτύωσης του δικαιούχου σύντομη περιγραφή της πράξης, ανάλογη προς το επίπεδο της στήριξης, που περιλαμβάνει τους στόχους και τα αποτελέσματά της και αναφορά της χρηματοδοτικής στήριξης από την Ένωση
  - ii) Να παρέχει δήλωση όπου επισημαίνεται η στήριξη από την Ένωση κατά τρόπο εμφανή επί εγγράφων και υλικού επικοινωνίας σχετικά με την υλοποίηση της πράξης, που προορίζονται για το κοινό ή για τους συμμετέχοντες
  - iii) Να αναρτά ανθεκτική πλάκα ή πινακίδα, σε σημείο εύκολα ορατό από το κοινό, αμέσως μόλις ξεκινήσει η φυσική υλοποίηση πράξεων που περιλαμβάνουν φυσικές επενδύσεις ή μόλις εγκατασταθεί εξοπλισμός που έχει αγοραστεί, σε πράξεις που στηρίζονται από το ΕΤΠΑ των οποίων το συνολικό κόστος υπερβαίνει τα 500.000 ευρώ, Οι ανθεκτικές πλάκες ή πινακίδες, σχεδιάζονται σύμφωνα με τα τεχνικά χαρακτηριστικά που καθορίζονται στο Παράρτημα ΙΧ του Καν. (ΕΕ) 2021/1060 και παρουσιάζουν το έμβλημα της Ένωσης
  - iv) Να τοποθετεί αφίσα ελάχιστου μεγέθους Α3 ή ισοδύναμη ηλεκτρονική εικόνα, σε τοποθεσία που είναι σαφώς ορατή στο κοινό, με πληροφόρηση σχετικά με την πράξη και επισήμανση της στήριξης από τα ταμεία, σε πράξεις που δεν εμπίπτουν στην υποχρέωση πινακίδων ή πλακών.
  - v) Να κάνει αναφορά στη χρηματοδότηση του έργου από εθνικούς και ενωσιακούς πόρους μέσω της παρούσας Πρόσκλησης, χρησιμοποιώντας το κατάλληλο λεκτικό, αλλά και τα σχετικά λογότυπα που θα τους υποδειχθούν από τον ΕΦΕΠΑΕ ή/ και την ΔΑ, σε κάθε είδους ενέργεια δημοσιότητας που αφορά στο έργο (π.χ. ανακοινώσεις στον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο, παρουσιάσεις σε ημερίδες, εκδηλώσεις), καθώς και με την ανάρτηση στον δικτυακό τόπο τους με τη συγχρηματοδότηση του έργου από το ΕΤΠΑ και την υλοποίησή του στο πλαίσιο του Προγράμματος Ήπειρος 2021-2027.

Επιπλέον οι δικαιούχοι που λαμβάνουν ενίσχυση με βάση τον Κανονισμό 651/2014 οφείλουν σύμφωνα με το Άρθρο 9 του ΓΑΚ να παρέχουν πληροφορίες για την επένδυση ώστε να δημοσιεύονται στην εφαρμογή Transparency Award Module της Επιτροπής) ή σε ενιαίο δικτυακό τόπο για τις κρατικές ενισχύσεις, σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο.

Συγκεκριμένα πρέπει να παρέχουν:

- α) συνοπτικές πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 11 του ΓΑΚ με τον τυποποιημένο μορφότυπο που ορίζεται στο παράρτημα II του ΓΑΚ ή σύνδεσμος που παρέχει πρόσβαση σε αυτές
- β) το πλήρες κείμενο κάθε μέτρου ενίσχυσης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 11 του ΓΑΚ, ή σύνδεσμος που παρέχει πρόσβαση στο πλήρες κείμενο
- γ) οι πληροφορίες που αναφέρονται στο παράρτημα III του ΓΑΚ για κάθε χορήγηση μεμονωμένης ενίσχυσης που υπερβαίνει τα 100.000 EUR.

Αναλυτικές οδηγίες και υποδείγματα για τις υποχρεώσεις των δικαιούχων των έργων ως προς την προβολή, διαφάνεια, επικοινωνία του ΕΣΠΑ 2021-2027, όπως αυτές προκύπτουν από τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060, μπορείτε να βρείτε στο Παράρτημα XI της πρόσκλησης.

14.5 Ειδικές ρυθμίσεις Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679

Ο Δικαιούχος με την ηλεκτρονική υποβολή της Αίτησης Χρηματοδότησης του στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (ΟΠΣΚΕ) μετά των απαιτούμενων δικαιολογητικών εγγράφων παρέχει στην ΕΥΔ Προγράμματος Ήπειρος και στον ΕΦΕΠΑΕ και τα νόμιμα εντεταλμένα όργανα αυτών τη ρητή συγκατάθεση του για την νόμιμη επεξεργασία κατ' άρθρο 6 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 των δεδομένων προσωπικού του χαρακτήρα τα οποία προβλέπονται στον οδηγό του Προγράμματος και αποδέχεται ότι τέτοια επεξεργασία είναι αναγκαία για την αξιολόγηση, ένταξη, παρακολούθηση και ολοκλήρωση της συγχρηματοδοτούμενης πράξης.

Η νόμιμη επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την ΕΥΔ Προγράμματος ΗΠΕΙΡΟΣ και τον ΕΦΕΠΑΕ και τα νομίμως εντεταλμένα όργανα αυτών αποσκοπεί στην εφαρμογή και τήρηση των ενωσιακών και εθνικών κανόνων οι οποίοι διέπουν την προγραμματική περίοδο 2021 - 2027 ΕΣΠΑ, διενεργείται για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον και την άσκηση δημόσιας εξουσίας και την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, σύμφωνα τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060 και των εκτελεστικών τούτου κανονισμών, νόμων και κανονιστικών πράξεων της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας που διέπει την παρέμβαση των Διαρθρωτικών Ταμείων της Ένωσης σε συνδυασμό με την υπ' αριθμ. C(2022) 651final/5-9-2022 Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που αφορά την έγκριση του Προγράμματος Ήπειρος.

Τα προσωπικά δεδομένα συλλέγονται στο ΟΠΣΚΕ κατόπιν της Αίτησης Χρηματοδότησης του δικαιούχου ο οποίος έχει αποκλειστική ευθύνη για την ορθότητα, πληρότητα και ακρίβεια τους. Περαιτέρω, ο Δικαιούχος συναινεί στην ανάρτηση στο διαδίκτυο στο «Πρόγραμμα Διαύγεια» των αποτελεσμάτων αξιολόγησης της αίτησης χρηματοδότησής του και των αποτελεσμάτων επί τυχόν ασκηθείσας ένστασής του (ενδικοφανούς προσφυγής) μετά της διαλαμβανόμενης πλήρους και εμπειριστατωμένης αιτιολογίας τους καθώς και οιασδήποτε άλλης διοικητικής πράξης προβλέπεται στην νομοθεσία που διέπει την παρέμβαση των Διαρθρωτικών Ταμείων και η οποία είναι απαραίτητη στα πλαίσια της αρχής της διαφάνειας και της νομιμότητας που διέπει τη δράση και την άσκηση των καθηκόντων διαχείρισης των ενωσιακών και εθνικών πόρων.

Η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων για τους ανωτέρω σκοπούς, πραγματοποιείται ιδίως υπό τις προϋποθέσεις των διατάξεων των περιπτώσεων γ' και ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 6 και της περίπτωσης ζ' της παρ. 2 του άρθρου 9 του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων (ΕΕ) 2016/679. Επίσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 12 έως 22 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, τα φυσικά πρόσωπα-υποκείμενα των δεδομένων διατηρούν τα δικαιώματα ενημέρωσης και πρόσβασης, τα δικαιώματα διόρθωσης και διαγραφής (δικαίωμα στη λήθη), το δικαίωμα περιορισμού της επεξεργασίας, το δικαίωμα στη φορητότητα των δεδομένων, το δικαίωμα εναντίωσης και το δικαίωμα υποβολής καταγγελίας στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (www.dpa.gr).

15 ΠΑΡΑΤΥΠΙΕΣ – ΔΙΑΚΟΠΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ – ΑΝΑΚΤΗΣΗ

Επισημαίνεται ότι οι όροι υλοποίησης του έργου όπως ορίζονται στην εγκριτική απόφαση είναι ουσιώδεις.

Οποιαδήποτε τροποποίηση θα πρέπει να συντελείται όπως ορίζεται στο κεφάλαιο 12 ανωτέρω, διαφορετικά οποιαδήποτε μονομερής αλλαγή από το Δικαιούχο χωρίς προηγούμενη έγκριση από

την ΔΑ/ΕΦΕΠΑΕ συνιστά βάσιμη αιτία διακοπής χρηματοδότησης του έργου. Υποτροπή του Δικαιούχου συνιστά βάσιμη αιτία ανάκλησης της εγκριτικής απόφασης του έργου στο πρόγραμμα και μετακύλιση σε αυτόν των δημοσιονομικών επιπτώσεων.

Ειδικότερα, η διαδικασία ανάκλησης της εγκριτικής απόφασης της πράξης δύναται να ενεργοποιηθεί:

- Εφόσον, πριν τη λήξη του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος υλοποίησης, ο Δικαιούχος υποβάλει μέσω του ΟΠΣΚΕ επιστολή/ έντυπο παραίτησης με την οποία δηλώνει αδυναμία υλοποίησης της Πράξης
- Λόγω μη τήρησης των όρων της απόφασης χρηματοδότησης. Ενδεικτικά η διαδικασία ενεργοποιείται όταν διαπιστώνεται:
  - Μη υποβολή του 1ου Αιτήματος Ενδιάμεσης Επαλήθευσης εντός δώδεκα (12) μηνών, από την υπογραφή της εγκριτικής απόφασης.
  - Το 1ο Αίτημα Ενδιάμεσης Επαλήθευσης αφορά την εκταμίευση δημόσιας χρηματοδότησης μικρότερης του 20% της δημόσιας επιχορήγησης.
  - Η παρέλευση του χρόνου υλοποίησης του έργου χωρίς υποβολή Αιτήματος Τελικής Επαλήθευσης.
  - Αδυναμία επαλήθευσης του φυσικού αντικείμενου του έργου σε ποσοστό μεγαλύτερο του 50%
  - Αδυναμία στην πιστοποίηση του οικονομικού αντικείμενου και της επιλεξιμότητας του σε ποσοστό μεγαλύτερο του 50%
  - Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης του Δικαιούχου προς συστάσεις διοικητικής ή επιτόπιας επαλήθευσης της ΔΑ/ΕΦΕΠΑΕ, ή άλλης αρμόδιας εθνικής ή ευρωπαϊκής αρχής.
  - Σε περίπτωση μη διαπίστωσης αρχικής επένδυσης για τα επενδυτικά σχέδια που ενισχύονται με τον Καν. ΕΕ 651/2014
  - Σε περίπτωση παύσης εργασιών/διαπίστωση μη παραγωγικής λειτουργίας του Δικαιούχου.
  - Σε περίπτωση διπλής χρηματοδότησης.
- Εφόσον επιβάλλεται κατόπιν ελέγχου εθνικών ή ευρωπαϊκών ελεγκτικών οργάνων
- Εφόσον διαπιστωθεί ότι έχουν υποβληθεί ψευδή ή παραπλανητικά στοιχεία, ή ότι έχουν αποσιωπηθεί στοιχεία, η γνώση των οποίων θα οδηγούσε στον αποκλεισμό της ένταξης της πράξης στην παρούσα δράση.

Η Απόφαση Ανάκλησης της Απόφασης Χρηματοδότησης Πράξης εκδίδεται από τον Περιφερειάρχη Ηπείρου κατόπιν ενημέρωσης του ΕΦΕΠΑΕ και εισήγησης της ΕΥΔ Προγράμματος Ήπειρος και κοινοποιείται στο Δικαιούχο. Τα σχετικά στοιχεία καταχωρίζονται στο ΟΠΣΚΕ και ενημερώνεται το ΟΠΣ.

Σε ότι αφορά σε παρατυπίες, διακοπή της ενίσχυσης καθώς και σε ανάκτηση αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών ισχύουν τα όσα αναφέρονται στο άρθρο 42 του Ν.4914/2022 (Α' 61) ως ισχύει και στην υπ. αριθ. 5483/2023 (Β' 390) Κοινή Υπουργική Απόφαση «Διαδικασίες δημοσιονομικών διορθώσεων και αναζήτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών στα Τομεακά και Περιφερειακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027.»

Σημειώνεται ότι η ΕΥΔ Προγράμματος ΗΠΕΙΡΟΣ, στο πλαίσιο της Εθνικής και Ευρωπαϊκής Πολιτικής για την καταπολέμηση της απάτης στις διαρθρωτικές δράσεις θα διαβιβάζει στοιχεία που περιέχουν υπόνοια απάτης στις αρμόδιες αρχές. Λεπτομερής αναφορά για την «Καταπολέμηση της απάτης στις διαρθρωτικές δράσεις» υπάρχει στην ιστοσελίδα του ΕΣΠΑ (www.espa.gr) και συγκεκριμένα στον σύνδεσμο <https://www.espa.gr/el/Pages/staticAntiFraudPolicy.aspx>.

16 ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Η πρόσκληση της Δράσης θα δημοσιευθεί στο πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ και θα αναρτηθεί της ιστοσελίδες της ΕΥΔ Προγράμματος ΗΠΕΙΡΟΣ www.espa-epirus.gr, του ΕΦΕΠΑΕ www.efepae.gr και www.diaxeiristiki.gr και του ΕΣΠΑ www.espa.gr.

Για περαιτέρω πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται στα γραφεία της ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ – ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ – ΗΠΕΙΡΟΥ – ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ (ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ), εταίρου του ΕΦΕΠΑΕ, στη διεύθυνση: Μαιζώνος 122 & Γούναρη – ΤΚ 26222 Πάτρα, τηλ. 2610 622711 και e-mail επικοινωνίας: pep@diaxeiristiki.gr

Το σύνολο των σημείων πληροφόρησης των δυνητικών δικαιούχων παρατίθεται στο Παράρτημα XVI ΣΗΜΕΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ.

Για τεχνικά θέματα της εφαρμογής οι Δικαιούχοι μπορούν να απευθύνονται στο HELPDASK (γραφείο υποστήριξης) που λειτουργεί η ΜΟΔ, τηλ: 210-7787940, support@mou.gr (ώρες γραφείου 09:00 – 17:00).

17 ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΩΝ

- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΤΟΜΕΙΣ, ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗΣ ΕΣΕΕ 2021–2027
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΚΩΔΙΚΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ (ΚΑΔ)
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV: ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI: ΟΡΙΣΜΟΣ ΜΜΕ ΚΑΙ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΔΗΛΩΣΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΜΜΕ ΜΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII: ΟΡΙΣΜΟΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII: ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ ΥΠΕΥΘΥΝΩΝ ΔΗΛΩΣΕΩΝ
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙX: ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ X: ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΗ ΛΙΣΤΑ ΣΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΠΑΛΛΗΘΕΥΣΗ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΧΑΡΤΗ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XI: ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XII: ΔΕΙΚΤΕΣ
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XIII: ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XIV: ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XV: ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΠΙΝΑΚΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XVI: ΣΗΜΕΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ Ήπειρος 2021-2027

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ: ΠΗΠ-03 «Επιχειρώ – Καινοτομώ στην Ήπειρο»

ΑΙΤΗΣΗ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Τίτλος:

Ακρωνύμιο:

Κωδικός: (δίνεται αυτόματα από το ΟΠΣΚΕ)

1. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Κωδικός Αίτησης	
Τίτλος Πράξης	
Τίτλος Πράξης (Αγγλικά)	
Τομέας Προτεραιότητας	
Διάρκεια Επενδυτικού σχεδίου	

2. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ

2.1 Βασικά στοιχεία δικαιούχου	
Κωδικός δικαιούχου	
Α.Φ.Μ. δικαιούχου	
ΔΟΥ	
Επωνυμία δικαιούχου	
Επωνυμία δικαιούχου (Αγγλικά)	
Αριθμός ΓΕΜΗ	
Είδος φορέα	Επιχείρηση
Είδος φορέα Αίτησης	Επιχείρηση
Είδος επιχείρησης	Υφιστάμενη
Είδος προσώπου	Φυσικό / Νομικό
Ένδειξη επιτηδευματία	Επιτηδευματίας
Νομική μορφή	
Είδος βιβλίων	
Ημερομηνία έναρξης Δραστηριότητας	
Συντονιστής Δικαιούχος	Ναι
Περιγραφή Κανονισμού	Καν 651/2014 ή ΕΕ 2023/2831

2.2 Στοιχεία επικοινωνίας δικαιούχου	
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΔΡΑΣ	
Χώρα	
Περιφέρεια	
Περιφερειακή Ενότητα	
Δήμος	
Δημοτική Ενότητα	
Δημοτική Κοινότητα	
Διεύθυνση	
Ταχυδρομικός Κώδικας	
Τηλέφωνο επικοινωνίας	

2 ^ο Τηλέφωνο επικοινωνίας	
Ιστοχώρος (website)	
Ηλεκτρονική διεύθυνση (E-mail)	

3. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ

3.1 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΝΟΜΙΜΟΥ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	
Όνομα	
Επώνυμο	
Α.Φ.Μ.	
Τηλέφωνο	
Ηλεκτρονική Διεύθυνση (E-mail)	
Θέση στο φορέα	
Χώρα	
Περιφέρεια	
Περιφερειακή Ενότητα	
Δήμος	
Δημοτική Ενότητα	
Δημοτική/ Τοπική Κοινότητα	
Διεύθυνση	
Ταχυδρομικός Κώδικας	

3.2 ΜΕΤΟΧΟΙ / ΕΤΑΙΡΟΙ (μία καταχώρηση ανά μέτοχο / εταίρο)	
Τύπος Μετόχου	
Μέτοχος εκτός Ελλάδας	
Α.Φ.Μ. / Τ.Ι.Ν.	
Ποσοστό συμμετοχής (%)	
Ονοματεπώνυμο ή Επωνυμία	
Θέση Μετόχου / Εταίρου στο φορέα	
Αριθμός εγγράφου	
Χώρα	
Περιφέρεια	
Περιφερειακή Ενότητα	
Δήμος	
Δημοτική Ενότητα	
Δημοτική Κοινότητα	
Διεύθυνση	

Ταχυδρομικός Κώδικας	
----------------------	--

3.3 ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ (μία καταχώρηση ανά εγκατάσταση)	
Κωδικός	
Περιγραφή	Έδρα / Υποκατάστημα
Τίτλος	
Κατηγορία εγκατάστασης	Έδρα / Υφιστάμενο υποκατάστημα / Νέα εγκατάσταση
Δ.Ο.Υ.	
Χώρα	
Κατηγορία Περιφέρειας	
Περιφέρεια	
Περιφερειακή Ενότητα	
Δήμος	
Δημοτική Ενότητα	
Δημοτική Κοινότητα	
Διεύθυνση	
Ταχυδρομικός Κώδικας	
Ηλεκτρονική διεύθυνση (E-mail)	
Αριθμός τηλεφώνου	

3.4 ΚΑΔ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ (μία καταχώρηση ανά ΚΑΔ και εγκατάσταση)	
Εγκατάσταση	
Κωδικός Κ.Α.Δ.	
Περιγραφή Κ.Α.Δ.	
Κωδικός NACE	
Ημερομηνία προσθήκης	
Είδος Κ.Α.Δ.	

3.5 ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ (μία καταχώρηση ανά πραγματικό δικαιούχο)	
Όνομα	
Επίθετο	
Ημερομηνία γέννησης	
Α.Φ.Μ. / Τ.Ι.Ν.	
Α.Φ.Μ. / Τ.Ι.Ν. Νομικού Προσώπου	
Είδος δικαιώματος	
Είδος ελέγχου	

Ποσοστό συμμετοχής (%)	
Ημερομηνία δήλωσης	

3.6 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (μία καταχώρηση ανά έτος για την τελευταία διετία)	
Φορολογικό έτος από	
Φορολογικό έτος έως	
Αριθμός δήλωσης	
Κωδικός ΚΑΔ Υψηλότερων Εσόδων	
Συνολικός κύκλος εργασιών (€)	
Αποτελέσματα προ φόρων – τόκων και αποσβέσεων (EBITDA)	
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	
Κυκλοφορούν Ενεργητικό	
Σύνολο ετήσιου ισολογισμού (€)	
Αριθμός απασχολουμένων (ΕΜΕ)	

3.7 ΕΙΔΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	
Η επιχείρηση λειτουργεί βάσει σύμβασης δικαιόχρησης (franchise) ; Σε περίπτωση που απαντήσετε ΝΑΙ παρακαλούμε επιβεβαιώσετε ότι επισυνάφθηκε η σχετική σύμβαση δικαιόχρησης (franchise), η δήλωση ΜμΕ υπογεγραμμένη από ορκωτό λογιστή, καθώς και τυχόν εκτελεστικές συμβάσεις οι οποίες έχουν συναφθεί δυνάμει της βασικής σύμβασης δικαιόχρησης	ΝΑΙ / ΟΧΙ
Η επιχείρηση ή εταίρος / μέτοχος αυτής διαθέτει κατοχυρωμένη ευρεσιτεχνία/ πατέντα που σχετίζεται με το επιχειρηματικό σχέδιο;	ΝΑΙ / ΟΧΙ
Η επιχείρηση έχει εγγραφεί στο Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων;	ΝΑΙ / ΟΧΙ

4. ΔΗΛΩΣΗ ΜΜΕ

4.1 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΙΤΟΥΣΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	
Διαχειριστική χρήση	Χρήση 2024
Επωνυμία	
ΑΦΜ	
Αριθμός απασχολουμένων (ΕΜΕ)	
Κύκλος εργασιών (€)	
Σύνολο ισολογισμού (€)	
Τύπος επιχείρησης	Ανεξάρτητη / Συνεργαζόμενη / Συνδεδεμένη
Μέγεθος Επιχείρησης	

4.2 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΕΥΘΥΝΤΙΚΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΑΙΤΟΥΣΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	
Όνοματεπώνυμο	
Ιδιότητα	
Α.Φ.Μ. / Τ.Ι.Ν.	

4.3 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (μία καταχώρηση ανά επιχείρηση)	
Επωνυμία ή εταιρική επωνυμία	
Α.Φ.Μ. / Τ.Ι.Ν.	
Διεύθυνση της εταιρικής έδρας	
Αριθμός απασχολούμενων (ΕΜΕ)	
Κύκλος εργασιών (€)	
Σύνολο ισολογισμού (€)	
Ποσοστό συμμετοχής (%)	
Αριθμός απασχολούμενων (ΕΜΕ) κατ' αναλογία	
Κύκλος εργασιών (€) κατ' αναλογία	
Σύνολο ισολογισμού (€) κατ' αναλογία	

4.4 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΕΥΘΥΝΤΙΚΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (μία καταχώρηση ανά επιχείρηση)	
Επιχείρηση	
Όνοματεπώνυμο	
Ιδιότητα	
Α.Φ.Μ. / Τ.Ι.Ν.	

4.5 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (μία καταχώρηση ανά επιχείρηση)	
Επωνυμία ή εταιρική επωνυμία	
Α.Φ.Μ. / Τ.Ι.Ν.	
Διεύθυνση της εταιρικής έδρας	
Συνδεδεμένη μέσω διατήρησης μιας εκ των σχέσεων που αναφέρονται στο Παράρτημα Ι του Καν. (ΕΕ) 651/2014	
Αριθμός απασχολούμενων (ΕΜΕ)	
Κύκλος εργασιών (€)	
Σύνολο ισολογισμού (€)	
Τεκμηρίωση	

4.6 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΕΥΘΥΝΤΙΚΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (μία καταχώρηση ανά επιχείρηση)	
Επιχείρηση	
Ονοματεπώνυμο	
Ιδιότητα	
Α.Φ.Μ. / Τ.Ι.Ν.	

4.7 ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ	
Σε σχέση με την προηγούμενη διαχειριστική χρήση, υπάρχει μεταβολή των στοιχείων που επιφέρει αλλαγή μεγέθους ;	ΝΑΙ / ΟΧΙ

- Σε περίπτωση ΝΑΙ θα πρέπει να επισυναφθεί η δήλωση ΜΜΕ και για τις δυο χρήσεις 2023 και 2022

4.8 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ			
Περίοδος αναφοράς 2024	Αριθμός απασχολούμενων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (€)	Σύνολο ισολογισμού (€)
Στοιχεία της αιτούσας επιχείρησης			
Κατ' αναλογία συγκεντρωτικά στοιχεία όλων των συνεργαζόμενων επιχειρήσεων			
Άθροισμα στοιχείων όλων των συνδεδεμένων επιχειρήσεων			
Σύνολο			
Μέγεθος επιχείρησης	Πολύ μικρή / Μικρή / Μεσαία		

5. ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΗΣΣΟΝΟΣ ΚΑΙ ΜΗ ΗΣΣΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ

5.1 ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΗΣΣΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ για τις οποίες η αιτούσα επιχείρηση και οι συνδεδεμένες της έχουν αποκτήσει έννομο δικαίωμα λήψης (μία καταχώρηση ανά ενίσχυση)	
Επιχείρηση	
Πρόγραμμα	
Μέτρο / Δράση	
Αριθμός Υπ. Απόφασης Ένταξης ή αριθμός σύμβασης ή άλλου εγγράφου λήψης έννομου δικαιώματος	
Ημ/νία λήψης του έννομου δικαιώματος	
Ποσό χορηγηθείσας ενίσχυσης	
Καθεστώς Ενίσχυσης	
Περιγραφή Καθεστώτος Ενίσχυσης	
Τεκμηρίωση	

5.2 ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΗΣΣΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ για τις οποίες η αιτούσα επιχείρηση και οι συνδεδεμένες της έχουν υποβάλλει αίτηση και είναι σε στάδιο αξιολόγησης ή ένταξης (μία καταχώρηση ανά ενίσχυση)	
Επιχείρηση	
Πρόγραμμα	
Μέτρο / Δράση	
Αριθμός Πρωτοκόλλου ή κωδικός υποβολής αίτησης ενίσχυσης	
Ημ/νία υποβολής αίτησης ενίσχυσης	
Ποσό αιτούμενης ενίσχυσης	
Καθεστώς Ενίσχυσης	
Περιγραφή Καθεστώτος Ενίσχυσης	
Τεκμηρίωση	

5.3 ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΜΗ ΗΣΣΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ της Ενιαίας Επιχείρησης (μία καταχώρηση ανά ενίσχυση)	
Επιχείρηση	
Πρόγραμμα	
Φορέας χορήγησης ενίσχυσης	
Αριθμός Πρωτοκόλλου	
Ημερομηνία έγκρισης	
Ποσό έγκρισης	
Ποσό πληρωμής	
Ημερομηνία πληρωμής	
Τρέχουσα φάση εξέλιξης	
Τεκμηρίωση	

6. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

6.1 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ ΕΡΓΟΥ	
Επώνυμο	
Όνομα	
Α.Φ.Μ. / Τ.Ι.Ν.	
Τηλέφωνο	
Ηλεκτρονική διεύθυνση (E-mail)	
Χώρα	
Περιφέρεια	
Περιφερειακή Ενότητα	
Δήμος	
Δημοτική Ενότητα	

Δημοτική Κοινότητα	
Διεύθυνση	
Ταχυδρομικός Κώδικας	

6.2 ΤΟΠΟΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (μία καταχώρηση ανά εγκατάσταση)	
Κωδικός	
Περιγραφή	Έδρα / Υποκατάστημα
Τίτλος	
Κατηγορία εγκατάστασης	Έδρα / Υφιστάμενο υποκατάστημα / Νέα εγκατάσταση
Δ.Ο.Υ.	
Ηλεκτρονική διεύθυνση (E-mail)	
Αριθμός τηλεφώνου	
Χώρα	
Κατηγορία Περιφέρειας	
Περιφέρεια	
Περιφερειακή Ενότητα	
Δήμος	
Δημοτική Ενότητα	
Δημοτική Κοινότητα	
Διεύθυνση	
Ταχυδρομικός Κώδικας	

6.3 ΚΑΔ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ * (μία καταχώρηση ανά ΚΑΔ και τόπο υλοποίησης)	
Εγκατάσταση	
Κωδικός Κ.Α.Δ.	
Περιγραφή Κ.Α.Δ.	
Κωδικός NACE	
Ημερομηνία προσθήκης	
Είδος Κ.Α.Δ.	
Φ.Π.Α. μη ανακτήσιμος που δεν δύναται να συμψηφιστεί	

*Ο ΚΑΔ επένδυσης θα πρέπει να αφορά δραστηριότητα που περιλαμβάνεται στο Παράρτημα ΙΙΙ «Επιλέξιμοι τομείς δραστηριότητας (ΚΑΔ)».

6.4 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	
Περιγραφή	Τεκμηρίωση
Περιγραφή της προτεινόμενης επένδυσης –	

Περιγραφή φυσικού αντικειμένου	
Επικοινωνιακή περιγραφή της επένδυσης – Σύνομη περιγραφή	
Μεθοδολογία υλοποίησης έργου	
Αναμενόμενα αποτελέσματα	
Στόχοι της επένδυσης	
Δραστηριότητες επικοινωνίας και δημοσιότητας της επένδυσης	
Κρισιμότητα επένδυσης	
Προστιθέμενη αξία επένδυσης	
Τρόποι επίτευξης στόχων επένδυσης	
Αναμενόμενα οφέλη από την επένδυση	
Καινοτομία του επενδυτικού σχεδίου	
Τεκμηρίωση συνάφειας του επενδυτικού σχεδίου με την Περιοχή παρέμβασης και τις Προτεραιότητες των τομέων της περιφερειακής διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021- 2027 (ΕΣΕΕ) (Παράρτημα ΙΙ)	

6.5 ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ (μία καταχώρηση ανά δαπάνη)	
Τόπος υλοποίησης	
Κανονισμός / Άρθρο	
Κατηγορία Δαπάνης	Επιλογή από λίστα σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην ενότητα 6.2 Επιλέξιμες Δαπάνες
Υποκατηγορία Δαπάνης	Επιλογή από λίστα σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην ενότητα 6.2 Επιλέξιμες Δαπάνες
Κ.Α.Δ Επένδυσης	
Τίτλος Δαπάνης	
Περιγραφή Δαπάνης	
Μονάδα Μέτρησης Ποσότητας	
Ποσότητα	
Τιμή Μονάδας	
Συνολικό Ποσό χωρίς ΦΠΑ	
ΦΠΑ	
Συνολικό Ποσό με ΦΠΑ	
Επιλέξιμη δαπάνη	
Επιχορηγούμενη (Αιτούμενη) Δαπάνη	
Μη επιχορηγούμενη δαπάνη	
Δημόσια Δαπάνη	
Ιδιωτική Συμμετοχή	

6.6 ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΑΠΑΝΩΝ			
Κατηγορία δαπάνης	Συνολικός Επιλέξιμος ΠΥ	Επιχορηγούμενος Π/Υ	Δημόσια Δαπάνη
Δαπάνες προσωπικού			
Δαπάνες Εξοπλισμού, Μεταφορικών Μέσων & Οργάνων			
Δαπάνες για Κτήρια, Γήπεδα, Εγκαταστάσεις & Περιβάλλοντα Χώρο			
Δαπάνες για Παροχή Υπηρεσιών			
Δαπάνες Λογισμικού			
Δαπάνες Προβολής, Προώθησης & Δικτύωσης			
Έμμεσες Δαπάνες			
ΣΥΝΟΛΟ ΕΡΓΟΥ			

6.7 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ		
Χρηματοδότηση	Ποσό (€)	% του συνολικού Π/Υ
A. Ιδιωτική συμμετοχή (A1+A2)		
A1. Ίδια κεφάλαια		
A2. Δάνεια		
B. Αιτούμενη Επιχορήγηση (Δημόσια Δαπάνη)		
Γ. Επιχορηγούμενος Προϋπολογισμός		
Δ. Μη Επιχορηγούμενος Προϋπολογισμός		
Συνολικός Επιλέξιμος ΠΥ		

6.8 ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ (μία καταχώρηση ανά αποδεικτικό διαθέσιμων κεφαλαίων)	
A/A	
Ποσό (€)	
Αποδεικτικό διαθέσιμων κεφαλαίων	Μέσα υπόλοιπα επαγγελματικών λογαριασμών / Σύμβαση ή έγκριση ή προέγκριση δανείου από Τραπεζικό Ίδρυμα
Τεκμηρίωση	

6.9 ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΑΔΕΙΕΣ - ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ (για την υλοποίηση των δαπανών)	
Υπάρχουν για την υλοποίηση της πράξης όλες οι απαιτούμενες άδειες;	ΝΑΙ / ΟΧΙ

Απαιτούνται για την υλοποίηση της πράξης ειδικές άδειες ή εγκρίσεις;	ΝΑΙ / ΟΧΙ
--	-----------

6.10 ΑΔΕΙΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	
Αριθμός άδειας λειτουργίας ή ισοδύναμου εγγράφου (ή αίτηση για έκδοση / ανανέωση άδειας λειτουργίας)	
Απαιτούνται για την υλοποίηση της πράξης ειδικές άδειες ή εγκρίσεις;	
Ημερομηνία Έκδοσης	
Ημερομηνία Λήξης	
Εκδούσα Αρχή	
Αορίστου χρόνου ;	ΝΑΙ / ΟΧΙ
Παρατηρήσεις που αφορούν τις άδειες	

Οι επιχειρήσεις με δραστηριότητες για την άσκηση των οποίων δεν απαιτείται άδεια λειτουργίας, να αναγράφουν στις παρατηρήσεις το σχετικό θεσμικό πλαίσιο και να υποβάλουν Υπεύθυνη Δήλωση του Νόμιμου Εκπροσώπου, όπου θα βεβαιώνεται ότι δεν απαιτείται η έκδοση άδειας λειτουργίας ή έγγραφο απαλλαγής από την σχετική υποχρέωση, με σχετική τεκμηρίωση.

7. ΤΗΡΗΣΗ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΝΩΣΙΑΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ

7.1 ΤΗΡΗΣΗ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΝΩΣΙΑΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ	
Ο δικαιούχος δεσμεύεται ότι το επενδυτικό σχέδιο περιλαμβάνει σαφείς και συγκεκριμένες δεσμεύσεις ως προς την τήρηση των εθνικών και ενωσιακών κανόνων περί δημοσιότητας και πληροφόρησης.	ΝΑΙ
Ο δικαιούχος δεσμεύεται να τηρήσει του εθνικούς και ενωσιακούς κανόνες που αφορούν τις κρατικές ενισχύσεις κατά το στάδιο της πρόσκλησης, της απόφασης ένταξης και πιθανών τροποποιήσεων αυτής.	ΝΑΙ
Ο δικαιούχος δεσμεύεται να τηρήσει το σύνολο των κατευθυντήριων αρχών που προβλέπονται από του κανονισμούς και αφορούν στην προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και της μη διάκρισης και της προσβασιμότητας για τα ΑμεΑ	ΝΑΙ

7.2 ΤΗΡΗΣΗ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ	
Τήρηση Κανόνων ανάλογα με το Καθεστώς ενίσχυσης	ΝΑΙ / ΟΧΙ

7.3 ΑΠΟΔΟΧΗ ΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΩΝ	
Αποδέχομαι ότι τα μηνύματα που θα αποστέλλονται από την Διαχειριστική Αρχή / τον ΕΦ μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και ειδικότερα στη διεύθυνση email που έχω δηλώσει στο Έντυπο Υποβολής, επέχουν θέση κοινοποίησης και συνεπάγονται την έναρξη όλων των εννόμων συνεπειών και προθεσμιών Είναι σε γνώση μου το γεγονός ότι η αίτηση χρηματοδότησης επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης του άρθρου 8 του ν.1599/1986 (ΦΕΚ Α'75) για τα στοιχεία που αναφέρονται σε αυτήν	ΑΠΟΔΕΧΟΜΑΙ

και ότι θα πρέπει να εμφανίζει ταυτότητα περιεχομένου με τα σχετικά δικαιολογητικά καθώς και ότι η ανακρίβεια των στοιχείων που δηλώνονται στην αίτηση επισύρει τις προβλεπόμενες ποινικές και διοικητικές κυρώσεις. Αποδέχομαι ότι φέρω την ευθύνη της πλήρους και ορθής συμπλήρωσης της ηλεκτρονικής μου αίτησης χρηματοδότησης. Γνωρίζω ότι διόρθωση ή τροποποίηση ή συμπλήρωση των αιτήσεων, συμπλήρωση τυχόν ελλειπόντων στοιχείων, έστω και συμπληρωματικών ή διευκρινιστικών, δεν επιτρέπεται μετά την ολοκλήρωση της ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης και την έναρξη της επόμενης ενέργειας. Με την ηλεκτρονική υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης μου στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (ΟΠΣΚΕ) μετά των απαιτούμενων δικαιολογητικών εγγράφων παρέχω στην ΕΥΔ Π. ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ και στον ΕΦ και τα νόμιμα εντεταλμένα όργανα αυτών τη ρητή συγκατάθεση του για την νόμιμη επεξεργασία κατ' άρθρο 6 του Κανονισμού 2016/679 των δεδομένων προσωπικού του χαρακτήρα τα οποία προβλέπονται στον οδηγό του Προγράμματος και αποδέχομαι ότι τέτοια επεξεργασία είναι αναγκαία για την αξιολόγηση, ένταξη, παρακολούθηση και ολοκλήρωση της συγχρηματοδοτούμενης επενδυτικής μου πράξης. Γνωρίζω ότι η νόμιμη επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την ΕΥΔ του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» και τον ΕΦ και τα νομίμως εντεταλμένα όργανα αυτών αποσκοπεί στην εφαρμογή και τήρηση των κοινοτικών και εθνικών κανόνων οι οποίοι διέπουν την προγραμματική περίοδο 2021-2027 και ότι διενεργείται για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον και την άσκηση δημόσιας εξουσίας και την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, σύμφωνα τον Κανονισμό 1060/2021 και των εκτελεστικών τούτου κανονισμών νόμων και κανονιστικών πράξεων της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας που διέπει την παρέμβαση των Διαρθρωτικών Ταμείων της Ένωσης. Είναι σε γνώση μου ότι τα προσωπικά δεδομένα συλλέγονται στο ΟΠΣΚΕ κατόπιν της αίτησης χρηματοδότησης μου και ότι έχω την αποκλειστική ευθύνη για την ορθότητα, πληρότητα και ακρίβεια τους. Περαιτέρω, συναινώ στην ανάρτηση στο διαδίκτυο στο «Πρόγραμμα Διαύγεια» των αποτελεσμάτων αξιολόγησης της αίτησης χρηματοδότησής μου και των αποτελεσμάτων επί τυχόν ασκηθείσας ένστασής μου (ενδικοφανούς προσφυγής) μετά της διαλαμβανόμενης πλήρους και εμπεριστατωμένης αιτιολογίας αυτής καθώς και οιασδήποτε άλλης διοικητικής πράξης προβλέπεται στην νομοθεσία που διέπει την παρέμβαση των Διαρθρωτικών Ταμείων και η οποία είναι απαραίτητη στα πλαίσια της αρχής της διαφάνειας και της νομιμότητας που διέπει τη δράση και την άσκηση των καθηκόντων διαχείρισης των ενωσιακών και εθνικών πόρων.

7.4 Δείκτες Εκροών

RCO01 -Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)

RCO02 - Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις

7.5 Δείκτες Αποτελεσμάτων	
RCR01 -Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν σε υποστηριζόμενες οντότητες	
RCR02 - Ιδιωτικές επενδύσεις οι οποίες συμπληρώνουν τη δημόσια στήριξη (εκ της οποίας: επιχορηγήσεις, χρηματοδοτικά μέσα)	
RCR03 - Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων ή διαδικασιών	

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΤΟΜΕΙΣ, ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ & ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗΣ ΕΣΣΕ 2021–2027

Η Δράση επικεντρώνεται στους κάτωθι τομείς της περιφερειακής διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021- 2027 (ΕΣΣΕ), η οποία εγκρίθηκε σύμφωνα με την υπ' αριθ. 66021/29-06-2022 (ΦΕΚ Β' 3359) Απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων:

- 01 Υλικά – Κατασκευές και Βιομηχανία
- 02 Τουρισμός – Πολιτισμός – Δημιουργικές Βιομηχανίες
- 03 Αγροδιατροφική Αλυσίδα
- 04 Περιβάλλον – Κυκλική Οικονομία
- 05 Βιοεπιστήμες – Υγεία και Φάρμακα
- 07 Αειφόρος Ενέργεια
- 08 Ψηφιακές Τεχνολογίες

Οι περιοχές παρέμβασης και οι προτεραιότητες των τομέων της περιφερειακής διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021- 2027 (ΕΣΣΕ) αναλύονται ως εξής :

Τομέας «Έξυπνης Εξειδίκευσης	Περιοχή Παρέμβασης	Προτεραιότητα
01 Υλικά – Κατασκευές και Βιομηχανία	01.01 Υλικά και καινοτόμες διεργασίες	<p>01.01.01 Ανάπτυξη και βελτίωση παραγωγής για πολυμερή, βιοπολυμερή, βιοπλαστικά, βιοαποικοδομήσιμα, ειδικά πολυμερή για βιομηχανικά και καταναλωτικά προϊόντα</p> <p>01.01.02 Ενσωμάτωση τεχνολογιών προσθετικής παραγωγής ή τρισδιάστατης εκτύπωσης, με σκοπό αύξηση παραγωγικής δυνατότητας, αποφυγή αστοχιών και ελάττωση απορριμμάτων κατά την παραγωγή</p> <p>01.01.03 Τεχνολογικές καινοτομίες για τη βελτιστοποίηση διεργασιών βιομηχανικής παραγωγής ή και μεταποίησης με έμφαση στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης της παραγωγικότητας και της ποιότητας των προϊόντων</p> <p>01.01.04 Βιώσιμη Παραγωγή & Ορθή Περιβαλλοντική Διαχείριση μέσω της μείωσης κατανάλωσης ενέργειας, αξιοποίησης συστημάτων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, ορθολογικής διαχείρισης αποβλήτων - Εφαρμογή συστημάτων κυκλικής οικονομίας</p> <p>01.01.05 Ενσωμάτωση συστημάτων αυτοματοποίησης και τεχνολογικός εκσυγχρονισμός για την παραγωγή σύγχρονων και ποιοτικών προϊόντων και υπηρεσιών.</p> <p>01.01.06 Επενδύσεις για την εφαρμογή νέων συστημάτων τυποποίησης προϊόντων και υπηρεσιών, προσαρμοσμένων στη ζήτηση των αγορών</p> <p>01.01.07 Μετασχηματισμός της παραγωγικής βάσης προς νέα προϊόντα και υπηρεσίες, καθώς επίσης και την εισαγωγή</p>

		<p>καινοτομίας στην διαδικασία παραγωγής και διάθεσης των προϊόντων</p> <p>01.01.08 Αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων που έχουν παραχθεί σε προηγούμενα ερευνητικά έργα για τη δημιουργία νέων προϊόντων και την παροχή νέων υπηρεσιών</p>
02 Τουρισμός – Πολιτισμός – Δημιουργικές Βιομηχανίες	02.01 Τουρισμός υγείας, τρίτης ηλικίας και ευπαθών ομάδων	<p>02.01.01 Βελτίωση υποδομών φιλοξενίας και ανάπτυξη υπηρεσιών ευεξίας (μονάδες ιαματικής θεραπείας, κέντρα ιαματικού τουρισμού θερμαλισμού, κέντρα αναζωογόνησης και ευεξίας κα)</p> <p>02.01.02 Τουριστικές υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας και δικτύωσης με σκοπό την εξατομικευμένη παροχή υπηρεσιών και περιεχομένου προς τους ταξιδιώτες, την διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος και την διεύρυνση της τουριστικής περιόδου</p> <p>02.01.03 Αξιοποίηση καινοτόμων ψηφιακών εργαλείων, προϊόντων, υπηρεσιών προώθησης, διαφήμισης, marketing με στόχο τη διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος, την υποστήριξη της δημιουργίας έξυπνων υποδομών και την αποδοτική αξιοποίηση των τουριστικών πόρων της Ηπείρου</p> <p>02.01.04 Σχεδιασμός και δημιουργία καινοτόμων υπηρεσιών και προϊόντων για την ανάπτυξη του ιατρικού τουρισμού και του τουρισμού ευπαθών ομάδων, (π.χ σχεδιασμός και ανάπτυξη υπηρεσιών για ταξιδιώτες με κινητικά προβλήματα, ανάπτυξη υπηρεσιών που επιτρέπουν την παραγγελία εμπειριών εικονικής πραγματικότητας στα δωμάτια)</p>
	02.02 Πράσινος τουρισμός	<p>02.02.01 Εισαγωγή ηλεκτροκίνησης στα τουριστικά караβάκια που περιηγούνται σε ευαίσθητα οικοσυστήματα</p> <p>02.02.02 Βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας, εξοικονόμηση ενέργειας και αξιοποίησης ΑΠΕ σε τουριστικές υποδομές</p> <p>02.02.03 Μείωση περιβαλλοντικού αποτυπώματος με ορθή διαχείριση νερού και απορριμμάτων σε τουριστικές υποδομές</p>
	02.03 Outdoor activities και εναλλακτικές μορφές τουρισμού	<p>02.03.01 Τουριστικές δράσεις, υποδομές (π.χ επισκέψιμοι χώροι σε οινοποιεία, αγροκτήματα, μελισσοκομεία, τυροκομεία, ορειβατικά καταφύγια κλπ) και εξοπλισμός για την προώθηση και υποστήριξη ειδικών μορφών τουρισμού (π.χ. πολιτιστικός, θρησκευτικός, καταδυτικός, ιστιοπλοϊκός, επιστημονικός/εκπαιδευτικός τουρισμός, οικοτουρισμός, γαστρονομικός τουρισμός, οινοτουρισμός, περιπατητικός, ποδηλατικός, αθλητικός)</p> <p>02.03.02 Ανάπτυξη καινοτόμων υπηρεσιών και προϊόντων σε περιοχές πολιτιστικού, τουριστικού και περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος. Συμπεριλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, παραδοσιακά προϊόντα, προϊόντα που αναδεικνύουν την ιδιαίτερη πολιτιστική, παραγωγική και γαστρονομική</p>

		<p>ταυτότητα περιοχών και συμβάλλουν στην διασύνδεση τοπικών οικονομικών λειτουργιών με το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον</p> <p>02.03.03 Ανάπτυξη νέων πιστοποιημένων υπηρεσιών στον τομέα παροχής υπηρεσιών</p>
	02.04 Ψηφιακός μετασχηματισμός τουριστικών επιχειρήσεων	<p>02.04.01 Δημιουργία έξυπνων υποδομών με στόχο την προηγμένη και αποδοτική παροχή πολιτιστικών και τουριστικών υπηρεσιών.</p> <p>02.04.02 Ψηφιακός μετασχηματισμός των επιχειρήσεων του τουριστικού κλάδου με την εισαγωγή και ανάπτυξη καινοτόμων εργαλείων, προϊόντων και υπηρεσιών για την οργάνωση, προώθηση, διαφήμιση και το marketing στον τουριστικό κλάδο.</p> <p>02.04.03 Εφαρμογές για ψηφιακούς οδηγούς, ειδικότερα για την ξενάγηση σε φυσικό ή εικονικό πολιτιστικό περιβάλλον .</p> <p>02.04.04 Εφαρμογές διαδραστικής – απομακρυσμένης ξενάγησης μέσω εικονικής πραγματικότητας ή άλλων τεχνολογιών για ιδιαίτερες κατηγορίες δυσπρόσιτων σημείων ενδιαφέροντος, (Υπηρεσία επισκεπτών που επιτρέπει την παραγγελία εμπειριών εικονικής πραγματικότητας στα δωμάτια. Πλατφόρμα εικονικού ταξιδιού με εμπειρίες ταξιδιωτών με 360ο και 3D δυνατότητα προβολής μέσω ενός ακουστικού εικονικής πραγματικότητας)</p> <p>02.04.05 Εκπόνηση και εφαρμογή επιχειρησιακών σχεδίων MME για οργανωτική αναδιάρθρωση και προσανατολισμό στην εξωστρέφεια</p> <p>02.04.06 Χρήση ψηφιακών τεχνολογιών και εργαλείων για την ανάπτυξη και διεύρυνση των αγροτουριστικών δράσεων</p>
	02.05 Δημιουργική βιομηχανία. Ανάδειξη και διασύνδεση του πολιτισμού και της πολιτιστικής κληρονομιάς στην Ήπειρο με νέες πληθυσμιακές ομάδες τουριστών	<p>02.05.01 Τεχνολογίες, μέθοδοι ψηφιοποίησης, επιστημονικής τεκμηρίωσης, αναπαράστασης της πολιτιστικής κληρονομιάς (ακίνητης, κινητής και άυλης)</p> <p>02.05.02 Εφαρμογές για την βελτίωση της εμπειρίας χρήστη και την αύξηση της επισκεψιμότητας των μνημείων, αρχαιολογικών χώρων, ιστορικών τόπων, μουσείων κλπ και για την ενίσχυση της πρόσβασης του ξενόγλωσσου κοινού στο ελληνικό πολιτιστικό περιεχόμενο</p> <p>02.05.03 Ανάπτυξη πρωτότυπου πολιτιστικού περιεχομένου που αφορά σε εκδόσεις, οπτικοακουστικά, δισκογραφικό τομέα, ψηφιακές εφαρμογές, εκπαιδευτικά προγράμματα και παιχνίδια, ηχητικές εκδόσεις, διαδικτυακές πλατφόρμες κλπ</p> <p>02.05.04 Σχεδίαση και ανάπτυξη τεχνικών και συστημάτων αφήγησης (story telling) για την καινοτόμο - διαδραστική παρουσίαση εκθεμάτων</p> <p>02.05.05 Εφαρμογές οπτικοακουστικού περιεχομένου, προϊόντων θεάματος, εφαρμογών edutainment για την</p>

		<p>ανάδειξη του ελληνικού πολιτισμού και της πολιτιστικής κληρονομιάς</p> <p>02.05.06 Υποστηρικτικές τεχνολογίες (assistive technologies), προϊόντα και υπηρεσίες για την ενίσχυση της προσβασιμότητας ειδικών πληθυσμιακών ομάδων σε πολιτιστικό – τουριστικό περιεχόμενο</p> <p>02.05.07 Ανάπτυξη νέων και καινοτόμων προϊόντων στον τομέα της δημιουργικής βιομηχανίας (π.χ. αργυροχοΐα, κατασκευή ξυλόγλυπτων, ψηφιακά και χειροποίητα ενθυμήματα)</p> <p>02.05.08 Ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών που συμβάλλουν στη συνέργεια της τουριστικής επιχειρηματικότητας με τους τομείς αγροδιατροφής, πολιτισμού και δημιουργικής βιομηχανίας</p>
03 Αγροδιατροφική Αλυσίδα	03.01 Αγροδιατροφή και Βιομηχανία Τροφίμων	<p>03.01.01 Υιοθέτηση σύγχρονων τεχνολογιών και αυτοματισμών (αυτοματισμοί αλυσίδας παραγωγής, εφαρμογή ήπιων μεθόδων επεξεργασίας, συστήματα ιχνηλάτησης και πιστοποίησης, νέες μέθοδοι συντήρησης) στη μεταποίηση, συσκευασία, μετασυλλεκτική συντήρησης αγροτικών προϊόντων και τροφίμων</p> <p>03.01.02 Παραγωγή νέων ή/και βελτιωμένων προϊόντων (δημιουργία νέων συστατικών και εφαρμογή νέων μεθόδων παραγωγής) - Παραγωγή υφιστάμενων τροφίμων με βελτιωμένα χαρακτηριστικά - Παραγωγή τροφίμων με μείωση της χρήσης πρόσθετων/βοηθητικών μέσων επεξεργασίας - Αναβίωση και παραγωγή παραδοσιακών τροφίμων με σύγχρονα πρότυπα ασφάλειας και ποιότητας.</p> <p>03.01.03 Ανάπτυξη/Εφαρμογή σύγχρονων συστημάτων και μεθόδων και εργαλείων στην ασφάλεια και ποιότητα τροφίμων στην πιστοποίηση της γεωγραφικής προέλευσης, και στην εξάλειψη της απάτης & νοθείας των προϊόντων αγροδιατροφής. Ενσωμάτωση πιστοποιημένων μεθόδων παραγωγής και συσκευασίας που διασφαλίζουν την υγιεινή και ασφάλεια του καταναλωτή και την προστασία του περιβάλλοντος, σε επιχειρήσεις αγροδιατροφής που παράγουν προϊόντα που δεν χαρακτηρίζονται ως γεωργικά</p> <p>03.01.04 Τεχνολογίες ‘αποτύπωσης’ (παρακολούθησης/αποτίμησης) και βελτιστοποίησης της ασφάλειας τροφίμων</p> <p>03.01.05 Ανακυκλώσιμες συσκευασίες τροφίμων/βιώσιμα υλικά συσκευασίας, «έξυπνη» συσκευασία</p> <p>03.01.06 Εκπόνηση και εφαρμογή επιχειρησιακών σχεδίων ΜΜΕ για οργανωτική αναδιάρθρωση και προσανατολισμό στην εξωστρέφεια</p> <p>03.01.07 Αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων που έχουν παραχθεί σε προηγούμενα ερευνητικά έργα για την δημιουργία νέων προϊόντων και την παροχή νέων υπηρεσιών</p>

		<p>03.01.08 Αξιολόγηση και βελτίωση οργανοληπτικών χαρακτηριστικών (Ανάδειξη και αξιοποίηση συστατικών με άμεση επίδραση στα οργανοληπτικά χαρακτηριστικά και μεθοδολογίες ενίσχυσης ή μείωσης αυτών σε όλα τα στάδια τη αλυσίδας, με στόχο την βελτίωση της ποιότητας ή/ και την δημιουργία νέων προϊόντων)</p> <p>03.01.09 Ανάπτυξη/Αξιοποίηση αναδυόμενων/ σύγχρονων τεχνολογιών (π.χ. βιο-αισθητήρες, IoT, RFID tags, Blockchain, A.I., Big data) σε όλη την αγροδιατροφική αλυσίδα (Συστήματα: πρωτογενούς παραγωγής, μεταποίησης, τυποποίησης, σήμανσης, συσκευασίας, πιστοποίησης, αποθήκευσης, διανομής (logistics), ιχνηλασιμότητας, ενημέρωσης καταναλωτών, marketing)</p> <p>03.01.10 Βιώσιμη Παραγωγή & Ορθή Περιβαλλοντική Διαχείριση μέσω της μείωσης κατανάλωσης ενέργειας, αξιοποίησης συστημάτων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, ορθολογικής διαχείρισης αποβλήτων - Εφαρμογή συστημάτων κυκλικής οικονομίας και βιοοικονομίας.</p> <p>03.01.11 Αξιοποίηση αγροτικών υπο- ή/και παραπροϊόντων, καθώς και υποπροϊόντων της βιομηχανίας τροφίμων για την παραγωγή προϊόντων προστιθέμενης αξίας</p> <p>03.01.12 Δημιουργία spin-off εταιριών ή υποδομών για την υποστήριξη κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων και βιομηχανιών τροφίμων και καλλυντικών</p> <p>03.01.13 Εφαρμογή καινοτόμων διεργασιών για Παραγωγή Οίνων Υψηλής Ποιότητας με Ελληνική Ταυτότητα</p>
04 Περιβάλλον – Κυκλική Οικονομία	04.01 Ορθολογική διαχείριση αποβλήτων και εφαρμογή συστημάτων κυκλικής οικονομίας	<p>04.01.01 Συστήματα επεξεργασίας διαφορετικών ροών αποβλήτων (στερεά, υγρά, αγροκτηνοτροφικά, ηλεκτρονικά, από πολυμερή, υλικών συσκευασίας, κ.α.),</p> <p>04.01.02 Μετατροπή αποβλήτων σε προϊόντα προστιθέμενης αξίας</p> <p>04.01.03 Καινοτόμα συστήματα για την διαχείριση αποβλήτων (στερεών, υγρών) για την παραγωγή προϊόντων προστιθέμενης αξίας (π.χ. καύσιμα, υλικά),</p> <p>04.01.04 Τεχνολογίες μείωσης δημιουργίας αποβλήτων.</p> <p>04.01.05 Ανάπτυξη μεθόδων ευφυούς χρήσης και επέκτασης διάρκειας ζωής προϊόντων (εντατικοποίηση χρήσης προϊόντων, επαναχρησιμοποίηση, επιδιόρθωση, ανακατασκευή, νέα λειτουργικότητα κλπ)</p> <p>04.01.06 Ανάπτυξη μεθόδων για ανακύκλωση και ανάκτηση πρώτων υλών</p> <p>04.01.07 Επαναχρησιμοποίηση νερού.</p>
	05.01 Ιατρική ακριβείας	05.01.01 Αξιοποίηση και ενσωμάτωση των σύγχρονων τεχνολογιών από τις επιχειρήσεις του ιατρικού κλάδου

05 Βιοεπιστήμες – Υγεία και Φάρμακα		05.01.02 Ενίσχυση επιχειρήσεων για την παραγωγή καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών στην υγεία (πχ προληπτικές, διαγνωστικές και θεραπευτικές μεθόδους)
	05.02 Ευεξία, Νέα φαρμακευτικά προϊόντα – Φαρμακευτικά φυτά Ηπείρου	05.02.01 Ενίσχυση επιχειρήσεων για την παραγωγή καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών στην υγεία (πχ φάρμακα – βιοσκευάσματα - καλλυντικά). 05.02.02 Αξιοποίηση των Ελληνικών αρωματικών φυτών και φυσικών προϊόντων για την ανάπτυξη νέων καλλυντικοτεχνικών προϊόντων
07 Αειφόρος Ενέργεια	07.01 Ενεργειακή αποδοτικότητα και εξοικονόμηση ενέργειας	07.01.01 Τεχνολογίες, συστήματα, διεργασίες για την ενεργειακή αποδοτικότητα και εξοικονόμηση ενέργειας στη παραγωγική διαδικασία 07.01.02 Ενεργειακή αξιοποίησης τοπικά διαθέσιμης βιομάζας, αγροτικών και κτηνοτροφικών υπολειμμάτων και υποπροϊόντων 07.01.03 Παραγωγή ενέργειας από γεωθερμία
08 Ψηφιακές Τεχνολογίες	08.01 Ψηφιακή επιχειρηματικότητα	08.01.01 Ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων & υπηρεσιών με την αξιοποίηση ψηφιακών εργαλείων, προβλεπτικών μοντέλων/συστημάτων και συστημάτων ΤΝ 08.01.02 Εφαρμογή τεχνολογιών έξυπνης μεταποίησης (Smart Manufacturing) για τη βελτίωση της αποδοτικότητας 08.01.03 Ανάπτυξη ψηφιακών προϊόντων και ψηφιακών υπηρεσιών σε κλάδους μεγάλης προστιθέμενης αξίας (κατασκευή - ConstructTech, χρηματοοικονομικών - FinTech, υγείας - HealthTech, Αγροτική τεχνολογία - AgroTech, CleanTech, κοκ) 08.01.04 Διαφοροποίηση και βελτιστοποίηση της παραγωγής μιας μονάδας σε προϊόντα ή υπηρεσίες με την αξιοποίηση και υποστήριξη τεχνολογιών industry 4.0 08.01.05 Αυτοματοποίηση και διασύνδεση αλυσίδων εφοδιασμού 08.01.06 Τεχνολογίες διαχείρισης δεδομένων και πληροφοριών

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ : ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΚΩΔΙΚΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ (ΚΑΔ)

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι επιλέξιμες στο πλαίσιο της πρόσκλησης δραστηριότητες.

Σημειώνεται ότι :

- Σε περίπτωση τετραψήφιου ΚΑΔ συμπεριλαμβάνονται στις επιλέξιμες δαπάνες όλες οι υποκατηγορίες πενταψήφιων, εξαψήφιων και οκταψήφιων.
- Σε περίπτωση πενταψήφιου ΚΑΔ συμπεριλαμβάνονται στις επιλέξιμες δαπάνες όλες οι υποκατηγορίες εξαψήφιων και οκταψήφιων.
- Σε περίπτωση εξαψήφιου ΚΑΔ συμπεριλαμβάνονται στις επιλέξιμες δαπάνες όλες οι υποκατηγορίες οκταψήφιων.

Τομείς κλάδοι NACE	Τάξεις NACE	Περιγραφή Δραστηριότητας
03 ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΑΛΥΣΙΔΑ		
10		ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
10.1	10.11	Επεξεργασία και συντήρηση κρέατος
	10.12	Επεξεργασία και συντήρηση κρέατος πουλερικών
	10.13	Παραγωγή προϊόντων κρέατος και κρέατος πουλερικών
10.2	10.20	Επεξεργασία και συντήρηση ψαριών, καρκινοειδών και μαλακίων Επιλέξιμοι ΚΑΔ μόνο για τον Καν. 2023/2831 (De minimis)
10.3	10.31	Επεξεργασία και συντήρηση πατατών
	10.32	Παραγωγή χυμών φρούτων και λαχανικών
	10.39	Άλλη επεξεργασία και συντήρηση φρούτων και λαχανικών
10.4	10.41	Παραγωγή ελαίων και λιπών Ο κωδικός 10.41.12 επιλέξιμος μόνο για τον Καν. 2023/2831 (De minimis)
	10.42	Παραγωγή μαργαρίνης και παρόμοιων βρώσιμων λιπών
10.5	10.51	Λειτουργία γαλακτοκομείων και τυροκομία
	10.52	Παραγωγή παγωτών
10.6	10.61	Παραγωγή προϊόντων αλευρόμυλων
	10.62	Παραγωγή αμύλων και προϊόντων αμύλου
10.7	10.71	Αρτοποιία· παραγωγή νωπών ειδών ζαχαροπλαστικής
	10.72	Παραγωγή παξιμαδιών και μπισκότων· παραγωγή διατηρούμενων ειδών ζαχαροπλαστικής
	10.73	Παραγωγή μακαρονιών, λαζανιών, κουσκούς και παρόμοιων αλευρωδών προϊόντων
10.8	10.81	Παραγωγή ζάχαρης Οι κωδικοί 10.81.1 και 10.81.11 επιλέξιμοι μόνο για τον Καν. 2023/2831 (De minimis)
	10.82	Παραγωγή κακάου, σοκολάτας και ζαχαρωτών

	10.83	Επεξεργασία τσαγιού και καφέ
	10.84	Παραγωγή αρτυμάτων και καρυκευμάτων
	10.85	Παραγωγή έτοιμων γευμάτων και φαγητών
	10.86	Παραγωγή ομογενοποιημένων παρασκευασμάτων διατροφής και διαιτητικών τροφών
	10.89	Παραγωγή άλλων ειδών διατροφής π.δ.κ.α.
10.9	10.91	Παραγωγή παρασκευασμένων ζωοτροφών για ζώα που εκτρέφονται σε αγροκτήματα
	10.92	Παραγωγή παρασκευασμένων ζωοτροφών για ζώα συντροφιάς
11		ΠΟΤΟΠΟΪΑ
11.0	11.01	Απόσταξη, ανακαθαρισμός και ανάμιξη αλκοολούχων ποτών
	11.02	Παραγωγή οίνου από σταφύλια
	11.03	Παραγωγή μηλίτη και κρασιών από άλλα φρούτα
	11.04	Παραγωγή άλλων μη αποσταγμένων ποτών που υφίστανται ζύμωση
	11.05	Ζυθοποιία
	11.06	Παραγωγή βύνης
	11.07	Παραγωγή αναψυκτικών· παραγωγή μεταλλικού νερού και άλλων εμφιαλωμένων νερών
01 ΥΛΙΚΑ – ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ		
13		ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΛΩΣΤΟΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΥΛΩΝ
13.1	13.10	Προπαρασκευή και νηματοποίηση υφαντικών ινών
13.2	13.20	Ύφανση κλωστοϋφαντουργικών υλών
13.3	13.30	Τελειοποίηση (φινίρισμα) υφαντουργικών προϊόντων
13.9	13.91	Κατασκευή πλεκτών υφασμάτων και υφασμάτων πλέξης κροσέ
	13.92	Κατασκευή έτοιμων κλωστοϋφαντουργικών ειδών, εκτός από ενδύματα
	13.93	Κατασκευή χαλιών και κιλιμιών
	13.96	Κατασκευή άλλων τεχνικών και βιομηχανικών κλωστοϋφαντουργικών ειδών
15		ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΔΕΡΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΔΕΡΜΑΤΙΝΩΝ ΕΙΔΩΝ
15.1	15.12	Κατασκευή ειδών ταξιδιού (αποσκευών), τσαντών και παρόμοιων ειδών, ειδών σελοποιίας και σαγματοποιίας
15.2	15.20	Κατασκευή υποδημάτων
16		ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΞΥΛΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΑΠΟ ΞΥΛΟ ΚΑΙ ΦΕΛΛΟ, ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΕΠΙΠΛΑ · ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΙΔΩΝ ΚΑΛΑΘΟΠΟΪΑΣ ΚΑΙ ΣΠΑΡΤΟΠΛΕΚΤΙΚΗΣ
16.1	16.10	Πριόνισμα, πλάνισμα και εμποτισμός ξύλου
16.2	16.21	Κατασκευή αντικολλητών (κόντρα-πλακέ) και άλλων πλακών με βάση το ξύλο
	16.22	Κατασκευή συναρμολογούμενων δαπέδων παρκέ

	16.23	Κατασκευή άλλων ξυλουργικών προϊόντων οικοδομικής
	16.24	Κατασκευή ξύλινων εμπορευματοκιβώτιων
	16.29	Κατασκευή άλλων προϊόντων από ξύλο· κατασκευή ειδών από φελλό και ειδών καλαθοποιίας και σπαρτοπλεκτικής
17		ΧΑΡΤΟΠΟΙΪΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΧΑΡΤΙΝΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ
17.1	17.12	Κατασκευή χαρτιού και χαρτονιού
17.2	17.21	Κατασκευή κυματοειδούς χαρτιού και χαρτονιού και εμπορευματοκιβώτιων από χαρτί και χαρτόνι
	17.22	Κατασκευή χάρτινων ειδών οικιακής χρήσης, ειδών υγιεινής και ειδών τουαλέτας
	17.23	Κατασκευή ειδών χαρτοπωλείου (χαρτικών)
	17.24	Κατασκευή χαρτιού για επενδύσεις τοίχων (ταπετσαρίας)
	17.29	Κατασκευή άλλων ειδών από χαρτί και χαρτόνι
20		ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΧΗΜΙΚΩΝ ΟΥΣΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ
20.1	20.11	Παραγωγή βιομηχανικών αερίων
	20.12	Παραγωγή χρωστικών υλών
	20.13	Παραγωγή άλλων ανόργανων βασικών χημικών ουσιών
	20.14	Παραγωγή άλλων οργανικών βασικών χημικών ουσιών Οι κωδικοί 20.14.1, 20.14.11, 20.14.12, 20.14.13, 20.14.14 και 20.14.19 είναι επιλέξιμοι μόνο για τον Καν. 2023/2831 (De minimis). Οι κωδικοί 20.14.2 δεν είναι επιλέξιμοι. Ο κωδικός 20.14.72 δεν είναι επιλέξιμος.
	20.15	Παραγωγή λιπασμάτων και αζωτούχων ενώσεων
	20.16	Παραγωγή πλαστικών σε πρωτογενείς μορφές
	20.17	Παραγωγή συνθετικού ελαστικού (συνθετικού καουτσούκ) σε πρωτογενείς μορφές
20.2	20.20	Παραγωγή παρασιτοκτόνων και άλλων αγροχημικών προϊόντων
20.3	20.30	Παραγωγή χρωμάτων, βερνικιών και παρόμοιων επιχρισμάτων, μελανιών τυπογραφίας και μαστιχών
20.4	20.41	Παραγωγή σαπουνιών και απορρυπαντικών, προϊόντων καθαρισμού και στίλβωσης
	20.42	Παραγωγή αρωμάτων και παρασκευασμάτων καλλωπισμού
20.5	20.52	Παραγωγή διαφόρων τύπων κόλλας
	20.53	Παραγωγή αιθέριων ελαίων
	20.59	Παραγωγή άλλων χημικών προϊόντων π.δ.κ.α. Ο κωδικός 20.59.54 δεν είναι επιλέξιμος.
20.6	20.60	Παραγωγή μη φυσικών ινών
22		ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΑΠΟ ΕΛΑΣΤΙΚΟ (ΚΑΟΥΤΣΟΥΚ) ΚΑΙ ΠΛΑΣΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ
22.1	22.11	Κατασκευή επισώτρων (ελαστικών οχημάτων) και σωλήνων από καουτσούκ· αναγόμωση και ανακατασκευή επισώτρων (ελαστικών οχημάτων) από καουτσούκ
	22.19	Κατασκευή άλλων προϊόντων από ελαστικό (καουτσούκ)

22.2	22.21	Κατασκευή πλαστικών πλακών, φύλλων, σωλήνων και καθορισμένων μορφών
	22.22	Κατασκευή πλαστικών ειδών συσκευασίας
	22.23	Κατασκευή πλαστικών οικοδομικών υλικών
	22.29	Κατασκευή άλλων πλαστικών προϊόντων
23		ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΛΛΩΝ ΜΗ ΜΕΤΑΛΛΙΚΩΝ ΟΡΥΚΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ
23.1	23.11	Κατασκευή επίπεδου γυαλιού
	23.12	Μορφοποίηση και κατεργασία επίπεδου γυαλιού
	23.13	Κατασκευή κοίλου γυαλιού
	23.14	Κατασκευή ινών γυαλιού
	23.19	Κατασκευή και κατεργασία άλλων ειδών γυαλιού, περιλαμβανομένου του γυαλιού για τεχνικές χρήσεις
23.2	23.20	Παραγωγή πυρίμαχων προϊόντων
23.3	23.31	Κατασκευή κεραμικών πλακιδίων και πλακών
	23.32	Κατασκευή τούβλων, πλακιδίων και λοιπών δομικών προϊόντων από οπτή γη
23.4	23.41	Κατασκευή κεραμικών ειδών οικιακής χρήσης και κεραμικών διακοσμητικών ειδών
	23.42	Κατασκευή κεραμικών ειδών υγιεινής
	23.43	Κατασκευή κεραμικών μονωτών και κεραμικών μονωτικών εξαρτημάτων
	23.44	Κατασκευή άλλων κεραμικών προϊόντων για τεχνικές χρήσεις
	23.49	Παραγωγή άλλων προϊόντων κεραμικής
23.5	23.51	Παραγωγή τσιμέντου
	23.52	Παραγωγή ασβέστη και γύψου
23.6	23.61	Κατασκευή δομικών προϊόντων από σκυρόδεμα
	23.62	Κατασκευή δομικών προϊόντων από γύψο
	23.63	Κατασκευή έτοιμου σκυροδέματος
	23.64	Κατασκευή κονιαμάτων
	23.65	Κατασκευή ινοτσιμέντου
	23.69	Κατασκευή άλλων προϊόντων από σκυρόδεμα, γύψο και τσιμέντο
23.7	23.70	Κοπή, μορφοποίηση και τελική επεξεργασία λίθων
23.9	23.91	Παραγωγή λειαντικών προϊόντων
	23.99	Παραγωγή άλλων μη μεταλλικών ορυκτών προϊόντων π.δ.κ.α.
24		ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΜΕΤΑΛΛΩΝ
24.4	24.41	Παραγωγή πολύτιμων μετάλλων

	24.42	Παραγωγή αλουμίνιου (αργίλιου)
	24.43	Παραγωγή μολύβδου, ψευδάργυρου και κασσίτερου
	24.44	Παραγωγή χαλκού
	24.45	Παραγωγή άλλων μη σιδηρούχων μετάλλων
24.5	24.53	Χύτευση ελαφρών μετάλλων
	24.54	Χύτευση άλλων μη σιδηρούχων μετάλλων
25		ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΜΕΤΑΛΛΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ, ΜΕ ΕΞΑΙΡΕΣΗ ΤΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΑ ΕΙΔΗ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ
25.1	25.11	Κατασκευή μεταλλικών σκελετών και μερών μεταλλικών σκελετών
	25.12	Κατασκευή μεταλλικών πορτών και παράθυρων
25.2	25.21	Κατασκευή σωμάτων και λεβήτων κεντρικής θέρμανσης
	25.29	Κατασκευή άλλων μεταλλικών ντεπόζιτων, δεξαμενών και δοχείων
25.3	25.30	Κατασκευή ατμογεννητριών, με εξαίρεση τους λέβητες ζεστού νερού για την κεντρική θέρμανση Οι κωδικοί 25.30.2 είναι μη επιλέξιμοι.
25.6	25.61	Κατεργασία και επικάλυψη μετάλλων
	25.62	Μεταλλοτεχνία
25.7	25.71	Κατασκευή μαχαιροπίρουνων
	25.72	Κατασκευή κλειδαριών και μεντεσέδων
	25.73	Κατασκευή εργαλείων
25.9	25.91	Κατασκευή χαλύβδινων βαρελιών και παρόμοιων δοχείων
	25.92	Κατασκευή ελαφρών μεταλλικών ειδών συσκευασίας
	25.93	Κατασκευή ειδών από σύρμα, αλυσίδων και ελατηρίων Οι κωδικοί 25.93.11, 25.93.11.01, 25.93.15, 25.93.16 και 25.93.16.01 είναι επιλέξιμοι μόνο για τον Καν. 2023/2831 (De minimis)
	25.94	Κατασκευή συνδετήρων και προϊόντων κοχλιομηχανών
	25.99	Κατασκευή άλλων μεταλλικών προϊόντων π.δ.κ.α.
26		ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ, ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΠΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ
26.7	26.70	Κατασκευή οπτικών οργάνων και φωτογραφικού εξοπλισμού
26.8	26.80	Κατασκευή μαγνητικών και οπτικών μέσων
27		ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ
27.3	27.31	Κατασκευή καλωδίων οπτικών ινών
	27.33	Κατασκευή εξαρτημάτων καλωδίωσης
27.4	27.40	Κατασκευή ηλεκτρολογικού φωτιστικού εξοπλισμού
27.5	27.51	Κατασκευή ηλεκτρικών οικιακών συσκευών

	27.52	Κατασκευή μη ηλεκτρικών οικιακών συσκευών
27.9	27.90	Κατασκευή άλλου ηλεκτρικού εξοπλισμού
28		ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ Π.Δ.Κ.Α.
28.1	28.11	Κατασκευή κινητήρων και στροβίλων, με εξαίρεση τους κινητήρες αεροσκαφών, οχημάτων και δίκυκλων
	28.12	Κατασκευή εξοπλισμού υδραυλικής ενέργειας
	28.13	Κατασκευή άλλων αντλιών και συμπιεστών
	28.14	Κατασκευή άλλων ειδών κρουνοποιίας και βαλβίδων
	28.15	Κατασκευή τριβέων, οδοντωτών μηχανισμών μετάδοσης κίνησης, στοιχείων οδοντωτών τροχών και μετάδοσης κίνησης
28.2	28.21	Κατασκευή φούρνων, κλιβάνων και καυστήρων
	28.22	Κατασκευή εξοπλισμού ανύψωσης και διακίνησης φορτίων
	28.23	Κατασκευή μηχανών και εξοπλισμού γραφείου (εκτός ηλεκτρονικών υπολογιστών και περιφερειακού εξοπλισμού)
	28.24	Κατασκευή ηλεκτροκίνητων εργαλείων χειρός
	28.25	Κατασκευή ψυκτικού και κλιματιστικού εξοπλισμού μη οικιακής χρήσης
	28.29	Κατασκευή άλλων μηχανημάτων γενικής χρήσης π.δ.κ.α.
28.3	28.30	Κατασκευή γεωργικών και δασοκομικών μηχανημάτων
28.4	28.41	Κατασκευή μηχανημάτων μορφοποίησης μετάλλου
	28.49	Κατασκευή άλλων εργαλειομηχανών
28.9	28.91	Κατασκευή μηχανημάτων για τη μεταλλουργία
	28.92	Κατασκευή μηχανημάτων για τα ορυχεία, τα λατομεία και τις δομικές κατασκευές
	28.93	Κατασκευή μηχανημάτων επεξεργασίας τροφίμων, ποτών και καπνού
	28.94	Κατασκευή μηχανημάτων για τη βιομηχανία κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων, ενδυμάτων ή δερμάτινων ειδών
	28.95	Κατασκευή μηχανημάτων για την παραγωγή χαρτιού και χαρτονιού
	28.96	Κατασκευή μηχανημάτων παραγωγής πλαστικών και ελαστικών ειδών
	28.99	Κατασκευή άλλων μηχανημάτων ειδικής χρήσης π.δ.κ.α.
29		ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΡΥΜΟΥΛΚΟΥΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΗΜΙΡΥΜΟΥΛΚΟΥΜΕΝΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ
29.2	29.20	Κατασκευή αμαξωμάτων για μηχανοκίνητα οχήματα· κατασκευή ρυμουλκούμενων και ημιρυμουλκούμενων οχημάτων
29.3	29.31	Κατασκευή ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού για μηχανοκίνητα οχήματα
	29.32	Κατασκευή άλλων μερών και εξαρτημάτων για μηχανοκίνητα οχήματα
31		ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΠΙΠΛΩΝ
31.0	31.01	Κατασκευή επίπλων για γραφεία και καταστήματα
	31.02	Κατασκευή επίπλων κουζίνας

	31.03	Κατασκευή στρωμάτων
	31.09	Κατασκευή άλλων επίπλων
32		ΆΛΛΕΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
32.3	32.30	Κατασκευή αθλητικών ειδών
32.4	32.40	Κατασκευή παιχνιδιών κάθε είδους
32.9	32.99	Άλλες μεταποιητικές δραστηριότητες π.δ.κ.α.
71		ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ – ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΟΚΙΜΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ
71.2	71.20	Τεχνικές δοκιμές και αναλύσεις
82		ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ, ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΆΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
82.9	82.92	Δραστηριότητες συσκευασίας
02 ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ – ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ – ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ		
18		ΕΚΤΥΠΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΡΟΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΩΝ ΜΕΣΩΝ
18.1	18.12	Άλλες εκτυπωτικές δραστηριότητες
	18.13	Υπηρεσίες προεκτύπωσης και προεγγραφής μέσων
	18.14	Βιβλιοδετικές και συναφείς δραστηριότητες
18.2	18.20	Αναπαραγωγή προεγγεγραμμένων μέσων
30		ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΛΟΙΠΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
30.1	30.11	Ναυπήγηση πλοίων και πλωτών κατασκευών Οι κωδικοί 30.11.1 δεν είναι επιλέξιμοι.
	30.12	Ναυπήγηση σκαφών αναψυχής και αθλητισμού
32		ΆΛΛΕΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
32.1	32.12	Κατασκευή κοσμημάτων και συναφών ειδών
	32.13	Κατασκευή κοσμημάτων απομίμησης και συναφών ειδών
32.2	32.20	Κατασκευή μουσικών οργάνων
50		ΠΛΩΤΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ
50.1	50.10	Θαλάσσιες και ακτοπλοϊκές μεταφορές επιβατών Επιλέξιμοι οι ΚΑΔ 50.10.12.04, 50.10.19 και 50.10.19.01 μόνο για επιλεγμένο καθεστώς ΚΑΝ 2023/2831 (De minimis) Οι κωδικοί 50.10.11, 50.10.11.01, 50.10.12.01, 50.10.12.02, 50.10.12.03, 50.10.19.02, 50.10.19.03, 50.10.19.04, 50.10.19.05, 50.10.19.06, 50.10.2, 50.10.20, 50.10.20.01, 50.10.20.02 και 50.10.20.03 δεν είναι επιλέξιμοι.
55		ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ
55.1	55.10	Ξενοδοχεία και παρόμοια καταλύματα

55.2	55.20	Καταλύματα διακοπών και άλλα καταλύματα σύντομης διαμονής Οι κωδικοί 55.20.11.01, 55.20.11.06, 55.20.11.07, 55.20.19 και 55.20.19.01 δεν είναι επιλέξιμοι.
55.3	55.30	Χώροι κατασκήνωσης, εγκαταστάσεις για οχήματα αναψυχής και ρυμουλκούμενα οχήματα
55.9	55.90	Άλλα καταλύματα Οι κωδικοί 55.90.11, 55.90.12 και 55.90.13 δεν είναι επιλέξιμοι
58		ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
58.1	58.11	Έκδοση βιβλίων
	58.13	Έκδοση εφημερίδων
	58.14	Έκδοση έντυπων περιοδικών κάθε είδους
	58.19	Άλλες εκδοτικές δραστηριότητες
59		ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ, ΒΙΝΤΕΟ ΚΑΙ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ, ΗΧΟΓΡΑΦΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ
59.1	59.11	Δραστηριότητες παραγωγής κινηματογραφικών ταινιών, βίντεο και τηλεοπτικών προγραμμάτων
	59.12	Δραστηριότητες συνοδευτικές της παραγωγής κινηματογραφικών ταινιών, βίντεο και τηλεοπτικών προγραμμάτων
77		ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΝΟΙΚΙΑΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΜΙΣΘΩΣΗΣ
77.2	77.21	Ενοικίαση και εκμίσθωση ειδών αναψυχής και αθλητικών ειδών Ο κωδικός 77.21.10.06 δεν είναι επιλέξιμος.
77.3	77.34	Ενοικίαση και εκμίσθωση εξοπλισμού πλωτών μεταφορών
79		ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΩΝ, ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΩΝ ΤΑΞΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΡΑΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
79.1	79.11	Δραστηριότητες ταξιδιωτικών πρακτορείων
	79.12	Δραστηριότητες γραφείων οργανωμένων ταξιδιών
79.9	79.90	Άλλες δραστηριότητες υπηρεσιών κρατήσεων και συναφείς δραστηριότητες
85		ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
85.5	85.51	Αθλητική και ψυχαγωγική εκπαίδευση
90		ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ, ΤΕΧΝΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ
90.0	90.03	Καλλιτεχνική δημιουργία
	90.04	Εκμετάλλευση αιθουσών θεαμάτων και συναφείς δραστηριότητες
91		ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ, ΑΡΧΕΙΟΦΥΛΑΚΕΙΩΝ, ΜΟΥΣΕΙΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

91.0	91.02	Δραστηριότητες μουσείων
	91.03	Λειτουργία ιστορικών χώρων και κτιρίων και παρόμοιων πόλων έλξης επισκεπτών
	91.04	Δραστηριότητες βοτανικών και ζωολογικών κήπων και φυσικών βιοτόπων
93		ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗΣ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑΣ
93.1	93.11	Εκμετάλλευση αθλητικών εγκαταστάσεων
	93.13	Εγκαταστάσεις γυμναστικής
	93.19	Άλλες αθλητικές δραστηριότητες
93.2	93.21	Δραστηριότητες πάρκων αναψυχής και άλλων θεματικών πάρκων
	93.29	Άλλες δραστηριότητες διασκέδασης και ψυχαγωγίας
05 ΒΙΟΕΠΙΣΤΗΜΕΣ – ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΑ		
21		ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ ΣΚΕΥΑΣΜΑΤΩΝ
21.1	21.10	Παραγωγή βασικών φαρμακευτικών προϊόντων
21.2	21.20	Παραγωγή φαρμακευτικών σκευασμάτων
26		ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ, ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΠΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ
26.6	26.60	Κατασκευή ακτινολογικών και ηλεκτρονικών μηχανημάτων ιατρικής και θεραπευτικής χρήσης
32		ΑΛΛΕΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
32.5	32.50	Κατασκευή ιατρικών και οδοντιατρικών οργάνων και προμηθειών
86		ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΥΓΕΙΑΣ
86.9	86.90	Άλλες δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας
87		ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΜΕ ΠΑΡΟΧΗ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ
87.1	87.10	Δραστηριότητες νοσοκομειακής φροντίδας με παροχή καταλύματος
87.2	87.20	Δραστηριότητες φροντίδας με παροχή καταλύματος για άτομα με νοητική υστέρηση, ψυχικές διαταραχές και χρήση ουσιών
87.3	87.30	Δραστηριότητες φροντίδας με παροχή καταλύματος για ηλικιωμένους και άτομα με αναπηρία
87.9	87.90	Άλλες δραστηριότητες φροντίδας με παροχή καταλύματος

88		ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ ΧΩΡΙΣ ΠΑΡΟΧΗ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ
88.1	88.10	Δραστηριότητες κοινωνικής μέριμνας χωρίς παροχή καταλύματος για ηλικιωμένους και άτομα με αναπηρία
88.9	88.91	Δραστηριότητες βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών
96		ΆΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
96.0	96.04	Δραστηριότητες σχετικές με τη φυσική ευεξία
04 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ – ΚΥΚΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ		
30		ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΛΟΙΠΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
30.9	30.92	Κατασκευή ποδηλάτων και αναπηρικών αμαξιδίων
37		ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ
37.0	37.00	Επεξεργασία λυμάτων Οι κωδικοί 37.00.12, 37.00.12.01 και 37.00.12.02 δεν είναι επιλέξιμοι.
38		ΣΥΛΛΟΓΗ, ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΥΛΙΚΩΝ
38.1	38.11	Συλλογή μη επικίνδυνων απορριμμάτων
	38.12	Συλλογή επικίνδυνων απορριμμάτων Ο κωδικός 38.12.21 δεν είναι επιλέξιμος.
38.2	38.21	Επεξεργασία και διάθεση μη επικίνδυνων απορριμμάτων
38.3	38.31	Αποσυναρμολόγηση παλαιών ειδών
	38.32	Ανάκτηση διαλεγμένου υλικού
39		ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΆΛΛΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ
39.0	39.00	Δραστηριότητες εξυγίανσης και άλλες υπηρεσίες για τη διαχείριση αποβλήτων
81		ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΕ ΚΤΙΡΙΑ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ
81.3	81.30	Δραστηριότητες υπηρεσιών τοπίου
07 ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑ		
27		ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ
27.1	27.11	Κατασκευή ηλεκτροκινητήρων, ηλεκτρογεννητριών και ηλεκτρικών μετασχηματιστών
	27.12	Κατασκευή συσκευών διανομής και ελέγχου ηλεκτρικού ρεύματος

27.2	27.20	Κατασκευή ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών
27.3	27.32	Κατασκευή άλλων ηλεκτρονικών και ηλεκτρικών συρμάτων και καλωδίων
08 ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ		
26		ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ, ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΠΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ
26.1	26.11	Κατασκευή ηλεκτρονικών εξαρτημάτων
	26.12	Κατασκευή έμφορτων ηλεκτρονικών πλακετών
26.2	26.20	Κατασκευή ηλεκτρονικών υπολογιστών και περιφερειακού εξοπλισμού
26.3	26.30	Κατασκευή εξοπλισμού επικοινωνίας
26.4	26.40	Κατασκευή ηλεκτρονικών ειδών ευρείας κατανάλωσης
26.5	26.51	Κατασκευή οργάνων και συσκευών μέτρησης, δοκιμών και πλοήγησης
58		ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
58.2	58.21	Έκδοση παιχνιδιών για ηλεκτρονικούς υπολογιστές
	58.29	Έκδοση άλλου λογισμικού
61		ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ
		Ενσύρματες τηλεπικοινωνιακές δραστηριότητες
61.1	61.10	Ο κωδικός 61.10.43 είναι επιλέξιμος μόνο για επιλεγμένο καθεστώς ΚΑΝ 2023/2831 (De minimis).
61.2	61.20	Ασύρματες τηλεπικοινωνιακές δραστηριότητες Ο κωδικός 61.20.42 είναι επιλέξιμος μόνο για επιλεγμένο καθεστώς ΚΑΝ 2023/2831 (De minimis).
61.3	61.30	Δορυφορικές τηλεπικοινωνιακές δραστηριότητες
61.9	61.90	Άλλες τηλεπικοινωνιακές δραστηριότητες
62		ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ, ΠΑΡΟΧΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
62.0	62.01	Δραστηριότητες προγραμματισμού ηλεκτρονικών συστημάτων
	62.02	Δραστηριότητες παροχής συμβουλών σχετικά με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές
	62.03	Υπηρεσίες διαχείρισης ηλεκτρονικών συστημάτων
	62.09	Άλλες δραστηριότητες της τεχνολογίας της πληροφορίας και δραστηριότητες υπηρεσιών ηλεκτρονικών υπολογιστών
63		ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ

63.1	63.11	Επεξεργασία δεδομένων, καταχώρηση και συναφείς δραστηριότητες
	63.12	Δικτυακές πύλες (web portals)
95		ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΑΤΟΜΙΚΗΣ Ή ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ
95.1	95.11	Επισκευή ηλεκτρονικών υπολογιστών και περιφερειακού εξοπλισμού

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV: ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Το σύνολο των δικαιολογητικών υποβάλλεται ηλεκτρονικά στο ΟΠΣΚΕ σύμφωνα με τις οδηγίες του Κεφαλαίου 9 της παρούσας αναλυτικής πρόσκλησης της δράσης.

Επισημάνσεις:

- Όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά κατατίθενται στην ελληνική γλώσσα. Για ξενόγλωσσα έγγραφα, θα πρέπει να υποβληθούν τα πρωτότυπα καθώς και επίσημη μετάφρασή τους είτε από την αρμόδια κατά νόμο αρχή του Υπουργείου Εξωτερικών ή την Πρεσβεία ή το Προξενείο της ξένης χώρας στην Ελλάδα ή από δικηγόρο.
- Σημειώνεται ότι στα ανωτέρω αντίγραφα που θα υποβληθούν θα πρέπει να είναι εμφανή τα στοιχεία κατάθεσης – σφραγίδα Περιφερειακής Ενότητας, πρωτοδικείου, ηλεκτρονική σήμανση από ΓΕΜΗ.
- Όλα τα δικαιολογητικά και στοιχεία που υποβάλλονται στο ΟΠΣΚΕ ηλεκτρονικά θα πρέπει να είναι στην επιτρεπόμενη μορφή αρχείων: .pdf, .jpg, .png, μεγέθους έως 10 mb με δυνατότητα επισύναψης μέχρι 5 αρχείων για κάθε διακριτό δικαιολογητικό, ενώ το συνολικό μέγεθος των δικαιολογητικών θα πρέπει να είναι μικρότερο των 50 MB. Οι ανωτέρω περιορισμοί είναι υποχρεωτικοί και αποτρεπτικοί για την υποβολή της αίτησης. Συμπιεσμένα αρχεία δεν είναι αποδεκτά για λόγους ασφαλείας. Για τη διευκόλυνση των ενδιαφερομένων προτείνεται τα αρχεία να είναι αυτά ακριβώς που εξάγονται από τα πληροφοριακά συστήματα (ΑΑΔΕ, ΓΕΜΗ κ.ο.κ.), χωρίς επεξεργασία.

Α/Α	ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΠΟΥ ΕΠΙΣΥΝΑΠΤΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΟΠΣΚΕ
1.	<p>02.02 Δικαιολογητικά Νόμιμης Υπόστασης - Νόμιμης Λειτουργίας</p> <p><u>Για επιχειρήσεις με νομική μορφή Α.Ε./Μ.Α.Ε.:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Βεβαίωση καταχώρησης και μεταβολών του φορέα στο ΓΕΜΗ - Ισχύον Κωδικοποιημένο Καταστατικό που να φέρει ένδειξη κατάθεσης στην αρμόδια υπηρεσία - Συγκρότηση ΔΣ & Ορισμός Νόμιμου Εκπροσώπου που να φέρει ένδειξη κατάθεσης στην αρμόδια υπηρεσία. - Απόφαση πρόσφατης Γενικής Συνέλευσης, από την οποία προκύπτει η ισχύουσα μετοχική σύνθεση. Σε περίπτωση μεταβολής της μετοχικής σύνθεσης, μετά την τελευταία Γ.Σ., απόσπασμα του βιβλίου Μετόχων για τη μεταβολή, με υπογραφή του λογιστή. <p><u>Για επιχειρήσεις με νομική μορφή Ε.Π.Ε./Μ.Ε.Π.Ε./Ο.Ε./Ε.Ε./Ι.Κ.Ε./Μ.Ι.Κ.Ε.:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Βεβαίωση καταχώρησης και μεταβολών του φορέα στο ΓΕΜΗ - Ισχύον Κωδικοποιημένο Καταστατικό που να φέρει ένδειξη κατάθεσης στην αρμόδια υπηρεσία. - Πράξη εκπροσώπησης σε περίπτωση που η εκπροσώπηση δεν προκύπτει από το ανωτέρω Καταστατικό. <p><u>Για Επιχειρήσεις Ν.Ε.Π.Α. Ν. 3182/2003 – Ν.Ε.Π.Α. Ν. 4622/2022</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ισχύον κωδικοποιημένο καταστατικό - Ανακοίνωση καταχώρησης στο Μητρώο Ναυτιλιακών Εταιρειών Πλοίων Αναψυχής <p>Για Ατομικές Επιχειρήσεις:</p>

	<p>Κατάσταση ενεργών δραστηριοτήτων (ΚΑΔ) της επιχείρησης, μέσω της ιστοσελίδας ΑΑΔΕ. Δεν απαιτείται προσκόμιση δικαιολογητικού, αντλούνται μέσω διαλειτουργικότητας του ΟΠΣΚΕ.</p> <p>Για Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις του Ν. 4430/2016 όπως ισχύει:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ισχύον Καταστατικό σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.4384/2016 και τυχόν τροποποιήσεις - Πιστοποιητικό εγγραφής στο Γενικό Μητρώο Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας. - Πρόσφατη Βεβαίωση καταχώρησης και μεταβολών του φορέα στο ΓΕΜΗ (Γενικό Πιστοποιητικό) τελευταίου διμήνου - Βεβαίωση σύνθεσης οργάνου διοίκησης από το Γενικό Μητρώο Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας - Πρακτικό νόμιμης εκπροσώπησης της διοικούσας επιτροπής. Αντίγραφο του βιβλίου μελών του Φορέα ή Πρόσφατη Βεβαίωση σύνθεσης μελών από το Γενικό Μητρώο Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας σε περίπτωση που υπάρχουν μεταβολές <p><u>Για Αγροτικούς Συνεταιρισμούς:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ισχύον καταστατικό επικαιροποιημένο από το Ειρηνοδικείο ή την Αρμόδια Εποπτεύουσα Αρχή του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης - Βεβαίωση περί μη τροποποιήσεων του καταστατικού από το Ειρηνοδικείο - Εγγραφή του Συνεταιρισμού στο μητρώο του Ειρηνοδικείου της έδρας - Εγγραφή του Συνεταιρισμού στο Εθνικό Μητρώο Αγροτικών Συνεταιρισμών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης - Αντίγραφο του βιβλίου μελών του Συνεταιρισμού με εμφανή την συνεταιριστική μερίδα του κάθε μέλους - Πρόσφατη πράξη/ πρακτικό συγκρότησης Δ.Σ. και Γενικής Συνέλευσης - Πιστοποιητικό περί μη προσβολής του κύρους των αρχαιρεσιών από το Πρωτοδικείο <p>Για Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Τα απαιτούμενα νομιμοποιητικά έγγραφα σύστασης, διοίκησης και εκπροσώπησης που προβλέπονται με βάση το εκάστοτε ισχύον νομοθετικό πλαίσιο. <p><u>Για λοιπές νομικές μορφές:</u></p> <p>Τα απαιτούμενα νομιμοποιητικά έγγραφα σύστασης και εκπροσώπησης που προβλέπονται με βάση το εκάστοτε νομοθετικό πλαίσιο</p>
2.	<p>02.06. Στοιχεία Πραγματικών Δικαιούχων</p> <p>Ισχύει για τους υπόχρεους εγγραφής στο Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων του άρθρου 20 του Ν.4557/18)</p> <p>Αποδεικτικό Καταχώρισης στο Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων και σχετική εκτύπωση των στοιχείων και πληροφοριών από το εν λόγω Μητρώο, στην οποία δηλώνονται τα στοιχεία των πραγματικών δικαιούχων του Δικαιούχου (κατ' ελάχιστον, όνομα, επώνυμο και αριθμός μητρώου ΦΠΑ ή ΑΦΜ.</p>

3.	<p>01.15 Λοιπά Δικαιολογητικά</p> <p>Έκθεση τεκμηρίωσης της συνάφειας του επενδυτικού σχεδίου με την περιφερειακή διάσταση της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΣΕ)</p> <p>Έκθεση που τεκμηριώνει τη συνάφεια του προτεινόμενου επενδυτικού σχεδίου με τους τομείς, τις περιοχές παρέμβασης και τις προτεραιότητες της περιφερειακής διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΣΕ), όπως αναλύονται στο Παράρτημα ΙΙ της πρόσκλησης. Η έκθεση υποβάλλεται με σφραγίδα του δικαιούχου και υπογραφή του νόμιμου εκπροσώπου.</p>
4.	<p>Τεκμηρίωση φερεγγυότητας του φορέα της επένδυσης</p> <p>08.04. Ενιαίο Πιστοποιητικό δικαστικής φερεγγυότητας</p> <p>Ενιαίο Πιστοποιητικό δικαστικής φερεγγυότητας, έκδοσης τελευταίου διμήνου από την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης.</p> <p>08.03. Αποδεικτικό Φορολογικής Ενημερότητας</p> <p>Αποδεικτικό φορολογικής Ενημερότητας για κάθε νόμιμη χρήση σε ισχύ κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης</p>
5.	<p>07.04 Στοιχεία οικονομικής δραστηριότητας</p> <p><u>A. Επιχειρήσεις με τήρηση απλογραφικών βιβλίων:</u></p> <p>Υποβληθέντα έντυπα Ε3 με αριθμό δήλωσης</p> <p>Υπόδειγμα Β.5 Ισολογισμός πολύ μικρών οντοτήτων του Ν.4308/2014 - Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα και Β.6 Αποτελέσματα Χρήσης πολύ μικρών οντοτήτων υπογεγραμμένα από το Νόμιμο εκπρόσωπο ή το λογιστή της επιχείρησης.. Το δικαιολογητικό υποβάλλεται μόνο για τις επιχειρήσεις που έχουν την υποχρέωση σύνταξης των εν λόγω εντύπων. Για τις επιχειρήσεις που δεν είναι υπόχρεες θα προσκομίζεται υποχρεωτικά ο συνοπτικός ισολογισμός και η κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων Χρήσης του Παραρτήματος XV: Υπόδειγμα Πίνακα Οικονομικών στοιχείων υπογεγραμμένα από το Νόμιμο εκπρόσωπο ή/και το λογιστή της επιχείρησης.</p> <p><u>B. Επιχειρήσεις με τήρηση διπλογραφικών βιβλίων:</u></p> <p>Υποβληθέντα έντυπα Ε3 με αριθμό δήλωσης</p> <p>Λογιστικές καταστάσεις (Ισολογισμοί αποτελέσματα χρήσης/Κατάσταση Μεταβολών Καθαρής Θέσης περιόδου/πίνακας ταμειακών ροών – προσάρτημα - έκθεση διαχείρισης - πιστοποιητικό ορκωτού λογιστή (όπου υπάρχει)</p> <p>Το σύνολο των ως άνω οικονομικών στοιχείων υποβάλλονται από όλες τις επιχειρήσεις για τις δύο (2) πλήρεις κλεισμένες διαχειριστικές χρήσεις που προηγούνται της ημερομηνίας ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης για τις οποίες έχουν υποβληθεί τα επίσημα φορολογικά έντυπα</p> <p>Εφόσον τα στοιχεία των δύο προηγούμενων διαχειριστικών χρήσεων επιφέρουν αλλαγή της ιδιότητας της αιτούσας επιχείρησης (πολύ μικρή, μικρή, μεσαία ή μεγάλη επιχείρηση),</p>

	επισυνάπτονται τα ως άνω δικαιολογητικά και για το προηγούμενο έτος αυτών ή για όσα έτη απαιτούνται.
6.	<p>01.12 Τεκμηρίωση του αριθμού των ΕΜΕ</p> <p>Η τεκμηρίωση του αριθμού των ΕΜΕ, τόσο για σκοπούς πληρότητας της αίτησης όσο και πλήρωσης των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής, θα πραγματοποιηθεί βάσει των δηλωθέντων στοιχείων που τηρούνται για την επιχείρηση στο πληροφοριακό σύστημα ΕΡΓΑΝΗ και θα αναζητηθούν από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων (Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ) και του ΕΦΚΑ- NAT. Δεν απαιτείται επισύναψη δικαιολογητικών στην αίτηση.</p>
7.	<p>01.01 Άδεια Λειτουργίας σε Ισχύ ή οποιοδήποτε σχετικό έγγραφο σύμφωνα με τα οριζόμενα στην πρόσκληση</p> <p>Κατάλληλο έγγραφο αδειοδότησης σε ισχύ για την ενισχυόμενη δραστηριότητα του επενδυτικού σχεδίου (π.χ. άδεια λειτουργίας, υπεύθυνη δήλωση έναρξης λειτουργίας, απαλλακτικό άδειας λειτουργίας, γνωστοποίηση έναρξης λειτουργίας κλπ.). Στην περίπτωση που η άδεια δεν έχει εκδοθεί ή έχει λήξει χρονικά, απαιτείται η προσκόμιση της σχετικής αίτησης έκδοσης/ανανέωσης αυτής.</p> <p>Οι επιχειρήσεις με δραστηριότητες για την άσκηση των οποίων δεν απαιτείται έγγραφο αδειοδότησης, θα πρέπει να υποβάλουν Υπεύθυνη Δήλωση του Νόμιμου Εκπροσώπου, όπου θα βεβαιώνεται ότι για τη δραστηριότητα της επιχείρησης και σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία δεν απαιτείται η έκδοση αδειοδοτικού εγγράφου ή εγγράφου απαλλαγής από την σχετική υποχρέωση, με σχετική τεκμηρίωση. Στις περιπτώσεις που η ενισχυόμενη δραστηριότητα δεν ασκείται ήδη από την επιχείρηση θα προσκομίζεται Υπεύθυνη δήλωση του Νόμιμου Εκπροσώπου όπου ο δικαιούχος θα δεσμεύεται για την προσκόμιση της άδειας λειτουργίας κατά την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου σύμφωνα με τα οριζόμενα στο κεφάλαιο 13 της πρόσκλησης.</p>
8.	<p>09.02 Υπεύθυνες Δηλώσεις / Δήλωση ΜΜΕ σύμφωνα με τα οριζόμενα στην πρόσκληση</p> <p>Υπεύθυνη Δήλωση Ν. 1599/86 του νομίμου εκπροσώπου της επιχείρησης με το γνήσιο της υπογραφής ή με ψηφιακή υπογραφή ή από το gov.gr, σύμφωνα με το υπόδειγμα Α στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII.</p> <p>Σε περίπτωση που η εκπροσώπηση ασκείται από κοινού από δύο ή περισσότερα πρόσωπα και όχι χωριστά, η δήλωση υποβάλλεται από όλους όσους έχουν την ιδιότητα.</p>
9.	<p>09.02 Υπεύθυνες Δηλώσεις / Δήλωση ΜΜΕ σύμφωνα με τα οριζόμενα στην πρόσκληση</p> <p>Υπεύθυνη Δήλωση Ν. 1599/86 περί μη προβληματικότητας του ενιαίου φορέα σύμφωνα με το υπόδειγμα Β στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII υπογεγραμμένη με το γνήσιο της υπογραφής ή με ψηφιακή υπογραφή ή από το gov.gr από το λογιστή της επιχείρησης.</p> <p>Το δικαιολογητικό υποβάλλεται ΜΟΝΟ από τις επιχειρήσεις που επιλέγουν ως καθεστώς ενίσχυσης το Γενικό Απαλλακτικό Κανονισμό (ΕΕ 651/2014)</p>
10.	09.04. Υπεύθυνη Δήλωση Σώρευσης

	<p>Υπεύθυνη Δήλωση Ν. 1599/86 του νομίμου εκπροσώπου της επιχείρησης στην οποία θα δηλώνονται οι επιχορηγήσεις που έχει λάβει κατά το παρελθόν η ενιαία επιχείρηση, σύμφωνα με το υπόδειγμα Γ στο Παράρτημα VIII.</p> <p>Σε περίπτωση που η εκπροσώπηση ασκείται από κοινού από δύο ή περισσότερα πρόσωπα και όχι χωριστά, η δήλωση υποβάλλεται από όλους όσους έχουν την ιδιότητα.</p> <p>Το δικαιολογητικό υποβάλλεται ΜΟΝΟ από τις επιχειρήσεις που επιλέγουν ως καθεστώς ενίσχυσης τον Κανονισμό (ΕΕ) 2023/2831 (De minimis)</p>
<p>11.</p>	<p>09.02 Υπεύθυνες Δηλώσεις / Δήλωση ΜΜΕ σύμφωνα με τα οριζόμενα στην πρόσκληση</p> <p>Δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου της επιχείρησης που αφορά στην πλήρωση της ιδιότητας ως Μικρομεσαία Επιχείρηση (ΜμΕ) – σύμφωνα με το Υπόδειγμα του ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ VI, με τα στοιχεία του έτους που προηγείται της ημερομηνίας υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.</p> <p>Σε περίπτωση που η εκπροσώπηση ασκείται από κοινού από δύο ή περισσότερα πρόσωπα και όχι χωριστά, η δήλωση υποβάλλεται από όλους όσους έχουν την ιδιότητα.</p> <p>Σε περίπτωση που, σε σχέση με την προηγούμενη διαχειριστική χρήση, υπάρχει μεταβολή των στοιχείων που επιφέρει αλλαγή μεγέθους θα πρέπει να επισυναφθεί η δήλωση ΜΜΕ και για τις δύο προηγούμενες χρήσεις του έτους που προηγείται της ημερομηνίας υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.</p>
<p>12.</p>	<p>01.03 Δικαιολογητικά για Συνδεδεμένες ή/και Συνεργαζόμενες</p> <p>Στις περιπτώσεις συνδεδεμένων ή/και συνεργαζόμενων επιχειρήσεων σύμφωνα τον ορισμό των ΜΜΕ του Παραρτήματος VI, υποβάλλονται τα εξής :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Δικαιολογητικά νόμιμης υπόστασης κατ' αντιστοιχία των δικαιολογητικών του σημείου α/α 1 2. Εκτύπωση στοιχείων μητρώου της επιχείρησης της πλατφόρμας myaade 3. Οικονομικά στοιχεία για τις χρήσεις 2023 & 2024 (όπου υφίστανται) κατά αντιστοιχία των δικαιολογητικών του σημείου α/α 5 4. Στοιχεία προσωπικού για τις χρήσεις 2023 & 2024 (όπου υφίστανται) και συγκεκριμένα: Καταστάσεις Επιθεώρησης Εργασίας Ε4 (πίνακας προσωπικού) και τυχόν τροποποιήσεων, για τις τρεις τελευταίες κλεισμένες διαχειριστικές χρήσεις. Αποδεικτικό Υποβολής δήλωσης Αποδοχών & Συντάξεων μαζί με συγκεντρωτική Κατάσταση τέλους έτους στην οποία θα αποτυπώνεται αναλυτικά ο κάθε εργαζόμενος με τον αριθμό των ημερών που απασχολήθηκε ή εναλλακτικά η ετήσια μισθοδοτική κατάσταση με το σύνολο των εργαζομένων και των ημερών απασχόλησης. 5. Ενιαίο Πιστοποιητικό δικαστικής φερεγγυότητας, έκδοσης τελευταίου διμήνου από την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης. <p>Για τις περιπτώσεις συνδεδεμένων/συνεργαζόμενων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται εκτός Ελλάδας θα υποβάλλονται τα αντίστοιχα ως ανωτέρω ισοδύναμα δικαιολογητικά/έγγραφα που ισχύουν στην αντίστοιχη χώρα.</p> <p>Σε περίπτωση που από τα στοιχεία των κλεισμένων χρήσεων που προηγούνται της ημερομηνίας υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης (ΕΜΕ, Κύκλος Εργασιών, Σύνολο</p>

	ισολογισμού) δεν εξάγεται με ασφάλεια το μέγεθος της επιχείρησης (βλ. Παράρτημα VI «Ορισμός ΜΜΕ & Υπόδειγμα δήλωσης ΜΜΕ»), επισυνάπτονται τα ως άνω δικαιολογητικά και για το προηγούμενο έτος αυτών ή για όσα έτη απαιτούνται.
13.	<p>01.05 Δικαιολογητικά νόμιμης κτήσης ή χρήσης ακινήτου</p> <p>Σε περίπτωση δημιουργίας νέας εγκατάστασης μη υφιστάμενης κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης ή/και ενεργοποίηση νέας δραστηριότητας (ΚΑΔ) απαιτείται η υποβολή των κάτωθι:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Βεβαίωση χρήσης γης - Στοιχεία των δικαιωμάτων χρήσης του ακινήτου (κυριότητα, επικαρπία, χρήση/μίσθωση σε ισχύ ή/και προσύμφωνο αγοράς ή μίσθωσης ακινήτου με αναφορά στα στοιχεία του ακινήτου (χωροθεσία, τετραγωνικά, ΑΤΑΚ κλπ). <p><i>Για τα επενδυτικά σχέδια που υποβάλλονται με επιλεγμένο καθεστώς ενίσχυσης τον ΓΑΚ 651/2014 και η επένδυση δεν πραγματοποιείται σε ιδιόκτητο ακίνητο υποβάλλεται μόνο προσύμφωνο μίσθωσης ακινήτου και όχι συμφωνητικό.</i></p>
14.	<p>01.04. Δικαιολογητικά Εξασφάλισης Ιδιωτικής Συμμετοχής Επενδυτικού Σχεδίου</p> <p>Για την απόδειξη των διαθέσιμων κεφαλαίων και την αξιολόγηση του επενδυτικού σχεδίου, σύμφωνα με τα εγκεκριμένα κριτήρια, απαιτείται η υποβολή των παρακάτω, ανάλογα με την περίπτωση κάλυψης που συμπληρώνεται στην αίτηση χρηματοδότησης:</p> <p><u>Ίδια κεφάλαια της επιχείρησης</u></p> <p>Τραπεζικές βεβαιώσεις στις οποίες αναφέρονται τα διαθέσιμα υπόλοιπα των λογαριασμών των εταίρων/μετόχων την τελευταία ημέρα του μήνα που προηγείται του μήνα υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης και τα μέσα διαθέσιμα υπόλοιπα του προηγούμενου ημερολογιακού μήνα πριν από το μήνα υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης. Το ποσό που γίνεται αποδεκτό είναι το μικρότερο από τα δύο παραπάνω. Η ημερομηνία των διαθεσίμων υπολοίπων θα πρέπει να είναι ίδια για όλες τις τραπεζικές βεβαιώσεις για όλους τους εταίρους/μετόχους. Τα διαθέσιμα κεφάλαια του κάθε εταίρου υπολογίζονται αναλογικά με το ποσοστό συμμετοχής του στο εταιρικό κεφάλαιο της επιχείρησης.</p> <p>Βεβαίωση μέσου υπολοίπου εταιρικού/επαγγελματικού τραπεζικού λογαριασμού, στον οποίο είναι δικαιούχος η επιχείρηση, του τελευταίου ημερολογιακού μήνα πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης. Αιτήσεις που υποβάλλονται το μήνα Νοέμβριο θα υποβάλλουν βεβαίωση για το μήνα Οκτώβριο (1η έως 31η). Αντίστοιχα, αιτήσεις που θα υποβληθούν το μήνα Δεκέμβριο θα υποβάλλουν βεβαίωση του μηνός Νοεμβρίου κ.ο.κ.</p> <p>Η τεκμηρίωση της ίδιας συμμετοχής μπορεί να γίνει και με μέσα υπόλοιπα τραπεζικών λογαριασμών από τράπεζες του εξωτερικού, αρκεί να πρόκειται για χρηματοπιστωτικό ίδρυμα το οποίο λειτουργεί νόμιμα στην χώρα εγκατάστασής του.</p> <p>Εξαιρούνται τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα Ρωσικών και Λευκορωσικών συμφερόντων κατά το πνεύμα των ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ (ΕΕ) αριθ. 833/2014 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 31ης Ιουλίου 2014 & αριθ. 765/2006 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 18ης Μαΐου 2006, καθώς και μεταγενέστερων περιοριστικών μέτρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά της Ρωσίας, μεταξύ των οποίων κυρώσεις κατά ατόμων, οικονομικές κυρώσεις και διπλωματικά μέτρα για λόγους που σχετίζονται με την</p>

	<p>Ουκρανία (Πηγή: Επίσημος Ιστότοπος του Συμβουλίου της Ε.Ε. και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, https://www.consilium.europa.eu/el/policies), που έχουν ως αποτέλεσμα τον αποκλεισμό των σχετικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων από το σύστημα διατραπεζικών συναλλαγών SWIFT.</p> <p><u>Δάνειο</u></p> <p>Πρόθεση, προέγκριση ή έγκριση ή σύμβαση δανείου από χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, μέλος του συστήματος ΔΙΑΣ.</p> <p>Στο σχετικό έγγραφο που θα υποβληθεί θα πρέπει να αναφέρονται οι βασικοί όροι της δανειοδότησης, όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Αντικείμενο και προϋπολογισμός της δανειοδοτούμενης επένδυσης - Το ύψος του εγκεκριμένου δανείου - Η διάρκεια και ο χρόνος αποπληρωμής του - Το επιτόκιο - Οι απαιτούμενες εξασφαλίσεις για την χορήγησή του. Ειδικότερα στην περίπτωση έγκρισης δεν θα πρέπει να αναφέρεται στο σχετικό δικαιολογητικό ότι χορηγείται στο πλαίσιο του προγράμματος με εκχώρηση της επιχορήγησης. Επίσης στην περίπτωση που στις εξασφαλίσεις του δανείου εμπεριέχεται ενεχυρίαση μετρητών (της επιχείρησης) και ο φορέας του επενδυτικού σχεδίου αιτείται τη χρηματοδότηση τμήματος του επενδυτικού σχεδίου και με ίδια κεφάλαια (βάσει βεβαιώσεων μέσου υπολοίπου), προκειμένου να αποδεικνύεται η επάρκεια των τελευταίων, αυτά θα πρέπει να υπερβαίνουν το απαιτούμενο ποσό τουλάχιστον κατά το ποσό της ενεχυρίασης/εξασφάλισης. <p>Επισημαίνεται ότι υποβαλλόμενο δικαιολογητικό θα πρέπει να φέρει ημερομηνία προγενέστερη της ημερομηνίας υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.</p> <p>Για τα επενδυτικά σχέδια που υποβάλλονται με το καθεστώς του ΓΑΚ 651/2014 μόνο βεβαίωση πρόθεση ή προέγκριση δανείου.</p>
15.	<p>01.07. Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης Εύλογου του Κόστους</p> <p>02 Δαπάνες εξοπλισμού, μεταφορικών μέσων & οργάνων</p> <p>Δύο (2) προσφορές, από ανεξάρτητους μεταξύ τους προμηθευτές, για κάθε δαπάνη καθαρής αξίας άνω των 20.000 €.</p> <p>Σε περίπτωση μη δυνατότητας προσκόμισης δεύτερης προσφοράς (π.χ. ειδικές κατασκευές, αποκλειστικός προμηθευτής) προσκομίζεται μία με σχετική αιτιολόγηση.</p> <p>03 Δαπάνες για Κτήρια, Γήπεδα, Εγκαταστάσεις & Περιβάλλοντα Χώρο</p> <p>Μελέτη υπογεγραμμένη από ιδιώτη μηχανικό/ μηχανικούς ή δύο (2) προσφορές, από ανεξάρτητους μεταξύ τους κατασκευαστές, για κάθε δαπάνη καθαρής αξίας άνω των 20.000 €.</p> <p>04 Δαπάνες για Παροχή Υπηρεσιών</p> <p>Δύο (2) προσφορές, από ανεξάρτητους μεταξύ τους παρόχους υπηρεσιών, για κάθε δαπάνη καθαρής αξίας άνω των 20.000 €.</p> <p>06 Δαπάνες λογισμικού</p>

	Δύο (2) προσφορές, από ανεξάρτητους μεταξύ τους παρόχους υπηρεσιών, για κάθε δαπάνη καθαρής αξίας άνω των 20.000 €.
16.	03.02. Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης Βαθμολογίας Κατοχυρωμένη ευρεσιτεχνία/πατέντα της επιχείρησης ή εταίρου/μέτοχου αυτής, που σχετίζεται με το επιχειρηματικό σχέδιο, εφόσον υφίσταται και δηλωθεί στην αίτηση χρηματοδότησης.
17.	03.02. Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης Βαθμολογίας Οικονομοτεχνική μελέτη βιωσιμότητας επενδυτικού σχεδίου Αρχείο υπολογισμού εσωτερικού βαθμού απόδοσης (IRR)
18.	01.10 Τεκμηρίωση Αρχικής Επένδυσης Τεχνική έκθεση για την τεκμηρίωση της αρχικής επένδυσης που να περιγράφει ένα ή περισσότερα από τα παρακάτω σε συνάρτηση με τις δαπάνες του επενδυτικού σχεδίου και ανάλογα με την δραστηριότητα της επιχείρησης: <ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργία νέας επιχειρηματικής εγκατάστασης. • Επέκταση της δυναμικότητας υφιστάμενης μονάδας. Η πρόσθετη δυναμικότητα της μονάδας λόγω του επενδυτικού σχεδίου μπορεί να γίνει αποδεκτή μόνον εφόσον η υφιστάμενη δυναμικότητα της μονάδας μπορεί να πιστοποιηθεί από επίσημα στοιχεία τεκμηρίωσης. • Διαφοροποίηση της παραγωγής μιας μονάδας σε προϊόντα ή υπηρεσίες που δεν έχουν παραχθεί ποτέ σε αυτήν. • Θεμελιώδη αλλαγή του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας υφιστάμενης μονάδας. <p>Η ανωτέρω έκθεση πρέπει να συμπεριλαμβάνει σύντομη περιγραφή της υφιστάμενης δραστηριότητας, της παραγωγικής διαδικασίας και του χρησιμοποιούμενου πάγιου ενεργητικού (με αναφορά στην δυναμικότητα και στα τεχνικά χαρακτηριστικά αυτού) , περιγραφή του επενδυτικού σχεδίου και των δαπανών του (πως κάθε μια συμβάλει στην αρχική επένδυση) τη στόχευση του και πως θα επιτευχθεί. Αναφορά εργασιών ή / και εγκαταστάσεων που θα εξακολουθήσουν να χρησιμοποιούνται και μετά την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου.</p> <p>Επιπλέον, για την τεκμηρίωση του χαρακτήρα της αρχικής επένδυσης και την πιστοποίηση υφιστάμενης δυναμικότητας του εξοπλισμού της επιχείρησης απαιτείται για Επέκταση δυναμικότητας: Υπεύθυνη Δήλωση μηχανικού σε περίπτωση που η υφιστάμενη δυναμικότητα δεν προβλέπεται/πιστοποιείται από επίσημα έγγραφα (π.χ. άδεια λειτουργίας ή οποιοδήποτε άλλο έγγραφο δημόσιας αρχής με αναφορά στην παραγωγική δυναμικότητα).</p> <p>Υποβάλλεται μόνο από τις επιχειρήσεις που επιλέγουν ως καθεστώς ενίσχυσης το άρθρο 14 του Κανονισμού 651/2014</p>

ΠΡΟΣΟΧΗ! Δεν προβλέπεται η αναζήτηση τυχόν ελλειπόντων δικαιολογητικών. Ως εκ τούτου οποιαδήποτε έλλειψη δικαιολογητικού που δεν επιτρέπει την εξαγωγή ασφαλούς συμπεράσματος για την τήρηση των ειδικών προϋποθέσεων συμμετοχής στη δράση, χαρακτηρίζεται ως ουσιώδης και δύναται να καταστήσει την αίτηση απορριπτή.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ

Η αξιολόγηση πραγματοποιείται σε δύο στάδια :

Στάδιο Α : Έλεγχος επιλεξιμότητας αίτησης χρηματοδότησης

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ				
A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ	ΑΠΑΝΤΗΣΗ (ΝΑΙ / ΟΧΙ / ΔΕΝ ΑΦΟΡΑ)	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1	Έλεγχος πληρότητας πρότασης	Εξετάζεται εάν κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης ακολουθήθηκε η προβλεπόμενη διαδικασία, η αίτηση χρηματοδότησης ήταν εμπρόθεσμη, έχει επιλεγεί το καθεστώς χρηματοδότησης, έχουν επισυναφθεί όλα τα συνοδευτικά έγγραφα σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην πρόσκληση, Παράρτημα IV: Απαιτούμενα δικαιολογητικά κατά την υποβολή της αίτησης, τα τυποποιημένα έντυπα είναι συμπληρωμένα και το περιεχόμενό των Υπευθύνων Δηλώσεων είναι σύμφωνο με το περιεχόμενο των υποδειγμάτων του Παραρτήματος VIII: Υποδείγματα υπευθύνων δηλώσεων της πρόσκλησης. Εξετάζεται επίσης η ορθή συμπλήρωση των Δεικτών Εκρών και Αποτελέσματος		
2	Δικαιούχος που εμπίπτει στην πρόσκληση	Εξετάζεται εάν ο δικαιούχος – επιχείρηση πληροί τα αναφερόμενα στο Κεφάλαιο 4: Δικαιούχοι της πρόσκλησης. Ειδικότερα, εξετάζεται ότι: <ul style="list-style-type: none"> • Η επιχείρηση δραστηριοποιείται στην Ελληνική Επικράτεια και το επενδυτικό σχέδιο υλοποιείται εντός της Περιφέρειας Ηπείρου. • Η επιχείρηση έχει την ιδιότητα της ΜμΕ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Παράρτημα VI ΟΡΙΣΜΟΣ ΜΜΕ ΚΑΙ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΔΗΛΩΣΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΜΜΕ ΜΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ της πρόσκλησης, με τη σύσταση της ΕΕ 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής της 6^{ης} Μαΐου 2003, λαμβανομένων υπόψη των όρων για τη διατήρηση της ιδιότητας αυτής. • Η επιχείρηση έχει κλείσει δύο (2) πλήρεις διαχειριστικές χρήσεις πριν την ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην πρόσκληση. • Η επιχείρηση δραστηριοποιείται ουσιαστικά σε τομείς της στρατηγικής RIS3, ήτοι διαθέτει κατά το ημερολογιακό έτος που προηγείται της ημερομηνίας δημοσίευσης της Πρόσκλησης κύριο ΚΑΔ ή ΚΑΔ με τα μεγαλύτερα έσοδα σε ΚΑΔ που συμπεριλαμβάνεται στο Παράρτημα III: Επιλέξιμοι τομείς δραστηριότητας (ΚΑΔ) της πρόσκλησης. • Το προτεινόμενο επενδυτικό σχέδιο αφορά σε έναν τουλάχιστον από τους επιλέξιμους ΚΑΔ του Παραρτήματος III: Επιλέξιμοι τομείς δραστηριότητας (ΚΑΔ) της πρόσκλησης. • Έχει υποβληθεί μία και μοναδική αίτηση χρηματοδότησης ανά ΑΦΜ της επιχείρησης. 		

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ				
A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ	ΑΠΑΝΤΗΣΗ (ΝΑΙ / ΟΧΙ / ΔΕΝ ΑΦΟΡΑ)	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
		<ul style="list-style-type: none"> • Το ύψος του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού της πράξης δεν υπερβαίνει τον υψηλότερο κύκλο εργασιών προσαυξημένο κατά 40% που επετεύχθη σε μια από τις δύο πλήρεις κλεισμένες διαχειριστικές χρήσεις που προηγούνται της ημερομηνίας υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης με ανώτατο όριο τα ποσά που ορίζει η πρόσκληση. • Η ιδιωτική συμμετοχή του δικαιούχου της ενίσχυσης ανέρχεται σε τουλάχιστον 25% του συνόλου των επιλέξιμων δαπανών, είτε μέσω ιδίων πόρων, είτε μέσω εξωτερικής χρηματοδότησης. • Να λειτουργούν νόμιμα διαθέτοντας το κατάλληλο έγγραφο αδειοδότησης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και την ενισχυόμενη δραστηριότητά τους (π.χ. άδεια λειτουργίας, Υπεύθυνη δήλωση έναρξης λειτουργίας, απαλλακτικό άδειας λειτουργίας, γνωστοποίηση έναρξης λειτουργίας κλπ.). Στην περίπτωση που η άδεια δεν έχει εκδοθεί ή έχει λήξει χρονικά, απαιτείται η προσκόμιση της σχετικής αίτησης έκδοσης/ανανέωσης αυτής. Δικαιούχοι με δραστηριότητες για την άσκηση των οποίων δεν απαιτείται άδεια λειτουργίας, θα πρέπει να υποβάλλουν Υπεύθυνη Δήλωση του Νόμιμου Εκπροσώπου, στην οποία θα βεβαιώνεται ότι δεν απαιτείται η έκδοση άδειας λειτουργίας ή έγγραφο απαλλαγής από τη σχετική υποχρέωση με σχετική τεκμηρίωση. Στις περιπτώσεις που η ενισχυόμενη δραστηριότητα δεν ασκείται ήδη από την επιχείρηση θα προσκομίζεται Υπεύθυνη δήλωση όπου ο δικαιούχος θα δεσμεύεται για την προσκόμιση της άδειας λειτουργίας κατά την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου σύμφωνα με τα οριζόμενα στο κεφάλαιο 13 της πρόσκλησης. • Ο δικαιούχος λειτουργεί με επιλέξιμη από την πρόσκληση νομική μορφή. • Η επιχείρηση τηρεί απλογραφικά ή διπλογραφικά βιβλία του ν.4308/2014 όπως ισχύει. • Η επιχείρηση έχει εγγραφεί στο Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων του άρθρου 20 του ν. 4557/2018 (Α' 139) όπως ισχύει πριν την ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης. • Η επιχείρηση δεν βρίσκεται υπό πτώχευση, εκκαθάριση ή αναγκαστική διαχείριση και δεν έχουν καταθέσει αίτηση εξυγίανσης οι πιστωτές της επιχείρησης. • Η επιχείρηση δεν έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης ή εάν η επιχείρηση έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης έχει αποπληρώσει το δάνειο και έχει λυθεί η σύμβαση εγγύησης ή εάν η επιχείρηση έχει λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης αυτή να έχει ολοκληρωθεί. • Δεν εκκρεμεί σε βάρος του δυνητικού δικαιούχου διαδικασία ανάκτησης ενίσχυσης, η οποία κηρύχθηκε παράνομη και ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά με απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. • Ο δυνητικός δικαιούχος δεν συστεγάζεται και ο τόπος υλοποίησης της πράξης δεν αποτελεί κατοικία του δικαιούχου(κύρια ή δευτερεύουσα). 		

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ				
A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ	ΑΠΑΝΤΗΣΗ (ΝΑΙ / ΟΧΙ / ΔΕΝ ΑΦΟΡΑ)	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
		<ul style="list-style-type: none"> • Ο δυνητικός δικαιούχος δεν είναι χρηματοπιστωτικός ή ασφαλιστικός οργανισμός, δημόσια επιχείρηση, δημόσιος φορέας, δημόσιος οργανισμός ή θυγατρική αυτών, Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ) ή εξωχώρια (offshore) επιχείρηση. • Η επιχείρηση δεν εντάσσεται σε ήδη οργανωμένο ομοιόμορφο δίκτυο διανομής προϊόντων ή παροχής υπηρεσιών που εκμεταλλεύονται κατόπιν σχετικών συμβάσεων άδειες εκμετάλλευσης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, που αφορούν συνήθως εμπορικά σήματα ή διακριτικούς τίτλους και τεχνογνωσία για την χρήση και τη διανομή αγαθών ή υπηρεσιών (π.χ. franchising, Shop in shop, δίκτυο πρακτόρευσης). • Να τηρούνται οι όροι για την έναρξη εργασιών του επενδυτικού σχεδίου. • Ο δυνητικός δικαιούχος δεσμεύεται ότι τηρεί τη νομοθεσία περί υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων και πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου. • Η επιχείρηση να διασφαλίζει ή να δεσμευθεί, με υπεύθυνη δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου, ότι μέχρι την ολοκλήρωση της επένδυσης και ανάλογα με το είδος και τη φύση του επενδυτικού σχεδίου θα διασφαλίσει για την πρόσβαση των ΑμΕΑ σε υποδομές, υπηρεσίες και σε ηλεκτρονικά περιβάλλοντα, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο. • Ο δυνητικός δικαιούχος δεσμεύεται ότι δεν συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού του άρθρου 39, παρ. 1-4 και του άρθρου 40, παρ. 1, του Ν. 4888/2017 (Α137/13.09.2017). • Ο δυνητικός δικαιούχος δεσμεύεται ότι θα υλοποιήσει την πράξη με τρόπο που διασφαλίζει: <ul style="list-style-type: none"> - Τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων και τη συμμόρφωση με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. - Την ισότητα των φύλων και την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου. - Την αποτροπή κάθε διάκρισης λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. - Τη διαφάνεια. - Την τήρηση της αρχής της βιώσιμης ανάπτυξης και της ενωσιακής πολιτικής στον τομέα του περιβάλλοντος. • Ο δυνητικός δικαιούχος δεσμεύεται να υποβάλλει, κατά την υποβολή του αρχικού αιτήματος πιστοποίησης, έγγραφο περιβαλλοντικής αδειοδότησης ή απαλλαγής και εφόσον η επένδυση περιλαμβάνεται στην κατηγορία περιβαλλοντικής κατάταξης Α και η περιβαλλοντική της αδειοδότηση δεν εξετάζει την κλιματική ανθεκτικότητα υποδομών, έκθεση τεκμηρίωσης για την κλιματική ανθεκτικότητα υποδομών, σύμφωνα με το Παράρτημα XIV : ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ. 		

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ				
A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ	ΑΠΑΝΤΗΣΗ (ΝΑΙ / ΟΧΙ / ΔΕΝ ΑΦΟΡΑ)	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
3	Συμβατότητα επενδυτικού σχεδίου με τις προτεραιότητες της Περιφερειακής Διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης.	Εξετάζεται η έκθεση τεκμηρίωσης της συσχέτισης του επενδυτικού σχεδίου με τις προτεραιότητες της Περιφερειακής Διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, όπως προσδιορίστηκαν από την Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης και αναφέρονται στην πρόσκληση. (Παράρτημα ΙΙ : Τομείς, Περιοχές παρέμβασης και Προτεραιότητες Περιφερειακής διάστασης της ΕΣΣΕ 2021 – 2027).		
4	Επιλεξιμότητα δαπανών	Εξετάζεται εάν η πράξη πληροί τα αναφερόμενα στο Κεφάλαιο 6: Επιλέξιμες δαπάνες της πρόσκλησης. Ειδικότερα, εξετάζεται ότι: <ul style="list-style-type: none"> • Ο Πίνακας και Κατηγορίες Δαπανών έχουν συμπληρωθεί σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο Κεφάλαιο 6.1: Κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών της πρόσκλησης. 		
5	Προϋπολογισμός και Διάρκεια πράξεων	Εξετάζεται εάν η πράξη πληροί τα αναφερόμενα στο Κεφάλαιο 7: Προϋπολογισμός – Διάρκεια υλοποίησης της πρόσκλησης. Ειδικότερα, εξετάζεται ότι: <ul style="list-style-type: none"> • Ο επιχορηγούμενος προϋπολογισμός της πράξης κυμαίνεται μεταξύ του ανώτερου και κατώτερου ορίου, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο Κεφάλαιο 7: Προϋπολογισμός και διάρκεια υλοποίησης πράξεων της πρόσκλησης • Η διάρκεια της πράξης είναι έως 24 μήνες. 		
6	Ποσοστό ενίσχυσης – Χρηματοδοτικό σχήμα	Εξετάζεται εάν η πράξη πληροί τα αναφερόμενα στο Κεφάλαιο 8.3: Ένταση της ενίσχυσης της πρόσκλησης. Ειδικότερα, εξετάζεται ότι: <ul style="list-style-type: none"> • Το ποσοστό ενίσχυσης της πράξης είναι σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο Κεφάλαιο 8.3: Ένταση της ενίσχυσης της πρόσκλησης. 		
7	Εκπλήρωση προϋποθέσεων του αρ. 73 του Καν. 1060/2021	Η προτεινόμενη πράξη: <ul style="list-style-type: none"> - Δεν περιλαμβάνει δραστηριότητες οι οποίες αποτελούσαν τμήμα πράξης που υπόκειται σε μετεγκατάσταση σύμφωνα με το άρθρο 66 ή οι οποίες θα συνιστούσαν μεταφορά παραγωγικής δραστηριότητας σύμφωνα με το άρθρο 65 παράγραφος 1 στοιχείο α). - Εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΕΤΠΑ και εντάσσεται σε έναν τύπο παρέμβασης. - Ο Δικαιούχος διαθέτει τους απαραίτητους χρηματοδοτικούς πόρους και μηχανισμούς για να καλύψει τα έξοδα λειτουργίας και συντήρησης για πράξεις που περιλαμβάνουν επενδύσεις σε υποδομές ή παραγωγικές επενδύσεις, ώστε να διασφαλίσει την οικονομική τους βιωσιμότητα. 		

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ				
Α/Α	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ	ΑΠΑΝΤΗΣΗ (ΝΑΙ / ΟΧΙ / ΔΕΝ ΑΦΟΡΑ)	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
8	Μη επικάλυψη των χορηγουμένων χρηματοδοτήσεων	<p>Ο δυνητικός δικαιούχος δεσμεύεται ότι το σύνολο του επενδυτικού σχεδίου και οι επιμέρους δαπάνες που περιλαμβάνονται στη συγκεκριμένη αίτηση χρηματοδότησης:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Δεν έχουν χρηματοδοτηθεί στα πλαίσια άλλης δράσης που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή ενωσιακούς πόρους - Δεν αποτελούν εγκεκριμένες δαπάνες επενδυτικού σχεδίου σε άλλη δράση που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή ενωσιακούς πόρους - Δαπάνες εγκεκριμένου επενδυτικού σχεδίου δεν θα υποβληθούν προς έγκριση ή πιστοποίηση σε επενδυτικό σχέδιο άλλης δράσης που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή ενωσιακούς πόρους 		
9	Συμβατότητα με θεσμικό πλαίσιο χορήγησης κρατικών ενισχύσεων	<p>Εξετάζεται εάν πληρείται, κατά περίπτωση:</p> <ul style="list-style-type: none"> - το σύνολο των προϋποθέσεων του Κανονισμού (ΕΕ) 2831/2023 (de minimis) - το σύνολο των προϋποθέσεων του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014 (ΓΑΚ) (Κοινές διατάξεις και σχετικά τα άρθρα 14,18,19, 41) 		
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ		ΝΑΙ: Η πράξη πληροί τα κριτήρια επιλεξιμότητας και προωθείται για αξιολόγηση με βαθμολογικά κριτήρια		
		ΟΧΙ : Η πράξη δεν πληροί τα κριτήρια επιλεξιμότητας. Ανεξάρτητα από την αρνητική αξιολόγηση προωθείται για αξιολόγηση με βαθμολογικά κριτήρια		

Στάδιο Β : Αξιολόγηση αίτησης με βάση βαθμολογούμενα κριτήρια

Οι αιτήσεις χρηματοδότησης βαθμολογούνται με βάση τα εξής κριτήρια

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΕ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗ						
	ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ	ΤΙΜΗ		ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ
1		1.1 Αριότητα – πληρότητα επενδυτικού σχεδίου	Εξετάζεται η σαφήνεια και πληρότητα της περιγραφής, η ανάλυση της μεθοδολογίας υλοποίησης και η τεκμηρίωση για την αξιοποίηση των κατηγοριών δαπανών σε σχέση με τους στόχους της πράξης, καθώς και η ανάλυση των τεχνικών στοιχείων και προδιαγραφών και η τεκμηρίωση της ρεαλιστικότητας του προϋπολογισμού και του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης της πράξης.	Άριστη	10	
				Πολύ καλή	7	
				Επαρκής	4	
				Ανεπαρκής	0	
2	1^η ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ Αριότητα, πληρότητα και βιωσιμότητα του επενδυτικού σχεδίου	1.2 Αποδοτικότητα του επενδυτικού σχεδίου	Εξετάζεται η αποδοτικότητα του επενδυτικού σχεδίου με βάση τον υπολογισμό του Εσωτερικού Βαθμού Απόδοσης (Internal Rate of Return- IRR)	IRR ≥ 10%	10	
				7% ≤ IRR < 10%	7	
				5% ≤ IRR < 7%	5	
				3% ≤ IRR < 5%	3	
				IRR < 3%	0	
3		1.3 Καινοτομία του επενδυτικού σχεδίου	Αξιολογείται το κατά πόσο το επενδυτικό σχέδιο έχει καινοτομικό χαρακτήρα και αν η επένδυση θα οδηγήσει : - σε νέα προϊόντα / υπηρεσίες για την περιοχή - σε νέα προϊόντα / υπηρεσίες για την επιχείρηση - σε νέα ή ουσιωδώς διαφοροποιημένη μέθοδο παραγωγής - σε αξιοποίηση παραπροϊόντων, υποπροϊόντων της παραγωγικής διαδικασίας εξυπηρετώντας τους στόχους της κυκλικής οικονομίας, - στην εισαγωγή νέων τεχνολογιών σε επιμέρους στάδια της παραγωγικής διαδικασίας,	Νέα προϊόντα / υπηρεσίες για την περιοχή	10	
				Νέα προϊόντα / υπηρεσίες για την επιχείρηση	5	
				Νέα ή ουσιωδώς διαφοροποιημένη μέθοδο παραγωγής	5	
				Αξιοποίηση παραπροϊόντων,	5	

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΕ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗ						
	ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ	ΤΙΜΗ		ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ
			- στην βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης ή/και περιβαλλοντικής διαχείρισης. Σε περίπτωση που το επενδυτικό σχέδιο οδηγεί σε περισσότερες από μία βαθμολογούμενες περιπτώσεις του υπό αξιολόγηση κριτηρίου, το κριτήριο λαμβάνει αποκλειστικά τη μέγιστη βαθμολογία από τις περιπτώσεις αυτές και όχι την αθροιστική βαθμολογία των περιπτώσεων αυτών.	υποπροϊόντων της παραγωγικής διαδικασίας εξυπηρετώντας τους στόχους της κυκλικής οικονομίας		
				Εισαγωγή νέων τεχνολογιών σε επιμέρους στάδια της παραγωγικής διαδικασίας	5	
				Βελτίωση ενεργειακής απόδοσης ή/και περιβαλλοντικής διαχείρισης.	5	
				Επενδυτικό σχέδιο που δεν τεκμηριώνει καινοτομικό χαρακτήρα	0	
4		1.4 Αξιοποίηση κατοχυρωμένης ευρεσιτεχνίας / πατέντας	Εξετάζεται η αξιοποίηση μέσω του επενδυτικού σχεδίου κατοχυρωμένης ευρεσιτεχνίας / πατέντας	Αξιοποίηση κατοχυρωμένης ευρεσιτεχνίας / πατέντας	10	
				Μη αξιοποίηση κατοχυρωμένης ευρεσιτεχνίας / πατέντας	0	
1	2^η ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ Οικονομική υποστήριξη του έργου	2.1 Διαθέσιμα κεφάλαια σε σχέση με το επενδυτικό σχέδιο	Εξετάζεται το ποσοστό των διαθέσιμων κεφαλαίων (ΔΚ) – ιδίων κεφαλαίων ή εξωτερική χρηματοδότηση - της	ΔΚ > 50%	10	
				35% ≤ ΔΚ ≤ 50%	7	

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΕ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗ							
	ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ	ΤΙΜΗ		ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ	
2			επιχείρησης σε σχέση με το σύνολο των επιλέξιμων δαπανών του επενδυτικού σχεδίου. Διαθέσιμα Κεφάλαια / Συνολικό Επιλέξιμο Προϋπολογισμό * 100	$25\% \leq \Delta K < 35\%$	5		
				$\Delta K < 25\%$	0		
			2.2 Ρυθμός μεταβολής κύκλου εργασιών του δικαιούχου κατά την τελευταία διετία	Εξετάζεται ο ρυθμός μεταβολής κύκλου εργασιών (P.M.K.E.) κατά την τελευταία διετία (v-1 / v-2) Ρυθμός Μεταβολής Κ.Ε. = $(Κ.Ε. v-1 - Κ.Ε. v-2) / Κ.Ε. v-2$	$P.M.K.E. \geq 1$		10
					$0,5 \leq P.M.K.E. < 1$		7
					$0 \leq P.M.K.E. < 0,5$		5
		$-0,5 \leq P.M.K.E. < 0$	3				
		$P.M.K.E. < -0,5$	0				
3		2.3 Λειτουργική κερδοφορία (Λ.Κ.) του δικαιούχου (κέρδη προ τόκων, φόρων και αποσβέσεων – EBITDA) κατά την τελευταία διετία	Εξετάζεται η λειτουργική κερδοφορία του δικαιούχου (κέρδη προ τόκων, φόρων και αποσβέσεων – EBITDA) κατά την τελευταία διετία (v-1,v-2) $\Lambda.K. = \{(EBITDA v-1 / Κ.Ε. v-1)\} + \{(EBITDA v-2 / Κ.Ε. v-2)\} / 2$	$\Lambda.K. \geq 0,5$	10		
				$0 < \Lambda.K. < 0,5$	5		
				$\Lambda.K. \leq 0$	0		
4		2.4 Αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας	Εξετάζεται ο Αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας «δ» του φορέα που προκύπτει ως εξής: $\delta = \text{Κυκλοφορούν Ενεργητικό} / \text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις}$	$\delta \geq 1,5$	10		
				$1 \leq \delta < 1,5$	5		
				$\delta < 1$	0		
3	3 ^η ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας	3.1 Αριθμός εργαζομένων δικαιούχου (ΕΜΕ μισθωτής εργασίας)	Βαθμολογείται η υφιστάμενη απασχόληση σε ΕΜΕ το έτος που προηγείται της ημερομηνίας δημοσίευσης της Πρόσκλησης. Μία (1) ΕΜΕ αντιστοιχεί σε ένα άτομο που εργάστηκε στην επιχείρηση με καθεστώς πλήρους απασχόλησης κατά ένα ημερολογιακό έτος (40 ώρες εβδομαδιαίως επί 52 εβδομάδες/12 μήνες). Η εργασία ενός ατόμου που δεν έχει εργαστεί καθ' όλη τη διάρκεια του έτους ή που εργάστηκε με καθεστώς μερικής απασχόλησης ή εποχιακά, υπολογίζεται ως κλάσμα ΕΜΕ.	$\geq 3 \text{ ΕΜΕ}$	10		
				$0,5 \leq \text{ΕΜΕ} < 3$	5		
				$\text{ΕΜΕ} < 0,5$	0		

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΕ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗ						
	ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ	ΤΙΜΗ		ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ
		3.2 Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας	Εξετάζεται η προβλεπόμενη στην αίτηση χρηματοδότησης δημιουργία νέων θέσεων εργασίας υπολογισμένες σε ΕΜΕ εντός του χρονικού διαστήματος υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου. Μία (1) ΕΜΕ αντιστοιχεί σε ένα άτομο που εργάστηκε στην επιχείρηση με καθεστώς πλήρους απασχόλησης κατά ένα ημερολογιακό έτος (40 ώρες εβδομαδιαίως επί 52 εβδομάδες/12 μήνες). Η εργασία ενός ατόμου που δεν έχει εργαστεί καθ' όλη τη διάρκεια του έτους ή που εργάστηκε με καθεστώς μερικής απασχόλησης ή εποχιακά, υπολογίζεται ως κλάσμα ΕΜΕ.	ΕΜΕ > 2	10	
				0 < ΕΜΕ ≤ 2	5	
				0 ΕΜΕ	0	
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ				0 - 100		
<p>Για να θεωρηθεί παραδεκτή μία αίτηση χρηματοδότησης πρέπει :</p> <p>Α) να συγκεντρώσει συνολική βαθμολογία μεγαλύτερη ή ίση των 30 μονάδων</p> <p>Β) να συγκεντρώσει στην 1η ομάδα κριτηρίων βαθμολογία τουλάχιστον 12 μονάδων και στα κριτήρια 1.1. και 1.3 να μην έχει μηδενική βαθμολογία</p> <p>Γ) να συγκεντρώσει στην 2η ομάδα κριτηρίων βαθμολογία τουλάχιστον 13 μονάδων και στο κριτήριο 2.1 να μην έχει μηδενική βαθμολογία</p> <p>Δ) να συγκεντρώσει στην 3η ομάδα κριτηρίων βαθμολογία τουλάχιστον 5 μονάδων</p>						

ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΕ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗ

1^η Ομάδα κριτηρίων - Αρτιότητα, αποδοτικότητα και καινοτόμος χαρακτήρας του επενδυτικού σχεδίου

1.1 Αρτιότητα επενδυτικού σχεδίου

Εξετάζεται η σαφήνεια και πληρότητα της περιγραφής, η ανάλυση της μεθοδολογίας υλοποίησης και η τεκμηρίωση για την αξιοποίηση των κατηγοριών δαπανών σε σχέση με τους στόχους της πράξης καθώς και η ανάλυση των τεχνικών στοιχείων και προδιαγραφών και η τεκμηρίωση της ρεαλιστικότητας του προϋπολογισμού και του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης της πράξης.

Ανάλογα με την κρίση του αξιολογητή τίθενται βαθμοί:

Άριστη – 10 βαθμοί

Πολύ καλή – 7 βαθμοί

Επαρκής – 4 βαθμοί

Ανεπαρκής – 0 βαθμοί

1.2 Αποδοτικότητα του επενδυτικού σχεδίου

Εξετάζεται ο εσωτερικός συντελεστής απόδοσης (IRR) επί του συνόλου των επενδύμενων κεφαλαίων, με βάση τις εισροές και εκροές της επένδυσης κατά την περίοδο υλοποίησης και τα πρώτα τρία έτη λειτουργίας μετά την ολοκλήρωσή της. Η πλήρης ανάπτυξη αυτών των στοιχείων θα γίνει σε πίνακα σε παράρτημα. Συγκεκριμένα, πρέπει να αναφερθούν τα αποτελέσματα της ανάλυσης:

Η βαθμολογία για τον **IRR** κατηγοριοποιείται ως εξής:

- **IRR $\geq$ 10% - βαθμός 10.**
  - Ο εσωτερικός συντελεστής απόδοσης είναι **μεγαλύτερος ή ίσος με 10%**, υποδεικνύοντας **υψηλή αποδοτικότητα** της επένδυσης.
  - Η επένδυση φαίνεται να έχει **ισχυρές προοπτικές ανάπτυξης** και υψηλή ικανότητα δημιουργίας κερδών.
- **7% $\leq$ IRR < 10% - βαθμός 7.**
  - Ο IRR κυμαίνεται **μεταξύ 7% και 10%**, υποδεικνύοντας **ικανοποιητική απόδοση** της επένδυσης, αλλά με περιθώριο βελτίωσης.
  - Η επένδυση φαίνεται να είναι **σταθερή και ασφαλής**, αλλά όχι υπερβολικά κερδοφόρα.
- **5% $\leq$ IRR < 7% - βαθμός 5.**
  - Ο IRR κυμαίνεται **μεταξύ 5% και 7%**, δείχνοντας **μέτρια απόδοση**.
  - Η επένδυση ενδέχεται να έχει **χαμηλότερη απόδοση** από αυτή που θεωρείται αποδεκτή για υψηλού ρίσκου επενδύσεις.
- **3% $\leq$ IRR < 5% - βαθμός 3.**
  - Ο IRR κυμαίνεται **μεταξύ 3% και 5%**, υποδεικνύοντας **χαμηλή απόδοση** της επένδυσης.
  - Η απόδοση της επένδυσης είναι **υποτονική** και ενδέχεται να μην καλύπτει επαρκώς τον κίνδυνο.
- **IRR < 3% - βαθμός 0.**
  - Ο IRR είναι **μικρότερος από 3%**, υποδεικνύοντας **πολύ χαμηλή απόδοση**.

1.3 Καινοτομία του επενδυτικού σχεδίου

Αξιολογείται το κατά πόσο το επενδυτικό σχέδιο έχει καινοτομικό χαρακτήρα και αν η επένδυση θα οδηγήσει :

- σε νέα προϊόντα / υπηρεσίες για την περιοχή – βαθμός 10
  - σε νέα προϊόντα / υπηρεσίες για την επιχείρηση – βαθμός 5
  - σε νέα ή ουσιωδώς διαφοροποιημένη μέθοδο παραγωγής – βαθμός 5
  - σε αξιοποίηση παραπροϊόντων, υποπροϊόντων της παραγωγικής διαδικασίας εξυπηρετώντας τους στόχους της κυκλικής οικονομίας – βαθμός 5
  - στην εισαγωγή νέων τεχνολογιών σε επιμέρους στάδια της παραγωγικής διαδικασίας – **βαθμός 5**
  - στην βελτίωση ενεργειακής απόδοσης ή/και περιβαλλοντικής διαχείρισης – βαθμός 5
- Σε περίπτωση μη τεκμηρίωσης καινοτομικού χαρακτήρα τίθεται βαθμός 0.

Σε περίπτωση που το επενδυτικό σχέδιο οδηγεί σε περισσότερες από μία βαθμολογούμενες περιπτώσεις του υπό αξιολόγηση κριτηρίου, το κριτήριο λαμβάνει αποκλειστικά τη μέγιστη βαθμολογία από τις περιπτώσεις αυτές και όχι την αθροιστική βαθμολογία των περιπτώσεων αυτών.

1.4 Αξιοποίηση κατοχυρωμένης ευρεσιτεχνίας / πατέντας

Αξιολογείται η τυχόν ύπαρξη κατοχυρωμένης ευρεσιτεχνίας/πατέντας που σχετίζεται με την πράξη. Στην περίπτωση που κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης η επιχείρηση ή εταίρος/μέτοχος αυτής διαθέτει κατοχυρωμένη ευρεσιτεχνία που σχετίζεται με το επιχειρηματικό σχέδιο τότε τίθεται ο μέγιστος Βαθμός = 10.

Σε διαφορετική περίπτωση τίθεται ο ελάχιστος Βαθμός = 0.

2^η Ομάδα κριτηρίων - Οικονομική υποστήριξη του έργου

2.1 Διαθέσιμα κεφάλαια σε σχέση με το επενδυτικό σχέδιο (Δ.Κ.)

Το κριτήριο μετρά το ποσοστό των διαθέσιμων κεφαλαίων της επιχείρησης σε σχέση με το σύνολο των επιλέξιμων δαπανών του επενδυτικού σχεδίου.

Η απόδειξη διαθέσιμων κεφαλαίων μπορεί να γίνει με τους κάτωθι τρόπους:

- a. εξ ολοκλήρου με ίδια της επιχείρησης κεφάλαια,
- b. εξ ολοκλήρου με δανεισμό (σύμβαση ή έγκριση ή προέγκριση δανείου) από Τράπεζα
- c. συνδυασμό των ανωτέρω

(βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV «Δικαιολογητικά υποβολής-ένταξης»)

Ο δείκτης υπολογίζεται ως εξής:

- A) Στην περίπτωση που η τιμή του δείκτη $\Delta K > 50\%$ τίθεται βαθμός 10.
- B) Στην περίπτωση που η τιμή του δείκτη $35\% \leq \Delta K \leq 50\%$ τίθεται βαθμός 7.
- Γ) Στην περίπτωση που η τιμή του δείκτη $25\% \leq \Delta K < 35\%$ τίθεται βαθμός 5.
- Δ) Στην περίπτωση που η τιμή του δείκτη $\Delta K < 25\%$ τίθεται βαθμός 0.

Σημειώνεται πως ο δείκτης Δ.Κ. μετράται ως πρώτο δεκαδικό ψηφίο με την παραδοχή ότι τυχόν δεύτερο δεκαδικό μικρότερο του 5 υπολογίζεται στον αμέσως μικρότερο πρώτο δεκαδικό και τυχόν δεύτερο δεκαδικό ψηφίο μεγαλύτερο του 5 υπολογίζεται στον αμέσως μεγαλύτερο πρώτο δεκαδικό.

2.2 Ρυθμός μεταβολής κύκλου εργασιών κατά την τελευταία 2ετία (Ρ.Μ.Κ.Ε.)

Το κριτήριο υπολογίζει τον ρυθμό μεταβολής του κύκλου εργασιών (κωδικός 500 του Ε3) κατά την τελευταία 2ετία. Ο δείκτης υπολογίζεται ως εξής:

Ρυθμός Μεταβολής Κ.Ε. = $(\text{Κ.Ε. } v-1 - \text{Κ.Ε. } v-2) / \text{Κ.Ε. } v-2$

- Στην περίπτωση που η τιμή του δείκτη Ρ.Μ.Κ.Ε. ≥ 1 τίθεται ο μέγιστος βαθμός 10.

- Στην περίπτωση που η τιμή του δείκτη $0,5 \leq P.M.K.E < 1$ τίθεται βαθμός 7.
- Στην περίπτωση που η τιμή του δείκτη $0 \leq P.M.K.E. < 0,5$ τίθεται βαθμός 5.
- Στην περίπτωση που η τιμή του δείκτη $-0,5 \leq P.M.K.E. < 0$ τίθεται βαθμός 3.
- Στην περίπτωση που η τιμή του δείκτη $P.M.K.E. < -0,5$ τίθεται βαθμός 0.

Σημειώνεται πως ο δείκτης P.M.K.E. μετράται ως πρώτο δεκαδικό ψηφίο με την παραδοχή ότι τυχόν δεύτερο δεκαδικό μικρότερο του 5 υπολογίζεται στον αμέσως μικρότερο πρώτο δεκαδικό και τυχόν δεύτερο δεκαδικό ψηφίο μεγαλύτερο του 5 υπολογίζεται στον αμέσως μεγαλύτερο πρώτο δεκαδικό.

2.3 Λειτουργική κερδοφορία του δικαιούχου – Λ.Κ. (κέρδη προ τόκων, φόρων και αποσβέσεων – EBITDA)

Το κριτήριο υπολογίζει το ποσοστό αποτελεσμάτων προ φόρων τόκων και αποσβέσεων (κωδικός 524 του Ε3) ως προς τον κύκλο εργασιών της επιχείρησης (κωδικός 500 του Ε3) κατά την τελευταία 2ετία. Ο δείκτης υπολογίζεται ως εξής:

$$M.O. \text{ EBITDA προς Κ.Ε.} = [(EBITDA \text{ v-2} / \text{Κ.Ε. v-2}) + (EBITDA \text{ v-1} / \text{Κ.Ε. v-1})] / 2$$

- Στην περίπτωση που η τιμή του δείκτη είναι ίση ή μεγαλύτερη από 0,5, τίθεται ο μέγιστος βαθμός. Βαθμός=10.
- Στην περίπτωση που η τιμή του δείκτη είναι μεγαλύτερη από 0 και μικρότερη από 0,5 τίθεται βαθμός 5.
- Στην περίπτωση που η τιμή του δείκτη είναι μικρότερη ή ίση από 0, τίθεται βαθμός μηδέν, Βαθμός=0.

Σημειώνεται πως ο δείκτης Λ.Κ. μετράται ως πρώτο δεκαδικό ψηφίο με την παραδοχή τυχόν δεύτερο δεκαδικό μικρότερο του 5 υπολογίζεται στον αμέσως μικρότερο πρώτο δεκαδικό και τυχόν δεύτερο δεκαδικό ψηφίο μεγαλύτερο του 5 υπολογίζεται στον αμέσως μεγαλύτερο πρώτο δεκαδικό.

2.4 Αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας

Το κριτήριο βαθμολογεί τον αριθμοδείκτη γενικής ρευστότητας (δ) υπολογίζοντας το κυκλοφορούν ενεργητικό προς τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις για την τελευταία κλεισμένη χρήση πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης.

$$\delta = \text{κυκλοφορούν ενεργητικό (v-1)} / \text{βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις (v-1)}$$

Στην περίπτωση που η τιμή δ είναι μεγαλύτερη ή ίση του 1,5 τίθεται βαθμός 10.

Στην περίπτωση που η τιμή δ είναι μικρότερη του 1,5 και μεγαλύτερη ή ίση του 1 τίθεται βαθμός 5.

Στην περίπτωση που η τιμή δ είναι μικρότερη του 1 τίθεται βαθμός 0.

Για τις επιχειρήσεις που τηρούν **διπλογραφικά βιβλία** το εν λόγω κριτήριο υπολογίζεται από τα στοιχεία του δημοσιευμένου ισολογισμού.

Για τις επιχειρήσεις που τηρούν **απλογραφικά βιβλία** το εν λόγω κριτήριο υπολογίζεται από τα στοιχεία του εντύπου Β5 ισολογισμός μικρών οντοτήτων.

Για τις επιχειρήσεις που είναι **μη υπόχρεες** υποβολής Β5 και Β6 το εν λόγω κριτήριο υπολογίζεται με τα καταχωρισμένα στοιχεία στο συνοπτικό ισολογισμό του υποδείγματος οικονομικών στοιχείων του Παραρτήματος XV. Το εν λόγω δικαιολογητικό είναι υποχρεωτικό για τον υπολογισμό του κριτηρίου. Σε περίπτωση μη προσκόμισής του, το κριτήριο βαθμολογείται με μηδέν (0) βαθμούς.

3η Ομάδα κριτηρίων – Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας

3.1 Αριθμός εργαζομένων δικαιούχου (ΕΜΕ μισθωτής εργασίας)

Στο Κριτήριο αξιολογείται ο αριθμός εργαζομένων του δικαιούχου. Ειδικότερα βαθμολογείται η υφιστάμενη απασχόληση σε ΕΜΕ το έτος που προηγείται της ημερομηνίας δημοσίευσης της Πρόσκλησης. Ο βαθμός που η πράξη λαμβάνει στο Κριτήριο 2 υπολογίζεται ως εξής:

I. Βαθμός = 10 όταν ≥ 3 ΕΜΕ

II. Βαθμός = 5 όταν $0,5 \leq \text{ΕΜΕ} < 3$

III. Βαθμός = 0 όταν $\text{ΕΜΕ} < 0,5$

Η βαθμολόγηση του Κριτηρίου θα γίνει με στοιχεία που θα ζητηθούν από το Πληροφοριακό Σύστημα «ΕΡΓΑΝΗ».

3.2 Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας

Εξετάζεται η προβλεπόμενη στην αίτηση χρηματοδότησης δημιουργία νέων θέσεων εργασίας υπολογισμένες σε ΕΜΕ στο χρονικό διάστημα υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου, σε σχέση με το 12μηνο που προηγείται του μήνα υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.

Μία (1) ΕΜΕ αντιστοιχεί σε ένα άτομο που εργάστηκε στην επιχείρηση με καθεστώς πλήρους απασχόλησης κατά ένα ημερολογιακό έτος (40 ώρες εβδομαδιαίως επί 52 εβδομάδες/12 μήνες). Η εργασία ενός ατόμου που δεν έχει εργαστεί καθ' όλη τη διάρκεια του έτους ή που εργάστηκε με καθεστώς μερικής απασχόλησης ή εποχιακά, υπολογίζεται ως κλάσμα ΕΜΕ.

I. Βαθμός 10 όταν > 2 ΕΜΕ

II. Βαθμός 5 όταν $0 < \text{ΕΜΕ} \leq 2$

III. Βαθμός 0 όταν $\text{ΕΜΕ} = 0$

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI: ΟΡΙΣΜΟΣ ΜΜΕ ΚΑΙ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΔΗΛΩΣΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΜΜΕ ΜΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014

ΟΡΙΣΜΟΣ ΜΜΕ

Άρθρο 1 Επιχείρηση

Επιχείρηση θεωρείται κάθε οντότητα, ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή, που ασκεί οικονομική δραστηριότητα. Σε αυτές περιλαμβάνονται ειδικότερα αυταπασχολούμενα άτομα και οικογενειακές επιχειρήσεις που ασκούν βιοτεχνική ή άλλη δραστηριότητα, καθώς και προσωπικές εταιρείες ή ενώσεις προσώπων που ασκούν τακτικά μια οικονομική δραστηριότητα.

Άρθρο 2 Αριθμός απασχολούμενων και οικονομικά όρια προσδιορίζονται τις κατηγορίες επιχειρήσεων

1. Η κατηγορία των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων («ΜΜΕ») αποτελείται από επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζομένους και των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκατ. ευρώ και/ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43 εκατ. ευρώ.

2. Στην κατηγορία των ΜΜΕ, ως μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 50 εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών και/ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 10 εκατ. ευρώ.

3. Στην κατηγορία των ΜΜΕ, ως πολύ μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 10 εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών και/ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 2 εκατ. ευρώ.

Άρθρο 3 Τύποι επιχειρήσεων που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματικών ποσών

1. «Ανεξάρτητη επιχείρηση» είναι κάθε επιχείρηση που δεν χαρακτηρίζεται ως συνεργαζόμενη επιχείρηση κατά την έννοια της παραγράφου 2 ή ως συνδεδεμένη επιχείρηση κατά την έννοια της παραγράφου 3.

2. «Συνεργαζόμενες επιχειρήσεις» είναι όλες οι επιχειρήσεις που δεν χαρακτηρίζονται ως συνδεδεμένες κατά την έννοια της παραγράφου 3 και μεταξύ των οποίων υπάρχει η ακόλουθη σχέση: μια επιχείρηση (ανάντη επιχείρηση) κατέχει, μόνη ή από κοινού με μία ή περισσότερες συνδεδεμένες επιχειρήσεις κατά την έννοια της παραγράφου 3, το 25 % ή περισσότερο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου μιας άλλης επιχείρησης (κατάντη επιχείρησης). Ωστόσο, μια επιχείρηση μπορεί να χαρακτηριστεί ως ανεξάρτητη, μη έχουσα δηλαδή συνεργαζόμενες επιχειρήσεις, ακόμη και εάν το όριο του 25 % καλύπτεται ή υπερκαλύπτεται, εφόσον το ποσοστό αυτό ελέγχεται από τις ακόλουθες κατηγορίες επενδυτών και υπό την προϋπόθεση ότι αυτοί δεν είναι, μεμονωμένα ή από κοινού, συνδεδεμένοι κατά την έννοια της παραγράφου 3 με την εν λόγω επιχείρηση:

α) δημόσιες εταιρείες συμμετοχών, εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου, φυσικά πρόσωπα ή ομάδες φυσικών προσώπων που ασκούν συστηματικά δραστηριότητες σε επενδύσεις επιχειρηματικού κεφαλαίου και επενδύουν ίδια κεφάλαια σε μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο επιχειρήσεις (business angels), εφόσον το σύνολο της επένδυσης αυτής σε μία επιχείρηση δεν υπερβαίνει τα 1 250 000 ευρώ·

β) πανεπιστήμια ή ερευνητικά κέντρα μη κερδοσκοπικού σκοπού·

γ) θεσμικοί επενδυτές, συμπεριλαμβανομένων των ταμείων περιφερειακής ανάπτυξης·

δ) αυτόνομες τοπικές αρχές με ετήσιο προϋπολογισμό μικρότερο από 10 εκατ. ευρώ και με λιγότερους από 5 000 κατοίκους.

3.«Συνδεδεμένες επιχειρήσεις» είναι οι επιχειρήσεις που διατηρούν μεταξύ τους μία από τις ακόλουθες σχέσεις:

α) μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης·

β) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης· 26.6.2014 L 187/70 Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης EL

γ) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκεί κυριαρχική επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού της τελευταίας·

δ) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων αυτής της επιχείρησης. Τεκμαίρεται ότι δεν υπάρχει κυριαρχική επιρροή, εφόσον οι επενδυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο δεν υπεισέρχονται άμεσα ή έμμεσα στη διαχείριση της εξεταζόμενης επιχείρησης, με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων που έχουν με την ιδιότητά τους ως μετόχων ή εταίρων. Συνδεδεμένες θεωρούνται επίσης οι επιχειρήσεις που διατηρούν μια από τις σχέσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο μέσω μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων ή μέσω οποιουδήποτε από τους επενδυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 2.

Οι επιχειρήσεις που διατηρούν μια από τις εν λόγω σχέσεις μέσω φυσικού προσώπου ή ομάδας φυσικών προσώπων που ενεργούν από κοινού θεωρούνται επίσης συνδεδεμένες επιχειρήσεις, εφόσον ασκούν το σύνολο ή τμήμα των δραστηριοτήτων τους στην ίδια αγορά ή σε όμορες αγορές. Ως «όμορη αγορά» νοείται η αγορά προϊόντος ή υπηρεσίας που βρίσκεται αμέσως ανάντη ή κατόντη της σχετικής αγοράς.

4.Εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζονται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο, μια επιχείρηση δεν μπορεί να θεωρηθεί ΜΜΕ εάν το 25 % ή περισσότερο του κεφαλαίου της ή των δικαιωμάτων ψήφου της ελέγχεται, άμεσα ή έμμεσα, από έναν ή περισσότερους δημόσιους φορείς, μεμονωμένα ή από κοινού.

5.Μια επιχείρηση μπορεί να υποβάλει δήλωση σχετικά με την ιδιότητά της ως ανεξάρτητης, συνεργαζόμενης ή συνδεδεμένης επιχείρησης, καθώς και σχετικά με τα στοιχεία που αφορούν τα αριθμητικά όρια που αναφέρονται στο άρθρο 2. Η δήλωση αυτή μπορεί να υποβληθεί ακόμη και εάν η διασπορά κεφαλαίου δεν επιτρέπει να καθοριστεί επακριβώς ποιος το κατέχει, οπότε η επιχείρηση δηλώνει υπεύθυνα ότι μπορεί εύλογα να υποθέσει ότι δεν ανήκει, κατά ποσοστό 25 % ή περισσότερο, σε μια επιχείρηση ή, από κοινού, σε περισσότερες επιχειρήσεις που είναι συνδεδεμένες μεταξύ τους. Οι δηλώσεις αυτές πραγματοποιούνται με την επιφύλαξη των ελέγχων και εξακριβώσεων που προβλέπονται από τις εθνικές ή ενωσιακές διατάξεις.

Άρθρο 4 Στοιχεία για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματικών ποσών και περίοδος αναφοράς

1. Τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματικών ποσών είναι εκείνα που αφορούν την τελευταία κλεισμένη διαχειριστική χρήση και υπολογίζονται σε ετήσια βάση. Λαμβάνονται υπόψη κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών. Το ύψος του κύκλου εργασιών υπολογίζεται χωρίς τον φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) και χωρίς άλλους έμμεσους φόρους.

2. Όταν, κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών και σε ετήσια βάση, μια επιχείρηση βρίσκεται πάνω ή κάτω από τα όρια τα σχετικά με τον αριθμό απασχολούμενων ή τα χρηματικά όρια που αναφέρονται στο άρθρο 2, η κατάσταση αυτή έχει ως αποτέλεσμα την απόκτηση ή την απώλεια της ιδιότητας της μεσαίας, μικρής ή πολύ μικρής επιχείρησης μόνον εάν η υπέρβαση των εν λόγω ορίων επαναληφθεί επί δύο διαδοχικά οικονομικά έτη.

3. Στην περίπτωση νεοσύστατων επιχειρήσεων, οι λογαριασμοί των οποίων δεν έχουν κλείσει ακόμη, τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη πρέπει να προκύπτουν από καλόπιστες εκτιμήσεις που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους.

Άρθρο 5 Ο αριθμός απασχολούμενων

Ο αριθμός απασχολούμενων ατόμων αντιστοιχεί στον αριθμό ετήσιων μονάδων εργασίας (ΕΜΕ), δηλαδή στον αριθμό εργαζομένων πλήρους απασχόλησης που εργάστηκαν στην εξεταζόμενη επιχείρηση ή για λογαριασμό αυτής επί ολόκληρο το υπόψη έτος. Τα άτομα που δεν εργάστηκαν ολόκληρο το έτος, οι εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης, ανεξάρτητα από τη διάρκεια, και οι εργαζόμενοι σε εποχική βάση αντιστοιχούν σε κλάσματα των ΕΜΕ. Στον αριθμό απασχολούμενων περιλαμβάνονται:

α) οι μισθωτοί·

β) τα άτομα που εργάζονται για την επιχείρηση, έχουν σχέση εξάρτησης προς αυτήν και εξομοιώνονται με μισθωτούς με βάση το εθνικό δίκαιο· 26.6.2014 L 187/71 Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΕΛ γ) οι ιδιοκτήτες επιχειρηματίες·

δ) οι εταίροι που ασκούν τακτική δραστηριότητα εντός της επιχείρησης και προσπορίζονται οικονομικά οφέλη από την επιχείρηση.

Οι μαθητευόμενοι ή οι σπουδαστές που βρίσκονται σε επαγγελματική κατάρτιση στο πλαίσιο σύμβασης μαθητείας ή επαγγελματικής κατάρτισης δεν συνυπολογίζονται στον αριθμό απασχολούμενων. Η διάρκεια των αδειών μητρότητας ή των γονικών αδειών δεν συνυπολογίζεται.

Άρθρο 6 Καθορισμός των στοιχείων της επιχείρησης

1. Στην περίπτωση ανεξάρτητης επιχείρησης, ο καθορισμός των στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού απασχολούμενων, πραγματοποιείται αποκλειστικά με βάση τους λογαριασμούς αυτής της επιχείρησης.

2. Στην περίπτωση επιχείρησης που συνεργάζεται ή συνδέεται με άλλες επιχειρήσεις, ο καθορισμός των στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού απασχολούμενων, γίνεται με βάση τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία της επιχείρησης, ή — εφόσον υπάρχουν— τους ενοποιημένους λογαριασμούς της επιχείρησης ή τους ενοποιημένους λογαριασμούς στους οποίους περιλαμβάνεται και η εξεταζόμενη επιχείρηση βάσει ενοποίησης. Στα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο προστίθενται τα στοιχεία των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνεργάζονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση, οι οποίες βρίσκονται αμέσως ανάντη ή κατόντη της εν λόγω επιχείρησης. Τα στοιχεία συγκεντρώνονται κατ' αναλογία προς το ποσοστό συμμετοχής στο κεφάλαιο ή στα δικαιώματα ψήφου (το υψηλότερο από τα δύο αυτά ποσοστά). Σε περίπτωση διασταυρωμένης συμμετοχής, λαμβάνεται υπόψη το υψηλότερο των ποσοστών αυτών. Στα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο και το δεύτερο εδάφιο προστίθεται το 100 % των στοιχείων των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με την εξεταζόμενη επιχείρηση και τα οποία δεν περιλαμβάνονται ήδη στους λογαριασμούς βάσει ενοποίησης.

3. Για την εφαρμογή της παραγράφου 2, τα στοιχεία των επιχειρήσεων που συνεργάζονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία τους, ενοποιημένα

εφόσον υπάρχουν. Σε αυτά προστίθεται το 100 % των στοιχείων των επιχειρήσεων που συνδέονται με αυτές τις συνεργαζόμενες επιχειρήσεις, εκτός εάν τα στοιχεία τους περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης. Για την εφαρμογή επίσης της παραγράφου 2, τα στοιχεία των επιχειρήσεων που συνδέονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία τους, ενοποιημένα εφόσον υπάρχουν. Στα στοιχεία αυτά προστίθενται κατ' αναλογία τα στοιχεία των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνεργάζονται με τις συνδεδεμένες αυτές επιχειρήσεις, οι οποίες βρίσκονται αμέσως ανάντη ή κατόντη αυτών, εάν δεν περιλαμβάνονται ήδη στους ενοποιημένους λογαριασμούς σε αναλογία τουλάχιστον ισοδύναμη με το ποσοστό που ορίζεται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο.

4. Όταν ο αριθμός απασχολούμενων δεδομένης επιχείρησης δεν προκύπτει από τους ενοποιημένους λογαριασμούς, υπολογίζεται συγκεντρώνοντας κατ' αναλογία τα στοιχεία από τις επιχειρήσεις που συνεργάζονται με την εν λόγω επιχείρηση, και προσθέτοντας τα στοιχεία από τις επιχειρήσεις που συνδέονται μαζί της. 26.6.2014 L 187/72 Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης EL

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΔΗΛΩΣΗΣ
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΜΜΕ

Ακριβή στοιχεία της επιχείρησης

Επωνυμία ή εταιρική επωνυμία: .....

Διεύθυνση της εταιρικής έδρας: .....

Αριθ. μητρώου ή ΦΠΑ ⁽¹⁾: .....Όνοματεπώνυμο και τίτλος του ή των κύριων διευθυντικών στελεχών ⁽²⁾

.....

Τύπος της επιχείρησης (βλέπε επεξηγητικό σημείωμα)

Σημειώστε με ένα σταυρό την περίπτωση ή τις περιπτώσεις στις οποίες υπάγεται η αιτούσα επιχείρηση:

Ανεξάρτητη επιχείρηση. Στην περίπτωση αυτή, τα στοιχεία που αναγράφονται παρακάτω προκύπτουν από τους λογαριασμούς της επιχείρησης και μόνον.

Να συμπληρωθεί μόνο η δήλωση χωρίς παραρτήματα.

Συνεργαζόμενη επιχείρηση. Να συμπληρωθεί και να επισυναφθεί το παράρτημα (και τα τυχόν συμπληρωματικά δελτία). Στη συνέχεια να συμπληρωθεί η δήλωση και το αποτέλεσμα των υπολογισμών να μεταφερθεί στον πίνακα που παρατίθεται παρακάτω.

Συνδεδεμένη επιχείρηση το αποτέλεσμα των υπολογισμών να μεταφερθεί στον πίνακα που παρατίθεται παρακάτω

Στοιχεία για τον προσδιορισμό της κατηγορίας επιχείρησης

Τα στοιχεία υπολογίζονται σύμφωνα με Παράρτημα Ι του ΕΚ 651/2014 σχετικά με τον ορισμό των ΜΜΕ.

Περίοδος αναφοράς (*):

Αριθμός απασχολουμένων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (**)	Σύνολο ισολογισμού (**)

(*) Όλα τα στοιχεία πρέπει να αφορούν την τελευταία κλεισμένη διαχειριστική χρήση και να υπολογίζονται σε ετήσια βάση.

Στην περίπτωση νεοσύστατων επιχειρήσεων, τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη πρέπει να προκύπτουν από αξιόπιστες εκτιμήσεις που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους.

(**) σε χιλιάδες ευρώ.

Προσοχή: Σε σχέση με την προηγούμενη διαχειριστική χρήση, υπάρχει μεταβολή των στοιχείων η οποία ενδέχεται να επιφέρει αλλαγή της κατηγορίας της αιτούσας επιχείρησης (πολύ μικρή, μικρή, μεσαία ή μεγάλη επιχείρηση);

Όχι

Ναι [σ' αυτή την περίπτωση, να συμπληρωθεί και να επισυναφθεί δήλωση σχετικά με την προηγούμενη διαχειριστική χρήση ⁽³⁾]

Υπογραφή

Όνομα και ιδιότητα του προσυπογράφοντος, που είναι εξουσιοδοτημένος να εκπροσωπεί την επιχείρηση:

.....

Δηλώνω υπεύθυνα ότι τα στοιχεία της παρούσης δήλωσης καθώς και των ενδεχόμενων παρατημάτων της είναι ακριβή.

.....(τόπος), ... (ημερομηνία)

Υπογραφή:

⁽¹⁾ Να προσδιοριστεί από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις ανάγκες τους.

⁽²⁾ Πρόεδρος («Chief executive»), Γενικός Διευθυντής ή αντίστοιχη θέση.

⁽³⁾ Άρθρο 4, παράγραφος 2 του Παραρτήματος Ι του ΕΚ 651/2014.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ**ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΗ ή ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ****Επισυναπτόμενα παραρτήματα**

Παράρτημα Α εάν η επιχείρηση έχει τουλάχιστον μία συνεργαζόμενη επιχείρηση (και ενδεχόμενα συμπληρωματικά δελτία)

Παράρτημα Β εάν η επιχείρηση έχει τουλάχιστον μία συνδεδεμένη επιχείρηση (και ενδεχόμενα συμπληρωματικά δελτία)

Υπολογισμός των στοιχείων για συνεργαζόμενη ή συνδεδεμένη επιχείρηση ⁽¹⁾ (βλέπε επεξηγηματικό σημείωμα)

Περίοδος αναφοράς ⁽²⁾:

	Αριθμός απασχολουμένων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (*)	Σύνολο ισολογισμού (*)
1. Στοιχεία ⁽²⁾ της αιτούσας επιχείρησης ή των ενοποιημένων λογαριασμών (μεταφορά από τον πίνακα Β(1) του παραρτήματος Β ⁽³⁾)			
2. Κατ' αναλογία συγκεντρωτικά στοιχεία ⁽²⁾ όλων των (ενδεχομένων) συνεργαζόμενων επιχειρήσεων (μεταφορά από τον πίνακα Α του παραρτήματος Α)			
3. Άθροισμα στοιχείων ⁽²⁾ όλων των (ενδεχομένων) συνδεδεμένων επιχειρήσεων που δεν περιλαμβάνονται βάσει ενοποίησης στη γραμμή [μεταφορά από τον πίνακα Β(2) του παραρτήματος Β]			
Σύνολο ⁽⁴⁾			

(*) σε χιλιάδες ευρώ.

⁽¹⁾ Άρθρο 6, παράγραφοι 2 και 3 του Παραρτήματος Ι του ΕΚ 651/2014.

(²) Όλα τα στοιχεία πρέπει να αφορούν την τελευταία κλεισμένη διαχειριστική χρήση και να υπολογίζονται σε ετήσια βάση. Στην περίπτωση νεοσύστατων επιχειρήσεων, τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη πρέπει να προκύπτουν από αξιόπιστες εκτιμήσεις που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους (άρθρο 4).

(³) Τα στοιχεία της επιχείρησης, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού των εργαζομένων, υπολογίζονται με βάση τους λογαριασμούς και άλλα στοιχεία της επιχείρησης, ή – εφόσον υπάρχουν – τους ενοποιημένους λογαριασμούς της επιχείρησης ή τους ενοποιημένους λογαριασμούς στους οποίους περιλαμβάνεται η επιχείρηση βάσει ενοποίησης.

(⁴) Τα αποτελέσματα της γραμμής «Σύνολο» πρέπει να μεταφέρονται στον πίνακα της δήλωσης σχετικά με τα «**Στοιχεία για τον προσδιορισμό της κατηγορίας της επιχείρησης**».

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α**Συνεργαζόμενη επιχείρηση**

Για κάθε επιχείρηση για την οποία συμπληρώνεται «δελτίο εταιρικής σχέσης» [ένα δελτίο για κάθε επιχείρηση συνεργαζόμενη με την αιτούσα επιχείρηση και για τις συνεργαζόμενες επιχειρήσεις των ενδεχόμενων συνδεδεμένων επιχειρήσεων, των οποίων τα στοιχεία δεν περιλαμβάνονται ακόμη στους ενοποιημένους λογαριασμούς ⁽¹⁾], τα στοιχεία του σχετικού «πίνακα εταιρικής σχέσης» πρέπει να μεταφέρονται στον ακόλουθο συγκεφαλαιωτικό πίνακα:

Πίνακας Α

Συνεργαζόμενη επιχείρηση (επωνυμία/ ακριβή στοιχεία	Αριθμός απασχολούμενων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (*)	Σύνολο ισολογισμού (*)
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
Σύνολο			

(*) σε χιλιάδες ευρώ.

⁽¹⁾ Ακόμη και εάν τα στοιχεία σχετικά με μία επιχείρηση περιλαμβάνονται στους ενοποιημένους λογαριασμούς σε ποσοστό χαμηλότερο από εκείνο που ορίζεται στο άρθρο 6 παράγραφος 2, πρέπει παρόλα αυτά να εφαρμόζεται το ποσοστό που ορίζεται στο εν λόγω άρθρο (ορισμός, άρθρο 6 παράγραφος 3 εδάφιο 2).

Σημείωση: Τα στοιχεία αυτά είναι το αποτέλεσμα υπολογισμού κατ' αναλογία που πραγματοποιείται στο «δελτίο εταιρικής σχέσης» που συμπληρώνεται για κάθε άμεσα ή έμμεσα συνεργαζόμενη επιχείρηση.

Τα στοιχεία της γραμμής «**Σύνολο**» του παραπάνω πίνακα πρέπει να μεταφέρονται στη γραμμή 2 (σχετικά με τις συνεργαζόμενες επιχειρήσεις) του πίνακα του παραρτήματος της δήλωσης.

ΔΕΛΤΙΟ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ**1. Ακριβή στοιχεία της συνεργαζόμενης επιχείρησης**

Επωνυμία ή εταιρική επωνυμία: .....

Διεύθυνση της εταιρικής έδρας: .....

Αριθμός μητρώου ή ΦΠΑ ⁽¹⁾: .....Όνοματεπώνυμο και τίτλος του ή των κύριων διευθυντικών στελεχών ⁽²⁾: .....**2. Ακαθάριστα στοιχεία της εν λόγω συνεργαζόμενης επιχείρησης**

Περίοδος αναφοράς:			
	Αριθμός απασχολούμενων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (*)	Σύνολο ισολογισμού (*)
Ακαθάριστα στοιχεία			

(*) σε χιλιάδες ευρώ.

Σημείωση: Αυτά τα ακαθάριστα στοιχεία προκύπτουν από τους λογαριασμούς και άλλα στοιχεία της συνεργαζόμενης επιχείρησης, ή, εφόσον υπάρχουν, από τους ενοποιημένους λογαριασμούς, στα οποία προστίθεται το 100% των στοιχείων των συνδεδεμένων με αυτήν επιχειρήσεων, εκτός εάν τα δεδομένα των συνδεδεμένων επιχειρήσεων περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης στα λογιστικά στοιχεία της συνεργαζόμενης επιχείρησης ⁽³⁾. Εάν χρειάζεται, πρέπει να προστίθενται τα δελτία σύνδεσης για τις επιχειρήσεις που δεν περιλαμβάνονται βάσει ενοποίησης.

3. Υπολογισμός κατ' αναλογία

α) Ακριβής αναφορά του ποσοστού συμμετοχής ⁽⁴⁾ που κατέχει η επιχείρηση που συμπληρώνει τη δήλωση (ή από τη συνδεδεμένη επιχείρηση μέσω της οποίας δημιουργείται η σχέση με τη συνεργαζόμενη επιχείρηση), στη συνεργαζόμενη επιχείρηση που αποτελεί το αντικείμενο του παρόντος δελτίου:

.....
 .....

Αναφορά και του ποσοστού συμμετοχής ⁽⁴⁾ που κατέχει η συνεργαζόμενη επιχείρηση που αποτελεί το αντικείμενο του παρόντος δελτίου στην επιχείρηση που καταρτίζει η δήλωση (ή στη συνδεδεμένη επιχείρηση):

.....
 .....

β) Πρέπει να επιλεγεί το υψηλότερο ποσοστό από τα δύο προηγούμενα ποσοστά και να συμπεριληφθεί στα ακαθάριστα στοιχεία που αναφέρονται στο προηγούμενο πλαίσιο. Τα αποτελέσματα του κατ' αναλογία υπολογισμού θα μεταφέρονται στον παρακάτω πίνακα:

«Πίνακας εταιρικής σχέσης»

Ποσοστό: ...	Αριθμός απασχολουμένων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (*)	Σύνολο ισολογισμού (*)
Αποτελέσματα αναλογία κατ'			

(*) σε χιλιάδες ευρώ.

Τα στοιχεία αυτά πρέπει να μεταφέρονται στον πίνακα Α του παραρτήματος Α.

(¹) Να προσδιοριστεί από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις ανάγκες τους.

(²) Πρόεδρος («Chief executive»), Γενικός Διευθυντής ή αντίστοιχη θέση.

(³) Ορισμός, άρθρο 6 παράγραφος 3 εδάφιο 1.

(⁴) Όσον αφορά τη συμμετοχή στο κεφάλαιο ή στα δικαιώματα ψήφου, λαμβάνεται υπόψη το υψηλότερο ποσοστό. Στο ποσοστό αυτό πρέπει να προστεθεί το ποσοστό συμμετοχής στην ίδια επιχείρηση που ανήκει σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις (ορισμός, άρθρο 3 παράγραφος 2 εδάφιο 1).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

Συνδεδεμένες επιχειρήσεις

Α. Προσδιορισμός της περίπτωσης στην οποία υπάγεται η αιτούσα επιχείρηση

Περίπτωση 1: Η αιτούσα επιχείρηση καταρτίζει ενοποιημένους λογαριασμούς ή περιλαμβάνεται βάσει ενοποίησης στους ενοποιημένους λογαριασμούς άλλης συνδεδεμένης επιχείρησης [πίνακας Β(1)].

Περίπτωση 2: Η αιτούσα επιχείρηση ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις δεν καταρτίζουν ενοποιημένους λογαριασμούς ή δεν περιλαμβάνονται βάσει ενοποίησης [πίνακας Β(2)].

Σημαντική σημείωση: Τα στοιχεία των επιχειρήσεων που είναι συνδεδεμένες με την αιτούσα επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς τους και άλλα στοιχεία, ή, εφόσον υπάρχουν, από τους ενοποιημένους λογαριασμούς. Στα στοιχεία αυτά συγκεντρώνονται κατ' αναλογία τα στοιχεία των ενδεχόμενων συνεργαζόμενων επιχειρήσεων με τις εν λόγω συνδεδεμένες επιχειρήσεις, που βρίσκονται ακριβώς ανάντη ή κατόντη της αιτούσας επιχείρησης, εφόσον δεν περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης ⁽¹⁾.

Β. Μέθοδοι υπολογισμού ανάλογα με την περίπτωση

Περίπτωση 1: Ως βάση υπολογισμού χρησιμοποιούνται οι ενοποιημένοι λογαριασμοί. Να συμπληρωθεί ο παρακάτω πίνακας Β(1)

Πίνακας Β (1)

	Αριθμός απασχολούμενων (ΕΜΕ) (*)	Κύκλος εργασιών (**)	Σύνολο ισολογισμού (**)
Σύνολο			

(*) Όταν στους ενοποιημένους λογαριασμούς δεν φαίνεται ο αριθμός εργαζομένων, ο αριθμός τους υπολογίζεται με την άθροιση του αριθμού εργαζομένων όλων των επιχειρήσεων με τις οποίες συνδέεται η αιτούσα επιχείρηση.

(**) σε χιλιάδες ευρώ.

Τα στοιχεία της γραμμής «Σύνολο» του παραπάνω πίνακα πρέπει να μεταφέρονται στη γραμμή 1 του πίνακα του παραρτήματος της δήλωσης.

Προσδιορισμός των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται βάσει ενοποίησης

Συνεργαζόμενη επιχείρηση (επωνυμία/ ακριβή στοιχεία)	Διεύθυνση της εταιρικής έδρας	Αριθμός μητρώου ή ΦΠΑ (*)	Όνοματεπώνυμο και τίτλος του ή των βασικών διευθυνόντων (**)
A.			
B.			
Γ.			
Δ.			
Ε.			

(*) Να προσδιοριστεί από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις ανάγκες τους.

(**) Πρόεδρος (Chief executive), Γενικός Διευθυντής ή αντίστοιχη θέση.

Σημαντική σημείωση: Οι συνεργαζόμενες επιχειρήσεις μιας παρόμοιας συνδεδεμένης επιχείρησης, που δεν περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης, πρέπει να αντιμετωπίζονται ως άμεσοι εταίροι της αιτούσας επιχείρησης. Τα στοιχεία τους και ένα «δελτίο εταιρικής σχέσης» πρέπει συνεπώς να προστίθενται στο παράρτημα Α.

Περίπτωση 2: Για κάθε συνδεδεμένη επιχείρηση (συμπεριλαμβανομένων των σχέσεων μέσω άλλων συνδεδεμένων επιχειρήσεων), πρέπει να συμπληρώνεται ένα «δελτίο σύνδεσης» και να γίνεται απλή άθροιση των λογαριασμών όλων των συνδεδεμένων επιχειρήσεων συμπληρώνοντας τον πίνακα Β(2) παρακάτω.

(¹) Ορισμός, άρθρο 6 παράγραφος 2 εδάφιο 2.

Πίνακας Β (2)

Επιχείρηση αριθ.:	Αριθμός απασχολουμένων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (**)	Σύνολο ισολογισμού (**)
1. (*)			
2. (*)			
3. (*)			
4. (*)			
5. (*)			
Σύνολο			

(*) να προστίθεται ένα «δελτίο σύνδεσης» ανά επιχείρηση.

(**) σε χιλιάδες ευρώ.

Τα στοιχεία της γραμμής «Σύνολο» του παραπάνω πίνακα πρέπει να μεταφέρονται στη γραμμή 3 (σχετικά με τις συνδεδεμένες επιχειρήσεις) του πίνακα του παραρτήματος της δήλωσης.

ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΔΕΣΗΣ

(μόνο για τη συνδεδεμένη επιχείρηση που δεν περιλαμβάνεται βάσει ενοποίησης στον πίνακα Β)

1. Ακριβή στοιχεία της επιχείρησης

Επωνυμία ή εταιρική επωνυμία: .....

Διεύθυνση της εταιρικής έδρας : .....

Αριθ. μητρώου ή ΦΠΑ ⁽¹⁾ : .....

Όνοματεπώνυμο και τίτλος του ή των κύριων διευθυντικών στελεχών ⁽²⁾: .....

2. Στοιχεία της εν λόγω επιχείρησης

Περίοδος αναφοράς:			
	Αριθμός απασχολούμενων(ΕΜ Ε)	Κύκλος εργασιών (* (*)	Σύνολο ισολογισμού (*)
Σύνολο			

(*) σε χιλιάδες ευρώ.

⁽¹⁾ Να προσδιοριστεί από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις ανάγκες τους.

⁽²⁾ Πρόεδρος («Chief executive»), Γενικός Διευθυντής ή αντίστοιχη θέση.

⁽³⁾ Ακόμη και εάν τα στοιχεία σχετικά με μία επιχείρηση περιλαμβάνονται στους ενοποιημένους λογαριασμούς σε ποσοστό χαμηλότερο από εκείνο που ορίζεται στο άρθρο 6 παράγραφος 2, πρέπει παρόλα αυτά να εφαρμόζεται το ποσοστό που ορίζεται στο εν λόγω άρθρο (ορισμός, άρθρο 6 παράγραφος 3 εδάφιο 2).

Τα στοιχεία αυτά πρέπει να μεταφέρονται στον πίνακα Β(2) του παραρτ. Β.

Σημαντική σημείωση: Τα στοιχεία των επιχειρήσεων που είναι συνδεδεμένες με την αιτούσα επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς τους και άλλα στοιχεία, ή, εφόσον υπάρχουν, από τους ενοποιημένους λογαριασμούς. Στα στοιχεία αυτά συγκεντρώνονται κατ' αναλογία τα στοιχεία των ενδεχόμενων συνεργαζόμενων επιχειρήσεων με τις εν λόγω συνδεδεμένες επιχειρήσεις, που βρίσκονται ακριβώς ανάντη ή κατόντη της αιτούσας επιχείρησης, εφόσον δεν περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης ⁽³⁾.

Παρόμοιες συνεργαζόμενες επιχειρήσεις πρέπει να αντιμετωπίζονται ως άμεσοι εταίροι της αιτούσας επιχείρησης. Τα στοιχεία τους και ένα «δελτίο εταιρικής σχέσης» πρέπει συνεπώς να προστίθενται στο παράρτημα Α.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII: ΟΡΙΣΜΟΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Α) Προβληματική επιχείρηση: η επιχείρηση για την οποία συντρέχει τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) εάν πρόκειται για εταιρεία περιορισμένης ευθύνης (πλην ΜΜΕ που δεν έχει συμπληρώσει τριετία από τη σύστασή της ή, όσον αφορά την επιλεξιμότητα για ενίσχυση χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, ΜΜΕ που δεν έχει συμπληρώσει επταετία από την πρώτη εμπορική της πώληση, η οποία πληροί τα κριτήρια για επενδύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου κατόπιν ελέγχου με τη δέουσα επιμέλεια από τον επιλεγμένο ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό), όταν έχει απολεσθεί πάνω από το ήμισυ του εγγεγραμμένου της κεφαλαίου λόγω συσσωρευμένων ζημιών. Αυτό ισχύει όταν από την αφαίρεση των συσσωρευμένων ζημιών από τα αποθεματικά (και όλα τα άλλα στοιχεία που θεωρούνται εν γένει ως μέρος των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας) προκύπτει αρνητικό σωρευτικό ποσό που υπερβαίνει το ήμισυ του εγγεγραμμένου κεφαλαίου. Για την εφαρμογή της παρούσας διάταξης, ο όρος «εταιρεία περιορισμένης ευθύνης» παραπέμπει ειδικότερα στα είδη εταιρειών που αναφέρονται στο παράρτημα Ι της οδηγίας 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (1) και ο όρος «κεφάλαιο» περιλαμβάνει, ενδεχομένως, και κάθε διαφορά από έκδοση υπέρ το άρτιο·

β) εάν πρόκειται για εταιρεία στην οποία τουλάχιστον ορισμένα μέλη έχουν απεριόριστη ευθύνη για τα χρέη της εταιρείας (πλην ΜΜΕ που δεν έχει συμπληρώσει τριετία από τη σύστασή της ή, όσον αφορά την επιλεξιμότητα για ενίσχυση χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, ΜΜΕ που δεν έχει συμπληρώσει επταετία από την πρώτη εμπορική της πώληση, η οποία πληροί τα κριτήρια για επενδύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου κατόπιν ελέγχου με τη δέουσα επιμέλεια από τον επιλεγμένο ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό), εφόσον έχει απολεσθεί πάνω από το ήμισυ του κεφαλαίου της, όπως εμφανίζεται στους λογαριασμούς της εταιρείας, λόγω συσσωρευμένων ζημιών. Για την εφαρμογή της παρούσας διάταξης, ο όρος «εταιρεία στην οποία τουλάχιστον ορισμένα μέλη έχουν απεριόριστη ευθύνη για τα χρέη της εταιρείας» παραπέμπει ειδικότερα στα είδη εταιρειών που αναφέρονται στο παράρτημα ΙΙ της οδηγίας 2013/34/ΕΕ·

γ) εάν πρόκειται για εταιρεία που υπάγεται σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία ή πληροί τις προϋποθέσεις του εθνικού δικαίου που τη διέπει όσον αφορά την υπαγωγή της σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία μετά από αίτημα των πιστωτών της·

δ) εάν πρόκειται για επιχείρηση που έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης και δεν έχει ακόμη αποπληρώσει το δάνειο ή λύσει τη σύμβαση εγγύησης ή που έχει λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης και υπόκειται ακόμη σε σχέδιο αναδιάρθρωσης·

ε) εάν πρόκειται για άλλη επιχείρηση εκτός ΜΜΕ, εφόσον τα τελευταία δύο έτη:

1) ο δείκτης χρέους προς ίδια κεφάλαια της επιχείρησης είναι υψηλότερος του 7,5 και

2) ο δείκτης κάλυψης χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων της επιχείρησης (EBITDA interest coverage ratio) είναι κάτω του 1,0.

Β) Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται προκειμένου να αξιολογηθεί εάν μία επιχείρηση είναι προβληματική σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 σημείο 18 του Καν. 651/2014 και πρέπει να προσκομισθούν ανάλογα με την ιδιότητα της επιχείρησης και τα έτη λειτουργίας της είναι τα ακόλουθα:

1. Υφιστάμενη ΜΜΕ κάτω της τριετίας ατομικής μορφής:

α. Για τον έλεγχο του εδαφίου (γ) του ως άνω σημείου Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελούν σε πτώχευση, ότι

δεν τελούν σε διαδικασία κήρυξης πτώχευσης, πτωχευτικό συμβιβασμό, διαδικασία κήρυξης σε πτωχευτικό συμβιβασμό, ότι δεν τελούν υπό αναγκαστική διαχείριση και διαδικασία έκδοσης απόφασης αναγκαστικής διαχείρισης, ότι δεν έχει κάνει αίτημα για υπαγωγή στην διαδικασία του άρθρου 99 ΠτΚ, εφόσον ασκεί εμπορική δραστηριότητα, καθώς και ότι δεν έχει υποβληθεί κατά της επιχείρησης αίτημα για υπαγωγή στην πτωχευτική διαδικασία.

2. Λοιπές υφιστάμενες επιχειρήσεις ατομικής μορφής ανεξαρτήτου χρόνου λειτουργίας με βιβλία Γ κατηγορίας:

Για τον έλεγχο του εδαφίου (γ) του ως άνω σημείου Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελούν σε πτώχευση, ότι δεν τελούν σε διαδικασία κήρυξης πτώχευσης, πτωχευτικό συμβιβασμό, διαδικασία κήρυξης σε πτωχευτικό συμβιβασμό, ότι δεν τελούν υπό αναγκαστική διαχείριση και διαδικασία έκδοσης απόφασης αναγκαστικής διαχείρισης ότι δεν έχει κάνει αίτημα για υπαγωγή στην διαδικασία του άρθρου 99 ΠτΚ, εφόσον ασκεί εμπορική δραστηριότητα, καθώς και ότι δεν έχει υποβληθεί κατά της επιχείρησης αίτημα για υπαγωγή στην πτωχευτική διαδικασία

3. Λοιπές υφιστάμενες επιχειρήσεις ατομικής μορφής ανεξαρτήτου χρόνου λειτουργίας με βιβλία όχι Γ κατηγορίας:

Για τον έλεγχο του εδαφίου (γ) του ως άνω σημείου Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελούν σε πτώχευση, ότι δεν τελούν σε διαδικασία κήρυξης πτώχευσης, πτωχευτικό συμβιβασμό, διαδικασία κήρυξης σε πτωχευτικό συμβιβασμό, ότι δεν τελούν υπό αναγκαστική διαχείριση και διαδικασία έκδοσης απόφασης αναγκαστικής διαχείρισης ότι δεν έχει κάνει αίτημα για υπαγωγή στην διαδικασία του άρθρου 99 ΠτΚ, εφόσον ασκεί εμπορική δραστηριότητα, καθώς και ότι δεν έχει υποβληθεί κατά της επιχείρησης αίτημα για υπαγωγή στην πτωχευτική διαδικασία

4. Υφιστάμενη ΜΜΕ κάτω της τριετίας άλλης νομικής μορφής πλην ατομικής:

a. Για τον έλεγχο του εδαφίου (γ) Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελούν υπό κοινή εκκαθάριση του Κ.Ν. 2190/1920 όπως εκάστοτε ισχύει και/ή

b. Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελούν υπό ειδική εκκαθάριση του ν.1892/1990 όπως εκάστοτε ισχύει και/ή

c. Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελούν υπό ειδική εκκαθάριση σε λειτουργία του άρθρου 106ια του Πτωχευτικού Κώδικα ούτε σε καθεστώς προπρωχευτικής διαδικασίας εξυγίανσης του άρθρου 99 του Πτωχευτικού Κώδικα καθώς και ότι δεν έχει υποβληθεί κατά της επιχείρησης αίτημα για υπαγωγή στην πτωχευτική διαδικασία.

5. Λοιπές υφιστάμενες επιχειρήσεις άλλης νομικής μορφής πλην ατομικής ανεξαρτήτου χρόνου λειτουργίας με βιβλία Γ κατηγορίας:

a. Για τον έλεγχο του εδαφίου (γ) Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελούν υπό κοινή εκκαθάριση του Κ.Ν. 2190/1920 όπως εκάστοτε ισχύει και/ή

b. Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελούν υπό ειδική εκκαθάριση του ν.1892/1990 όπως εκάστοτε ισχύει και/ή

c. Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελούν υπό ειδική εκκαθάριση σε λειτουργία του άρθρου 106ια του Πτωχευτικού Κώδικα ούτε σε καθεστώς προπτωχευτικής διαδικασίας εξυγίανσης του άρθρου 99 του Πτωχευτικού Κώδικα καθώς και ότι δεν έχει υποβληθεί κατά της επιχείρησης αίτημα για υπαγωγή στην πτωχευτική διαδικασία και

d. Για τον έλεγχο του εδαφίου (α) ή (β) του ως άνω σημείου ισολογισμούς τελευταίων τριών διαχειριστικών χρήσεων ή όσων εξ αυτών υπάρχουν. Από τα εν λόγω στοιχεία θα λαμβάνεται σαν Εγγεγραμμένο Κεφάλαιο το Σύνολο των Ιδίων Κεφαλαίων Ισολογισμού και σαν Απώλειες οι Ζημίες βάσει Κ.Α.Χ.

6. Λοιπές υφιστάμενες επιχειρήσεις άλλης νομικής μορφής πλην ατομικής ανεξαρτήτου χρόνου λειτουργίας με βιβλία όχι Γ κατηγορίας:

a. Για τον έλεγχο του εδαφίου (γ) Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελούν υπό κοινή εκκαθάριση του Κ.Ν. 2190/1920 όπως εκάστοτε ισχύει και/ή

b. Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελούν υπό ειδική εκκαθάριση του ν.1892/1990 όπως εκάστοτε ισχύει και/ή

c. Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελούν υπό ειδική εκκαθάριση σε λειτουργία του άρθρου 106ια του Πτωχευτικού Κώδικα ούτε σε καθεστώς προπτωχευτικής διαδικασίας εξυγίανσης του άρθρου 99 του Πτωχευτικού Κώδικα καθώς και ότι δεν έχει υποβληθεί κατά της επιχείρησης αίτημα για υπαγωγή στην πτωχευτική διαδικασία και

d. Για τον έλεγχο του εδαφίου (α) ή (β) του ως άνω σημείου το πιο πρόσφατο κωδικοποιημένο καταστατικό και οι τυχόν μεταγενέστερες τροποποιήσεις αυτού, μαζί με τα αντίστοιχα ΦΕΚ δημοσίευσης όπου αυτή προβλέπεται και Δηλώσεις Φορολογίας Εισοδήματος Ε3 των τριών τελευταίων κλεισμένων διαχειριστικών χρήσεων ή όσων εξ αυτών υπάρχουν.

7. Το σύνολο των επιχειρήσεων θα δηλώνουν υπευθύνως ότι: «Η επιχείρηση δεν έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης, ή η επιχείρηση έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης αλλά έχει αποπληρώσει το δάνειο και έχει λύσει τη σύμβαση εγγύησης ή η επιχείρηση έχει λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης η οποία έχει ολοκληρωθεί.».

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII: ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ ΥΠΕΥΘΥΝΩΝ ΔΗΛΩΣΕΩΝ

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Α ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ¹

(άρθρο 8 Ν.1599/1986)

Η ακρίβεια των στοιχείων που υποβάλλονται με αυτή τη δήλωση μπορεί να ελεγχθεί με βάση το αρχείο άλλων υπηρεσιών (άρθρο 8 παρ. 4 Ν. 1599/1986)

ΠΡΟΣ ⁽¹⁾ :	ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ						
	ΕΦΕΠΑΕ						
Ο – Η Όνομα:				Επώνυμο:			
Όνομα και Επώνυμο Πατέρα:							
Όνομα και Επώνυμο Μητέρας:							
Ημερομηνία γέννησης ⁽²⁾ :							
Τόπος Γέννησης:							
Αριθμός Δελτίου Ταυτότητας:				Τηλ:			
Τόπος Κατοικίας:		Οδός:		Αριθ:		ΤΚ:	
Δ/ση Ηλεκτρ. Ταχυδρομείου (Email):							
Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις ⁽³⁾ , που προβλέπονται από τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 22 του Ν. 1599/1986 ως νόμιμος εκπρόσωπος και εκ μέρους της επιχείρησης «.....» με ΑΦΜ....., δηλώνω ότι:							
<ol style="list-style-type: none"> Όλα τα αναφερόμενα στην πρόταση με τίτλο «.....» και κωδικό ΟΠΣΚΕ ..... και όλα τα υποβαλλόμενα δικαιολογητικά που περιλαμβάνονται στον ηλεκτρονικό φάκελο της Αίτησης Χρηματοδότησης για την έγκριση της χρηματοδότησης του έργου από το Πρόγραμμα Ήπειρος του ΕΣΠΑ 2021-2027 μέσω της πρόσκλησης «Επιχειρώ – Καινοτομώ στην Ήπειρο», είναι αληθή και ακριβή. Αποδέχομαι οποιοδήποτε σχετικό έλεγχο για την εξακρίβωση των δηλωθέντων από τις αρμόδιες εθνικές ή κοινοτικές αρχές. Έχω λάβει σαφή γνώση του περιεχομένου της Πρόσκλησης «Επιχειρώ – Καινοτομώ στην Ήπειρο». Ο δικαιούχος (επιχείρηση) ..... έχει υποβάλλει μόνο μία αίτηση χρηματοδότησης στην παρούσα πρόσκληση. Οι δαπάνες της αίτησης χρηματοδότησης με τίτλο «.....» και κωδικό ΟΠΣΚΕ ....., δεν έχουν χρηματοδοτηθεί, ούτε ενταχθεί και υποβληθεί προς έγκριση χρηματοδότησης σε άλλο πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους. 							

¹ Η Υ.Δ θα πρέπει να προσαρμοστεί ανάλογα με τα στοιχεία του φορέα/δυννητικού δικαιούχου και να υπογραφεί από τον νόμιμο εκπρόσωπο του φορέα (Σε περίπτωση που η εκπροσώπηση ασκείται από κοινού από δύο ή περισσότερα πρόσωπα και όχι χωριστά, υποβάλλεται από μία ΥΔ για κάθε νόμιμο εκπρόσωπο.)

6. Δεσμεύομαι ότι αν οι δαπάνες που περιλαμβάνονται στην συγκεκριμένη αίτηση χρηματοδότησης εγκριθούν στο πλαίσιο της Δράσης δεν θα υποβληθούν σε άλλο πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους.
7. Η επιχείρηση δεν έχει κάνει έναρξη εργασιών του επενδυτικού σχεδίου πριν την υποβολή της Αίτησης Χρηματοδότησης και ιδίως δεν έχει πραγματοποιήσει, ούτε θα πραγματοποιήσει ενέργειες / δαπάνες που να αφορούν στο επενδυτικό σχέδιο πριν από το χρόνο έναρξης επιλεξιμότητας των δαπανών όπως ορίζεται στην Πρόσκληση της Δράσης.
8. Ο τόπος υλοποίησης της πράξης δεν ταυτίζεται με τον τόπο της κύριας ή δευτερεύουσας κατοικίας μου και η επιχείρηση δεν συστεγάζεται με άλλη επιχείρηση.
9. Δεσμεύομαι ότι η πράξη θα υλοποιηθεί αποκλειστικά εντός της Περιφέρειας Ηπείρου.
10. Η επιχείρηση έχει την ιδιότητα της Μεσαίας ή Μικρής ή πολύ μικρής Επιχείρησης σύμφωνα με τη Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003.
11. Η επιχείρηση δεν βρίσκεται υπό πτώχευση, εκκαθάριση ή αναγκαστική διαχείριση σύμφωνα με τον ΕΚ 1058/2021 ή να μην έχουν καταθέσει αίτηση εξυγίανσης οι πιστωτές της επιχείρησης.
12. Η επιχείρηση δεν έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης, ή η επιχείρηση έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης αλλά έχει αποπληρώσει το δάνειο και έχει λύσει τη σύμβαση εγγύησης ή η επιχείρηση έχει λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης η οποία έχει ολοκληρωθεί.
13. Δεν εκκρεμεί σε βάρος της επιχείρησης εντολή ανάκτησης κρατικής ενίσχυσης έπειτα από απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με την οποία μια ενίσχυση κηρύσσεται παράνομη και ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά.
14. Η επιχείρηση δεν εντάσσεται σε ήδη οργανωμένο ομοιόμορφο δίκτυο διανομής προϊόντων ή παροχής υπηρεσιών η οποία εκμεταλλεύεται κατόπιν σχετικών συμβάσεων άδειες εκμετάλλευσης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, που αφορούν συνήθως εμπορικά σήματα ή διακριτικούς τίτλους και τεχνογνωσία για την χρήση και τη διανομή αγαθών ή υπηρεσιών (π.χ. franchising, shop in shop, δίκτυο πρακτόρευσης), και λειτουργεί με μία από τις επιλέξιμες από το πρόγραμμα νομικές μορφές.
15. Η επιχείρηση δεν είναι χρηματοπιστωτικός ή ασφαλιστικός οργανισμός ούτε εξωχώρια (offshore) επιχείρηση.
16. Η επιχείρηση τηρεί τη νομοθεσία περί υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων και πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου.
17. Δεν συντρέχουν για την επιχείρηση λόγοι αποκλεισμού του Ν.4488/2017 (Α137/13.09.2017) άρθρο 39 παρ. 1-4 και άρθρο 40 παρ. 1.
18. Αποδέχομαι ότι σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι έχουν υποβληθεί στην ΕΥΔ Π-ΗΠΕΙΡΟΣ/ΕΦΕΠΑΕ ψευδή ή παραπλανητικά στοιχεία, ή ότι έχουν αποσιωπηθεί στοιχεία, η γνώση των οποίων θα οδηγούσε στον αποκλεισμό της ένταξης της πράξης στην παρούσα δράση, ή θα οδηγούσε στο να ενταχθεί με όρους ουσιωδώς διαφορετικούς ή σε μη πιστοποίηση της ολοκλήρωσης, η απόφαση ένταξης:
  - α Εάν δεν έχει ολοκληρωθεί η πράξη και έχει δοθεί τμήμα της ενίσχυσης, η απόφαση ένταξης θα ανακληθεί και θα κληθώ να επιστρέψω τη χορηγηθείσα ενίσχυση,
  - β Εάν έχει ολοκληρωθεί η επένδυση, θα κληθώ να επιστρέψω το σύνολο της χορηγηθείσας ενίσχυσης.
19. Αποδέχομαι ότι φέρω την ευθύνη της πλήρους και ορθής συμπλήρωσης της ηλεκτρονικής μου αίτησης χρηματοδότησης. Γνωρίζω ότι διόρθωση ή τροποποίηση ή συμπλήρωση της αίτησης, συμπλήρωση τυχόν ελλειπόντων στοιχείων, έστω και συμπληρωματικών, δεν επιτρέπεται μετά την καταληκτική ημερομηνία ηλεκτρονικής Υποβολής
20. Παρέχω ρητά τη συναίνεση και συγκατάθεσή μου για την νόμιμη επεξεργασία κατ' άρθρο 6 του Κανονισμού 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για τη Προστασία Δεδομένων) [ΕΕΕΕ L 119 σελ.1-88] σε όλα τα στάδια της υποβαλλόμενης αίτησης χρηματοδότησης, δηλαδή από της υποβολής της ως και, στην περίπτωση υπαγωγής του, οριστικοποίησης της συγχρηματοδοτούμενης επένδυσής του, σύμφωνα προς τα ειδικότερα οριζόμενα στο Κεφάλαιο 17.5: Ειδικές ρυθμίσεις Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 της παρούσας Πρόσκλησης.
21. Έχω λάβει γνώση των υποχρεώσεων που πρέπει να τηρήσω στο πλαίσιο της υλοποίησης της υποβαλλόμενης αίτησης χρηματοδότησης, όπως αυτές προκύπτουν από το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και βεβαιώνω ότι η προτεινόμενη πράξη δεν καταστρατηγεί και δεν είναι ασύμβατη με κανένα από τα αναφερόμενα στο Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αυτά αναφέρονται στην αναλυτικά στον «Πίνακα για τη συμμόρφωση των πράξεων με τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ένωσης» που περιλαμβάνεται στην Πρόσκληση (Παράρτημα Χ).

22. Δεσμεύομαι ότι κατά την υλοποίηση της πράξης θα προασπιστεί η ισότητα των φύλων και θα αποτραπεί κάθε διάκριση λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.
23. Δεσμεύομαι ότι η επιχείρηση διαθέτει ή δεσμεύεται ότι θα μεριμνήσει για την ελαχιστοποίηση των εμποδίων πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία (ΑμεΑ) στις νέες εγκαταστάσεις αυτής υλοποιώντας τις απαραίτητες υποδομές πρόσβασης μέχρι την ολοκλήρωση της επένδυσης. Ως υποδομές νοούνται τόσο οι κτιριακές υποδομές όσο και οι ηλεκτρονικές εφαρμογές που απευθύνονται στο πελατειακό κοινό (π.χ. ιστοσελίδες και λοιπές ηλεκτρονικές εφαρμογές όπως ηλεκτρονικά σημεία πληροφόρησης ή/και εξυπηρέτησης κ.λ.π.).
24. Δεσμεύομαι ότι κατά την υλοποίηση της πράξης θα προασπιστεί η διαφάνεια και η τήρηση της αρχής της βιώσιμης ανάπτυξης και της ενωσιακής πολιτικής στον τομέα του περιβάλλοντος.
25. Δεσμεύομαι ότι κατά την υποβολή του πρώτου αιτήματος πιστοποίησης της πράξης θα υποβάλλω έγγραφο αρμόδιου Φορέα για την περιβαλλοντική αδειοδότηση ή απαλλαγή και έκθεση τεκμηρίωσης για την κλιματική ανθεκτικότητα υποδομών, εφόσον το επενδυτικό σχέδιο μου περιλαμβάνεται στην κατηγορία περιβαλλοντικής κατάταξης Α και η περιβαλλοντική αδειοδότηση δεν περιλαμβάνει σχετικούς όρους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην πρόσκληση και το Παράρτημα XIV : ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ.
26. Δεσμεύομαι ότι η προτεινόμενη πράξη δεν περιλαμβάνει δραστηριότητες οι οποίες αποτελούσαν τμήμα πράξης που υπόκειται σε μετεγκατάσταση σύμφωνα με το άρθρο 66 ή οι οποίες θα συνιστούσαν μεταφορά παραγωγικής δραστηριότητας σύμφωνα με το άρθρο 65 παράγραφος 1 στοιχείο α)·
27. Δεσμεύομαι ότι η προτεινόμενη πράξη Εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΕΤΠΑ και εντάσσεται σε έναν τύπο παρέμβασης·
28. Αποδέχομαι ότι η υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης στη Δράση συνιστά εξουσιοδότηση προς την ΕΥΔ Π-ΗΠΕΙΡΟΣ και τον ΕΦΕΠΑΕ, για συλλογή στοιχείων που βρίσκονται καταχωρισμένα σε βάσεις δεδομένων (π.χ. ΑΑΔΕ, ΕΡΓΑΝΗ, Γ.Ε.ΜΗ, ΕΦΚΑ-ΝΑΤ, κ.α.) και σε λοιπά πληροφοριακά συστήματα της Δημόσιας Διοίκησης ή εποπτευόμενων από αυτήν Φορέων, καθώς και για την περαιτέρω επεξεργασία τους από τις αρμόδιες υπηρεσίες. Επίσης, γνωρίζω ότι τα δεδομένα από εθνικές βάσεις δεν μπορούν να καλύψουν απαιτούμενα δικαιολογητικά συμμετοχής, όπως αυτά αποτυπώνονται στο σχετικό παράρτημα της πρόσκλησης της Δράσης, αλλά εφόσον ληφθούν τα στοιχεία αυτά κασιχύνουν των δηλωθέντων ή/και των αναγραφόμενων στα έντυπα που συνοδεύουν την αίτηση.
29. Σε περίπτωση έγκρισης των αποτελεσμάτων αξιολόγησης της αίτησης χρηματοδότησης συμφωνώ στη δημοσίευση της επωνυμίας της επιχείρησης, του τίτλου της πράξης και του ποσού της δημόσιας χρηματοδότησης στον κατάλογο των δικαιούχων της Δράσης που δημοσιεύεται ηλεκτρονικά ή με άλλο τρόπο, σύμφωνα με το Άρθρο 49, παρ. 2 του Καν. 1060/2021 και το Παράρτημα ΙΧ αυτού.
30. Αποδέχομαι ότι τα μηνύματα που θα αποστέλλονται από το ΟΠΣΚΕ, την ΕΥΔ Π-ΗΠΕΙΡΟΣ και τον ΕΦ, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και ειδικότερα στην ηλεκτρονική διεύθυνση e-mail που αποτυπώνεται στα στοιχεία επικοινωνίας στο προφίλ του δικαιούχου, καθώς και στα στοιχεία επικοινωνίας του συντονιστή, επέχουν θέση επίσημων εγγράφων και συνεπάγονται την έναρξη όλων των εννόμων συνεπειών και προθεσμιών και αποτελεί αποκλειστική ευθύνη της επιχείρησης η παρακολούθηση της/των εν λόγω ηλεκτρονικής/ων διεύθυνσης/ων.
31. Αποδέχομαι ότι στην περίπτωση κοινοποιήσεων-επιδόσεων εγγράφων που αφορούν την πράξη, τούτες λαμβάνουν χώρα στην φορολογική έδρα των επενδυτών την οποία δηλώνουν στην αίτησης χρηματοδότησης τους και η οποία αναφέρεται στην απόφαση ένταξης τους. Περαιτέρω αναλαμβάνουν την υποχρέωση να γνωστοποιούν οποιαδήποτε μεταβολή της φορολογικής τους έδρας στον ΕΦΕΠΑΕ. Σε περίπτωση μη γνωστοποίησης οιαδήποτε μεταβολής της φορολογικής έδρας, η κοινοποίηση-επίδοση θα συντελείται στην φορολογική έδρα της απόφασης ένταξης του.
32. Αποδέχομαι ότι κατά την υλοποίηση του έργου, η επικοινωνία με τον ΕΦΕΠΑΕ αναφορικά με την εξέλιξη και ολοκλήρωση της επένδυσης (αιτήματα τροποποίησης, εκθέσεις προόδου και ολοκλήρωσης κλπ) δύναται να γίνεται ηλεκτρονικά (on screen) μέσω ηλεκτρονικών εντύπων, όπως αυτά θα καθοριστούν από τον ΕΦΕΠΑΕ.

Οι κάτωθι όροι επιλέγονται ανάλογα με το επιλεγμένο καθεστώς ενίσχυσης.

33. Είμαι ενημερωμένος και η αίτηση χρηματοδότησης που υποβάλω είναι εναρμονισμένη και υπακούει στους περιορισμούς και πληροί όλες τις προϋποθέσεις **του Κανονισμού 2831/2023 (de minimis)** ή
Είμαι ενημερωμένος και η αίτηση χρηματοδότησης που υποβάλω είναι εναρμονισμένη και υπακούει στους περιορισμούς και πληροί όλες τις προϋποθέσεις **του Κανονισμού 651/2014 (ΓΑΚ) όπως ισχύει.**
34. Δεσμεύομαι ότι το σύνολο των ενισχύσεων που θα λάβω στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης **σε περίπτωση χρήσης του Καν. 2831/2023** σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης αθροιζόμενο με τις λοιπές ενισχύσεις de minimis που έχω λάβει κατά τα τελευταία τρία έτη (υπολογιζόμενα σε κυλιόμενη ημερολογιακή βάση) δεν υπερβαίνει τις 300.000 ευρώ.
35. **Σε περίπτωση χρήσης του Καν. 2831/2023** δεσμεύομαι ότι αν η επιχείρηση δραστηριοποιείται ή δραστηριοποιηθεί σε τομείς οι οποίοι δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Καν. 2831/2023 και σε έναν ή περισσότερους από τους τομείς οι οποίοι εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού ή ασκεί άλλες δραστηριότητες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής αυτού, θα διασφαλίζω με κατάλληλα μέσα όπως με

διαχωρισμό των δραστηριοτήτων ή με διάκριση του κόστους, ότι οι δραστηριότητες στους τομείς που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού δεν τυγχάνουν ενίσχυσης ή σσονος σημασίας που χορηγείται δυνάμει της παρούσης πρόσκλησης, ούτε επωφελούνται από αυτήν.

36. Αν η επιχείρηση δραστηριοποιείται σε τομείς που εξαιρούνται όσο και στους τομείς που εμπίπτουν **στο πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού Ε.Ε. 651/2014**, η επιχείρηση θα διασφαλίζει με κατάλληλα μέσα, όπως με διαχωρισμό των δραστηριοτήτων ή με διάκριση του κόστους, ότι οι δραστηριότητες στους εξαιρούμενους τομείς δεν τυγχάνουν ενίσχυσης που χορηγείται δυνάμει του Κανονισμού Ε.Ε. 651/2014.
37. Δεσμεύομαι ότι η επιχείρηση κατά τα δύο έτη που προηγούνται της υποβολής αίτησης για ενίσχυση, δεν έχει προβεί σε μετεγκατάσταση στην επιχειρηματική εγκατάσταση στην οποία θα πραγματοποιηθεί η αρχική επένδυση για την οποία ζητείται η ενίσχυση, και δεσμεύομαι ότι δεν θα το πράξω εντός μέγιστης περιόδου δύο ετών μετά την ολοκλήρωση της αρχικής επένδυσης για την οποία ζητείται η ενίσχυση **(δηλώνεται μόνο εφόσον η Αίτηση γίνεται με βάση το Άρθρο 14 του ΕΕ 651/2014)**.
38. Η οικονομική συμμετοχή της επιχείρησης για τις δαπάνες που επιχορηγούνται **βάσει του άρθρου 14 του Καν. ΕΕ 651/2014** ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον 25% μέσω ιδίων πόρων ή μέσω εξωτερικής χρηματοδότησης και με μορφή που δεν περιέχει στοιχεία κρατικής στήριξης, δημόσιας ενίσχυσης ή παροχής.

Ημερομηνία: .....20.....

Για την επιχείρηση/

Ο Νόμιμος Εκπρόσωπος

(Στοιχεία Νόμιμου Εκπροσώπου,
ψηφιακή υπογραφή ή από gov.gr)

(1) Αναγράφεται από τον ενδιαφερόμενο πολίτη η Αρχή ή η Υπηρεσία του δημόσιου τομέα, που απευθύνεται η αίτηση.

(2) Αναγράφεται ολογράφως.

(3) «Όποιος εν γνώσει του δηλώνει ψευδή γεγονότα ή αρνείται ή αποκρύπτει τα αληθινά με έγγραφη υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών. Εάν ο υπαίτιος αυτών των πράξεων σκόπευε να προσπορίσει στον εαυτόν του ή σε άλλον περιουσιακό όφελος βλάπτοντας τρίτον ή σκόπευε να βλάψει άλλον, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι 10 ετών.

(4) Σε περίπτωση ανεπάρκειας χώρου η δήλωση συνεχίζεται στην πίσω όψη της και υπογράφεται από τον δηλούντα ή την δηλούσα.

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Β ΔΗΛΩΣΗ ΜΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ
(άρθρο 8 Ν.1599/1986)

Η ακρίβεια των στοιχείων που υποβάλλονται με αυτή τη δήλωση μπορεί να ελεγχθεί με βάση το αρχείο άλλων υπηρεσιών (άρθρο 8 παρ. 4 Ν. 1599/1986)

ΠΡΟΣ ⁽¹⁾ :	ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ						
	ΕΦΕΠΑΕ						
Ο – Η Όνομα:				Επώνυμο:			
Όνομα και Επώνυμο Πατέρα:							
Όνομα και Επώνυμο Μητέρας:							
Ημερομηνία γέννησης(2):							
Τόπος Γέννησης:							
Αριθμός Δελτίου Ταυτότητας:			Τηλ:				
Τόπος Κατοικίας:			Οδός:			Αριθ:	TK:
Αρ. Τηλεομοιοτύπου (Fax):			Δ/νση Ηλ.. Ταχυδρομείου(Email):				
<p>Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις(3), που προβλέπονται από τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 22 του Ν. 1599/1986, ως λογιστής της επιχείρησης και ο έχων την ευθύνη της συμπλήρωσης και υποβολής των φορολογικών στοιχείων της επιχείρησης ..... με ΑΦΜ..... δηλώνω ότι:</p> <p>Η επιχείρηση με επωνυμία ..... και ΑΦΜ ..... κατά την υποβολή της Αίτησης Χρηματοδότησης στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (ΟΠΣΚΕ) είναι/ δεν είναι «προβληματική επιχείρηση» σύμφωνα με τον ορισμό του Άρθρου 2, Παράγραφος 18 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 651/2014 της Επιτροπής (Γενικός Κανονισμός Απαλλαγής ανά Κατηγορία - ΓΚΑΚ).</p> <p><i>Η εξέταση μιας επιχείρησης για να διαπιστωθεί αν αυτή είναι προβληματική, γίνεται τόσο σε επίπεδο αιτούσας επιχείρησης όσο και σε επίπεδο "ενιαίας επιχείρησης" (αιτούσα επιχείρηση και τυχόν συνδεδεμένες με αυτή επιχειρήσεις), ανεξάρτητα αν υφίσταται για αυτές υποχρέωση σύνταξης ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων).</i></p>							

Ημερομηνία: ..../...../....

Ο Λογιστής της Επιχείρησης
(υπογραφή)

- (1) Αναγράφεται από τον ενδιαφερόμενο πολίτη ή Αρχή ή η Υπηρεσία του δημόσιου τομέα, που απευθύνεται η αίτηση.
- (2) Αναγράφεται ολογράφως.
- (3) «Όποιος εν γνώσει του δηλώνει ψευδή γεγονότα ή αρνείται ή αποκρύπτει τα αληθινά με έγγραφη υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών. Εάν ο υπαίτιος αυτών των πράξεων σκόπευε να προσπορίσει στον εαυτόν του ή σε άλλον περιουσιακό όφελος βλάπτοντας τρίτον ή σκόπευε να βλάψει άλλον, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι 10 ετών

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Γ : ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΣΩΡΕΥΣΗ ΤΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ**ΗΣΣΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ (DE MINIMIS) ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) 2023/2831**

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ
(άρθρο 8 Ν.1599/1986)

Η ακρίβεια των στοιχείων που υποβάλλονται με αυτή τη δήλωση μπορεί να ελεγχθεί με βάση το αρχείο άλλων υπηρεσιών
(άρθρο 8 παρ. 4 Ν. 1599/1986)

ΠΡΟΣ ⁽¹⁾ :	ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ						
	ΕΦΕΠΑΕ						
Ο – Η Όνομα:				Επώνυμο:			
Όνομα και Επώνυμο Πατέρα:							
Όνομα και Επώνυμο Μητέρας:							
Ημερομηνία γέννησης(2):							
Τόπος Γέννησης:							
Αριθμός Δελτίου Ταυτότητας:			Τηλ:				
Τόπος Κατοικίας:			Οδός:			Αριθ:	ΤΚ:
Αρ. Τηλεομοιοτύπου (Fax):			Δ/νση Ηλ.. Ταχυδρομείου(Email):				
<p>Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις(3), που προβλέπονται από τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 22 του Ν. 1599/1986, δηλώνω ότι:</p> <p>B.1: <i>Ο δυνητικά δικαιούχος θα πρέπει να δηλώσει εάν λειτουργεί ως ανεξάρτητη ή ως ενιαία επιχείρηση. Εφόσον λειτουργεί ως ενιαία επιχείρηση θα πρέπει να συμπληρώσει τον παρακάτω πίνακα με τα στοιχεία της/των επιχείρησης/σεων που είναι συνδεδεμένη ή/και συνεργαζόμενη</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Η επιχείρηση λειτουργεί ως ανεξάρτητη επιχείρηση ή • Η επιχείρηση λειτουργεί ως «ενιαία επιχείρηση»² από κοινού με άλλες επιχειρήσεις . (Στην έννοια της «ενιαίας επιχείρησης » περιλαμβάνονται και οι συνδεδεμένες με την αιτούσα επιχειρήσεις, όπως αυτές ορίζονται στον ορισμό των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ), ο οποίος περιλαμβάνεται στη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής και στο παράρτημα Ι του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής). 							

² «Ενιαία επιχείρηση» (παρ. 2 άρθ.2 Καν.(ΕΕ) 2023/2831): για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, όλες οι επιχειρήσεις που έχουν τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες σχέσεις μεταξύ τους:

α) μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης·

β) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης·

γ) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκεί δεσπόζουσα επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού αυτής της τελευταίας·

δ) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων αυτής της επιχείρησης.

Οι επιχειρήσεις που έχουν οποιαδήποτε από τις σχέσεις που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως δ) με μία ή περισσότερες άλλες επιχειρήσεις θεωρούνται επίσης ενιαία επιχείρηση.

B.2:

- Το ύψος των ενισχύσεων που η αιτούσα, καθώς και οι επιχειρήσεις που λειτουργούν μαζί με αυτήν ως ενιαία **επιχείρηση** (στην έννοια περιλαμβάνονται οι συνδεδεμένες με την αιτούσα επιχειρήσεις), έχουν αποκτήσει έννομο δικαίωμα λήψης της ενίσχυσης κατά τα τελευταία τρία έτη (υπολογιζόμενα σε κυλιόμενη ημερολογιακή βάση) από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης στο πλαίσιο της Πράξης, βάσει καθεστώτων de minimis.

Στη δήλωση θα αναφέρονται τα στοιχεία για τις ενισχύσεις που έχουν χορηγηθεί βάσει καθεστώτων de minimis (πρόγραμμα, φορέας επιδότησης, χρονολογία ένταξης και ποσό). Στην περίπτωση που η επιχείρηση δεν έχει λάβει καμία ενίσχυση, θα το αναγράφει στην υπεύθυνη δήλωση.

ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ de minimis ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ Η ΑΙΤΟΥΣΑ ΕΧΕΙ ΑΠΟΚΤΗΣΕΙ ΕΝΝΟΜΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΛΗΨΗΣ

Αφορά στην επιχείρηση που υποβάλλει πρόταση (αιτούσα) καθώς και σε αυτές με την οποία η αιτούσα λειτουργεί ως ενιαία επιχείρηση (στην έννοια περιλαμβάνονται οι συνδεδεμένες με την αιτούσα επιχειρήσεις).

Πρόγραμμα/Μέτρο/Δράση από το/την οποίο/α η επιχείρηση έχει αποκτήσει έννομο δικαίωμα λήψης της ενίσχυσης κατά τα τρία τελευταία έτη (υπολογιζόμενα σε κυλιόμενη ημερολογιακή βάση)	Αριθμός Υπουργικής Απόφασης Ένταξης ή αριθμός σύμβασης ή άλλου εγγράφου με το οποίο τεκμηριώνεται η λήψη του δικαιώματος.	Ημ/νία Υπουργικής Απόφασης Ένταξης ή ημερομηνία λήψης του έννομου δικαιώματος.	Ποσό δημόσιας χρηματοδότησης που αναγράφεται στην Απόφαση Ένταξης.	Ποσό Δημόσιας Χρηματοδότησης που έχει καταβληθεί πραγματικά στην επιχείρηση.	Ημ/νία καταβολής τελευταίας χρηματοδότησης.	Επωνυμία Δικαιούχου της Ενίσχυσης.	ΑΦΜ Δικαιούχου της Ενίσχυσης.

Επισημαίνεται ότι ενίσχυση ήσσονος σημασίας θεωρείται ότι χορηγείται κατά τον χρόνο παραχώρησης στην οικεία επιχείρηση του εννόμου δικαιώματος λήψης της ενίσχυσης σύμφωνα με το εφαρμοστέο εθνικό νομικό καθεστώς, ανεξαρτήτως της ημερομηνίας καταβολής της ενίσχυσης ήσσονος σημασίας στην επιχείρηση. Ελέγχεται από την αρμόδια αρχή το σύνολο των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που η επιχείρηση λαμβάνει κατά τα τρία τελευταία έτη προκειμένου να εξακριβωθεί αν η νέα ενίσχυση δεν οδηγεί σε υπέρβαση του ανώτατου ορίου που ισχύει για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας. Όταν σημειωθεί υπέρβαση του ανώτατου ορίου που με τη χορήγηση νέας ενίσχυσης ήσσονος σημασίας, η εν λόγω νέα ενίσχυση δεν υπάγεται στο ευεργέτημα κανονισμού de minimis. Σε κάθε περίπτωση για τους υπολογισμούς του ανωτέρω χρονικού διαστήματος λαμβάνονται υπόψη και οι τυχόν τροποποιήσεις των ανωτέρω αποφάσεων.

B.3:

- Το ύψος των ενισχύσεων για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες που η αιτούσα, καθώς και οι επιχειρήσεις που λειτουργούν μαζί με αυτήν ως ενιαία επιχείρηση (στην έννοια περιλαμβάνονται οι συνδεδεμένες με την αιτούσα επιχειρήσεις), έχουν αποκτήσει έννομο δικαίωμα λήψης της ενίσχυσης κατά τα τελευταία τρία έτη από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης στο πλαίσιο της Πράξης βάσει οιουδήποτε άλλου καθεστώτος

Στη δήλωση θα αναφέρονται τα στοιχεία για τις ενισχύσεις που έχουν χορηγηθεί βάσει οιουδήποτε άλλου καθεστώτος που δεν εμπίπτει στις διατάξεις περί ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (πρόγραμμα, φορέας επιδότησης, χρονολογία ένταξης και ποσό) για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες που πρόκειται να σωρευθούν με ενισχύσεις ήσσονος σημασίας. Στην περίπτωση που η επιχείρηση δεν έχει λάβει καμία ενίσχυση, θα το αναγράφει στην υπεύθυνη δήλωση.

Πίνακας Επιχορηγήσεων βάσει οιουδήποτε άλλου (πλην de minimis) καθεστώτος για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες

ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ (πλην de minimis) ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ Η ΑΙΤΟΥΣΑ ΕΧΕΙ ΑΠΟΚΤΗΣΕΙ ΕΝΝΟΜΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΛΗΨΗΣ , ΒΑΣΕΙ ΟΠΟΙΟΥΔΗΠΟΤΕ ΑΛΛΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΙΔΙΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Στον Πίνακα συμπληρώνονται και οι ενισχύσεις που έχουν ληφθεί βάσει του προσωρινού καθεστώτος (2009/C83/01)

Αφορά στην επιχείρηση που υποβάλλει πρόταση (αιτούσα) καθώς και σε αυτές με την οποία η αιτούσα λειτουργεί ως ενιαία επιχείρηση (στην έννοια περιλαμβάνονται οι συνδεδεμένες με την αιτούσα επιχειρήσεις).

Πρόγραμμα/ Μέτρο/ Δράση από το οποίο η επιχείρηση έχει αποκτήσει έννομο δικαίωμα λήψης της ενίσχυσης κατά τα τρία τελευταία έτη (υπολογιζόμενα σε κυλιόμενη ημερολογιακή βάση)	Αριθμός και ημερομηνία Υπουργικής Απόφασης Ένταξης/υπαγωγής ή ημερομηνία λήψης του έννομου δικαιώματος	Ίδιες δαπάνες που απετέλεσαν αντικείμενο ενίσχυσης δυνάμει άλλου καθεστώτος	Ποσό δημόσιας χρηματοδότησης που αναγράφεται στην Απόφαση Ένταξης/υπαγωγής.	Ποσό Δημόσιας Χρηματοδότησης που έχει καταβληθεί πραγματικά στην επιχείρηση.	Ημ/νια καταβολής τελευταίας χρηματοδότησης.	Επωνυμία Δικαιούχου της Ενίσχυσης.	ΑΦΜ Δικαιούχου της Ενίσχυσης.

(***) Επισημαίνεται ότι ως ημερομηνία δημόσιας χρηματοδότησης θεωρείται η ημερομηνία έκδοσης της Υπουργικής Απόφασης ένταξης/υπαγωγής και εν γένει παραχώρησης του έννομου δικαιώματος λήψης της ενίσχυσης

B.4:

• Το ύψος των ενισχύσεων που έχει συμπεριληφθεί σε επενδυτική πρόταση, η οποία έχει υποβληθεί από την αιτούσα επιχείρηση καθώς και από τις επιχειρήσεις που λειτουργούν μαζί με αυτήν ως ενιαία επιχείρηση (στην έννοια περιλαμβάνονται οι συνδεδεμένες με την αιτούσα επιχειρήσεις) και βρίσκεται σε στάδιο αξιολόγησης ή ένταξης, βάσει καθεστώτος de minimis για οποιαδήποτε δαπάνη ή οιουδήποτε άλλου καθεστώτος για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες (πρόγραμμα, φορέας επιδότησης, ημερομηνία υποβολής αίτησης, αιτούμενη επιχορήγηση).

Στη δήλωση θα αναφέρονται τα στοιχεία για το ύψος των ενισχύσεων που έχουν συμπεριληφθεί σε επενδυτική πρόταση, η οποία έχει υποβληθεί από την αιτούσα επιχείρηση, καθώς και από τις επιχειρήσεις που λειτουργούν μαζί με αυτήν ως ενιαία επιχείρηση (στην έννοια περιλαμβάνονται οι συνδεδεμένες με την αιτούσα επιχειρήσεις) και βρίσκεται σε στάδιο αξιολόγησης ή ένταξης, βάσει καθεστώτος de minimis ή οιουδήποτε άλλου καθεστώτος για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες (πρόγραμμα, φορέας επιδότησης, ημερομηνία υποβολής αίτησης, αιτούμενη επιχορήγηση).

Πίνακας αιτούμενων επιχορηγήσεων που βρίσκονται σε στάδιο αξιολόγησης ή ένταξης βάσει καθεστώτος de minimis για οποιαδήποτε δαπάνη ή οιουδήποτε άλλου καθεστώτος για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες

ΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ που βρίσκονται σε στάδιο αξιολόγησης ή ένταξης βάσει καθεστώτος de minimis για οποιαδήποτε δαπάνη ή οιουδήποτε άλλου καθεστώτος για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες.

Στον Πίνακα συμπληρώνονται και οι αιτούμενες ενισχύσεις βάσει του προσωρινού καθεστώτος (2009/C83/01)

Αφορά στην επιχείρηση που υποβάλλει πρόταση (αιτούσα) καθώς και σε αυτές με την οποία η αιτούσα λειτουργεί ως ενιαία επιχείρηση (στην έννοια περιλαμβάνονται οι συνδεδεμένες με την αιτούσα επιχειρήσεις).

Πρόγραμμα/ Μέτρο/ Δράση στο οποίο/α η επιχείρηση έχει υποβάλλει πρόταση και φορέας χορήγησης ενίσχυσης	Ημ/νία Υποβολής επενδυτικής πρότασης	Ποσό αιτούμενης δημόσιας χρηματοδότησης	Επωνυμία Δικαιούχου της Ενίσχυσης.	ΑΦΜ Δικαιούχου της Ενίσχυσης.

• Σε περίπτωση διαπίστωσης ανακρίβειών στη δήλωσή μου μετά την ένταξη του έργου το επενδυτικό σχέδιο θα απενταχθεί και θα κληθώ να επιστρέψω εντόκως τη ληφθείσα δημόσια χρηματοδότηση.

Ημερομηνία: ..../...../....

Ο Νόμιμος Εκπρόσωπος της Επιχείρησης
(υπογραφή)

(1) Αναγράφεται από τον ενδιαφερόμενο πολίτη ή Αρχή ή η Υπηρεσία του δημόσιου τομέα, που απευθύνεται η αίτηση.

(2) Αναγράφεται ολογράφως.

(3) «Όποιος εν γνώσει του δηλώνει ψευδή γεγονότα ή αρνείται ή αποκρύπτει τα αληθινά με έγγραφη υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών. Εάν ο υπαίτιος αυτών των πράξεων σκόπευε να προσπορίσει στον εαυτόν του ή σε άλλον περιουσιακό όφελος βλάπτοντας τρίτον ή σκόπευε να βλάψει άλλον, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι 10 ετών.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΧ: ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Για την επαλήθευση/πιστοποίηση των δαπανών της πράξης απαιτείται τεκμηρίωση με τα ακόλουθα παραδοτέα, τα οποία υποβάλλονται με την αίτηση επαλήθευσης/πιστοποίησης. Έγγραφο τράπεζας με το IBAN του τραπεζικού λογαριασμού του Δικαιούχου (πχ. εκτύπωση από το e-banking) που θα χρησιμοποιηθεί για την πίστωση της δόσης, στο οποίο θα αναφέρεται και η επωνυμία του Δικαιούχου.

Γενικά παραδοτέα

Α/Α	ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ	ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ	ΤΕΛΙΚΗ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ
1	Υπεύθυνη Δήλωση περί γνήσιων αντιγράφων (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 09.05) Υπεύθυνη δήλωση Ν. 1599/86 του νομίμου εκπροσώπου της επιχείρησης με το γνήσιο της υπογραφής ή με ψηφιακή υπογραφή ή από το gov.gr, στην οποία θα αναφέρεται ότι όλα τα υποβληθέντα παραστατικά και δικαιολογητικά που συνοδεύουν το αίτημα επαλήθευσης είναι ακριβή αντίγραφα των πρωτοτύπων και δεν αντιστοιχούν σε δαπάνες που έχουν χρηματοδοτηθεί από άλλο εθνικό ή κοινοτικό πρόγραμμα	✓	✓
2	Στοιχεία Ενεργών Δραστηριοτήτων (ΚΑΔ) (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 07.03) Βεβαίωση Τρέχουσας Εικόνας Οντότητας/Επιχείρησης μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE στην οποία θα εμφανίζονται τα τρέχοντα στοιχεία της επιχείρησης και των τυχόν εγκαταστάσεων που διατηρεί	✓	✓
3	Γενικό Πιστοποιητικό ΓΕΜΗ (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 02.01) Βεβαίωση περί μη περαιτέρω τροποποίησης του καταστατικού	✓	✓
4	Υπεύθυνη Δήλωση Ν.1599/86 με θεώρηση για το γνήσιο της υπογραφής περί μη μεταβολής, ότι δεν έχουν τροποποιηθεί/μεταβληθεί τα στοιχεία της ατομικής επιχείρησης από την ημερομηνία υποβολής έως σήμερα. (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 09.03) Προσκομίζεται μόνο για ατομικές επιχειρήσεις	✓	✓
5	Αντίγραφο από το βιβλίο μετόχων ή το τελευταίο πρακτικό Γ.Σ. με υπογραφή και σφραγίδα από νόμιμο εκπρόσωπο. (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 02.04) Προσκομίζεται μόνο για τις Ανώνυμες Επιχειρήσεις	✓	✓
6	Πιστοποιητικό ισχύουσας Νόμιμης Εκπροσώπησης από ΓΕΜΗ. (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 02.05) Προσκομίζεται μόνο για τις Ανώνυμες Επιχειρήσεις	✓	✓
7	Λοιπά Απαιτούμενα Συνοδευτικά Έγγραφα (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 01.08)	✓	✓

	Τυχόν έγγραφο/α που επιβάλλονται να προσκομισθούν σύμφωνα με τους ειδικούς όρους της απόφασης ένταξης		
8	<p>Δικαιολογητικά Εξασφάλισης Ιδιωτικής Συμμετοχής Επενδυτικού Σχεδίου (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 01.04)</p> <p>Η πιστοποίηση της καταβολής από πλευράς δικαιούχων της Ιδιωτικής Συμμετοχής, απαιτεί την προσκόμιση αποδεικτικών στοιχείων από πλευράς δυνητικού δικαιούχου, τα οποία ανάλογα με την νομική μορφή του, είναι:</p> <p>1. ΚΑΤΑΒΟΛΗ/ΑΥΞΗΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΟΥ/ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Για κεφαλαιουχικές εταιρείες (Α.Ε. – Ε.Π.Ε. – Ι.Κ.Ε.)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Αποφάσεις Γενικής Συνέλευσης Μετόχων/Εταίρων για την καταβολή ή αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου και Φ.Ε.Κ. δημοσίευσή αυτών (πρέπει να αναφέρεται ρητά ο σκοπός). – Πρακτικά του Διοικητικού Συμβουλίου (για τις Α.Ε.) για την πιστοποίηση της καταβολής του μετοχικού κεφαλαίου και Φ.Ε.Κ. δημοσίευσής αυτών ή σχετική καταχώρηση στο μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών εφόσον εκκρεμεί η δημοσίευση. – Αναλυτικά καθολικά των λογαριασμών 40 και 43 στην μεγαλύτερη δυνατή ανάλυσή τους. – Αποδεικτικά κατάθεσης της εισφοράς μετρητών στο Τραπεζικό λογαριασμό όψεως της εταιρείας, κίνηση του λογαριασμού αυτού και αποδεικτικό καταβολής του Φόρου Συγκέντρωσης Κεφαλαίου. <p>Για τις προσωπικές εταιρείες (Ο.Ε., Ε.Ε.)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Τροποποιήσεις του καταστατικού της εταιρείας για την καταβολή ή αύξηση του κεφαλαίου τα οποία φέρουν τη θεώρηση (σφράγιση) του αρμόδιου φορέα στο οποίο έχουν κατατεθεί (πρέπει να αναγράφεται ρητά ο σκοπός της αύξησης του κεφαλαίου). – Βεβαίωση μεταβολών από Γ.Ε.ΜΗ – Σε περίπτωση που ο φορέας τηρεί Διπλογραφικά Βιβλία (Γ' Κατηγορίας), αναλυτικά καθολικά των λογαριασμών 40 και 43 για στη μεγαλύτερη δυνατή ανάλυση. – Αποδεικτικά κατάθεσης της εισφοράς μετρητών στο τραπεζικό λογαριασμό όψεως της εταιρείας για καταβολή ή αύξηση του Εταιρικού Κεφαλαίου, κίνηση του λογαριασμού αυτού και αποδεικτικό καταβολής του Φόρου Συγκέντρωσης Κεφαλαίου. <p>Για τις ατομικές επιχειρήσεις</p> <ul style="list-style-type: none"> – Παραστατικά εξόφλησης των δαπανών του επενδυτικού σχεδίου. <p>2. ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΩΝ</p> <ul style="list-style-type: none"> – Αντίγραφο απόφασης του αρμόδιου οργάνου του φορέα (Γ.Σ. μετόχων κλπ) για τη δέσμευση του ποσού που θα χρησιμοποιηθεί για κάλυψη της ίδιας συμμετοχής από τα υπάρχοντα φορολογηθέντα αποθεματικά του φορέα. 		✓

	<ul style="list-style-type: none"> - Σε περίπτωση που ο φορέας τηρεί Διπλογραφικά Βιβλία (Γ' Κατηγορίας), κίνηση (καρτέλες) των λογαριασμών 40 και 41 στην μεγαλύτερη δυνατή ανάλυση. <p>3. ΑΝΑΛΩΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΗΘΕΝΤΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΩΝ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Αντίγραφο απόφασης του αρμόδιου οργάνου του φορέα (Γ.Σ. μετόχων κλπ) για τη δέσμευση του ποσού που θα χρησιμοποιηθεί για κάλυψη της ίδιας συμμετοχής από τα υπάρχοντα φορολογηθέντα αποθεματικά του φορέα. - Κίνηση (καρτέλα) του σχετικού λογαριασμού 41 όπου φαίνεται η τήρηση του εν λόγω ποσού σε διακριτό κωδικό. <p>4. ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Σύμβαση του δανείου και τροποποιήσεις αυτής από το περιεχόμενο της οποίας να προκύπτει ότι το δάνειο αφορά την χρηματοδότηση της συγκεκριμένης επένδυσης. - Πρωτότυπη βεβαίωση της τράπεζας που έχει χορηγήσει το επενδυτικό δάνειο στην οποία θα αναφέρονται ο σκοπός και αναλυτικά, οι εκταμιεύσεις που έχουν πραγματοποιηθεί με τις αντίστοιχες ημερομηνίες τους και το ανεξόφλητο υπόλοιπο δανείου. - Σε περίπτωση που ο φορέας τηρεί Βιβλία Γ' Κατηγορίας αναλυτική κίνηση (καρτέλα) του λογαριασμού ο οποίος τηρείται για το εν λόγω δάνειο και οι αντίστοιχες εγγραφές στο Γενικό Ημερολόγιο. 		
9	<p>Σύμβαση Δανείου / Σύμβαση Εκχώρησης (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 04.18)</p> <p>Σύμβαση εκχώρησης επιχορήγησης και στοιχεία εκταμίευσης εφόσον εκχωρήθηκε η Δημόσια Χρηματοδότηση</p>	✓	✓
10	<p>Δικαιολογητικά Τήρησης όρων Δημοσιότητας (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 05.01)</p> <p>Παραδοτέα τεκμηρίωσης τήρησης των μέτρων πληροφόρησης που προβλέπονται στα άρθρα 46-50 και το παράρτημα ΙΧ του Κανονισμού 1060/2021 και ορίζονται στον Οδηγό Επικοινωνίας του ΕΣΠΑ 2021-2027</p>		✓
11	<p>Άδεια Λειτουργίας σε Ισχύ ή οποιοδήποτε σχετικό έγγραφο σύμφωνα με τα οριζόμενα στην πρόσκληση (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 01.01)</p> <p>Αδειοδοτικό έγγραφο, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και την ενισχυόμενη, στο πλαίσιο της υλοποιηθείσας επένδυσης δραστηριότητα (π.χ. άδεια λειτουργίας, υπεύθυνη δήλωση έναρξης λειτουργίας, απαλλακτικό άδειας λειτουργίας, γνωστοποίηση έναρξης λειτουργίας κλπ).</p> <p>Σε περίπτωση που κατά την τυπική ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου δεν είναι διαθέσιμο το εν ισχύ έγγραφο αδειοδότησης, υποβάλλεται, κατ' ελάχιστον, η υποβληθείσα στον αρμόδιο φορέα αίτηση έκδοσης αυτού.</p> <p>Για επενδυτικά σχέδια της κατηγορίας 55 ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ Ειδικό Σήμα Λειτουργίας του Ν. 4276/2014, όπως ισχύει..</p>		✓

12	<p>Περιβαλλοντική αδειοδότηση – Τεκμηρίωση κλιματικής ανθεκτικότητας</p> <p>Απόφαση έγκρισης Περιβαλλοντικών όρων (ΑΕΠΟ) ή Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (ΠΠΔ) ή έγγραφο αρμόδιου φορέα για την απαλλαγή από περιβαλλοντική αδειοδότηση.</p> <p>Στις περιπτώσεις επενδυτικών σχεδίων που περιλαμβάνουν υποδομές περιβαλλοντικής κατηγορίας Α (σύμφωνα με την ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/17185/1069 (Β'841/2022):</p> <p>Τεκμηρίωση για την κλιματική ανθεκτικότητα της υποδομής με την προσκόμιση ΑΕΠΟ ή/και έκθεση τεκμηρίωσης κλιματικής ανθεκτικότητας (όταν δεν εξετάζεται στην ΑΕΠΟ) του επενδυτικού σχεδίου, η οποία συντάσσεται σύμφωνα με το πρότυπο και τις παρεχόμενες οδηγίες που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα ΧΙV «Τεκμηρίωση Κλιματικής Ανθεκτικότητας».</p>	✓	✓
13	<p>Ιδιοκτησιακό Καθεστώς τόπου υλοποίησης της επένδυσης (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 02.03)</p> <p>Αντίγραφο τίτλου ιδιοκτησίας και μεταγραφή αυτού στο υποθηκοφυλακείο/κτηματολόγιο. Σε περίπτωση που οι επεμβάσεις υλοποιηθούν σε μη ιδιόκτητο χώρο τότε πρέπει να προσκομιστεί μισθωτήριο συμβόλαιο ή σύσταση επικαρπίας ή η παραχώρηση χρήσης. Για όσους έχουν επιλέξει το καθεστώς ΓΑΚ 651/2014 και η επένδυση υλοποιείται σε μισθωμένο χώρο, μισθωτήριο συμβόλαιο απ' όπου να προκύπτει ότι η διάρκεια της μίσθωσης συνεχίζει για τουλάχιστον 3 έτη από την ολοκλήρωση της επένδυσης.</p> <p>Σε περίπτωση που το επενδυτικό σχέδιο περιλαμβάνει κτιριακές επεμβάσεις τότε πρέπει να υποβληθεί μισθωτήριο συμβόλαιο ή σύσταση επικαρπίας ή παραχώρηση χρήσης διάρκειας τουλάχιστον έξι (6) ετών από την ημερομηνία έγκρισης της αίτησης χρηματοδότησης. Ειδικά για ανέγερση/επέκταση κτιρίου το συμφωνητικό μίσθωσης πρέπει να είναι διάρκειας τουλάχιστον δώδεκα (12) ετών από την ημερομηνία έγκρισης της αίτησης χρηματοδότησης.</p> <p>Σε περίπτωση που το επενδυτικό σχέδιο περιλαμβάνει δαπάνες εξοπλισμού που δεν δύναται η απόσπαση του από τον τόπο υλοποίησης της επένδυσης, χωρίς αυτός να χάσει μέρος ή το σύνολο της αξίας του (π.χ. προμήθεια και εγκατάσταση συστήματος θέρμανσης, κεντρικού κλιματισμού, ασφαλείας, κλπ), θα πρέπει να υποβληθεί μισθωτήριο συμβόλαιο ή σύσταση επικαρπίας ή παραχώρηση χρήσης διάρκειας τουλάχιστον έξι (6) ετών. Η περίοδος της εξαετίας υπολογίζεται από την ημερομηνία έγκρισης της αίτησης χρηματοδότησης.</p> <p>Τα ανωτέρω συμφωνητικά μίσθωσης πρέπει να έχουν υποβληθεί στην ΑΑΔΕ και να έχουν γίνει αποδεκτά από τα συμβαλλόμενα μέρη.</p>	✓	✓
14	<p>Λογιστικές Καταχωρήσεις (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 04.13)</p>	✓	✓

	<p>Λογιστικές εγγραφές ανάλογα με τον τύπο τήρησης βιβλίων της κάθε επιχείρησης με σφραγίδα και υπογραφή του νόμιμου εκπροσώπου ή/και του λογιστή της επιχείρησης:</p> <p>Για Γ' κατηγορίας βιβλία: Ημερολογιακές εγγραφές παραστατικών τιμολόγησης και εξόφλησης των δαπανών. Αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50) για τα έτη που διενεργήθηκαν και εξοφλήθηκαν οι δαπάνες.</p> <p>Για Β' κατηγορίας βιβλία: Εκτύπωση του βιβλίου εσόδων - εξόδων για τους μήνες που διενεργήθηκαν οι δαπάνες.</p> <p>Σε περίπτωση λήψης ενδιάμεσης δόσης επιχορήγησης, αντίγραφο της σχετικής εγγραφής στα βιβλία της επιχείρησης</p>		
15	<p>Μητρώο παγίων (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 04.14)</p> <p>Αντίγραφο του μητρώου παγίων της επιχείρησης με σφραγίδα και υπογραφή του νομίμου εκπροσώπου ή/και του λογιστή της επιχείρησης</p>	✓	✓

Παραδοτέα φυσικού και οικονομικού αντικειμένου ανά κατηγορία δαπάνης

01. Δαπάνες προσωπικού

A/A	ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ	ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ	ΤΕΛΙΚΗ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ
1	<p>Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης για Δαπάνες προσωπικού (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 04.01)</p> <p>Αναγγελία πρόσληψης του νέου εργαζομένου και πίνακες προσωπικού (Ε4) για το επιδοτούμενο διάστημα</p>	✓	✓
2	<p>Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης για Δαπάνες προσωπικού (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 04.01)</p> <p>Υπεύθυνη δήλωση Ν. 1599/86 του νομίμου εκπροσώπου της επιχείρησης με το γνήσιο της υπογραφής ή με ψηφιακή υπογραφή ή από το gov.gr, όπου θα δηλώνεται ότι :</p> <ul style="list-style-type: none"> - η υποβαλλόμενη δαπάνη νεοπροσλαμβανόμενου προσωπικού, δεν αφορά εργαζόμενους που είναι σύζυγοι ή συγγενείς α' και β' βαθμού εξ αίματος ή εξ άγχιστείας με τον επιχειρηματία ή τους εταίρους/μετόχους και των ασκούντων τη διοίκηση/ εκπροσώπηση της επιχείρησης. - η υποβαλλόμενη δαπάνη νεοπροσλαμβανόμενου προσωπικού αφορά εργαζόμενους που δεν είχαν οποιαδήποτε σχέση εξαρτημένης εργασίας με τον δικαιούχο από 1/1/2024 έως την ημερομηνία πρόσληψης τους. - η υποβαλλόμενη δαπάνη νεοπροσλαμβανόμενου προσωπικού αφορά εργαζόμενους που δεν έχουν επιχορηγηθεί από άλλο φορέα. 	✓	✓

3	<p>Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης για Δαπάνες προσωπικού (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 04.01)</p> <p>Μηνιαίες συγκεντρωτικές μισθοδοτικές καταστάσεις, σφραγισμένες και υπογεγραμμένες από το λογιστή ή/και το νόμιμο εκπρόσωπο της επιχείρησης, για το διάστημα κατά το οποίο επιδοτείται η θέση απασχόλησης, από τις οποίες θα προκύπτουν οι μικτές αποδοχές, οι ασφαλιστικές και φορολογικές κρατήσεις, οι λοιπές κρατήσεις, το καθαρό πληρωτέο ποσό και οι μέρες εργασίας/ασφάλισης</p>	✓	✓
4	<p>Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης Οικονομικού Αντικείμενου (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 04.19)</p> <p>Εμβάσματα καταβολών, Αντίγραφο κίνησης εταιρικού/επαγγελματικού λογαριασμού (extrait), από το οποίο θα προκύπτουν οι καταβολές της μισθοδοσίας σε τραπεζικό λογαριασμό του εργαζόμενου</p>	✓	✓
5	<p>Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης για Δαπάνες προσωπικού (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 04.01)</p> <p>Αναλυτικές Περιοδικές Δηλώσεις (ΑΠΔ), συνοδευόμενες από το αποδεικτικό υποβολής, για το επιδοτούμενο διάστημα</p>	✓	✓
6	<p>Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης για Δαπάνες προσωπικού (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 04.01)</p> <p>Κίνηση Τρεχουσών Εισφορών από την ηλεκτρονική πλατφόρμα του ΕΦΚΑ και ασφαλιστική ενημερότητα περί εκκαθαρισμένων απαιτήσεων χωρίς οφειλές σε ισχύ κατά την υποβολή του αιτήματος Επαλήθευσης Σε περίπτωση που η επιχείρηση έχει ρυθμίσει τις ασφαλιστικές οφειλές της για το επιδοτούμενο διάστημα και η ρύθμιση δεν έχει ολοκληρωθεί, θα πρέπει να υποβληθούν επιπλέον δικαιολογητικά από τα οποία θα προκύπτει ότι η ρύθμιση εξυπηρετείται κανονικά (π.χ. Εκτύπωση ηλεκτρονικής καρτέλας οφειλέτη με ανάλυση χρεώσεων από την ηλεκτρονική πλατφόρμα του ΕΦΚΑ, όπου εμφανίζεται η ανάλυση των οφειλών και των πληρωμένων δόσεων για το επιχορηγούμενο διάστημα της θέσης απασχόλησης.</p>	✓	✓
7	<p>Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης για Δαπάνες προσωπικού (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 04.01)</p> <p>Εφόσον η επιχορηγούμενη θέση εργασίας επιβαρύνεται με ΦΜΥ, εκτύπωση μηνιαίου φορολογικού λογαριασμού από την ηλεκτρονική πλατφόρμα www.myaede.gr —για την αιτούμενη περίοδο και φορολογική ενημερότητα για κάθε νόμιμη χρήση χωρίς οφειλές σε ισχύ κατά την υποβολή του αιτήματος Επαλήθευσης. Σε περίπτωση που η επιχείρηση έχει ρυθμίσει τις φορολογικές οφειλές της για το επιδοτούμενο διάστημα και η ρύθμιση δεν έχει ολοκληρωθεί, θα πρέπει να υποβληθούν επιπλέον δικαιολογητικά από τα οποία θα προκύπτει ότι η ρύθμιση εξυπηρετείται κανονικά (π.χ. Εκτύπωση καρτέλας (printscreen) «Στοιχείων ρύθμισης και πληρωμών» από το my AADE)</p>	✓	✓

8	Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης για Δαπάνες προσωπικού (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 04.01) Έγγραφο γνωστοποίηση, του εργοδότη προς τον εργαζόμενο, ότι το μισθολογικό του κόστος συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η γνωστοποίηση θα πρέπει να φέρει τις υπογραφές εργοδότη και εργαζόμενου	✓	✓
9	Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης για Δαπάνες προσωπικού (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 04.01) Αντίγραφο ταυτότητας (φωτοτυπία) νεοπροσλαμβανομένου/ων	✓	✓

02. Δαπάνες εξοπλισμού, Μεταφορικών Μέσων & Οργάνων

A/A	ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ	ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ	ΤΕΛΙΚΗ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ
1	Δικαιολογητικά Παραστατικών (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 12.01) Παραστατικά τιμολόγησης (σε περίπτωση προμηθευτή εξωτερικού Invoice & Proforma invoice) και, εφόσον απαιτείται, παραστατικά στοιχεία διακίνησης και εγκατάστασης και λοιπά σχετικά παραστατικά (Δελτία αποστολής, CMR, Packing List, Bill of Lading, Documento di Trasporto, παραστατικά εκτελωνισμού και οποιοδήποτε άλλο παραστατικό μεταφοράς απαιτείται κατά περίπτωση, ανάλογα με τον τόπο προέλευσης και τον τρόπο μεταφοράς)	✓	✓
2	Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης για Δαπάνες Εξοπλισμού, Μεταφορικών Μέσων & Οργάνων (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 04.02) Απαλλακτικό ΦΠΑ για τις περιπτώσεις απαλλαγής	✓	✓
3	Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης Οικονομικού Αντικείμενου (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 04.19) Παραστατικά εξόφλησης, όπως αναλυτικά αναφέρονται στην ενότητα 11.5 «Εξόφληση δαπανών επενδυτικού σχεδίου».	✓	✓
4	Βεβαιώσεις Καινουργούς (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 04.15) Βεβαίωση προμηθευτή για το καινούργιες, αμεταχείριστο και περί μη παρακράτησης κυριότητας του εξοπλισμού που περιλαμβάνεται στα παραστατικά της επένδυσης. Στην βεβαίωση θα πρέπει να γίνεται αναλυτική αναφορά στον εξοπλισμό και να αναγράφονται τα serial number, όπου αυτά υφίστανται και δεν αναγράφονται στα παραστατικά τιμολόγησης. Επίσης θα πρέπει να φέρει σφραγίδα και υπογραφή του προμηθευτή	✓	✓
5	Συμβάσεις Χρηματοδοτικής Μίσθωσης (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 04.16) Σε περίπτωση δαπάνης χρηματοδοτικής μίσθωσης:	✓	✓

	Αντίγραφο της σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης, πρωτότυπη βεβαίωση της εταιρείας χρηματοδοτικής μίσθωσης στην οποία θα αναφέρεται ο εξοπλισμός που έχει παραδοθεί και η αξία αυτού, με πρόβλεψη η κυριότητα του εξοπλισμού να περιέλθει στον φορέα επένδυσης με τη λήξη της σύμβασης, με επισυναπτόμενη κατάσταση των σχετικών τιμολογίων, καθώς και οι καταβληθείσες από τον φορέα δόσεις με τις αντίστοιχες ημερομηνίες (δεν γίνεται δεκτή σύμβαση με ημερομηνία προγενέστερη της έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών).		
6	Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης για Δαπάνες Εξοπλισμού, Μεταφορικών Μέσων & Οργάνων (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 04.02) Αντίγραφο πιστοποιητικού CE (Ευρωπαϊκής Ένωσης) ή δήλωση συμμόρφωσης για τον ηλεκτρομηχανολογικό εξοπλισμό. Σε περίπτωση που ο εξοπλισμός αποτελεί ιδιοκατασκευή απαιτείται Υπεύθυνη δήλωση του κατασκευαστή περί ύπαρξης τεχνικού φακέλου και πλήρους ανάλυση κόστους.	✓	✓
7	Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης για Δαπάνες Εξοπλισμού, Μεταφορικών Μέσων & Οργάνων (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 04.02) Για δαπάνες προμήθειας μεταφορικών μέσων: Αντίγραφο άδειας κυκλοφορίας, από την οποία θα προκύπτει ότι το όχημα είναι επαγγελματικής χρήσης.	✓	✓
8	Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης για Δαπάνες Εξοπλισμού, Μεταφορικών Μέσων & Οργάνων (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 04.02) Για δαπάνες προμήθειας εξοπλισμού εξοικονόμησης ενέργειας: Αντίγραφο σχετικής τεχνικής έκθεσης υπογεγραμμένη από αρμόδιο μηχανικό για την επιβεβαίωση της βελτίωσης της εξοικονόμησης ενέργειας/ βελτίωσης ενεργειακής απόδοσης.	✓	✓
9	Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης για Δαπάνες Εξοπλισμού, Μεταφορικών Μέσων & Οργάνων (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 04.02) Αντίγραφα συμφωνητικών και η υποβεβλημένη κατάσταση συμφωνητικών παραγράφου 16 άρθρου 8 Ν.1882/1990 σύμφωνα με τη κείμενη νομοθεσία, εφόσον αυτά συντάχθηκαν.	✓	✓
10	Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης για Δαπάνες Εξοπλισμού, Μεταφορικών Μέσων & Οργάνων (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 04.02) Για δαπάνες Εξοπλισμού για την προστασία του Περιβάλλοντος και Εξοικονόμηση Ενέργειας: Πιστοποίηση των ενεργειακών χαρακτηριστικών τους. Ειδικά για τα συστήματα/ προϊόντα που τίθενται κάτω από τις απαιτήσεις της Οδηγίας 2010/30/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ενεργειακή επισήμανση (energy labelling): δελτίο προϊόντος, όπως αυτό ορίζεται	✓	✓
11	Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης για Δαπάνες Εξοπλισμού, Μεταφορικών Μέσων & Οργάνων (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 04.02)	✓	✓

	<p>Για δαπάνες προμήθειας Φ/ Β σταθμών:</p> <p>Υπογεγραμμένη σύμβαση Σύνδεσης στο δίκτυο με τον ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ (εφόσον το Φ/Β συνδεθεί με το δίκτυο).</p> <p>Σύμβαση συμψηφισμού με τον πάροχο (εφόσον το Φ/Β συνδεθεί με το δίκτυο).</p> <p>Βεβαίωση με υπογραφή εγκαταστάτη /προμηθευτή ή μηχανικού με αναφορά στις καταναλώσεις και τις ανάγκες της επιχείρησης σε σχέση με την παραγόμενη ισχύ του Φ/Β σταθμού.</p> <p>Οικοδομική άδεια για την εγκατάσταση, εάν και εφόσον απαιτείται.</p>		
12	<p>Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης για Δαπάνες Εξοπλισμού, Μεταφορικών Μέσων & Οργάνων (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 04.02)</p> <p>Φωτογραφίες</p>	✓	✓

03. Δαπάνες για Κτήρια, Γήπεδα, Εγκαταστάσεις & Περιβάλλοντα Χώρο

A/A	ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ	ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ	ΤΕΛΙΚΗ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ
1	<p>Δικαιολογητικά Παραστατικών (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 12.01)</p> <p>Παραστατικά τιμολόγησης (σε περίπτωση προμηθευτή εξωτερικού Invoice & Proforma invoice) και, εφόσον απαιτείται, αποδεικτικά στοιχεία διακίνησης (και στις περιπτώσεις αυτεπιστασίας), και λοιπά σχετικά παραστατικά.</p> <p>Στα παραστατικά θα πρέπει να περιγράφεται αναλυτικά η προμήθεια υλικών ή η εκτέλεση των εργασιών και τα επί μέρους κόστη. Σε αντίθετη περίπτωση θα πρέπει να συνοδεύονται από ανάλυση κόστους εργασιών του προμηθευτή.</p>	✓	✓
2	<p>Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης Οικονομικού Αντικείμενου (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 04.19)</p> <p>Παραστατικά εξόφλησης, όπως αναλυτικά αναφέρονται στο Κεφάλαιο 11.5: Εξόφληση δαπανών πράξεων της πρόσκλησης.</p>	✓	✓
3	<p>Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης για Δαπάνες για Κτήρια, Γήπεδα, Εγκαταστάσεις & Περιβάλλοντα Χώρο (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 04.03)</p> <p>Άδεια δόμησης ή έγκριση εργασιών μικρής κλίμακας ή όποια άλλη μορφή έγκρισης εργασιών απαιτείται από τις πολεοδομικές διατάξεις ή ηλεκτρονική βεβαίωση αρμόδιου μηχανικού ότι δεν απαιτείται κάποιου είδους έγκριση. Επιπλέον, τακτοποίηση / νομιμοποίηση χώρου σε ισχύ, εφόσον συντρέχει τέτοια περίπτωση.</p>	✓	✓
4	<p>Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης για Δαπάνες για Κτήρια, Γήπεδα, Εγκαταστάσεις & Περιβάλλοντα Χώρο (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 04.03)</p> <p>Τα εγκεκριμένα από την Πολεοδομία σχέδια (τοπογραφικό διάγραμμα, διάγραμμα κάλυψης/δόμησης, κατόψεις, τομές, όψεις) όπου</p>	✓	✓

	απαιτούνται. Κατά την ενδιάμεση επαλήθευση δύναται να υποβληθούν τα σχέδια που συνοδεύουν την αίτηση έκδοσης πολεοδομικής άδειας, όπου απαιτείται.		
5	Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης για Δαπάνες για Κτήρια, Γήπεδα, Εγκαταστάσεις & Περιβάλλοντα Χώρο (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 04.03) Αντίγραφα συμβάσεων θεωρημένες από την αρμόδια ΔΟΥ, εφόσον αυτές συντάχθηκαν ή απαιτούνται από τη φορολογική νομοθεσία.	✓	✓
6	Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης για Δαπάνες για Κτήρια, Γήπεδα, Εγκαταστάσεις & Περιβάλλοντα Χώρο (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 04.03) Τεχνική έκθεση με περιγραφή των εργασιών που πραγματοποιήθηκαν, συνοδευόμενη από αναλυτικές επιμετρήσεις και υπογεγραμμένη από αρμόδιο μηχανικό. Στην έκθεση θα πρέπει να πραγματοποιείται και αναφορά στον τρόπο διασφάλισης της προσβασιμότητας των ΑμεΑ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην αντίστοιχη εθνική νομοθεσία (Ν.4067/2012 ως ισχύει - άρθρα 26 και 27, σχετικές Υπουργικές Αποφάσεις και ερμηνευτικές εγκύκλιοι ΥΠΕΚΑ κλπ.)	✓	✓
7	Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης για Δαπάνες για Κτήρια, Γήπεδα, Εγκαταστάσεις & Περιβάλλοντα Χώρο (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 04.03) Βεβαίωση μηχανικού περί μη ύπαρξης αυθαιρέτων. Σε διαφορετική περίπτωση δήλωση ένταξης στον Ν. 4178/2013 (ή όποιον νόμο τακτοποίησης αυθαιρέτων κατασκευών ισχύει) σε ισχύ, τεχνική περιγραφή των αυθαιρέτων κατασκευών με τα σχέδια που τη συνοδεύουν	✓	✓
8	Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης για Δαπάνες για Κτήρια, Γήπεδα, Εγκαταστάσεις & Περιβάλλοντα Χώρο (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 04.03) Σε περίπτωση που οι κτηριακές επεμβάσεις αφορούν ενεργειακή αναβάθμιση του κτηρίου ή εξοικονόμηση ενέργειας θα υποβάλλεται σχετική Μελέτη Αναβάθμισης Ενεργειακής Απόδοσης/Εξοικονόμησης Ενέργειας και Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης.	✓	✓
9	Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης για Δαπάνες για Κτήρια, Γήπεδα, Εγκαταστάσεις & Περιβάλλοντα Χώρο (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 04.03) Φωτογραφικό υλικό κατά τη διάρκεια υλοποίησης των κτηριακών επεμβάσεων.	✓	✓

04. Δαπάνες για Παροχή Υπηρεσιών

A/A	ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ	ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ	ΤΕΛΙΚΗ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ
1	Δικαιολογητικά Παραστατικών (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 12.01) Παραστατικά τιμολόγησης, στα οποία θα πρέπει να περιγράφονται οι υπηρεσίες που παρασχέθηκαν (σε περίπτωση προμηθευτή εξωτερικού Invoice & Proforma invoice). Σε περίπτωση που οι υπηρεσίες δεν	✓	✓

	περιγράφονται θα πρέπει να συνοδεύονται από ανάλυση εργασιών του προμηθευτή.		
2	Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης Οικονομικού Αντικείμενου (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 04.19) Παραστατικά εξόφλησης, όπως αναλυτικά αναφέρονται στο Κεφάλαιο 11.5: Εξόφληση δαπανών πράξεων της πρόσκλησης.	✓	✓
3	Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης για Δαπάνες για Παροχή Υπηρεσιών (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 04.04) Αντίγραφα συμφωνητικών και η υποβεβλημένη κατάσταση συμφωνητικών παραγράφου 16 άρθρου 8 Ν.1882/1990, εφόσον αυτά συντάχθηκαν ή απαιτούνται ανάλογα με τη φύση και την υποκατηγορία της δαπάνης	✓	✓
4	Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης για Δαπάνες για Παροχή Υπηρεσιών (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 04.04) Σε περιπτώσεις λογισμικού υπό καθεστώς υπηρεσίας , εκτύπωση από το λογαριασμό του χρήστη από την οποία θα προκύπτει ο χρήστης του λογισμικού, η ημερομηνία ενεργοποίησης της υπηρεσίας και η διάρκεια παραχώρησης της άδεια χρήσης. Σε περιπτώσεις εξοπλισμού υπό καθεστώς υπηρεσίας , εκτύπωση από το διαχειριστή της υπηρεσίας από την οποία θα προκύπτει ο χρήστης και το είδος της υπηρεσίας, καθώς και η ημερομηνία ενεργοποίησης της.	✓	✓
5	Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης για Δαπάνες για Παροχή Υπηρεσιών (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 04.04) Αντίγραφα μελετών, ερευνών, εγχειριδίων, αποτελεσμάτων δοκιμών κλπ. ανάλογα και με τη φύση της υπηρεσίας (π.χ. μελέτες διαχειριστικών συστημάτων, μελέτες ανάπτυξης προϊόντων/υπηρεσιών, μελέτες σχεδιασμού συσκευασίας – ετικέτας – εταιρικής ταυτότητας κλπ).	✓	✓
6	Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης για Δαπάνες για Παροχή Υπηρεσιών (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 04.04) Φωτογραφίες μακετών / υποδειγμάτων (για δαπάνες ανάπτυξης προϊόντων/υπηρεσιών και σχεδιασμού συσκευασίας, ετικέτας, brand).	✓	✓
7	Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης για Δαπάνες για Παροχή Υπηρεσιών (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 04.04) Για δαπάνες εγκατάστασης/ παραμετροποίησης /εκπαίδευσης λογισμικού: α) Τεχνική έκθεση με αναφορά στις εργασίες εγκατάστασης, παραμετροποίησης με αναφορά στο κόστος αυτών. β) Φύλλα εκπαίδευσης ή/και σχετική βεβαίωση του προμηθευτή	✓	✓

06. Δαπάνες Λογισμικού

A/A	ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ	ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ	ΤΕΛΙΚΗ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ
1	Δικαιολογητικά Παραστατικών (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 12.01) Παραστατικά τιμολόγησης (σε περίπτωση προμηθευτή εξωτερικού Invoice & Proforma invoice).	✓	✓
2	Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης Οικονομικού Αντικείμενου (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 04.19) Παραστατικά εξόφλησης, όπως αναλυτικά αναφέρονται στο Κεφάλαιο 11.5: Εξόφληση δαπανών πράξεων της πρόσκλησης.	✓	✓
3	Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης για Δαπάνες Λογισμικού (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 04.06) Άδειες χρήσης λογισμικού/ εφαρμογών με εμφανή τον αριθμό χρηστών και τη διάρκεια ή οι αντίστοιχες βεβαιώσεις των κατασκευαστών για την άδεια χρήσης.	✓	✓
4	Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης για Δαπάνες Λογισμικού (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 04.06) Εκτυπώσεις (printscreen) από τη χρήση του λογισμικού.	✓	✓
5	Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης για Δαπάνες Λογισμικού (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 04.06) Σε περίπτωση λογισμικού/εφαρμογών που απευθύνεται σε πελατειακό κοινό, δικαιολογητικά από τα οποία τεκμηριώνεται η λήψη μέριμνας για την εξυπηρέτηση των αναγκών ατόμων με αναπηρία.	✓	✓
6	Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης για Δαπάνες Λογισμικού (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 04.06) Αντίγραφα συμφωνητικών και η υποβεβλημένη κατάσταση συμφωνητικών παραγράφου 16 άρθρου 8 Ν.1882/1990, εφόσον αυτά συντάχθηκαν	✓	✓
7	Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης για Δαπάνες Λογισμικού (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 04.06) Σε περίπτωση ιδιοκατασκευής (custom made) λογισμικού : Ανάλυση κόστους και τεχνική έκθεση με τις λειτουργίες της εφαρμογής Σύμβαση μεταξύ κατασκευαστή και δικαιούχου και η υποβεβλημένη κατάσταση συμφωνητικών παραγράφου 16 άρθρου 8 Ν.1882/1990	✓	✓

07. Δαπάνες Προβολής, Προώθησης & Δικτύωσης

A/A	ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ	ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ	ΤΕΛΙΚΗ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ
1	Δικαιολογητικά Παραστατικών (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 12.01)	✓	✓

	Παραστατικά τιμολόγησης (σε περίπτωση προμηθευτή εξωτερικού Invoice & Proforma invoice).		
2	Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης Οικονομικού Αντικείμενου (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 04.19) Παραστατικά εξόφλησης, όπως αναλυτικά αναφέρονται στο Κεφάλαιο 11.5: Εξόφληση δαπανών πράξεων της πρόσκλησης.	✓	✓
4	Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης για Δαπάνες Προβολής, Προώθησης & Δικτύωσης (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 04.07) Για συμμετοχή σε εμπορικές εκθέσεις: - Αποδεικτικά συμμετοχής στην έκθεση (πχ κατάλογος εκθετών, σχετικό φωτογραφικό υλικό κλπ) ή/και βεβαίωση συμμετοχής από τον διοργανωτή της έκθεσης κλπ). - Αποδεικτικά μεταφοράς (αποστολής/επιστροφής) εκθεμάτων. - Φωτογραφίες με την παρουσία της επιχείρησης στην έκθεση	✓	✓
5	Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης για Δαπάνες Προβολής, Προώθησης & Δικτύωσης (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 04.07) Αντίγραφα συμφωνητικών και η υποβεβλημένη κατάσταση συμφωνητικών παραγράφου 16 άρθρου 8 Ν.1882/1990 σύμφωνα με τη κείμενη νομοθεσία, εφόσον αυτά συντάχθηκαν.	✓	✓
6	Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης για Δαπάνες Προβολής, Προώθησης & Δικτύωσης (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 04.07) Για τη δαπάνη αναβάθμισης ή δημιουργίας νέας ιστοσελίδας: Βεβαίωση του κατασκευαστή της ιστοσελίδας, με αναφορά στην ηλεκτρονική διεύθυνση της ιστοσελίδας, και αναφορά ότι για την κατασκευή της λήφθηκε υπόψη το διεθνές πρότυπο Web Content Accessibility Guidelines (WCAG), έκδοση 2.1 σε επίπεδο AA και έγινε έλεγχος τήρησης του περιεχομένου της σύμφωνα με τα εργαλεία του W3C, που θα συνοδεύεται από εκτυπώσεις (Αναφορές) με θετικά αποτελέσματα περί τήρησης προδιαγραφών ΑΜΕΑ, από τα εργαλεία ελέγχου όπως αυτά περιγράφονται από τον οργανισμό W3C (http://www.w3.org/WAI/eval/preliminary.html) τα οποία αφορούν ελέγχους σχετικά με HTML & WCAG 2.1 AA. Σε περίπτωση αναβάθμισης, τεχνική έκθεση του προμηθευτή με τις εργασίες αναβάθμισης που πραγματοποιήθηκαν	✓	✓

Γενικές επισημάνσεις:**→ Για το φυσικό αντικείμενο:**

- Για όλα τα είδη των πραγματοποιούμενων δαπανών, η υλοποίηση του φυσικού αντικείμενου επιβεβαιώνεται από τις καταγεγραμμένες περιγραφές και ποσότητες στα αντίστοιχα παραστατικά. Για το λόγο αυτό, κατά την έκδοση των παραστατικών θα πρέπει να αναγράφονται αναλυτικά τα επιμέρους στοιχεία του φυσικού αντικείμενου και οι ποσότητες (ή η διάρκεια των υπηρεσιών) που τιμολογούνται και να είναι σε συμφωνία με τον τρόπο παρουσίασης του

φυσικού αντικειμένου στην αντίστοιχη απόφαση ένταξης (ισχύον Τεχνικό παράρτημα). Επιπλέον, σε όλα τα παραστατικά θα πρέπει να αναφέρεται η επωνυμία και το ΑΦΜ του προμηθευτή, ενώ θα πρέπει να είναι εμφανείς ή να μπορούν να εξαχθούν σαφώς οι καθαρές αξίες χωρίς ΦΠΑ.

- Ο εξοπλισμός πρέπει, μέχρι την ολοκλήρωση της επένδυσης, να βρίσκεται εγκατεστημένος και σε πλήρη λειτουργία και να συμβαδίζει με τα αναγραφόμενα στα αντίστοιχα παραστατικά και στην αντίστοιχη βεβαίωση του προμηθευτή για το καινούργιο, αμεταχειρίστο και περί μη παρακράτησης της κυριότητας. Επίσης, θα πρέπει να συνάδει με το δηλούμενο προς ενίσχυση ΚΑΔ και την επιλεχθείσα προτεραιότητα των τομέων της Περιφερειακής διάστασης της Έξυπνης Εξειδίκευσης κατά την ολοκλήρωση της επένδυσης.
- Για τις περιπτώσεις εξοπλισμού, να αναγράφονται στα παραστατικά ή στα συνοδευτικά αυτών έγγραφα οι αντίστοιχοι κωδικοί αριθμοί σειράς (serial numbers). Δεν απαιτείται η αναγραφή serial number σε είδη λοιπού εξοπλισμού υποστήριξης για την παροχή της υπηρεσίας.
- Τα ιδιωτικά συμφωνητικά, εφόσον απαιτούνται θα πρέπει να:
  - α) έχουν υποβληθεί σε κατάσταση συμφωνητικών παραγράφου 16 άρθρου 8 Ν.1882/1990
  - β) είναι εξοφλημένα στο σύνολο τους για τις αιτηθείσες δαπάνες, ανεξαρτήτως του ισχύοντος εγκεκριμένου ποσού για αυτές. Σε περιπτώσεις κατά τις οποίες το ποσό που θα υποβληθεί για τις αιτηθείσες δαπάνες είναι μικρότερο ή μεγαλύτερο από το αναφερόμενο στο ιδιωτικό συμφωνητικό και δεν υπάρχει άλλη απαίτηση από τα δύο μέρη, τότε θα προσκομίζεται λύση του συμφωνητικού ή Υ.Δ και από τα δύο συμβαλλόμενα μέρη, στις οποίες θα αναγράφεται ότι δεν υπάρχει άλλη οικονομική ή οποιασδήποτε μορφής απαίτηση για τις εν λόγω δαπάνες.
- Για τον υπολογισμό των ΕΜΕ και τον έλεγχο η ΔΑ/ΕΦΕΠΑΕ δύναται να λαμβάνει και να κάνει χρήση δεδομένων που αφορούν σε απασχόληση εργαζομένων από το πληροφοριακό σύστημα του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων «ΕΡΓΑΝΗ»
- Οι δικαιούχοι θα πρέπει να τηρούν τα στοιχεία του οικονομικού αντικειμένου κατά τέτοιον τρόπο, ώστε να διασφαλίζεται η επαρκής διαδρομή ελέγχου (να είναι σαφής και διαχωρίσιμη κάθε δαπάνη μέχρι επιπέδου Κατηγορίας Δαπανών για κάθε παραστατικό που εκδίδεται από πλευράς προμηθευτών).
- Τα όργανα ελέγχου κατά την πιστοποίηση του Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου μπορούν να ζητήσουν, με αιτιολόγηση της αναγκαιότητας, οποιοδήποτε στοιχείο κρίνουν απαραίτητο, για την απόδειξη της καλής εκτέλεσης του έργου και την πλήρη συμμόρφωση με τους όρους της αντίστοιχης απόφασης ένταξης.
- Οι δικαιούχοι υποχρεούνται να διευκολύνουν το έργο των οργάνων ελέγχου, παρέχοντας κάθε δυνατό στοιχείο, πληροφορία ή διευκρίνιση υποβοηθώντας την ορθή και ακριβή ολοκλήρωση του ελέγχου και να παρίστανται κατά την επιτόπια επαλήθευση (τουλάχιστον ο Υπεύθυνος Έργου).

→ **Για το οικονομικό αντικείμενο:**

- Τα στοιχεία που θα πρέπει να τηρούνται από τους δικαιούχους των πράξεων συνοδεύονται υποχρεωτικά από τα προβλεπόμενα από την ισχύουσα κάθε φορά ελληνική φορολογική νομοθεσία, φορολογικά και λογιστικά έγγραφα κατά περίπτωση (π.χ. καρτέλες προμηθευτών, εξοφλητικές αποδείξεις όπου απαιτείται, extrait, ΤΠΥ, παραστατικά τιμολόγηση ή/και διακίνησης, παραστατικά μεταφοράς από εξωτερικό, κλπ.) για την τεκμηρίωση της ορθής υλοποίησης του οικονομικού αντικειμένου.
- Απαραίτητα παραστατικά θεωρούνται τα εξοφλημένα τιμολόγια πώλησης, παροχής υπηρεσιών και λοιπά παραστατικά τιμολόγησης του προμηθευτή προς τον δικαιούχο. Σε περίπτωση

προκαταβολών σε προμηθευτές θα πρέπει να υποβάλλονται αποδεικτικά στοιχεία καταβολής των προκαταβολών.

- Με εξαίρεση το leasing, είναι δυνατή η πιστοποίηση δαπανών κατά την Ενδιάμεση Επαλήθευση με τη μορφή προκαταβολών προς τους προμηθευτές, με την προϋπόθεση ότι τα παραστατικά των δαπανών (για τα οποία έχουν δοθεί προκαταβολές) θα έχουν εξοφληθεί πλήρως κατά την ολοκλήρωση του έργου και ότι οι προκαταβολές αυτές δεν θα ξεπερνούν το **40%** του εγκεκριμένου επιχορηγούμενου οικονομικού αντικείμενου. Στις περιπτώσεις αυτές, απαιτούνται έγγραφα στα οποία καταγράφονται οι όροι συναλλαγής (πχ. Προτιμολόγιο, Προσφορά, Έντυπο παραγγελίας, Ιδιωτικό Συμφωνητικό κλπ). Δεν γίνονται δεκτά παραστατικά, αποδεικτικά προκαταβολών, συμβάσεις, κλπ, που φέρουν ημερομηνία προγενέστερη της ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης
- Στα παραστατικά θα πρέπει να αναφέρεται η επωνυμία/ΑΦΜ του προμηθευτή, να περιγράφονται αναλυτικά όλα τα επιμέρους στοιχεία (η περιγραφή να είναι συμβατή με την ανάλυση του φυσικού αντικείμενου στην αντίστοιχη απόφαση ένταξης) και οι ποσότητες (ή διάρκεια υπηρεσιών).
- Στα παραστατικά θα πρέπει να είναι εμφανή και διαχωρίσιμα τα τμήματα των δαπανών που εμπίπτουν στο οικονομικό αντικείμενο της πράξης. Επίσης, θα πρέπει να είναι εμφανείς ή να μπορούν να εξαχθούν σαφώς οι καθαρές αξίες χωρίς ΦΠΑ.
- Οι δικαιούχοι θα πρέπει να τηρούν τα στοιχεία του οικονομικού αντικείμενου κατά τέτοιον τρόπο, ώστε να διασφαλίζεται η επαρκής διαδρομή ελέγχου (να είναι σαφής και διαχωρίσιμη κάθε δαπάνη μέχρι επιπέδου κατηγορίας δαπανών για κάθε παραστατικό που εκδίδεται από πλευράς προμηθευτών).
- Τα όργανα ελέγχου κατά την πιστοποίηση του οικονομικού αντικείμενου των δαπανών μπορούν να ζητήσουν, με αιτιολόγηση της αναγκαιότητας, οποιοδήποτε στοιχείο κρίνουν απαραίτητο, για την απόδειξη της καλής εκτέλεσης του έργου και την πλήρη συμμόρφωση με τους όρους της αντίστοιχης απόφασης ένταξης.
- Οι δικαιούχοι υποχρεούνται να διευκολύνουν το έργο των οργάνων ελέγχου, παρέχοντας κάθε δυνατό στοιχείο, πληροφορία ή διευκρίνιση υποβοηθώντας την ορθή και ακριβή ολοκλήρωση του ελέγχου και να παρίστανται κατά την επιτόπια επαλήθευση (τουλάχιστον ο υπεύθυνος έργου).

Πέραν των παραδοτέων φυσικού και οικονομικού αντικείμενου που καθορίστηκαν ανωτέρω, επισημαίνεται ότι για την ολοκλήρωση και παραλαβή μιας πράξης απαιτείται να πληρούνται όσα αναφέρονται στο Κεφάλαιο 13: Ολοκλήρωση πράξεων της παρούσας πρόσκλησης.

Για την καταβολή της επιχορήγησης απαιτείται η προσκόμιση των κάτωθι παραδοτέων:

Α/Α	ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ
1	<p>Αποδεικτικό Φορολογικής Ενημερότητας (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 08.03) Φορολογική ενημερότητα σε ισχύ, για είσπραξη χρημάτων από φορείς πλην Κεντρικής Διοίκησης.</p> <p>Διευκρινίζεται ότι δε θα πρέπει να υπάρχει όρος παρακράτησης, βάσει της παραγράφου 3 του άρθρου 61 του Ν. 4914/2022.</p>
2	<p>Αποδεικτικό Ασφαλιστικής Ενημερότητας (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 08.02) Ασφαλιστική ενημερότητα σε ισχύ, για είσπραξη εκκαθαρισμένων απαιτήσεων από το Δημόσιο.</p> <p>Διευκρινίζεται ότι δε θα πρέπει να υπάρχει όρος παρακράτησης, βάσει της παραγράφου 3 του άρθρου 61 του Ν. 4914/2022.</p>
3	<p>Υπεύθυνη Δήλωση για την Καταβολή Ενίσχυσης (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 09.03) Υπεύθυνη δήλωση Ν. 1599/86 του νομίμου εκπροσώπου της επιχείρησης με το γνήσιο της υπογραφής ή με ψηφιακή υπογραφή ή από το gov.gr στην οποία θα αναφέρονται:</p> <p>i. ότι η δημόσια επιχορήγηση του προγράμματος δεν έχει εκχωρηθεί. Εφόσον έχει γίνει εκχώρηση υποβάλλεται υποχρεωτικώς η σύμβαση εκχώρησης επιχορήγησης έναντι δανείου και βεβαίωση εκταμίευσης αυτού.</p> <p>ii. ότι δεν έχει γίνει περαιτέρω τροποποίηση του καταστατικού, με αναφορά στον αριθμό της τελευταίας τροποποίησης. Σε περίπτωση που έχει τροποποιηθεί το καταστατικό της επιχείρησης τότε απαιτείται επιπρόσθετα η προσκόμιση επικυρωμένου από το ΓΕΜΗ αντιγράφου του τελευταίου (κωδικοποιημένου) καταστατικού ή το σύνολο των τροποποιήσεων του καταστατικού από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης, εφόσον δεν υφίσταται κωδικοποιημένο. (Από τη συμπλήρωση του παρόντος σημείου εξαιρούνται οι ατομικές επιχειρήσεις).</p> <p>iii. ότι τα στοιχεία της εκπροσώπησης, αλλά και της εταιρικής/μετοχικής σύνθεσης της εταιρείας, δεν έχουν τροποποιηθεί και είναι σύμφωνα με το ισχύον τεχνικό παράρτημα. Εφόσον έχει γίνει τροποποίηση τότε υποβάλλονται εναλλακτικά:</p> <ul style="list-style-type: none"> – για την εκπροσώπηση: καταστατικό, πιστοποιητικό/βεβαίωση εκπροσώπησης, πρακτικό/απόφαση ΓΣ, ανάλογα με τη νομική μορφή-(ΑΕ/ΕΠΕ/ΙΚΕ), – για την εταιρική/μετοχική σύνθεση: καταστατικό, φωτοτυπία του βιβλίου μετόχων με σφραγίδα της εταιρείας και υπογραφή από τον νόμιμο εκπρόσωπο ή πρακτικό Γ.Σ. με την ισχύουσα μετοχική σύνθεση, ανάλογα με τη νομική μορφή (ΑΕ/ΕΠΕ/ΙΚΕ/ΟΕ/ΕΕ). <p>Οι ατομικές επιχειρήσεις συμπληρώνουν το παρόν σημείο ως ακολούθως:</p> <ul style="list-style-type: none"> – δεν έχουν μεταβληθεί/τροποποιηθεί τα στοιχεία της ατομικής επιχείρησης από τα αναφερόμενα στο εγκεκριμένο τεχνικό παράρτημα. Σε περίπτωση που έχουν μεταβληθεί, προσκομίζεται βεβαίωση μεταβολής/ών. <p>iv. ότι η ενίσχυση ήσσονος σημασίας που πρόκειται να λάβει η επιχείρηση, αθροιζόμενη με άλλες ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που έχει λάβει (καθώς και οι τυχόν συνδεδεμένες</p>

	με αυτήν επιχειρήσεις με τις οποίες συναποτελούν ενιαία επιχείρηση) δεν υπερβαίνει το ποσό των 300.000 ευρώ μέσα σε μία τριετία (υπολογιζόμενη σε κυλιόμενη ημερολογιακή βάση) πριν από τον χρόνο χορήγησης του έννομου δικαιώματος λήψης της ενίσχυσης (αφορά πληρωμές με καθεστώς DeMinimis) ν. περί μη εκκρεμούς διαδικασίας εκτέλεσης προηγούμενης απόφασης ανάκτησης σε κάθε εκταμίευση.
4	Φωτοτυπία Τραπεζικού Εγγράφου (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 01.16) Αντίγραφο Τραπεζικού εγγράφου (πχ. εκτύπωση από το e-banking) με τον αριθμό IBAN του εταιρικού ή επαγγελματικού λογαριασμού της επιχείρησης, στον οποίο θα γίνει η κατάθεση του ποσού
5	Ενιαίο Πιστοποιητικό Δικαστικής Φερεγγυότητας (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 08.04) Πιστοποιητικό δικαστικής φερεγγυότητας από το Πρωτοδικείο τελευταίου διμήνου
6	Γενικό Πιστοποιητικό ΓΕΜΗ (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 02.01) Γενικό πιστοποιητικό από ΓΕΜΗ τελευταίου διμήνου
7	(Ενότητα ΟΠΣΚΕ Αίτημα Προκαταβολής) Στην περίπτωση καταβολής προκαταβολής, πέραν των ανωτέρω απαιτείται η υποβολή ισόποσης Εγγυητικής Επιστολής, σύμφωνα με το Κεφάλαιο 11.6: Καταβολή ενίσχυσης, σημείο (Α) Προκαταβολή (δυννητική) της πρόσκλησης.

Για την καλύτερη και ταχύτερη εξυπηρέτηση, συνίσταται οι ενημερότητες και τα Πιστοποιητικά να διατηρούν την ισχύ τους για τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ημέρες από την ημερομηνία προσκόμισης τους.

Σημειώνεται ότι, ο χρόνος καταβολής της επιχορήγησης επηρεάζεται από την άμεση διαθεσιμότητα ή μη των αντίστοιχων πιστώσεων.

Βάσει των διατάξεων του άρθρου 61 του Ν. 4914/2022, παρ.2 & 3/ ΦΕΚ 61/21.03.2022 το ποσό που καταβάλλεται στους δικαιούχους για την υλοποίηση των πράξεων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ, δεν υπόκειται σε παρακράτηση ή κατάσχεση στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων κατά παρέκκλιση κάθε άλλης αντίθετης γενικής ή ειδικής διάταξης, δεν συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη στη Φορολογική Διοίκηση και το Δημόσιο εν γένει, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τα νομικά τους πρόσωπα, τα ασφαλιστικά ταμεία και τα πιστωτικά ιδρύματα και δεν εισπράττεται οποιαδήποτε άλλη ειδική επιβάρυνση ή άλλο τέλος ισοδύναμου αποτελέσματος, το οποίο θα είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση του ποσού που οφείλεται στους δικαιούχους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Χ: ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΗ ΛΙΣΤΑ ΣΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΧΑΡΤΗ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΜΕ ΤΟΝ ΧΑΡΤΗ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΘΕΜΑΤΑ	ΑΡΘΡΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ
Τίτλος Ι «ΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΑ»	1. Ανθρώπινη αξιοπρέπεια	Εγείρονται κίνδυνοι για: <ul style="list-style-type: none"> • την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, το δικαίωμα στη ζωή και την σωματική και διανοητική ακεραιότητα του προσώπου (εμπλεκόμενων, εργαζόμενων, ωφελούμενων); • βασανιστήρια ή απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ή τιμωρία; • αναγκαστική εργασία ή εμπορία ανθρώπινων όντων; • (βιο)ηθικά ζητήματα (κλωνοποίηση, μετατροπή του ανθρώπινου σώματος ή μερών του σε πηγή κέρδους, γενετική έρευνα/δοκιμή, χρήση γενετικών πληροφοριών);
	2. Δικαίωμα στη ζωή κάθε προσώπου	
	3. Δικαίωμα στην ακεραιότητα του προσώπου	
	4. Απαγόρευση των βασανιστηρίων και των απάνθρωπων ή εξευτελιστικών ποινών ή μεταχείρισης	
	5. Απαγόρευση της δουλείας και της αναγκαστικής εργασίας	
Τίτλος ΙΙ «ΕΛΕΥΘΕΡΙΕΣ»	6. Δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια	<ul style="list-style-type: none"> • Θίγονται τα δικαιώματα της ελευθερίας και της ασφάλειας του ατόμου; • Γίνεται σεβαστή η ιδιωτική ζωή του ατόμου (συμπεριλαμβανομένων της κατοικίας και επικοινωνίας του);
	7. Σεβασμός της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής	
	8. Προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα	Σε περίπτωση συλλογής προσωπικών δεδομένων, διασφαλίζεται: <ul style="list-style-type: none"> • η ασφάλεια των δραστηριοτήτων επεξεργασίας δεδομένων σε τεχνικό και οργανωτικό επίπεδο; • ότι η παρέμβαση καθίσταται σχετικά με την προστασία των δεδομένων αναλογική και αναγκαία; • ότι υπάρχουν κατάλληλοι/ειδικοί μηχανισμοί ελέγχου και εποπτείας;
	9. Δικαίωμα γάμου και δημιουργία οικογένειας	<p>Θίγονται τα δικαιώματα</p> <ul style="list-style-type: none"> • της σκέψης, συνείδησης, θρησκείας; • της έκφρασης και πληροφόρησης; • της τέχνης και επιστήμης; • της εκπαίδευσης ; • της εργασίας και της ελευθερίας του επαγγέλματος ; • του συνέρχεστε και του συνεταιρίζεσθαι ; • του γάμου και δημιουργίας οικογένειας ή τη νομική, οικονομική και κοινωνική προστασία της οικογένειας; • Γίνεται σεβαστή η ελεύθερη κυκλοφορία του ατόμου στο εσωτερικό της ΕΕ ;
	10. Ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκείας	
	11. Ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης	
	12. Ελευθερία του συνέρχεστε και του συνεταιρίζεσθαι	
	13. Ελευθερία της τέχνης και της επιστήμης	
	14. Δικαίωμα εκπαίδευσης	
	15. Ελευθερία του επαγγέλματος και δικαίωμα προς εργασία	
	16. Επιχειρηματική ελευθερία	
	17. Δικαίωμα Ιδιοκτησίας	<ul style="list-style-type: none"> • Θίγεται η επιχειρηματική ελευθερία ή επιβάλλονται πρόσθετες απαιτήσεις οι οποίες αυξάνουν το κόστος των συναλλαγών για τους εμπλεκόμενους οικονομικούς φορείς; • Θίγονται τα δικαιώματα ιδιοκτησίας (γη, κινητά αγαθά, υλικά/άυλα στοιχεία ενεργητικού) ή περιορίζεται η αγορά, πώληση ή χρήση των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας; • Εάν ναι, προκύπτει πλήρης απώλεια ιδιοκτησίας; Δικαιολογείται από την υλοποίηση της δράσης; Διασφαλίζεται η αποζημίωσή της μέσω μηχανισμών;
	18. Δικαίωμα Ασύλου	<p>Θίγεται το δικαίωμα ασύλου και υπάρχουν εγγυήσεις για την απαγόρευση απελάσεων ή έκδοσης ατόμων προς κράτη όπου διατρέχουν κίνδυνο να τους επιβληθεί η ποινή του θανάτου ή να υποβληθούν σε βασανιστήρια ή εξευτελιστική μεταχείριση;</p>
19. Προστασία σε περίπτωση απομάκρυνσης, απέλασης και έκδοσης		
Τίτλος ΙΙΙ «ΙΣΟΤΗΤΑ»	20. Ισότητα έναντι του Νόμου	<p>Διασφαλίζονται οι αρχές της</p> <ul style="list-style-type: none"> • ισότητας έναντι του νόμου, • απαγόρευσης των διακρίσεων, • ίσης μεταχείρισης, • ισότητας των φύλων, • ίσων ευκαιριών για όλους;
	21. Απαγόρευση Διακρίσεων	
	22. Πολιτιστική, θρησκευτική και γλωσσική πολυμορφία	
	23. Ισότητα γυναικών και ανδρών	

	24. Δικαιώματα του παιδιού	Θίγεται η αρχή του υπέρτατου συμφέροντος του παιδιού; Προάγεται η προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού, λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές και τα δικαιώματα της Σύμβασης Δικαιωμάτων του Παιδιού των Ηνωμένων Εθνών;
	25. Δικαιώματα των ηλικιωμένων	Διασφαλίζονται τα δικαιώματα των ηλικιωμένων ;
	26. Ένταξη των ατόμων με αναπηρίες	Διασφαλίζεται ο σεβασμός των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρίες, σύμφωνα με τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες;
Τίτλος IV «ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ»	27. Δικαίωμα των εργαζομένων στην ενημέρωση και τη διαβούλευση στο πλαίσιο της επιχείρησης	Γίνονται σεβαστά τα δικαιώματα των εργαζομένων, όπως : <ul style="list-style-type: none"> • ενημέρωση και διαβούλευση στο πλαίσιο της επιχείρησης, • συλλογική διαπραγμάτευση και συλλογικών δράσεων • πρόσβαση στις υπηρεσίες εύρεσης εργασίας • προστασία σε περίπτωση αδικαιολόγητης απόλυσης, • δίκαιων και πρόσφορων συνθηκών εργασίας,
	28. Δικαίωμα διαπραγμάτευσης και συλλογικών δράσεων	
	29. Δικαίωμα πρόσβασης στις υπηρεσίες εύρεσης εργασίας	
	30. Προστασία σε περιπτώσεις αδικαιολόγητης απόλυσης	
	31. Δίκαιες και πρόσφορες συνθήκες εργασίας	
	32. Απαγόρευση της εργασίας των παιδιών και προστασία των νέων στην εργασία	
	33. Οικογενειακή και επαγγελματική ζωή	
	34. Κοινωνική ασφάλιση και κοινωνική αρωγή	
	35. Προστασία της υγείας	
	36. Πρόσβαση στις υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος	
	37. Προστασία του περιβάλλοντος	Διασφαλίζεται η επίτευξη υψηλού επιπέδου περιβαλλοντικής προστασίας και η βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος σύμφωνα με την αρχή της αειφόρου ανάπτυξης ;
	38. Προστασία του καταναλωτή	Υπάρχει συμμόρφωση ως προς την προστασία του καταναλωτή;
Τίτλος V «ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ»	39. Δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου	
	40. Δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές	
	41. Δικαίωμα χρηστής διοίκησης	Τα εμπλεκόμενα πρόσωπα δικαιούνται αμερόληπτη, δίκαιη και εντός ευλόγου προθεσμίας την εξέταση υποθέσεων τους από τα θεσμικά και λοιπά όργανα και ιδίως διασφαλίζεται τα δικαιώματα της <ul style="list-style-type: none"> • προηγούμενης ακρόασης πριν τη λήψη μέτρου σε βάρος τους; • πρόσβασης στα σχετικά έγγραφα ή στο φάκελο όπου διατηρούνται, τηρουμένων των νόμιμων συμφερόντων της εμπιστευτικότητας και του επαγγελματικού και επιχειρηματικού απορρήτου; • Υποχρεώνεται η διοίκηση να αιτιολογεί τις αποφάσεις της ;
	42. Δικαίωμα πρόσβασης στα έγγραφα	
	43. Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής	
	44. Δικαίωμα αναφοράς	
	45. Ελευθερία κυκλοφορίας και διαμονής	Θίγεται το δικαίωμα της ελεύθερης κυκλοφορίας των πολιτών στο έδαφος των Κ-Μ (συμπεριλαμβανομένων και των υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στο έδαφος κράτους μέλους και τους χορηγείται η ελευθερία κυκλοφορίας και διαμονής);
46. Διπλωματική και προξενική προστασία		
Τίτλος VI «ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ»	47. Δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου	<ul style="list-style-type: none"> • Θίγεται το δικαίωμα της προσφυγής των πολιτών στη δικαιοσύνη; • Προβλέπεται το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον
	48. Τεκμήριο αθωότητας και	

	δικαιώματα της υπεράσπισης	δικαστηρίου, στην περίπτωση που θίγονται δικαιώματα και ελευθερίες;
	49. Αρχές της νομιμότητας και της αναλογικότητας αξιοποιώνων πράξεων και ποινών	
	50. Δικαίωμα του προσώπου να μην δικάζεται ή να μην τιμωρείται ποινικά δύο φορές για την ίδια αξιόποινη πράξη	

- * Τα δικαιώματα 39, 40, 43, 46, 48, 49 και 50 δεν συνδέονται με πράξεις που χρηματοδοτούνται από το ΕΣΠΑ 2021-2027. Διασφαλίζονται ωστόσο από το εθνικό θεσμικό πλαίσιο. Το δικαίωμα 46 συνδέεται με το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο Χρηματοδοτικής Στήριξης για τη Διαχείριση των Συνόρων και την Πολιτική Θεωρήσεων
- ** Τα δικαιώματα τα σχετικά με την ανθρώπινη αξιοπρέπεια (1 έως 5) είναι απόλυτα δικαιώματα που δεν υπόκεινται σε κανένα περιορισμό. Στα απόλυτα δικαιώματα περιλαμβάνονται επίσης και το 49 και το 50. Τα δικαιώματα 1 έως 5 δεν νοείται ότι μπορούν να παραβιαστούν από τις πράξεις Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027 ούτε και από τα άλλα Ταμεία του Καν. 1060/2021

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙ: ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Σύμφωνα με τον Οδηγό Επικοινωνίας του ΕΣΠΑ 2021-2027 όλοι οι Δικαιούχοι έχουν τις κάτωθι υποχρεώσεις: (https://www.espa.gr/el/Pages/Communication_Guide.aspx)

- i. Να παρέχει στον επίσημο ιστότοπο που διατηρεί, εάν διατηρεί, και στους ιστότοπους κοινωνικής δικτύωσης του Δικαιούχου σύντομη περιγραφή της πράξης, ανάλογη προς το επίπεδο της στήριξης, που περιλαμβάνει τους στόχους και τα αποτελέσματά της και αναφορά της χρηματοδοτικής στήριξης από την Ένωση *(βλέπε συνημμένο υπόδειγμα της πρόσκλησης ή κάτωθι υπόδειγμα παρουσίασης έργου την ιστοσελίδα του Φορέα)*
- ii. Να παρέχει δήλωση όπου επισημαίνεται η στήριξη από την Ένωση κατά τρόπο εμφανή επί εγγράφων και υλικού επικοινωνίας σχετικά με την υλοποίηση της πράξης, που προορίζονται για το κοινό ή για τους συμμετέχοντες *(βλέπε συνημμένο υπόδειγμα της πρόσκλησης ή κάτωθι υπόδειγμα εγγράφου επικοινωνίας που πρέπει να χρησιμοποιείται για θέματα που αφορούν το έργο)*
- iii. Να αναρτά ανθεκτική πλάκα ή πινακίδα, σε σημείο εύκολα ορατό από το κοινό, αμέσως μόλις ξεκινήσει η φυσική υλοποίηση πράξεων που περιλαμβάνουν φυσικές επενδύσεις ή μόλις εγκατασταθεί εξοπλισμός που έχει αγοραστεί, σε πράξεις που στηρίζονται από το ΕΤΠΑ των οποίων το συνολικό κόστος υπερβαίνει τα 500.000 ευρώ, Οι ανθεκτικές πλάκες ή πινακίδες, σχεδιάζονται σύμφωνα με τα τεχνικά χαρακτηριστικά που καθορίζονται στο Παράρτημα ΙΧ του Καν. (ΕΕ) 2021/1060 και παρουσιάζουν το έμβλημα της Ένωσης *(βλέπε συνημμένο υπόδειγμα της πρόσκλησης ή δημιουργία μέσω της κάτωθι σχετικής εφαρμογής)*
- iv. Να τοποθετεί αφίσα ελάχιστου μεγέθους Α3 ή ισοδύναμη ηλεκτρονική εικόνα, σε τοποθεσία που είναι σαφώς ορατή στο κοινό, με πληροφόρηση σχετικά με την πράξη και επισήμανσης της στήριξης από τα ταμεία, σε πράξεις που δεν εμπίπτουν στην υποχρέωση πινακίδων ή πλακών. *(βλέπε συνημμένο υπόδειγμα της πρόσκλησης ή δημιουργία μέσω της κάτωθι σχετικής εφαρμογής)*
- v. Να κάνουν αναφορά στη χρηματοδότηση του έργου από εθνικούς και ενωσιακούς πόρους μέσω της παρούσας Πρόσκλησης, χρησιμοποιώντας το κατάλληλο λεκτικό, αλλά και τα σχετικά λογότυπα που θα τους υποδειχθούν από τον ΕΦΕΠΑΕ ή/ και την ΔΑ, σε κάθε είδους ενέργεια δημοσιότητας που αφορά στο έργο (π.χ. ανακοινώσεις στον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο, παρουσιάσεις σε ημερίδες και συνέδρια, επιστημονικές εργασίες σε εθνικά και διεθνή περιοδικά, εκδηλώσεις), καθώς και με την ανάρτηση στον δικτυακό τόπο τους με τη συγχρηματοδότηση του έργου από το ΕΤΠΑ και την υλοποίησή του στο πλαίσιο του Προγράμματος Ήπειρος 2021-2027

Για την δημιουργίας των αφίσας, πλάκας έχει αναρτηθεί στην επίσημη ιστοσελίδα του ΕΣΠΑ, www.espa.gr, σχετική εφαρμογή μαζί με ένα εγχειρίδιο χρήσης με οδηγίες για τη διευκόλυνση των Δικαιούχων των έργων, καθώς και οι τεχνικές προδιαγραφές για τη σηματοδότηση.

Δημιούργησε την Αφίσα– Αναμνηστική Πλάκα μέσω της εφαρμογής:

<https://online-generator.espa.gr/>

Εγχειρίδιο χρήσης:

https://www.espa.gr/el/Documents/Manual_online%20generator_Final_2.pdf

Προσοχή: Επισημαίνεται ότι στην εφαρμογή στο πεδίο Λογότυπα/Φορείς θα πρέπει να μεταφορτωθεί το λογότυπο του Προγράμματος Ήπειρος 2021-2027

https://www.espa-epirus.gr/files/document/filename/logo_ep2021.zip

Υποδείγματα επεξεργάσιμων προτύπων:

Στον διαδικτυακό τόπο της ΕΥΔ Προγράμματος Ήπειρος μπορείτε να βρείτε τα παρακάτω πρότυπα :

<https://www.espa-epirus.gr/category/uposterixe-dikaioucon-7/14333-21-27-publicity>

- Υπόδειγμα παρουσίασης έργου την ιστοσελίδα του Φορέα
<https://www.espa-epirus.gr/files/document/filename/webtempl.pptx>
- Υπόδειγμα έγγραφο επικοινωνίας που πρέπει να χρησιμοποιείται για θέματα που αφορούν το έργο
<https://www.espa-epirus.gr/files/document/filename/document.docx>
- Ενδεικτικές φωτογραφίες
<https://www.espa-epirus.gr/files/document/filename/images.zip>

Υποδείγματα:**Web_template**

Τίτλος Έργου
Κείμενο Πληροφόρησης

Φορείς
Κείμενο Πληροφόρησης

Περιγραφή
Κείμενο Πληροφόρησης

Στόχοι
Κείμενο Πληροφόρησης

Αποτελέσματα
Κείμενο Πληροφόρησης

Πλάκα

Τίτλος Έργου
Κείμενο Πληροφόρησης

Ιστοσελίδα έργου:
(υπὶ εἰς ἄν ὑπάρχει)

Φορείς
Κείμενο Πληροφόρησης

Περιγραφή
Κείμενο Πληροφόρησης

Αφίσα

Ανταγωνιστική και Έξυπνη Ευρώπη

Ιστοσελίδα έργου
(υπὶ ἢ QRcode εἰς εἴδη ὑπάρχει ιστοσελίδα)

Διάρκεια:
Κείμενο Πληροφόρησης

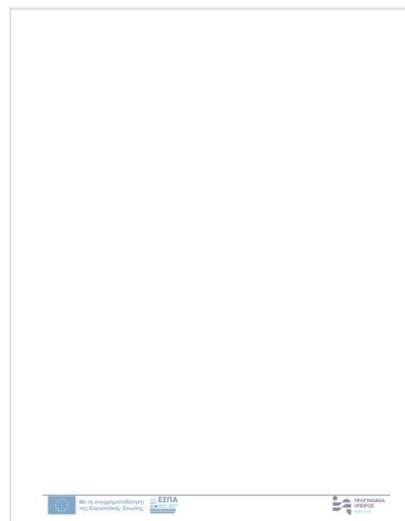
Συνολικός προϋπολογισμός
Κείμενο Πληροφόρησης

Επιλέξιμος προϋπολογισμός
Κείμενο Πληροφόρησης

Τίτλος Έργου
Κείμενο Πληροφόρησης

Φορείς
Κείμενο Πληροφόρησης

Περιγραφή
Κείμενο Πληροφόρησης

Έγγραφο

Επισημαίνεται και ισχύει για κάθε μορφή επικοινωνίας και σε όλα τα είδη των πράξεων και δράσεων ενταγμένων στο ΕΣΠΑ, ότι:

- Στην περίπτωση που ο Δικαιούχος, αποφασίσει να λάβει μέτρα προβολής και επικοινωνίας για την πράξη που ενδεχομένως δεν έχουν αναφερθεί ρητά στον Οδηγό Επικοινωνίας του ΕΣΠΑ 2021-2027, τα μέτρα αυτά θα πρέπει να διασφαλίζουν την αναφορά στην συμβολή της ΕΕ, σύμφωνα με τις οδηγίες σήμανσης για το ΕΣΠΑ 2021-2027.
- Σε περίπτωση που οποιοσδήποτε εμπλεκόμενος Φορέας αποφασίσει να υλοποιήσει διαφημιστικές ή ενημερωτικές δραστηριότητες σχετικές με συγχρηματοδοτούμενες πράξεις, ακόμα κι αν τις καλύπτει με δική του χρηματοδότηση, οφείλει να τηρήσει τις ίδιες υποχρεώσεις σε ότι αφορά τη σηματοδότηση και τις εκφωνήσεις των μηνυμάτων (βλ. σχετικό Κεφάλαιο Οδηγού Επικοινωνίας του ΕΣΠΑ 2021-2027).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙΙ: ΔΕΙΚΤΕΣ

Οι δείκτες που χαρακτηρίζουν τη δράση είναι οι ακόλουθοι:

Δείκτες Εκρών	
RCO01 : Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)	
Μονάδα Μέτρησης	Επιχειρήσεις
Περιγραφή	<p>Ο δείκτης μετρά όλες τις επιχειρήσεις που λαμβάνουν χρηματική ή σε είδος στήριξη από το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής.</p> <p>Η επιχείρηση είναι ο μικρότερος συνδυασμός νομικών μονάδων που συνιστούν μια οργανωτική μονάδα παραγωγής αγαθών και υπηρεσιών, η οποία επωφελείται από κάποιο βαθμό αυτονομίας στη λήψη αποφάσεων, ειδικά για την κατανομή των τρεχόντων πόρων της. Μια επιχείρηση εκτελεί μία ή περισσότερες δραστηριότητες σε μία ή περισσότερες τοποθεσίες. Μια επιχείρηση μπορεί να είναι μια μοναδική νομική μονάδα. Οι νομικές μονάδες περιλαμβάνουν νομικά πρόσωπα των οποίων η ύπαρξη αναγνωρίζεται από το νόμο ανεξάρτητα από τα φυσικά πρόσωπα ή τα ιδρύματα που μπορούν να τα κατέχουν ή είναι μέλη τους, όπως γενικές εταιρικές σχέσεις, ιδιωτικές ετερόρρυθμες εταιρείες, εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, ανώνυμες εταιρείες κ.λπ. Οι νομικές μονάδες περιλαμβάνουν επίσης φυσικά πρόσωπα που ασκούν ατομική οικονομική δραστηριότητα, όπως ο ιδιοκτήτης και ο διαχειριστής καταστήματος ή συνεργείου, δικηγόρος ή αυτοαπασχολούμενος βιοτέχνης - χειροτέχνης. (ESTAT στις παραπομπές, με βάση τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 696/93 του Συμβουλίου, τμήμα ΙΙΙ Α της 15.03.1993)</p> <p>Για τους σκοπούς του παρόντος δείκτη, οι επιχειρήσεις είναι κερδοσκοπικοί οργανισμοί που παράγουν αγαθά και υπηρεσίες για την ικανοποίηση των αναγκών της αγοράς. Για τον στόχο πολιτικής 4 (Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της), ο δείκτης περιλαμβάνει επίσης τις κοινωνικές επιχειρήσεις που ορίζονται από την Επιτροπή (Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Αγοράς, Βιομηχανίας, Επιχειρηματικότητας και ΜΜΕ) ως εξής: "μία κοινωνική επιχείρηση λειτουργεί εντός της κοινωνικής οικονομίας και ο κύριος στόχος της είναι να έχει κοινωνικό αντίκτυπο και όχι να αποκομίσει κέρδος για τους ιδιοκτήτες ή τους μετόχους του. Λειτουργεί παρέχοντας αγαθά και υπηρεσίες για την αγορά με επιχειρηματικό και καινοτόμο τρόπο και χρησιμοποιεί τα κέρδη της κυρίως για την επίτευξη κοινωνικών στόχων".</p> <p>Ταξινόμηση επιχειρήσεων: Πολύ μικρές επιχειρήσεις (≤ 10 εργαζόμενοι και ετήσιος κύκλος εργασιών ≤ 2 εκατ. ευρώ, ή ισολογισμός ≤ 2 εκατ. ευρώ) Μικρές επιχειρήσεις (10-49 εργαζόμενοι και ετήσιος κύκλος εργασιών > 2 εκατ. ευρώ - ≤ 10 εκατ. ευρώ ή ισολογισμός από 2 εκατ. ευρώ - ≤ 10 εκατ. ευρώ) Μεσαίες επιχειρήσεις (50-249 εργαζόμενοι και ετήσιος κύκλος εργασιών > 10 - ≤ 50 εκατ. ευρώ ή ισολογισμός σε ευρώ από 10 εκατ. ευρώ - ≤ 43 εκατ. ευρώ) Μεγάλες επιχειρήσεις (> 250 εργαζόμενοι και κύκλος εργασιών > 50 εκατ. ή ισολογισμός > 43 εκατ. ευρώ) (ESTAT βάσει της σύστασης 2003/361/ΕΚ, παράρτημα, άρθρα 2-3) Το μέγεθος της υποστηριζόμενης επιχείρησης μετράται κατά τη στιγμή της εφαρμογής.</p>
Οδηγίες συμπλήρωσης	<p>Ο δείκτης μετρά όλες τις επιχειρήσεις που ενισχύονται στο πλαίσιο της πρότασης, συμπεριλαμβανομένων και των ατομικών επιχειρήσεων.</p> <p>Συμπληρώνεται τιμή στόχος: 1 ανά επιχείρηση</p>
RCO02: Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις	
Μονάδα Μέτρησης	Επιχειρήσεις
Περιγραφή	<p>Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν χρηματική στήριξη υπό μορφή επιχορηγήσεων. Στο δείκτη περιλαμβάνονται και οι επιχειρήσεις που λαμβάνουν επιστρεπτές ενισχύσεις.</p> <p>Η επιχείρηση είναι ο μικρότερος συνδυασμός νομικών μονάδων που συνιστούν μια οργανωτική μονάδα παραγωγής αγαθών και υπηρεσιών, η οποία επωφελείται από κάποιο βαθμό αυτονομίας στη λήψη αποφάσεων, ειδικά για την κατανομή των τρεχόντων πόρων της. Μια επιχείρηση εκτελεί μία ή περισσότερες δραστηριότητες σε μία ή περισσότερες τοποθεσίες. Μια επιχείρηση μπορεί να είναι μια μοναδική νομική μονάδα. Οι νομικές μονάδες περιλαμβάνουν νομικά πρόσωπα των οποίων η ύπαρξη αναγνωρίζεται από το νόμο ανεξάρτητα από τα φυσικά πρόσωπα ή τα ιδρύματα που μπορούν να τα κατέχουν ή είναι μέλη τους, όπως γενικές εταιρικές σχέσεις, ιδιωτικές ετερόρρυθμες εταιρείες, εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, ανώνυμες εταιρείες κ.λπ. Οι νομικές μονάδες περιλαμβάνουν επίσης φυσικά</p>

	<p>πρόσωπα που ασκούν ατομική οικονομική δραστηριότητα , όπως ο ιδιοκτήτης και ο διαχειριστής καταστήματος ή συνεργείου, δικηγόρος ή αυτοαπασχολούμενος βιοτέχνης-χειροτέχνης. (ESTAT στις παραπομπές, με βάση τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 696/93 του Συμβουλίου, τμήμα ΙΙΙ Α της 15.03.1993)</p> <p>Για τους σκοπούς του παρόντος δείκτη, οι επιχειρήσεις είναι κερδοσκοπικοί οργανισμοί που παράγουν αγαθά και υπηρεσίες για την ικανοποίηση των αναγκών της αγοράς. Για τον στόχο πολιτικής 4 (Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της), ο δείκτης περιλαμβάνει επίσης τις κοινωνικές επιχειρήσεις που ορίζονται από την Επιτροπή (Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Αγοράς, Βιομηχανίας, Επιχειρηματικότητας και ΜΜΕ) ως εξής: “μια κοινωνική επιχείρηση λειτουργεί εντός της κοινωνικής οικονομίας και ο κύριος στόχος της είναι να έχει κοινωνικό αντίκτυπο και όχι να αποκομίσει κέρδος για τους ιδιοκτήτες ή τους μετόχους του. Λειτουργεί παρέχοντας αγαθά και υπηρεσίες για την αγορά με επιχειρηματικό και καινοτόμο τρόπο και χρησιμοποιεί τα κέρδη της κυρίως για την επίτευξη κοινωνικών στόχων”. Ο Δείκτης αποτελεί υποσύνολο του Δείκτη RCO01 «Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (από τις οποίες: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)».</p>
Οδηγίες συμπλήρωσης	<p>Ο δείκτης μετρά όλες τις επιχειρήσεις που ενισχύονται με επιχορηγήσεις.</p> <p>Συμπληρώνεται τιμή στόχος: 1 ανά επιχείρηση</p> <p>Στο πλαίσιο της δράσης RCO01 = RCO02</p>
Δείκτες Αποτελέσματος	
RCR01: Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν στις υποστηριζόμενες οντότητες	
Μονάδα Μέτρησης	Ετήσια ΙΠΑ
Περιγραφή	<p>Αριθμός μεικτών θέσεων εργασίας εκφρασμένες σε μέσα ετήσια ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης (ΙΠΑ) που δημιουργήθηκαν σε συνάφεια με τη δραστηριότητα που υποστηρίζεται από το έργο. Οι νέες θέσεις πρέπει να καλυφθούν και μπορεί να είναι πλήρους απασχόλησης, μερικής απασχόλησης ή επαναλαμβανόμενες εποχιακά. Οι υφιστάμενες κενές θέσεις εργασίας δεν υπολογίζονται. Επιπλέον, οι νεοουσταθείσες θέσεις θεωρείται ότι θα διατηρηθούν περισσότερο από ένα έτος μετά την ολοκλήρωση του έργου.</p> <p>Ο δείκτης υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ των ετήσιων ΙΠΑ που συμπληρώθηκαν πριν από την έναρξη του έργου και ενός έτους μετά την ολοκλήρωση του έργου, σύμφωνα με την δραστηριότητα που υποστηρίζεται.</p> <p>Ως ετήσια ΙΠΑ ορίζεται ο λόγος των ωρών εργασίας που πραγματοποιήθηκαν ουσιαστικά κατά τη διάρκεια ενός ημερολογιακού έτους διαιρούμενος με τον συνολικό αριθμό ωρών συμβατικής εργασίας κατά την ίδια περίοδο από ένα άτομο ή μια ομάδα. Κατά συνθήκη, ένα άτομο δεν μπορεί να εκτελεί περισσότερα από ένα ετήσιο ΙΠΑ σε ετήσια βάση. Ο αριθμός των ωρών εργασίας που πραγματοποιήθηκαν συμβατικά καθορίζεται με βάση τις κανονιστικές/ νόμιμες ώρες εργασίας σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία. Ένα άτομο πλήρους απασχόλησης θα ταυτοποιείται σε σχέση με το καθεστώς απασχόλησής του και το είδος της σύμβασης (πλήρους ή μερικής απασχόλησης).</p> <p>Το πρότυπο ΙΠΑ που θα χρησιμοποιηθεί είναι οι Ετήσιες Μονάδες Εργασίας (ΕΜΕ). Ένας εργαζόμενος πλήρους απασχόλησης λογίζεται ως 1 ΕΜΕ (λαμβάνοντας υπόψη ότι ως χρόνος πλήρους απασχόλησης ορίζονται οι 8 ώρες εργασίας ανά ημέρα και οι 5 ημέρες εργασίας ανά εβδομάδα, δηλ. 40 ώρες εργασίας ανά εβδομάδα).</p> <p>Μεικτές θέσεις εργασίας: Μεικτές θεωρούνται όλες οι θέσεις εργασίας που δημιουργούνται ανεξαρτήτως του αν ο εργαζόμενος προέρχεται από το εσωτερικό του οργανισμού (π.χ. εσωτερική μετακίνηση) ή έξω από τον οργανισμό, αρκεί να συνεισφέρει άμεσα στην αύξηση των συνολικών θέσεων εργασίας. Στην περίπτωση εσωτερικής μετακίνησης απαραίτητη προϋπόθεση για να θεωρηθεί η θέση που καλύφθηκε με τη μετακίνηση ως νέα θέση εργασίας, είναι να καλυφθεί και εκείνη η θέση από όπου μετακινήθηκε ο εργαζόμενος. Ο δείκτης θα πρέπει να χρησιμοποιείται αν η αύξηση στην απασχόληση μπορεί εύλογα να αποδοθεί στην ενίσχυση.</p>
Οδηγίες συμπλήρωσης	<p>Ο δείκτης μετρά όλες τις θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν στην επιχείρηση σε συνάφεια με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου, εκφρασμένη σε μέσα ετήσια ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης (ΙΠΑ), ένα χρόνο μετά την ολοκλήρωση της εκροής του υποστηριζόμενου έργου.</p> <p>Εάν η συνολική απασχόληση στην επιχείρηση δεν αυξάνεται, η τιμή του δείκτη είναι μηδέν. Θεωρείται ως διατήρηση των υφιστάμενων θέσεων εργασίας και όχι ως αύξηση της συνολικής απασχόλησης. Οι διασφαλισμένες θέσεις εργασίας δεν προσμετρούνται στο δείκτη.</p>

RCR02: Ιδιωτικές επενδύσεις που αντιστοιχούν σε δημόσια στήριξη (από τις οποίες : επιχορηγήσεις, χρηματοδοτικά μέσα)	
Μονάδα Μέτρησης	Ευρώ
Περιγραφή	<p>Συνολική ιδιωτική συνεισφορά συγχρηματοδότηση των υποστηριζόμενων έργων όταν η μορφή στήριξης είναι επιχορήγηση ή βασίζεται σε χρηματοδοτικά μέσα. Ο δείκτης καλύπτει επίσης το μη επιλέξιμο μέρος του κόστους του έργου, συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ. Για τις κρατικές επιχειρήσεις, ο δείκτης καλύπτει τις συνεισφορές συγχρηματοδότησης από τον προϋπολογισμό τους.</p> <p>Ο δείκτης θα πρέπει να υπολογίζεται με βάση την ιδιωτική συγχρηματοδότηση που προβλέπεται στις συμφωνίες χρηματοδότησης των υποστηριζόμενων έργων.</p> <p>Στην περίπτωση των χρηματοδοτικών μέσων, προορίζεται να καλύψει τόσο την ιδιωτική χρηματοδότηση από τον διαμεσολαβητή (διαχειριστής κεφαλαίων) όσο και από τον τελικό αποδέκτη.</p>
Οδηγίες συμπλήρωσης	<p>Συμπληρώνεται από επιχειρήσεις, σύμφωνα με το προτεινόμενο χρηματοδοτικό σχήμα της αίτησης.</p> <p>Αφορά την ιδιωτική συμμετοχή στον προϋπολογισμό του επενδυτικού σχεδίου</p>
RCR03 : Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων ή διαδικασιών*	
Μονάδα Μέτρησης	Επιχειρήσεις
Περιγραφή	<p>Αριθμός ΜΜΕ που εισάγουν καινοτομία προϊόντων ή διαδικασιών λόγω της παρεχόμενης στήριξης. Ο δείκτης καλύπτει επίσης τις πολύ μικρές επιχειρήσεις.</p> <p>Η καινοτομία προϊόντων είναι η εισαγωγή στην αγορά ενός νέου ή σημαντικά βελτιωμένου αγαθού ή υπηρεσίας όσον αφορά τις δυνατότητες, τη φιλικότητα προς τον χρήστη, τα εξαρτήματα ή τα υποσυστήματα. Η καινοτομία διεργασιών είναι η εφαρμογή μιας νέας ή σημαντικά βελτιωμένης παραγωγικής διαδικασίας, μεθόδου διανομής ή υποστηρικτικής δραστηριότητας.</p> <p>Οι καινοτομίες προϊόντων ή διαδικασιών πρέπει να είναι νέες για την επιχείρηση που υποστηρίζεται, αλλά δεν χρειάζεται να είναι νέες στην αγορά. Τα όρια της αγοράς (γεωγραφικά ή άλλα) ορίζονται από τη Διαχειριστική Αρχή με βάση την επιχειρηματική δραστηριότητα της επιχείρησης που λαμβάνει στήριξη.</p> <p>Οι καινοτομίες θα μπορούσαν αρχικά να είχαν αναπτυχθεί από τις υποστηριζόμενες επιχειρήσεις ή από άλλες επιχειρήσεις ή οργανισμούς (βλέπε COM 2014 στις παραπομπές).</p> <p>Η επιχείρηση είναι ο μικρότερος συνδυασμός νομικών μονάδων που συνιστούν μια οργανωτική μονάδα παραγωγής αγαθών και υπηρεσιών, η οποία επωφελείται από κάποιο βαθμό αυτονομίας στη λήψη αποφάσεων, ειδικά για την κατανομή των τρεχόντων πόρων της. Μια επιχείρηση εκτελεί μία ή περισσότερες δραστηριότητες σε μία ή περισσότερες τοποθεσίες. Μια επιχείρηση μπορεί να είναι μια μοναδική νομική μονάδα. Οι νομικές μονάδες περιλαμβάνουν νομικά πρόσωπα των οποίων η ύπαρξη αναγνωρίζεται από το νόμο ανεξάρτητα από τα φυσικά πρόσωπα ή τα ιδρύματα που μπορούν να τα κατέχουν ή είναι μέλη τους, όπως γενικές εταιρικές σχέσεις, ιδιωτικές ετερόρρυθμες εταιρείες, εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, ανώνυμες εταιρείες κ.λπ. Οι νομικές μονάδες περιλαμβάνουν επίσης φυσικά πρόσωπα που ασκούν ατομική οικονομική δραστηριότητα, όπως ο ιδιοκτήτης και ο διαχειριστής καταστήματος ή συνεργείου, δικηγόρος ή αυτοαπασχολούμενος βιοτέχνης- χειροτέχνης.</p> <p>(ESTAT στις παραπομπές, με βάση τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 696/93 του Συμβουλίου, τμήμα III Α της 15.03.1993)</p> <p>Για τους σκοπούς του παρόντος δείκτη, οι επιχειρήσεις είναι κερδοσκοπικοί οργανισμοί που παράγουν αγαθά και υπηρεσίες για την ικανοποίηση των αναγκών της αγοράς. Για τον στόχο πολιτικής 4 (Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της), ο δείκτης περιλαμβάνει επίσης τις κοινωνικές επιχειρήσεις που ορίζονται από την Επιτροπή (Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Αγοράς, Βιομηχανίας, Επιχειρηματικότητας και ΜΜΕ) ως εξής: "μια κοινωνική επιχείρηση λειτουργεί εντός της κοινωνικής οικονομίας και ο κύριος στόχος της είναι να έχει κοινωνικό αντίκτυπο και όχι να αποκομίσει κέρδος για τους ιδιοκτήτες ή τους μετόχους του. Λειτουργεί παρέχοντας αγαθά και υπηρεσίες για την αγορά με επιχειρηματικό και καινοτόμο τρόπο και χρησιμοποιεί τα κέρδη της κυρίως για την επίτευξη κοινωνικών στόχων".</p> <p>Η κατηγορία των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων («ΜΜΕ») αποτελείται από επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζομένους και των οποίων ο ετήσιος κύκλος</p>

	<p>εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκατ. ευρώ και/ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43 εκατ. ευρώ. (Σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ, παράρτημα, άρθρα 2-3).</p> <p>Για τον ορισμό των ΜΜΕ επισυνάπτεται στο παρόν Δελτίο Ταυτότητας Δείκτη αναλυτική παρουσίαση σύμφωνα με τη Σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ, στην οποία συμπεριλαμβάνονται και επιμέρους παραδείγματα.</p> <p>Το μέγεθος της υποστηριζόμενης επιχείρησης μετράται κατά τη στιγμή της εφαρμογής.</p>
Οδηγίες συμπλήρωσης	<p>Ο δείκτης μετρά όλες τις επιχειρήσεις που εισάγουν καινοτομία προϊόντων ή διαδικασιών λόγω της παρεχόμενης στήριξης, το πολύ ένα χρόνο μετά την ολοκλήρωση της εκροής.</p> <p>Συμπληρώνεται τιμή στόχος: 1 ανά επιχείρηση</p>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙΙΙ: ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ

Εισαγωγή

Το παρόν έχει ως στόχο την παροχή οδηγιών προς τις διαχειριστικές αρχές και τους Δικαιούχους προκειμένου να συλλέξουν, να καταγράψουν και να αποθηκεύσουν ηλεκτρονικά δεδομένα για τους πραγματικούς Δικαιούχους μεταξύ των αποδεκτών ενωσιακής χρηματοδότησης. Τα δεδομένα αυτά δύνανται να αξιοποιούνται για την πρόληψη, τον εντοπισμό, τη διόρθωση και την αναφορά των παρατυπιών, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων απάτης για τη διασφάλιση της νομιμότητας και κανονικότητας των δαπανών που υποβάλλονται στην Ε. Επιτροπή.

Με βάση τις παρούσες οδηγίες, η συλλογή των στοιχείων και η καταχώρισή τους στο ΟΠΣ (συμπεριλαμβανομένων των Βεβαιώσεων Υποβολής Δήλωσης Πραγματικών Δικαιούχων που παράγονται από το Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων) γίνεται με πρωτοβουλία των υπόχρεων φορέων.

Η Ε. Επιτροπή με ενημερωτικό σημείωμα (CPRE_23-0003-00, 10/02/2023) που έθεσε υπόψη τής Ομάδας Εμπειρογνομόνων του Καν. 2021/1060 (Κανονισμός Κοινών Διατάξεων, ΚΚΔ), σχετικά με τη «Συλλογή δεδομένων που σχετίζονται με πραγματικούς Δικαιούχους», ανοίγει τον δρόμο για πρόσβαση των διαχειριστικών αρχών στο Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων. Όταν αυτό καταστεί εφικτό, οι παρούσες οδηγίες θα τροποποιηθούν.

Η έννοια του πραγματικού Δικαιούχου

Ως «πραγματικός Δικαιούχος (beneficial owner)» θεωρείται το ή τα φυσικά πρόσωπα, στα οποία τελικά ανήκει ο πελάτης, νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, ή τα οποία ελέγχουν αυτόν, καθώς και το ή τα φυσικά πρόσωπα για λογαριασμό των οποίων διεξάγεται συναλλαγή ή δραστηριότητα (άρθρο 3 παρ.17, ν.4557/2018).

Η έννοια του πραγματικού Δικαιούχου εισάγεται στην ελληνική νομοθεσία με τον ν.4557/2018 (ΦΕΚ Α' 139) «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2015/849/ΕΕ) και άλλες διατάξεις», με τον οποίο ενσωματώθηκε στο εθνικό μας δίκαιο η Οδηγία (ΕΕ) 2015/849 σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

Βάσει του ν.4557/2018, με τις προδιαγραφές και τους σκοπούς που καθορίζονται από τη Γενική Γραμματεία Οικονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών, δημιουργείται και τηρείται στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης (ΓΓΠΣΔΔ) του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης το «Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων» (ΚΜΠΔ).

Η διάθεση των διαδικτυακών υπηρεσιών πρόσβασης στο Μητρώο διενεργείται μέσω της διαδικτυακής εφαρμογής με την περιγραφή «Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων» που είναι αναρτημένη στην αρχική ιστοσελίδα της ΓΓΠΣΔΔ (<https://www.gsis.gr>), στη διαδρομή Αρχική > Πολίτες και Επιχειρήσεις > Επιχειρήσεις > Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων. Το ΚΜΠΔ συνδέεται ηλεκτρονικά με τον ΑΦΜ κάθε νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας για το οποίο η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων διαθέτει τα απαραίτητα στοιχεία από το φορολογικό μητρώο.

Στο ΚΜΠΔ όλα τα νομικά πρόσωπα και όλες οι νομικές οντότητες που έχουν έδρα στην Ελλάδα ή ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα που φορολογείται στην Ελλάδα υποχρεούνται να καταχωρίζουν τα εκ του νόμου απαιτούμενα στοιχεία των πραγματικών Δικαιούχων τους. Σκοπός του ΚΜΠΔ είναι η άμεση

πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τον πραγματικό Δικαιούχο, στο πλαίσιο της διαφάνειας των εταιρικών οντοτήτων και των παρεμφερών νομικών μορφωμάτων, με στόχο την πρόληψη και την καταπολέμηση της χρησιμοποίησής τους για ξέπλυμα χρήματος και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

Θεσμικό Πλαίσιο

- Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 (ΚΚΔ):
  - άρθρο 69, παρ. 2
  - άρθρο 72, παρ. 1, στοιχείο ε)
  - ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XVII (πεδία δεδομένων 3, 23 (β) και 69 (β) για τα χρηματοδοτικά μέσα
- Οδηγία (ΕΕ) 2015/849
- Νόμος 4557/2018 όπως ισχύει, καθώς και οι σχετικές κατ' εξουσιοδότηση ΥΑ

Από πού προκύπτει η απαίτηση καταχώρισης στοιχείων για τους πραγματικούς Δικαιούχους πράξεων που στηρίζονται από Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027

Σύμφωνα με τον ΚΚΔ, προοίμιο (74), προκειμένου να ενισχυθεί η προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης από παρατυπίες, συμπεριλαμβανομένης της απάτης, είναι αναγκαίο να καταστεί δυνατός ο εντοπισμός των πραγματικών Δικαιούχων που είναι φυσικά πρόσωπα τα οποία τελικά επωφελούνται από παρατυπίες, συμπεριλαμβανομένης της απάτης.

Το ανωτέρω αιτιολογικό μεταφέρεται στο άρθρο 69 παρ.2 του ΚΚΔ, σύμφωνα με το οποίο «Τα ΚΜ διασφαλίζουν τη νομιμότητα και την κανονικότητα των δαπανών [...] και λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την πρόληψη, τον εντοπισμό, τη διόρθωση και την αναφορά των παρατυπιών, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων απάτης. **Τα εν λόγω μέτρα περιλαμβάνουν τη συλλογή πληροφοριών για τους πραγματικούς Δικαιούχους μεταξύ των αποδεκτών ενωσιακής χρηματοδότησης σύμφωνα με το παράρτημα XVII του ΚΚΔ.** Οι κανόνες που αφορούν τη συλλογή και την επεξεργασία των εν λόγω δεδομένων συμμορφώνονται με τους ισχύοντες κανόνες για την προστασία των δεδομένων. Η Επιτροπή, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης και το Ελεγκτικό Συνέδριο έχουν την αναγκαία πρόσβαση στις εν λόγω πληροφορίες».

Ποια στοιχεία απαιτούνται να καταχωρίζονται

Τα στοιχεία που απαιτούνται να συλλέγονται για τους πραγματικούς Δικαιούχους αναφέρονται στο Παράρτημα XVII του ΚΚΔ και ειδικότερα στα πεδία δεδομένων 3, 23 και 69 για τα χρηματοδοτικά μέσα.

Η καταχώριση των σχετικών δεδομένων γίνεται:

- α) κατά την ένταξη της πράξης όπου καταχωρίζονται τα στοιχεία όλων των πραγματικών Δικαιούχων του Δικαιούχου (πεδίο δεδομένων 3 του Παραρτήματος XVII του ΚΚΔ). Στους Δικαιούχους περιλαμβάνονται και όσοι φορείς πραγματοποιούν δαπάνες στο πλαίσιο της πράξης οι οποίες αντιμετωπίζονται ως δαπάνες που πραγματοποιούνται από τον Δικαιούχο,
- β) κατά την ανάληψη νομικής δέσμευσης **-για διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων που υπερβαίνουν τα κατώτατα όρια της Ένωσης-** όπου καταχωρίζονται τα στοιχεία όλων των πραγματικών Δικαιούχων του αναδόχου (πεδίο δεδομένων 23 (β) του Παραρτήματος XVII του ΚΚΔ).
- γ) Για τα **χρηματοδοτικά μέσα** καταχωρίζονται πληροφορίες για τους πραγματικούς Δικαιούχους του τελικού αποδέκτη (πεδίο δεδομένων 69 (β) του Παραρτήματος XVII του ΚΚΔ).

Οι πράξεις που υλοποιούνται εφαρμόζοντας επιλογές απλοποιημένου κόστους, βάσει των απαντήσεων που έχει δώσει η Ε. Επιτροπή (διαδρομή RegioWiki Extranet Home > Questions and Answers > List of Q&As > Useful Resources > Export Q&A Catalogue), δεν εξαιρούνται από τη νομική υποχρέωση της διαχειριστικής αρχής να καταγράφει και να αποθηκεύει ηλεκτρονικά τα δεδομένα που απαιτούνται για τους πραγματικούς

διαχειριστική αρχή ή ο ΕΦ διασφαλίζει την πλήρη και έγκαιρη καταχώριση των στοιχείων από τον Δικαιούχο.

Για τις περιπτώσεις οντοτήτων που έχουν υποχρέωση εγγραφής στο Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων του άρθρου 20 του ν.4557/2018 όπως ισχύει, επισυνάπτεται στο ΟΠΣ και στο ΟΠΣΚΕ σχετική εκτύπωση των στοιχείων και πληροφοριών από το εν λόγω Μητρώο, στην οποία δηλώνονται τα προαναφερθέντα στοιχεία των πραγματικών Δικαιούχων του Δικαιούχου ή των αναδόχων (κατ' ελάχιστον, όνομα, επώνυμο, ημερομηνία γέννησης και αριθμός μητρώου ΦΠΑ ή ΑΦΜ), όπως αυτοί ορίζονται στο άρθρο 3 σημείο 6 της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, το οποίο ενσωματώθηκε στην παρ. 17 του άρθρου 3 του ν.4557/18 (βλ. Παράρτημα - Βεβαίωση Υποβολής Δήλωσης Πραγματικών Δικαιούχων).

Σημειώνεται ότι εάν εξαντληθούν όλα τα δυνατά μέσα και δεν προσδιοριστεί κανένα πρόσωπο ως πραγματικός Δικαιούχος, το ή τα φυσικά πρόσωπα που κατέχουν θέση ανώτατου διοικητικού στελέχους διευθύνοντας την εταιρεία δύνανται να θεωρούνται ως πραγματικοί Δικαιούχοι.

Επισημαίνεται ότι σε περίπτωση επικαιροποίησης των στοιχείων των πραγματικών Δικαιούχων, οι Δικαιούχοι οφείλουν να καταχωρίζουν στο ΟΠΣ ή το ΟΠΣΚΕ τα επικαιροποιημένα στοιχεία εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών όπως αυτές ορίζονται κατά περίπτωση στον ν.4557/2018 όπως ισχύει, καθώς και στις σχετικές κατ' εξουσιοδότηση ΥΑ.

Στοιχεία πραγματικών Δικαιούχων στο ΟΠΣΚΕ

Τα στοιχεία των πραγματικών Δικαιούχων για τα υπόχρεα νομικά πρόσωπα/οντότητες καταγράφονται αρχικά στο ΟΠΣΚΕ κατά την υποβολή της Αίτησης Χρηματοδότησης σε ξεχωριστή καρτέλα. Τα στοιχεία περιλαμβάνουν τις πληροφορίες:

- Δικαιούχος
- Όνομα
- Επώνυμο
- Ημερομηνία γέννησης
- ΑΦΜ/ΤΙΝ
- Ποσοστό
- Είδος δικαιώματος
- Είδος ελέγχου
- Ημερομηνία δήλωσης
- ΑΦΜ Νομικού Προσώπου (σύνδεσης με φυσικό)

Καθώς το ΟΠΣΚΕ έχει διασύνδεση με το TAXIS, με την ενεργοποίηση της υπηρεσίας στο ΚΕΔ, οι εν λόγω πίνακες θα συμπληρώνονται αυτόματα. Η επικαιροποίηση των στοιχείων δύνανται να πραγματοποιείται και μετά την ένταξη της πράξης εφόσον έχει προκύψει διαφοροποίηση στα αρχικά στοιχεία που έχουν δηλωθεί.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙΥ: ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Μόνο για τις περιπτώσεις πράξεων που περιλαμβάνουν υποδομές κατηγορίας Α, η αξιολόγηση τόσο της κλιματικής ουδετερότητας όσο και της κλιματικής ανθεκτικότητας θα πραγματοποιείται με βάση την «Έκθεση τεκμηρίωσης κλιματικής ανθεκτικότητας της πράξης», η οποία συντάσσεται σύμφωνα με τον παρακάτω οδηγό.

Στην ιστοσελίδα της Δράσης παρέχεται και βοηθητικό αρχείο Excel, που έχει διαμορφωθεί προς υποβοήθηση των δικαιούχων να εκπονήσουν εκθέσεις κλιματικής ανθεκτικότητας, για όσα έργα απαιτείται μια τέτοια έκθεση.

Οδηγός περιεχομένων για την εκπόνηση έκθεσης τεκμηρίωσης κλιματικής ανθεκτικότητας της πράξης.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. Περιγραφή του Έργου

Η περιγραφή του Έργου μπορεί να προέρχεται από τη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων ή από άλλα τεχνικά έγγραφα του φακέλου του Έργου. Θα πρέπει να αναφέρονται η περιβαλλοντική ταξινόμηση αυτού (ΦΕΚ 841Β/24-2-2022) και ο προϋπολογισμός.

1.2. Χωροθέτηση

Η χωροθέτηση του Έργου όπως αποτυπώνεται σε χάρτες στην Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων ή σε άλλα τεχνικά έγγραφα του φακέλου του Έργου.

1.3. Περιληπτική απόδοση του τρόπου αντιμετώπισης των ζητημάτων κλιματικής αλλαγής

Στην περίληψη των βασικών σημείων των κεφαλαίων 2 και 3 που περιγράφονται στη συνέχεια θα πρέπει να αναφέρεται αν από τον προέλεγχο απαιτήθηκε η λεπτομερής ανάλυση του μετριασμού και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή. Εφόσον έχει απαιτηθεί, θα πρέπει να δίνονται τα βασικά συμπεράσματα.

Σε αυτή την παράγραφο θα πρέπει κατ' ελάχιστο να δίνονται τα συνοπτικά αποτελέσματα των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου του έργου, εφόσον αυτά έχουν υπολογιστεί με λεπτομερή ανάλυση, καθώς και τα αποτελέσματα του προελέγχου προσαρμογής και της ανάλυσης διακινδύνευσης.

Επίσης, θα πρέπει να αναφέρεται η συμβατότητα του Έργου με την κλιματική ουδετερότητα και η συνέπεια αυτού με υφιστάμενες στρατηγικές και σχέδια προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή.

2. ΜΕΤΡΙΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

Σε αυτή την ενότητα αναλύεται ο μετριασμός της κλιματικής αλλαγής, δηλαδή η μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και η συμβολή της υποδομής στην επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας, σύμφωνα με το Ελληνικό και το Ευρωπαϊκό δίκαιο.

Συνολικά προβλέπεται έλεγχος δύο φάσεων, όπου η πρώτη φάση είναι ο προέλεγχος από τον οποίο μπορεί να προκύψει ότι απαιτείται λεπτομερής ανάλυση (δεύτερη φάση)

1.1. Προέλεγχος

Κατά τον προέλεγχο εξετάζεται εάν το έργο εμπίπτει στις κατηγορίες οι οποίες εξαιρούνται από τον υπολογισμό του ανθρακικού αποτυπώματος, με βάση τους σχετικούς Πίνακες 1,2 και 3 του προσωρινού πλαισίου. Εάν η πράξη εξαιρείται, η αξιολόγηση σταματά στην φάση του προελέγχου.

Στην αντίθετη περίπτωση, που απαιτείται ο αναλυτικός υπολογισμός του ανθρακικού αποτυπώματος, τότε συμπληρώνεται η παράγραφος 2.2 Λεπτομερής ανάλυση της παρούσας έκθεσης.

Ειδικότερα, ο προέλεγχος θα πρέπει να καταλήξει κατά πόσο το Έργο αναμένεται να έχει εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου μεγαλύτερες από 20.000 t_nCO₂eq κατά τη διάρκεια ενός τυπικού έτους λειτουργίας του.

Στην περίπτωση που είναι σαφές ότι το έργο δεν ξεπερνά το προαναφερόμενο όριο δεν απαιτείται αξιολόγηση για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και ακολουθούνται τα αναφερόμενα στην παράγραφο

3 Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.

Στην περίπτωση που δεν είναι σαφές αν το Έργο ξεπερνά το παραπάνω όριο, θα πρέπει να γίνεται ένας στοιχειώδης έλεγχος με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία των σχετικών μελετών. Συγκεκριμένα, θα πρέπει να υπολογίζονται:

- οι **άμεσες εκπομπές** αερίων του θερμοκηπίου του Έργου από την αναφερόμενη τυπική κατανάλωση ορυκτών καυσίμων και τυχόν διεργασίες που παράγουν αέρια του θερμοκηπίου (π.χ. διασπάσεις ανθρακικών αλάτων, αποδόμηση οργανικού υλικού, εκπομπές κτηνοτροφικών μονάδων)
- Οι **έμμεσες εκπομπές** αερίων του θερμοκηπίου από την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας που θα εισάγεται στο Έργο. Για τον υπολογισμό των έμμεσων εκπομπών μπορεί να χρησιμοποιείται ο πλέον πρόσφατος συντελεστής εκπομπών του υπολειπόμενου ενεργειακού μείγματος της χώρας που δημοσιεύεται ετησίως από τον ΔΑΠΕΕΠ

(<https://www.dapeep.gr/dimosieuseis/eguseis-proeulosis-energeiako/>)

Αν οι εκτιμώμενες εκπομπές του Έργου σε ένα τυπικό έτος λειτουργίας δεν ξεπερνούν τους 20.000 t_nCO₂eq, τότε δεν απαιτείται να συμπληρωθεί η επόμενη παράγραφος.

2.2. Λεπτομερής ανάλυση

Στην περίπτωση που απαιτείται λεπτομερής ανάλυση του ανθρακικού αποτυπώματος του Έργου, τότε πρέπει:

- Να επιλεγούν διεθνώς αποδεκτά πρότυπα για τον έλεγχο των εκπομπών και τον υπολογισμό των αερίων του θερμοκηπίου του Έργου.
- Να επιλεγούν οι πλέον έγκυρες πηγές δεδομένων για τον υπολογισμό των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

2.2.1. Ανθρακικό αποτύπωμα του Έργου

Στην παράγραφο θα πρέπει να περιγράφονται αναλυτικά οι πηγές δεδομένων, τα πρότυπα που χρησιμοποιήθηκαν και τα αποτελέσματα των εκτιμώμενων εκπομπών του Έργου για τις εκπομπές

Πεδίο 1: Οι άμεσες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου που προκύπτουν από πηγές που χρησιμοποιούνται εντός των λειτουργικών ορίων του Έργου και ελέγχονται άμεσα από τον Οργανισμό που ελέγχει το ίδιο το Έργο.

- **Πεδίο 2: Έμμεσες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου** που προκύπτουν από την παραγωγή ενέργειας (ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας), η οποία εισάγεται από εξωτερικούς παρόχους και καταναλώνεται εντός των λειτουργικών ορίων του Έργου.

▪ **Πεδίο 3: Άλλες έμμεσες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου** που σχετίζονται με τη λειτουργία του έργου αλλά παράγονται από πηγές που δεν βρίσκονται στον έλεγχο του Οργανισμού που ελέγχει το έργο.

2.2.2. Σχετικές εκπομπές του Έργου

Οι απόλυτες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου που υπολογίζονται για ένα τυπικό έτος λειτουργίας θα πρέπει στη συνέχεια να χρησιμοποιηθούν για τον υπολογισμό των σχετικών εκπομπών, όπου:

- Οι σχετικές εκπομπές είναι η διαφορά μεταξύ των απόλυτων εκπομπών και των εκπομπών βάσης (baseline emissions).
- Οι βασικές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου είναι αυτές που θα προέκυπταν από ένα εκτιμώμενο βασικό σενάριο (baseline scenario) που θα συνέβαινε απουσία του Έργου, για ένα τυπικό έτος λειτουργίας.
- Εάν οι εκπομπές είναι θετικές τότε θα πρέπει να γίνει οικονομική αποτίμηση των εκπομπών. Σε αντίθετη περίπτωση δεν απαιτείται να γίνει οικονομική αποτίμηση.

2.2.3. Συμβατότητα με το στόχο της κλιματικής ουδετερότητας

Ο στόχος της τεκμηρίωσης είναι να ελεγχθεί αν το Έργο συμβάλλει στην επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας, έτσι όπως αυτός τίθεται από την Ελληνική (Νόμος 4936/2022 (ΦΕΚ 105Α/2022) και την Ευρωπαϊκή (Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1119) νομοθεσία.

3. ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

Σε αυτή την ενότητα τεκμηριώνεται η ανθεκτικότητα του έργου στην κλιματική αλλαγή, δηλαδή η δυνατότητά του να ανταπεξέλθει και να προσαρμοστεί στους αναμενόμενους κλιματικούς κινδύνους. Η τεκμηρίωση γίνεται σε δύο στάδια. Συνολικά προβλέπεται έλεγχος δύο φάσεων, όπου η πρώτη φάση είναι ο προέλεγχος από τον οποίο μπορεί να προκύψει ότι απαιτείται λεπτομερής ανάλυση (δεύτερη φάση).

3.1. Προέλεγχος

Πραγματοποιείται αξιολόγηση της τρωτότητας του έργου που προκύπτει συνδυάζοντας:

- την ευαισθησία του έργου στους κλιματικούς κινδύνους και
- την έκθεση της υποδομής λόγω της γεωγραφικής της θέσης σε αυτούς τους κινδύνους, δηλαδή εάν αυτοί οι κλιματικοί κίνδυνοι αναμένεται να εμφανιστούν στην τοποθεσία της υποδομής στο άμεσο και στο απώτερο μέλλον με βάση τις κλιματικές προβλέψεις.

Ειδικά όσο αφορά την περιοχή του Έργου, θα πρέπει να εξετάζεται η έκθεση σε κινδύνους λαμβάνοντας υπόψη τα τοπικά χαρακτηριστικά. Σχετικά στοιχεία μπορούν να αντληθούν από τα σχέδια και τις στρατηγικές που έχουν καταστρωθεί για την γεωγραφική περιοχή του Έργου. Μια ενδεικτική λίστα τέτοιων σχεδίων είναι:

- Τα Περιφερειακά Σχέδια για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή.
- Τα Σχέδια διαχείρισης κινδύνων πλημμυρών (<https://floods.ypeka.gr/>).
- Τα πλαίσια χωροταξικού σχεδιασμού και αειφόρου ανάπτυξης σε επίπεδο Περιφέρειας και οικονομικού κλάδου (όπου υφίσταται).
- Η εθνική στρατηγική για τα δάση.

Οι κλιματικοί κίνδυνοι που πρέπει να εξετάζονται είναι όσοι αφορούν το Έργο. Ενδεικτικοί κλιματικοί κίνδυνοι (hazards) αποτυπώνονται στον πίνακα 5 του Προσωρινού Πλαισίου.

Οι αναλύσεις ευαισθησίας, έκθεσης και η επισκόπηση των αποτελεσμάτων τους (ανάλυση τρωτότητας) θα πρέπει να γίνονται σύμφωνα με όσα αναφέρονται στο Προσωρινό Πλαίσιο Αξιολόγησης Κλιματικής Ανθεκτικότητας Έργων Υποδομών.

Σε περίπτωση που απαιτηθεί η χρήση δεδομένων, θα πρέπει να αναφέρονται ρητά οι πηγές που έχουν χρησιμοποιηθεί. Η ανάλυση τρωτότητας θα πρέπει να γίνει τόσο για τη σημερινή κλιματική κατάσταση όσο και για την εκτιμώμενη στο μέλλον. Σε περίπτωση που απαιτείται η χρήση κλιματικών μοντέλων, θα πρέπει να περιλαμβάνονται τα σενάρια RCP4.5 και RCP8.5, όπως αναφέρονται στο Προσωρινό Πλαίσιο.

Η φάση του Προελέγχου καθορίζει αν θα απαιτηθεί Λεπτομερής Ανάλυση. Γενικά, απαιτείται Λεπτομερής Ανάλυση στις περιπτώσεις κατά τις οποίες εντοπίστηκε τουλάχιστον ένας κλιματικός κίνδυνος για τον οποίο το επίπεδο τρωτότητας του Έργου εκτιμάται ότι είναι μέτριο ή υψηλό.

3.2. Λεπτομερής ανάλυση

Η λεπτομερής ανάλυση περιλαμβάνει τα εξής επιμέρους βήματα:

- Ανάλυση Διακινδύνευσης (risk analysis)
- Μέτρα για την ενίσχυση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή/Πρόγραμμα παρακολούθησης 3.2.1.

3.2.1 Ανάλυση διακινδύνευσης

Η ανάλυση Διακινδύνευσης γίνεται για τους κλιματικούς κινδύνους που έχουν προσδιοριστεί από την ανάλυση τρωτότητας ως μέτριοι ή υψηλοί. Η ανάλυση Διακινδύνευσης θα πρέπει να δίδεται σε συνοπτικό πίνακα

3.2.2. Μέτρα για την ενίσχυση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή

Στην περίπτωση που η ανάλυση Διακινδύνευσης αναγνωρίζει κλιματικούς κινδύνους μέτριους έως πολύ σημαντικούς, θα πρέπει να παρέχονται πληροφορίες για τον τρόπο που αυτοί αντιμετωπίζονται με κατάλληλα μέτρα προσαρμογής σε αποδεκτό επίπεδο.

3.2.3. Συνέπεια με στρατηγικές και σχέδια προσαρμογής

Στόχος είναι να ελεγχθεί αν το Έργο συμβάλλει στην ευρύτερη προσπάθεια προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή σε Ευρωπαϊκό, Εθνικό και Περιφερειακό επίπεδο. Η συνέπεια του Έργου με τις στρατηγικές και τα σχέδια προσαρμογής μπορεί να εξεταστεί με βάση για παράδειγμα τα εγκεκριμένα Περιφερειακά Σχέδια Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή.

4. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Θα πρέπει να δίνονται οι πηγές δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου του Έργου καθώς και για τον υπολογισμό της προσαρμογής του Έργου στην κλιματική αλλαγή, ιδιαίτερα όσο αφορά την αναγνώριση και την ποσοτικοποίηση των κινδύνων που προκύπτουν από την κλιματική αλλαγή.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧV : ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΠΙΝΑΚΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

(αφορά μόνο επιχειρήσεις που τηρούν απλογραφικό λογιστικό σύστημα)

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΧΡΗΣΗΣ 202..

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	Ποσά κλεισμένης χρήσεως			ΠΑΘΗΤΙΚΟ	Ποσά κλεισμένης χρήσεως
ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	Αξία κτήσεως	Αποσβέσεις	Αναπ. αξία	ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	
Ενσώματες ακίνητοποιήσεις				Κεφάλαιο	
				Αποτελέσματα εις νέο	
Σύνολο Παγίου ενεργητικού				Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	
ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	
Αποθέματα				Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	
Απαιτήσεις					
Διαθέσιμα και Χρεόγραφα				Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	
Προκαταβολές και έσοδα εισπρακτέα					
Σύνολο Κυκλοφορ. Ενεργητικού				Σύνολο Υποχρεώσεων	
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ				ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	
Ο ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ				Ο ΛΟΓΙΣΤΗΣ	

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ 202...

Ποσά κλεισμένης
χρήσεως

Κύκλος εργασιών

(Πωλήσεις)

Μείον: κόστος
πωληθέντων

Μικτά αποτελέσματα

Συν: Λοιπά Έσοδα

Σύνολο

ΜΕΙΟΝ

1. Έξοδα διοίκησης &
διάθεσης

2. Λοιπά έξοδα

Σύνολο

ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Ο ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ

Ο ΛΟΓΙΣΤΗΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧVI ΣΗΜΕΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

Τα σημεία που θα χρησιμοποιηθούν για την πληροφόρηση των δυνητικών δικαιούχων καθώς και για την τυχόν προσκόμιση δικαιολογητικών και αιτημάτων ελέγχου/ τροποποίησης κατά τη διάρκεια υλοποίησης της δράσης παρατίθενται στον πίνακα που ακολουθεί:

ΕΦΕΠΑΕ	
Φορέας	Στοιχεία Επικοινωνίας
Διαχειριστική Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων	Διεύθυνση: Μαιζώνος 122 & Γούναρη, Τ.Κ 26222, Πάτρα Τηλ: 2610-622711, 2610-622714 E-mail: pep@diaxeiristiki.gr URL: www.diaxeiristiki.gr
Επιμελητήριο Ιωαννίνων	Διεύθυνση: <i>Οπλαρχηγού Πουτέτση 14</i> <i>Τ.Κ. 45333, Ιωάννινα</i> Τηλ: 26510 83427 E-mail: ioannina@diaxeiristiki.gr
Επιμελητήριο Άρτας	Διεύθυνση: Κοσμά Αιτωλού 8, Τ.Κ. 47100, Άρτα Τηλ: 26810 28728 E-mail: arta@diaxeiristiki.gr
Επιμελητήριο Θεσπρωτίας	Διεύθυνση: <i>Αγίων Αποστόλων 55</i> <i>Τ.Κ. 46100, Ηγουμενίτσα</i> Τηλ: 26650 29480 E-mail: thesprotia@diaxeiristiki.gr
Επιμελητήριο Πρεβέζης	Διεύθυνση: Λεωφόρος Γ. Σεφέρη 3 Τ.Κ. 48100, Πρέβεζα Τηλ: 26820 29414 E-mail: preveza@diaxeiristiki.gr

